

Stockholms stads fattigvårdsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Fattigvårdsnämnden.

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25 (postadress: Stockholm 1; postgirokontonr 1268), t. 22 55 00 (växel); sessionsdag: vanligen andra och fjärde måndagen i varje månad.

Då Stockholm blev stad omkring 1250, var fattigvården huvudsakligen frivillig. Kyrkan men även enskilda gävo pengar och förnödenheter åt de fattiga, som voro hänvisade till tiggeri. Jämte detta allmossesystem blevo under 1300-talet särskilda välgörenhetsföreningar allt vanligare. Bland dem märkas dels under religionens helgd stående gillen, såsom Helga Lekamens gillet, Vår Fru gillet, S:t Gertruds gillet, S:t Catharina gillet m. fl., dels yrkesföreningar, skrän. Utom klostrens fattigvårdsavdelningar förekom anstaltsvård redan i slutet av 1200-talet i helgeandshus, senare även i hospital, inrättade av kyrkan och enskilda. Bland dessa anstalter märkas Helgeandshuset, S:t Örjans hospital och Sjalagården. Redan i början av 1400-talet stodo nämnda anstalter under uppsikt och i någon mån även ledning av borgmästare och råd.

Genom Västerås recess 1527 bröts medeltidskyrkans ledning av fattigvården. I Stockholm överflyttades administrationen av anstaltsvården fullständigt till borgmästare och råd genom k. brev 1527 och 1531. Genom k. brev 1551 förldades anstaltsvården från 1557 eller 1558 till nyuppförda byggnader vid Danvikens hospital. Danviks hospital är stadens första egentliga fattigvårdsanstalt för barn, sjuka och gamla och var länge även stadens enda sjukhus för kropp- och sinnessjuka.

Under 1600-talet inriktades fattigvårdspolitik på lösdriveriets bekämpande och allmossesystemets ersättande med ordnad anstaltsvård. I ett k. brev 1621 anbefalles upprättandet av ett allmänt barn- och tukthus i Stockholm. Anstalten började sin verksamhet 1625 å Gråmunkeholmen och flyttades 1636 till Normalm, vilken anstalt sedermera benämndes stora barnhuset.

Sedan överståthållarämbetet inrättats 1634, uppdrogs fattigvårdsförvaltningen 1636 åt magi-

stratens justitiekollegium och överflyttades 1672 till magistratens politiekollegium, som anses såsom stadens första organiserade fattigvårdsförvaltning med särskild fattigvårdsexpedition för hela staden. Nämnda kollegium tjänstgjorde såsom stadens fattigvårdsmyndighet till 1807. Med avseende å den enskilda hjälpverksamheten under 1600-talet märkes särskilt stiftelsen Ullricæ Eleonoræ hospital, vars hem, Drottninghuset, uppfördes 1686, och som ännu består.

1700-talet är det legala tiggeriets sista skede. Fattigvårdspolitik var under denna tid även ett led i näringspolitiken (merkantilismen). Ett första försök till obligatorisk arbetsförmedling gjordes 1732—1735 med ett »Adresse-Contoir». Efter utredning av 1724 års brandkommission decentraliserades anstaltsvården till församlingarna. Under 1740-talet verkställdes utaxering till församlingarnas fattigvård, och omkring 1750 hade de flesta territoriella församlingarna åtminstone ett tillfälligt hem för fattiga. 1756 uppfördes fattighus för bl. a. Nicolai församling å Sabbatsbergs tomtområde, varefter senare fattighus uppfördes även för vissa andra församlingar. Då församlingarna förbehöll sig rätten att administrera sina fattighus, förlorade politiekollegium sin centrala ledning men behöll bl. a. inspektionsrätten. På brandkommissionens initiativ öppnades 1773 frivilliga arbetshuset på söder och 1797 frivilliga arbetshuset på norr. År 1755 anlades vid Danviks hospital en upptagningsanstalt för späda fattiga barn, det s. k. politiebarnhuset; genom sammanslagning 1785 med det s. k. stora barnhuset uppkom det sedermera s. k. allmänna barnhuset. Samtidigt förordnades om barnens utackordering till fosterförlädrar på landet. Under senare delen av seklet tillkommo talrika fromma stiftelser, bland vilka märkas de ännu bestående frimurarebarnhuset 1753 och barnbördshuset Pro Patria 1772.

Den omkring 1750 genomförda decentraliseringen av anstaltsvården utsträcktes omkring 1800 även till övrig understödsverksamhet. Därigenom blev förvaltningen splittrad mellan politiekollegium och församlingarnas fattigvårdsdirektioner, vilket föranledde k. m:t att tillsätta en fattigvårdskommitté 1805. Kommitténs »Plan till

en allmän fattigvård i Stockholm» fastställdes i huvudsak 1807.

Såsom överstyrelse inträdde 1808 k. direktionen för allmänna fattigvården. Därmed var fattigvården fullständigt centraliserad. Av flera orsaker misslyckades dock planens genomförande och genom k. brev 1812 fastställdes en ny fattigvårdsstadga, innebärande återgång till decentralisation. »Allmänna fattigvården» ställdes visserligen under överståthållaren, men församlingarna förvaltade såväl fattighusen som fattigvården i övrigt ganska självständigt. Denna organisation blev gällande till 1843, då en ny k. förordning utfärdades. Centralmyndighet blev nu stadsnämnden. Ledningen av församlingsfattigvården utövades av 8 församlingsnämnder, en i varje församling. Förordningen gällde till 1864.

I k. förordningen den 23 maj 1862 om kommunalstyrelse i Stockholm stadgades, att den allmänna fattigvården i staden skulle besörjas av *Stockholms stads fattigvårdsnämnd*, för vilken instruktion fastställdes av k. m:t den 4 mars 1864. För dess verksamhet gällde bl. a. k. förordningarna angående fattigvården den 13 juli 1853 och den 9 juni 1871.

Enligt nu gällande lag den 14 juni 1918 om fattigvården skall fattigvård — d. v. s. det underhåll och den vård, som äro erforderliga, samt för minderårig, d. v. s. den som icke fyllt sexton år, jämväl uppföstran — meddelas minderårig eller den, som i följd av ålderdom, sjukdom, lyte eller eljest bristande kropps- eller själskrafter är oförmögen att genom arbete försörja sig och som saknar medel till sitt livsuppehälle samt icke annorledes erhåller hjälp (obligatorisk fattigvård). I övrigt ankommer det på fattigvårdsnämnden att meddela fattigvård i de fall nämnden prövar nödigt (frivillig fattigvård). Ang. kommunala pensionstillskott m. m., se sid. 333. I den mån skäl till eftergift icke förefinnes, äger fattigvårdsnämnden uttaga ersättning för lämnad fattigvård av den, som åtnjutit fattigvården, samt i fall av obligatorisk fattigvård jämväl av den, som lagligen bort ansvara för försörjningen. Ovillkorlig försörjningsplikt åligger föräldrar gentemot minderåriga barn samt man gentemot hustrun. I övrigt åligger det föräldrar och barn att i mån av behov, å ena, samt förnåga, å andra sidan, försörja varandra, så att de ej falla fattigvården till last. Sådan villkorlig försörjningsplikt åligger och hustru gentemot mannen.

Enligt 44 § kommunallagen skola fattigvårdsuppgifterna handhavas av en fattigvårdsnämnd. Nu gällande instruktion för fattigvårdsnämnden, fastställd av k. m:t den 31 januari 1941, förordnar, att högsta ledningen av stadens fattigvård tillkommer nämnden, som har att, i enlighet med gällande författningar, på tjänligaste sätt ordna och besörja fattigvården jämte därmed sammanhängande angelägenheter. Erforderlig vård å sjukhus av medellösa besörjes för fattigvårdssamhällets räkning av sjukhusdirektionen.

Den under fattigvårdsinspektören tidigare lydande registerbyrån med ett kortregister för alla personer, som erhållit fattigvård, uppbörde genom tillkomsten av socialregistret (se vidare sid. 262).

Nämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, vilka jämte åtta suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Minst en ledamot och en suppleant skall vara kvinna. Vid början av varje tjänstgöringsår utser nämnden inom sig en vice ordförande. Åt särskilda delegerade må överlämnas att i fråga om fattigvårds beviljande med nämndens rätt besluta i enlighet med fattigvårdsreglementet för Stockholms stad samt de särskilda föreskrifter, som av nämnden meddelas (se sid. 260). Inom var och en av huvudstadens territorialförsamlingar skall finnas en av nämnden förordnad fattigvårdsstyrelse (se sid. 264).

En ledamot av barnavårdsnämnden skall enligt instruktionen för barnavårdsnämnden jämväl vara ledamot av fattigvårdsnämnden. Med hänsyn till det nära sambandet mellan fattigvårdsnämndens och barnavårdsnämndens verksamhetsområden har vidare i fattigvårdslagen föreskrivits, att, i den mån så prövas påkallat, representanter för barnavårdsnämnden och fattigvårdsnämnden eller dessa myndigheter i deras helhet böra sammankomma för rådgivning om angelägenheter, som beröra bådas verksamhet. Uppstår tvekan därom, vilken av myndigheterna, som i visst fall har att ingripa, kan avgörandet härutinnan hänskjutas till en särskild treman nämnd, bestående av den för båda nämnderna gemensamma ledamoten samt därjämte en för ett år i sänder utsedd ledamot från vardera nämnden (se sid. 259).

Nämnden biträdes i sin förvaltning av en fattigvårdsdirektör.

Författningar. Instruktion för Stockholms stads fattigvårdsnämnd, fastställd av k. m:t 31 jan. 1941, med ändr. (Kf 1940: nr 69, 1952: nr 63). Reglemente för fattigvården i Stockholms stad, antaget av SF 14 sept. 1931 och fastställt av ÖÅ 28 nov. 1931 med provisoriskt tillägg, antaget av SF 23 jan. 1933, fastställt av ÖÅ 9 febr. 1933 och förlängt genom SF:s beslut 18 juni 1934, som fastställdes av ÖÅ 14 juli 1934 samt ändr. (se Kf 1931: nr 80, 1933: nr 4, 1934: nr 17, 1952: nr 79). Lag 14 juni 1918 om fattigvården, med ändr. (Kfh 1946: sid. 304; Svf 1947: nr 555, 1948: nr 291, 720, 1950: nr 620). Lag 26 juli 1947 ang. kommunala pensions-tillskott m. m. (Svf 1947: nr 528). Lag 2 maj 1919 ang. lindring i de mindre bemedlades kostnader för vård av sinnessjuka, sinnesslöa och fallandesjuka (Kfh 1946: sid. 305). Lag 20 mars 1936 om socialregister, med ändr. (Kfh 1946: sid. 861; Svf 1947: nr 525).

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 52,999,207 kr. (därav engångs 673,940 kr.), kapi-

talbudgeten, lånemedel, inom linjen 945,000 kr., dessutom förlagsmedel 861,670 kr.; inkomster: driftbudgeten 11,659,171 kr.

Fattigvårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Mehr, Hj. L., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Johnsson, J. W., pastor, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

***Hagström**, f. Svensson, Anna M., studierektor, stadsfullm.

***Hallström**, K. L. F., tjänsteman.

Hanson, P.-O., redaktör, stadsfullm.

Holmblad, Margit E., kammarskrivare, stadsfullm.

***Osbjer**, Å. A., förste postassistent, stadsfullm.

***Robinson**, S. N. A., typograf.

Setréus, I. M., kassör, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Bergqvist, T. V., notarie.

Bergvall, Birgitta, kontorist.

Cavallin, f. Lindberg, S. M. L. (Sia), fru.

Gustavsson, K. G., tjänsteman.

***Hebert**, J., arkitekt.

***Johansson**, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru, stadsfullm.

***Meurling**, Margareta S. M., förste kontorsskrivare, stadsfullm.

***Sjöstrand**, G. E., kontorsassistent.

Sekreterare (3,504 kr.).

Hörlén, S. I., kanslichef (se sid. 496).

Fattigvårdsnämndens delegerade.

Delegerade för understödsärenden.

Se sid. 260.

Budgetdelegerade.

Mehr, Hj. L., ordf.; **Hagström**, f. Svensson, Anna M.; **Johnsson**, J. W.; **Robinson**, S. N. A.

Tjänstedelegerade.

Mehr, Hj. L., ordf.; **Bergqvist**, T. V.; **Bergvall**, Birgitta; **Hagström**, f. Svensson, Anna M.; **Osbjer**, Å. A.; **Robinson**, S. N. A.

Anstaltsdelegerade.

Se sid. 275.

Byggnadsdelegerade.

Mehr, Hj. L., ordf.; **Bratt**, Mabel M.; **Hebert**, J.; **Löfgren**, H. S.; **Setréus**, I. M.; **Sjöstrand**, G. E.

Tremannanämnden.

(Med uppgift att avgöra vissa ärenden jämlikt 38 § 2 mom. fattigvårdslagen; jfr sid. 258.)

Angående tremannanämndens sammansättning, se sid. 288.

Revisorer.¹⁾

Stadsfullmäktige utse årligen i december sju revisorer jämte tre suppleanter för granskning av fattigvårdsnämndens, hemhjälpnsnämndens, pensionsnämndsdelegerades samt styrelsens för vård och undervisning av psykiskt efterblivna räkn-skaper och förvaltning under nästföljande år.

Arntyr, S. O., ingenjör.

Asplund, O. S. E., köpman.

Hedblom, S. B. A., fil. lic.

Hermansson, K. T. E., f. d. vaktmästare.

Lindén, L. G. A., direktör.

Lundqvist, Ernst J., chefredaktör, ordf.

Stjernqvist, H. O., byrådirektör.

Suppleanter:

Ek, K. A., kassör.

Falk, E. Ch. (Emy), kassörska.

Löwgren, S. L., ombudsman.

¹⁾ Enligt nämndens beslut skall vid förfall i första hand ordföranden ersättas av suppleanten hr Bergqvist, ledamoten hr Setréus av suppleanten hr Sjöstrand, ledamoten hr Hallström av suppleanten fru Johansson, samt ledamoten hr Robinson av suppleanten hr Gustavsson; vid förfall för personlig suppleant inträda suppleanterna i följande ordning: fru Johansson, hrr Sjöstrand, Bergqvist samt hr Gustavsson; vice ordföranden och hr Hanson av suppleanten fru Cavallin, ledamoten fröken Holmblad av suppleanten hr Hebert samt ledamoten hr Osbjer av suppleanten fröken Bergvall. Vid förfall för personlig suppleant inträda suppleanterna i följande ordning: fru Cavallin, hr Hebert och fröken Bergvall; ledamoten fru Hagström av suppleanten fröken Meurling. Om någon suppleant enligt den för varje partigrupp angivna ordningen icke finnes tillstädes, skall såsom ersättare inträda den till tjänsteåren äldsta suppleanten, varvid dock skall iakttagas, att representanter för de borgerliga partierna i första hand skola ersätta varandra.

¹⁾ Fattigvårdsnämndens revisorer granska jämväl förvaltningen av de medel, som tillhöra församlingarnas enskilda fattigvård.

Fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden.

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25
(postadress: Stockholm 1); t. 22 55 00
(växel); sessionstid: onsdagar kl. 14.

Fattigvårdsnämnden har alltsedan 1899 åt särskilda delegerade överlämnat att i fråga om understöds beviljande med nämndens rätt besluta i enlighet med reglementet för fattigvården i Stockholms stad samt de särskilda föreskrifter, som av nämnden meddelas.

Fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden skola utses årligen av nämnden till ett antal av minst tre och högst fem ledamöter jämte två eller tre suppleanter. Till ordföranden utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 20 april 1953 arvode med 500 kr. Ärendena skola beredas och föredragas av fattigvårdsinspektören, som även verkställer delegerades beslut samt äger, under tiden mellan delegerades sammanträden, vidtaga de åtgärder, som ej tåla uppskov.

Delegerade för understödsärenden tillkommer:

att för intagning å anstalter enligt vissa grunder remittera vårdbehövande personer:

till ålderdomshem: i Stockholm hemorterättigade behövande personer, som i följd av hög ålder, bräcklighet eller annan dylik anledning, utan att vara i behov av sjukvård, behöva varaktigt omhändertagas, och som genom herande vandel gjort sig förtjänta att å sådant hem intagas;

till vårdhem: behövande personer, som i följd av kroppslig eller andlig svaghet, varaktig sjuklighet eller annan dylik anledning äro i behov att omhändertagas för sjukvård, dock utan att behöva vård å sjukhus;

till försörjningshem: i någon mån arbetsföra behövande personer, som äro i behov av anstaltsvård men ej lämpligen böra vårdas å kommunens andra fattigvårdsanstalter, ävensom i Stockholm hemorterättigade behövande arbetsföra personer, som ansöka om inträde;

till mödrahem: behövande kvinnor, som vänta sin nedkomst eller kvinnor med spädbarn;

till andra tillgängliga anstalter: behövande personer, som där kunna beredas lämplig och erforderlig vård;

att till utackordering remittera behövande personer, vilka anses böra erhålla mera personlig vård;

att i övrigt bevilja fattigvård eller annat understöd i sådana fall, där prövningen ej enligt meddelade bestämmelser tillhör annan;

att i de fall, där delegerade beviljat fattigvård, tillse, att fattigvårdssamhällets anspråk på gottgörelse hos den, som åtnjutit fattigvård eller har försörjningsplikt mot sådan person, vara bevakade;

att vid bevakandet av fattigvårdssamhällets rätt mot understödstagare och för dem försörjningspliktiga å nämndens vägnar utfärda arbetsföreläggande, som avses i 71 § lagen om fattigvården;

att föranstalta om hemsändning eller avhämmande av understödstagare; samt

att i fall, då sökande anmäler missnöje med fattigvårdsstyrelsens beslut, eller på fattigvårdsinspektörens framställning pröva fattigvårdsstyrelsens beslut.

Vid läggning av sådana ansökningar om fattigvård eller annat understöd, vilka icke avse inträde å vårdhem och försörjningshem [eller asyl för husvilla], skall med vissa undantag yttrande inhämtas från vederbörande fattigvårdsstyrelse.

Reglemente. Reglemente för fattigvården i Stockholms stad, fastställt av ÖA 28 nov. 1931, med tillägg.

Delegerade.

Hallström, K. L. F., tjänsteman, ordf.; Hansson, P.-O., redaktör, stadsfullm.; Holmblad, Margit E., kammarskrivare, stadsfullm., vice ordf.; Meurling, Margareta S. M., förste kontorskrivare, stadsfullm.; Robinson, S. N. A., typograf; Setréus, I. M., kassör, stadsfullm.

Suppleanter: Cavallin, f. Lindberg, S. M. L. (Sia), fru; Johansson, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru, stadsfullm.; Sjöstrand, G. E., kontorsassistent.

Central förvaltning.

Fattigvårdsnämndens expedition.

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25
(postadress: Stockholm 1); t. 22 55 00
(växel); expeditionstid: 9—15 (lördagar och dag före helgdag 9—14).

Fattigvårdsnämndens expedition är nämndens och dess delegerades beredande och verkställande organ. Expeditionens verksamhet är f. n. fördelad på sex avdelningar, nämligen: kansliet, fattigvårdsinspektörens expedition, kamrerarexpeditionen, intendentsexpeditionen, ombudsmansexpeditionen och socialregistret.

Fattigvårdsdirektören är chef för den centrala förvaltningen och anstaltsvården. Honom åligger att ägna sorgfällig uppmärksamhet åt allt, som rör den allmänna fattigvården i huvudstaden, verka för dess fördiktiga handhavande och sunda utveckling, hos nämnden eller dess delegerade göra de framställningar, vilka i sådant systemat påkallas, samt bringa deras beslut till verkställighet, där ej detta tillkommer annan. Han skall verka för uppehållandet av samarbete såväl med myndigheter och institutioner, vilkas verksamhet berör fattigvården, som ock med föreningar och enskilda, vilka utöva

understödsverksamhet eller annan hithörande social verksamhet inom huvudstaden. Han har att bereda och föredraga de ärenden, som tillhöra fattigvårdsnämndens, dess delegerades och beredningars handläggning, samt att avgiva utlåtande i frågor, som av dessa hänskjutas till honom; dock med rätt för honom att i den omfattning han finner lämplig överlämna ärendenas beredning och föredragning åt annan tjänsteman. Därför skall han närvara vid fattigvårdsnämndens sammanträden, även om ärendenas föredragning överlämnats åt annan tjänsteman. Han äger rätt att deltaga i nämndens överläggningar, men ej i besluten, samt att i förekommande fall få sin särskilda mening antecknad till protokollet. Fattigvårdsinspektören har bl. a. att utöva chefskapet för sociala byråerna samt att handlägga understödsärenden och andra ärenden, som med dem äga samband, allt i den mån fattigvårdsdirektören ej finner nödigt att själv därmed taga befattning. Fr. o. m. den 1 januari 1948 handlägger fattigvårdsinspektören jämväl frågor rörande remittering av hjälpsökande till vissa kommunala och enskilda anstalter.

Instruktion. Fattigvårdsnämndens instruktion 3 maj 1932 för fattigvårdsdirektören och fattigvårdsinspektören, med ändr.

Stat år 1953. (Central förvaltning.) Utgifter: driftbudgeten 29,199,314 kr. (däruv engångs 62,570 kr.) [till omedelbart utdelat understöd 20,730,000 kr.]; inkomster: driftbudgeten 3,221,351 kr.

(Bidrag och ersättningar till utomstående inrättningar.) Utgifter: driftbudgeten 2,122,220 kr.; inkomster: driftbudgeten 965,000 kr.

Fattigvårdsdirektör (B 19).

Dahlström, A. H. (förordn. t. o. m. ³¹/₃ 1955); mottagningstid: 9,30—10,30.

Fattigvårdsinspektör (B 13)

(nuv. inneh. g 24).

Carlsson, B. A. B.; mottagningstid: 9—11.

Kansliet.

Vasagatan 23—25.

Sekreterare (28).

Jacobsson, C. M.

Notarie (26).

Söderberg, G. E.

Förste kammarskrivare (23).

Jonsson, E. O., tf.

Kontorsassistenter (18).

Ringström, P. A. V.; Tillquist, G. C.

Assistent (18).

Nilsson-Müller, Karna G.

Förste kontorsskrivare (16).

Magnusson, f. Lundkvist, Edith M.

Kontorsskrivare (13).

Johansen, f. Berglund, Astrid.

Två kanslibiträden.

Kuratorer.¹⁾

Vid vårdhemmet Stureby, Gammelbyns ålderdomshem och Skarpnäcks gård:

Collin, I. M. (Ingermaja), kurator (17); mottagning: å vårdhemmet Stureby måndagar, onsdagar, fredagar och lördagar 9,30—11,30, t. 49 25 00.

Vid Rosenlunds vård- och ålderdomshem och Guldbrollöps hemmet:

Sigstedt, Greta L., kontorsassistent (18); mottagning: å Rosenlunds vård- och ålderdomshem måndagar, onsdagar, fredagar och lördagar 9,30—11,30, t. 44 02 90.

Vid Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem, Bromma ålderdomshem, vårdhemmen Södermannagatan 2 samt Åsögatan 141:

Backlin, f. Spångberg, Sonja A., tf. kurator (17); mottagning: å Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem måndagar, onsdagar, fredagar och lördagar 9,30—11,30, t. 23 55 10; å vårdhemmet Södermannagatan 2 torsdagar 13—14, t. 43 48 40.

Vid vårdhemmet Högalid och ålderdomshemmet Fristad:

Löw, G. E., kurator (17); mottagning: å vårdhemmet Högalid måndagar, onsdagar och fredagar 8,30—10,30, t. 44 07 50.

Hemarbetscentral.

Västugan, Adolf Fredriks Torg 1 C, Sö.; t. 44 71 19, öppen 8,30—16,15. Systugor, Kammakaragatan 13, C; t. 10 60 88; Adolf Fredriks Torg 1 C, Sö.; t. 44 71 19, öppen 8,30—16,15; Schlytersvägen 39, Hägersten; t. 45 71 84. Tempoverkstad, Herkulesgatan 14, C; t. 20 24 50, öppen 8—17.

Konsulent (22).

Johanson, G. J. A., tf.

Fyra arbetsterapeuter.

Fattigvårdsinspektörens expedition.

Vasagatan 23—25.

Förste kammarskrivare (23).

Tirén, L. B. E. R.

Förste assistent (20).

Lindell, K. G. A.

Kontorsassistent (18).

Agelin, J. F.

¹⁾ Kurator har till uppgift att biträda å fattigvårdsanstalterna intagna vårdtagare med bevakande av deras privata angelägenheter.

FvN

Assistenter (18).

Johansson, S. J.; Morin, f. Ljungdahl, Irma E.;
Wall, N. V.; Westring, C. E.

Kontorsskrivare (13).

Johansson, f. Thurborg, Inez V. K.
Två kanslibiträden, två kontorsbiträden.

Kamrerarexpeditionen.

Norra Bantorget 29.

Kamrerare (31).

Edstam, N. Hj.; mottagningstid: 9—10.

Förste kammarsskrivare (23).

Nilsson, N. I. P.

Kontorsassistenter (18).

Eidenstedt, K. G. F.; en vakant, *tf.* Nilson, S. O. I.

Förste kontorsskrivare (kassör) (16).

Dahlgren, Margit S.

Två kanslibiträden, tre kontorsbiträden.

Förste expeditionsvakt (12).

Landqvist, H. M.

En bilförare, en första telefonist, fem
telefonister.

Intendentexpeditionen.

Vasagatan 23—25.

Intendenten har att biträda fattigvårdsdirek-
tören vid förvaltningen av de under nämnden
lydande fattigvårdsanstalterna.

Intendent (33).

Ericson, E. Hj.; mottagningstid: 9—10.

Förste kammarsskrivare (23).

Vakant.

Kammarsskrivare (21).

Wenngren, T. S. R., *tf.*

Kontorsassistent (18).

Lidman, C. R. S.

Ett kanslibitråde, två kontorsbiträden.

Ombudsmansexpeditionen.

Norra Bantorget 29.

Å ombudsmansexpeditionen handläggas mål
och ärenden rörande ersättning för beviljad fat-

tigvård. — Expeditionen har att biträda jämväl
sjukhusdirektionen.

Ombudsman (37).

Grünberger, H.; mottagningstid: 9—10.

Aktuarie (26).

Brisenius, O. A.; mottagningstid: 9—10.

Kammarsskrivare (21).

Söderlindh, C. A. F.; Werndahl, G. W.; Rooth,
H. B.; Davidsson, A. A.

Förste assistent (20).

Johansson, D. G.

Kontorsassistent (18).

Eckerström, C. B. E.

Assistenter (18).

Gyllner, G. K.; Larsson, B. G.

Assistenter (16).

Hyllén, G. F.; Johansson, K. L., *tf.*; en vakant.

Tre kontorsskrivare, tre kanslibiträden,
fyra kontorsbiträden.

Socialregistret.

Norra Bantorget 29, n. b.

Enligt lagen den 20 mars 1936 om social-
register, med senare ändringar, skall i varje
kommun av fattigvårdsstyrelsen eller annat kom-
munalt organ, som kommunen därtill utser, föras
ett register (socialregister) över hjälpverksamheten
inom kommunen. I detta skola antecknas 1) de
personer, som erhålla understöd eller annan hjälp
genom kommunens organ, 2) inom kommunen
boende personer, som uppbära folkpension i form
av tilläggs pension, änkepension, kommunalt bo-
stadstillägg, särskilt bostadstillägg, hustrutillägg
eller blindtillägg, bidrag enligt lagen om bidrag till
änkor eller änkinlar med barn, mödrahjälp, sär-
skilt barnbidrag eller bidragsförskott eller som
med bidrag av allmänna medel åtnjuta sjukvård
eller yrkesutbildning för förebyggande eller hävan-
de av högradig nedsättning av arbetsförmåga,
varom i 14 § lagen om folkpensionering förmåles,
samt 3) personer, som erhålla hjälp i annan än
nu nämnd form, i den mån kännedom därom
erhålls och anteckning därom anses böra in-
flyta i registret. Kommunala och statliga insti-
tutioner, vissa försäkringsbolag samt erkända
sjuk- och arbetslöshetskassor äro pliktiga att
lämna socialregistret upplysning om från dem
utgående hjälp och understöd. Kommunalt organ,
som bedriver hjälpverksamhet, skall, innan hjälp-
åtgärd till viss person beslutas, från socialregistret
inhämta upplysningar rörande personen i fråga.

Rätt att erhålla sådan upplysning tillkommer även övriga uppgiftspliktiga institutioner. Socialregistret och därtill hörande handlingar ävensom därifrån erhållna uppgifter skola så förvaras, att de icke åtkommas av obehöriga.

Förändret av socialregistret, som tidigare ålegat statistiska kontoret, har fr. o. m. den 1 januari 1943 övertagits av fattigvårdsnämnden. Registret har omorganiserats i enlighet med de riktlinjer, som angivits i ett av kommittén för socialvårdens centralisering (numera Socialvårdens planeringskommitté) den 13 juni 1942 avgivet betänkande. I enlighet härmed har verkställts en samordning av de centrala nominalregistren och aktsamlingarna hos fattigvårdsnämnden, barnavårdsnämnden, arbetslöshetsnämnden, socialregistret och i viss utsträckning även familjebidragsnämnden. Genom omorganisationen hava de centrala nominalregistren hos fattigvårdsnämnden, barnavårdsnämnden och arbetslöshetsnämnden ersatts med socialregistrets nominalregister, som av denna anledning i vissa avseenden omändrats och utbyggt. Vidare hava socialregisterakterna sammanslagits med fattigvårdsnämndens personalakter, vilka sedan mars månad 1933 varit gemensamma för fattigvårdsnämnden och arbetslöshetsförvaltningen. Dessa akter fungera numera jämväl som socialregisterakter. Stadsfullmäktige beslöt den 3 september 1947 uppdraga åt fattigvårdsnämnden att sammanföra pensionsnämndens byrns register med socialregistret.

I samband med berörda omorganisation har socialregistret övertagit uppgiften att verkställa hemortsrättsutredningar.

Nämndens sociala byråer tjänstgöra från den 1 januari 1943 även som filialbyråer till socialregistret. Å de sociala byråerna förvaras socialregisterakter beträffande det klientel, som åtnjuta understöd genom respektive distrikt. Övriga socialregisterakter och samtliga andra registerhandlingar förvaras å det centrala socialregistret.

Aktuarie (26).

Vakant.

Kammarsskrivare (21).

Lundin, B. H.

Kontorsassistenter (18).

Åberg, f. Alfheim, Sonja L.; Lindblad, E. B.; Dahl, S. A.

Assistenter (18).

Birke, f. Palmerantz, Vera E.; Lindqvist, f. Authén, Sigrid M.

Sjutton kanslibiträden, fyrtiosex kontorsbiträden, en *förste expeditionsvakt*, sex *expeditionsvakter*, ett *expeditionsvaktsbiträde*.

Sociala nämndernas centrala upplysningsbyrå.

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25, 2 tr., rum 203 och 205 (postadress: Stockholm 1); t. 22 55 00 (växel); expeditiionstid: 8,30—11,30 samt helgfria måndagar 18,30—19,30.

På förslag av socialvårdens planeringskommitté beslöt stadsfullmäktige den 30 juni 1950 att anordna en centraliserad social upplysnings-tjänst m. m. Den ifrågavarande organisationen, som trädde i verksamhet den 16 juli 1950, skall fungera som en social upplysningsbyrå för allmänheten, i vilket hänseende den har att meddela råd och upplysningar i sociala frågor samt i personliga angelägenheter. (Jfr Utl. 1950: nr 256.)

Inspektör (26).

Ernström, C. W.

Assistent (18)

(nuv. inneh. 20).

Heurlin-Wahlgren, Hedvig M.

Ett kanslibiträde.

Betr. Styrelsen för vård och undervisning av psykiskt efterblivna, se sid. 346.

Tjänstemän, som på grund av förordnanden å andra tjänster eller sjukdom åtnjuta tjänstledighet.

Inspektör (27).

Hansson, H. A. S.

Inspektörer (26).

Holmberg, F. N. G. R.; Östlund, N. E.

Inspektörer (24).

Clarholm, A. V. (se sid. 267); Bölling, J. G. (se sid. 269).

Förste kammarsskrivare (23).

Norström, F. O. (se sid. 148); Korsner, K. M. H. (se sid. 268); Weidenhielm, E. G. R. (se sid. 270).

Kammarsskrivare (21).

Karlberg, G. K. A. (se sid. 282); Jonsson, E. O. (se sid. 261); Gummesson, G. A. (se sid. 269); Tetzell, G. (se sid. 269); Tegell, F. V. (se sid. 266).

Förste assistenter (20).

Blücher, H. K. (se sid. 269); Anderson, S. V., (se sid. 266).

Kontorsassistenter (18).

Jalvén, N. E. (se sid. 232); Larsson, N. O. W. (se sid. 269).

Assistenter (18).

Nilsson, E. B. (se sid. 252); Zederroth, S. V. (se sid. 282); Sandell, E. A. (se sid. 123); Johanson, G. J. A. (se sid. 261); Svanström, S. G. (se sid. 291); Söderström, K. H. (se sid. 268); Morin, C.-A. (se sid. 269); Lindqvist, E. V. H. (se sid. 266).

Kurator (17).

Wallström, Inez M. _____

Församlingarnas fattigvårdsstyrelser och fattigvårdsnämndens sociala byråer.

För hemunderstödsverksamheten fanns enligt 1864 års instruktion för fattigvårdsnämnden i varje församling en av nämnden utsedd fattigvårdsstyrelse. Utredningen av fattigvårdsbehovet verkställdes, liksom förut, av frivilliga ordningsmän, men 1871 ställdes ett antal avlönade tillsyningsmän till fattigvårdsstyrelsernas förfogande. Redan 1878 övertogs ordnings- och tillsyningsmännens uppgifter av rotemännen, vilka därefter fungerade i fattigvården till 1920. I början av 1890-talet träffades avtal med diakonissanstalten om anställande av diakonissor som biträden åt fattigvårdsstyrelserna. Hemunderstödsverksamheten centraliserades ytterligare 1899, fr. o. m. vilket år fattigvårdsnämnden genom särskilda delegerade för beviljande av understöd fattade beslut i frågor om intägnis på anstalt och meddelande av kontantunderstöd. Styrelserna ägde endast att avgiva förslag. Samtidigt tillsattes en cheftjänsteman, fattigvårdsinspektören, med huvudsaklig uppgift att föredraga ärenden inför delegerade samt att leda och kontrollera rotemännens fattigvårdsarbete. Fr. o. m. år 1920 upphörde rotemännens funktioner i fattigvården och därefter utföres arbetet huvudsakligen av fattigvårdens egna tillsyningsmän, fr. o. m. år 1932 benämnda assistenter, samt av diakonissor och, i vissa församlingar, fattigvårdssystrar. Fr. o. m. år 1922 tillämpades ett blandat tjänstemanna- och vårdaressystem, varvid varje församling var uppdelad i distrikt, vart och ett med en av fattigvårdsstyrelsens ledamöter som föreståndare. Under sökningsarbetet utfördes såväl av distriktsföreståndaren som av den avlönade assistenten.

De nuvarande bestämmelserna om församlingarnas fattigvårdsstyrelser och stadens indelning i fattigvårdsdistrikt äro reglerade dels i det av stadsfullmäktige den 14 september 1931 antagna reglementet för fattigvården i Stockholm och dels i den av k. m:t den 31 januari 1941 fastställda instruktionen för Stockholms stads fattigvårdsnämnd.

Inom var och en av huvudstadens territoriella församlingar skall finnas särskild fattigvårds-

styrelse, med undantag för Jakobs och Johannes församlingar, vilka hava gemensam fattigvårdsstyrelse, samt för Katarina församling, som uppdelats på två styrelser.

Fattigvårdsstyrelse skall utses för kalenderår av fattigvårdsnämnden och utgöras av minst fem och högst sju ledamöter jämte fyra eller fem suppleanter. Varje styrelse skall årligen inom sig utse ordförande och vice ordförande samt kassaförvaltare för under styrelsens förvaltning stående fonder. Minst en ledamot skall vara kvinna. Vid fattigvårdsstyrelsens sammanträde äga fattigvårdsdirektören samt församlingens kyrkoherde eller dennes ställföreträdare närvara samt deltaga i överläggningarna.

Det tillkommer fattigvårdsstyrelserna, var och en inom sitt område, att utöva tillsynen över och omvårdnaden om sådana fattiga, som icke åtnjuta vård på anstalt. Vidare åligger det fattigvårdsstyrelse

a) att mottaga och bereda sådana ansökningar om fattigvård eller annat understöd, vilka icke avse inträde å vårdhem, försörjningshem eller [asyler för husvill] samt med anledning därav avgiva utlåtande eller, jämlikt fattigvårdsnämndens bemyndigande, fatta beslut;¹⁾

b) att vaka över att beviljat understöd behörigen användes;

c) att i de fall, där styrelsen beviljat fattigvård, tillse, att fattigvårdssamhällets anspråk på gottgörelse hos den, som åtnjuter fattigvård eller har försörjningsplikt mot sådan person, varda bevakade;

d) att hos delegerade för understödsärenden göra anmälan om sådana fall, där åtgärder böra vidtagas för utfärdande av arbetsföreläggande eller för hemsändning av understödstagare;

e) att besluta om fri sjukhusvård;

f) att i fall, då enligt donationsbrev eller annat förordnande donationer eller andra tillgångar skola förvaltas av fattigvårdsstyrelse, jämval, där ej annat är föreskrivet, förordna om de understöd, som skola av dessa tillgångar utgå;

g) att avgiva utlåtanden i frågor, som av fattigvårdsnämnden, delegerade för understödsärenden, fattigvårdsdirektören eller fattigvårdsinspektören hänskjuts till styrelsens prövning; samt

h) att till fattigvårdsnämnden, dess delegerade, fattigvårdsdirektören eller fattigvårdsinspektören göra de framsällningar, som finnas påkallade.

Fattigvårdsstyrelsen skall sammanträda på kallelse av ordföranden, så ofta denne finner nödigt.

Staden är indelad i distrikt, vart och ett omfattande en eller flera fattigvårdsstyrelserns områden. Beträffande distriktens omfattning hänvisas till sid. 265—273.

Inom varje distrikt finnes en social byrå med viss anställd personal under ledning av en inspektör.

Inspektör för social byrå har att bereda och föredraga alla ärenden, som skola handläggas

¹⁾ Beträffande arbetslöshetsärenden, se här nedan och sid. 273.

av fattigvårdsstyrelse, tillhörande distriktet, och är styrelsens verkställande organ. Han äger att mellan fattigvårdsstyrelsens sammanträden fatta de beslut och vidtaga de åtgärder, som eljest ankomma på styrelsen men ej få uppskov. Enligt instruktionen för inspektörerna för Stockholms stads fattigvårds sociala byråer skall det, bland annat, särskilt åligga inspektörerna att mottaga alla ansökningar om understöd från personer, som vistas i fattigvårdsdistriktet, i den mån ansökningarna ej skola ingivas till fattigvårdsnämndens expedition, och att utlämna beslutade understöd å bestämda tider; att utfärda medellöshetsintyg och hemortsrättsbevis; att bevaka fattigvårdsamhällets anspråk på gottgörelse hos annat samhälle för fattigvård, som utgivits genom sociala byrån och vidtaga härför erforderliga åtgärder; att efter beslut av fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden eller av fattigvårdsstyrelse uttaga gottgörelse för lämnad fattigvård hos den, som åtnjutit fattigvården eller har försörjningsplikt mot sådan person; att tillhandagå allmänheten med råd och upplysningar rörande offentlig och enskild hjälpverksamhet samt att föra sociala byråns räkenskaper.

Ansökning om fattigvård eller annat understöd ingives till sociala byrån i det distrikt, där sökanden vistas (mottagning varje helgfri dag å tid, som bestämmes av fattigvårdsnämnden, jfr nedan). Utredning av understödsfrågor verkställas av särskilda tjänstemän, assistenter, samt delvis även av [diakonissor] och socialvårds-systrar.

En sedan den 1 mars 1941 vid vissa sociala byråer försöksvis prövad ny organisation, tillämpas fr. o. m. den 1 mars 1942 vid samtliga distrikt. Den nya organisationen skiljer sig huvudsakligast från den förutvarande ifråga om assistenternas arbetsuppgifter, varjämte vissa förändringar vidtagits beträffande personalsammansättningen och expeditionsarbetet vid byråerna. Assistenterna hava här nedan benämnts kretsassistenter, emedan varje assistent enligt den nya organisationen har närmaste tillsynen och ansvaret för klientelet inom en viss geografisk krets inom distriktet. Kretsarna hava här nedan betecknats med bokstäverna A—S. Kretsarnas storlek hava bestämts med hänsyn till antalet understödstagare, bosatta inom kretsen.

I syfte att direkt till förvaltningen anknyta medicinskt skolade krafter för att därigenom mera effektivt och systematiskt kunna inrikta den sociala och medicinska behandlingens alla resurser på att återinpassa sociala problemfall i arbete inrättades fr. o. m. den 1 januari 1944 en socialläkartjänst. Verksamheten har nu utökats till att omfatta tre socialläkare, vars expeditioner äro anslutna till sociala byråer.

Vid sammanträde den 13 september 1943 beslöt fattigvårdsnämnden att i samarbete med barnvårdsnämnden och arbetslöshets[kommittén] inrätta en för dessa kommunala institutioner gemensam försöksbyrå i avsikt att pröva en

central handläggning av vissa sociala ärenden. Såsom sådan försöksbyrå fungerar f. n. sociala byrån nr V. Vid denna byrå handläggas jämväl på försök vissa alkoholistvårdsärenden.

Stadsfullmäktige beslöte den 3 september 1947 uppdraga åt fattigvårdsnämnden att ställa erforderliga lokaler samt biträden å socialbyråerna till pensionsnämndernas förfogande även som att i samråd med pensionsnämndsordföranden och pensionsnämndsdelegerade (se sid 338) omedelbart vidtaga åtgärder för utgivande av bostadstillägg till de folkpensionärer, som åtnjöt socialhjälp. I anledning av detta stadsfullmäktiges beslut har på varje socialbyrå inrättats en pensionsnämnds expedition, varjämte byråernas assistenter verkställa utredningar i ärenden rörande folkpensionsförmåner.

Genom överenskommelse mellan barnvårdsnämnden och fattigvårdsnämnden behandlas på socialbyråerna fr. o. m. maj 1948 även mödrarhjälpssärendena. Fr. o. m. år 1949 handläggas sålunda på socialbyråerna ärenden rörande fattigvård, kommunalt pensionstillskott, mödrarhjälp, barnbektädnad (delvis) av det särskilda anslag, som ställes till barnvårdsnämndens förfogande och fri sjukvård, vartill vid sociala byråerna nr V och IX kommer arbetslöshetshjälp, samhällsvård, bidragsförskott och alkoholistvård. På varje socialbyrå biträder personalen, enligt vad ovan nämnts, med viss handläggning av ärenden rörande folkpensionsförmåner.

Instruktion. Fattigvårdsnämndens instruktion 12 juli 1932 för föreståndarna (inspektörerna) för fattigvårdens [distriktsbyråer] sociala byråer, med ändr. Instruktion 31 mars 1947 för socialläkare vid fattigvårdsnämnden.

Distrikt I

(omfattande Brännkyrka församling utom Årsta öster om järnvägen).

Brännkyrka församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Engzelius, f. Hansson, Ester K., fru; Lilja, A., tjänsteman; Ljungberg, f. Bergqvist, A. A. (Aggie), fru; Modin, B. A. G., banktjänsteman; Nyström, K. V. E., verkställare, ordf.; Strömberg, N. E. T., förrådsförmän; Widegren, f. Olovsson, Olga J. B., fru, vice ordf.

Suppleanter: Axelsson, O. H., affärsföreståndare; Bagger-Sjöbäck, N. B. G., amanuens; Isberg, S. G. R., ingenjör; Johansson, Hj. S., metallarbetare.

Sociala byrån nr I.

Karusellplan 13, Hägersten; expeditions-tid: 8,30—10,30.

Inspektör (27).

Dahlgren, T. E.; t. 45 10 51.

Förste kammarskrivare (23).

Tegell, F. V., inspektörsassistent, *tf.*; t. 45 45 34.

Kammarskrivare (21).

Andersson, S. V., *tf.*; t. 45 11 28.

Förste assistent (20).

Lindqvist, E. V. H., *tf.*; t. 45 14 00.

Assistent (19).

Wählstedt, T. V.

Assistenter (18).

Berggård, L. E., kretsassistent A; t. 45 75 82; Österdahl, f. Engzelius, G. M. (Gunn), kretsassistent B; t. 45 14 00; Jonsson, f. Jansson, H. Britta I., kretsassistent C; t. 45 11 26; Blom, Y. N. L., kretsassistent D; t. 45 11 26; krets E; t. 45 72 44; Brölinder, A. Å., kretsassistent F; t. 45 72 44; Nasenius, B. J. V., kretsassistent G; t. 45 67 03; Olsson, K.-H., kretsassistent H; t. 45 67 03; krets K; t. 45 99 28; krets L; t. 45 99 28; Larsson, Vallry E., kretsassistent O; t. 45 45 23; krets P; t. 19 51 23; krets S; t. 19 51 23; krets U; t. 45 52 96.

Socialvårdssystrar (14).

Johansson, Elsa E. Ch. (bostadstel. 42 06 13); Söderholm, Elsa K. (bostadstel. 45 11 80); Öberg, Srea (bostadstel. 45 69 83); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Karusellplan 13, Stockholm 42; t. 45 52 96, 45 72 44.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Uddenberg, Ingegerd E.; t. 19 51 60.

Socialläkare (B 19).

Inghe, P. G.; mottagningstid 8,30—10,30; t. 19 51 24.

Assistenter (19).

Huss-Edgren, Gunhild; t. 45 72 49; Nordh, Ellen; t. 19 51 26.

Tre kanslibiträden, sju kontorsbiträden, en vaktmästare.

Pensionsnämndsexpedition:

Wählstedt, T. V., assistent; mottagning: alla vardagar utom lördagar 13—14, dessutom varje helgfri onsdag 17—18; t. 45 11 28.

Distrikt I A

(omfattande Enskede församling).

Enskede församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Arnesson, O. L., assistent, vice ordf.; Blomgren, f. Pettersson, Edit V., fru; Brandt, H. K. F.,

typograf; Hedblom, S. B. A., fil. lic.; Johansson, S. G., ombudsman, ordf.; Lundström, A. E., snickare; Palm, f. Wrangel, K. Elisabeth, fru.

Suppleanter: Hult, G. W. C., tjänsteman; Samuelsson, O. W., handelsföreståndare; Svensson, S., folkskollärare; Torkelsson, K. S., verkmästare; Wedholm, f. Centergren, Irma L. A., fru.

Sociala byrån nr I A.

Gullmarsplan 17, Johanneshov; expeditionstid: 8,30—10,30.

Inspektör (27).

Rydström, O. G. W., mottagningstid: 8,30—10,30; t. 49 65 20.

Kammarskrivare (21).

Rick, F. G. V.; t. 48 72 56.

Förste assistent (20).

Notini, T. E., kretsassistent I; t. 49 29 70.

Assistent (19).

Frivall, P. H., kretsassistent B; t. 49 77 88.

Assistenter (18).

Mörlin, Iris M., kretsassistent A; t. 49 55 99; Dahlebo, G. J. H., kretsassistent C; t. 49 77 88; Lindqvist, E. O. G., kretsassistent D; t. 48 72 58; krets E; t. 48 72 59; Larsson, E. T., kretsassistent F; t. 48 72 68; Colldén, f. Winqvist, Karin E. S., kretsassistent G; t. 48 72 63; krets H; t. 49 55 99.

Socialvårdssystrar (14).

Lif, Inga C.; mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Gullmarsplan 17, Johanneshov; t. 49 08 58; en vakant; mottagning: torsdagar, fredagar och lördagar 8,30—10,30, Gullmarsplan 17, Johanneshov; t. 49 08 58.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Nilsson, R. Anna-Lisa; t. 48 65 66.

Tre kanslibiträden, tre kontorsbiträden, en vaktmästare.

Socialläkare (B 19).

Bursell, A. S., mottagningstid: 8,30—10,30; t. 48 70 02.

Assistent (19).

Nilsson, f. Bergström, M. Birgit V.; t. 48 72 71.

Pensionsnämndsexpedition:

Frivall, P. H., assistent; mottagning alla vardagar utom lördagar 13—14; t. 48 72 57, 48 15 81.

Sociala byrån nr I AG.

Hökarängsplan 1, Enskede; expediti-
onstid 8,30—10,30.

Inspektör (27).

Clarholm, A. V., tf.; mottagningstid: 8,30—
10,30; t. 94 18 42.

Kammarsskrivare (21).

Ekberg, R. S.; t. 94 18 47.

Förste assistent (20).

Andersson, N. G., kretsassistent D; t. 94 18 41.

Assistenter (18).

Saxén, B. Margareta, kretsassistent A; t. 94 18 39;
Lilja, Maud I., kretsassistent B; t. 94 18 39;
Nydahl, I. E., kretsassistent C; t. 94 18 41;
Jordin, L. M., kretsassistent E; t. 94 18 44;
Sönberg, f. Mortensson, E. Olga, kretsassistent
F; t. 94 18 44; krets G; t. 94 18 45; krets
H; t. 94 18 45.

Socialvårdssystrar (12).

Holm, Berit K. M.; mottagning: alla vardagar
8,30—10,30, Hökarängsplan 1, Enskede; t.
94 18 38; en vakant; mottagning: måndagar,
tisdagar och onsdagar 8,30—19,30, Hökarängs-
plan 1, Enskede; t. 94 18 38.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Zederroth, f. Nordmann, H. Vera; t. 94 18 43.

Ett kanslibitråde, två kontorsbiträden,
en vaktmästare.

Pensionsnämndsexpedition: se under sociala
byrån nr I A.

Distrikt II

(omfattande Högalids och Maria Magdalena
församlingar).

Högalids församlings fattigvårds-
styrelse.

Ledamöter.

Andersson, E. V., snickare; Jansson, M. Vik-
toria, fröken, vice ordf.; Johansson, B. E.,
ombudsman, ordf.; Johansson, H. J. R., om-
budsman; Lindroth, E. O., kassör; Lundquist,
f. Pettersson, Ester T., fru; Winnberg, K.-A.,
lantmätare.

Suppleanter: Olofsson, N. O., chaufför; Per-
sonne, J.-E. M., byråsekreterare; Skoglund, J.
H., kamrerare; Spetz, S. Marianne, kansli-
biträde; Ståhl, f. Hjelmqvist, Ester K. E., fru.

Maria Magdalena församlings fattig-
vårdsstyrelse.

Ledamöter.

Anderberg, G. H. A., tjänstedirektör, vice ordf.;
Blomstrand, f. Ekberg, Ester, fru; Carlberg,
O. Ch., underinspektör, stadsfullm.; Eriksson,
Edit, f. d. ämneslärarinna; Karling, K. G.,
typograf, kassaförvaltare för styrelsens
fonder; Kulin, H. V., chaufför, ordf.

Suppleanter: Garde, G. E., banktjänsteman;
Hagberg, H. J., köpman; Larsson, f. Johans-
son, Irma M. E., fru; Malmqvist, E. H., la-
gerchef.

Sociala byrån nr II.

Hornsgatan 52, 1 tr., Sö., för hjälpsökande
Blecktornsgränd 12, n. b., Sö.; expediti-
onstid: 8,30—10,30.

Inspektör (27).

Hedberg, E. A.; mottagningstid: 8,30—10,30;
t. 41 33 41.

Kammarsskrivare (21).

Öhnell, G. H.; t. 40 47 28.

Förste assistent (20).

Larsson, C. H., kretsassistent E; t. 40 50 80.

Assistent (19).

Eriksson, S.

Assistenter (18).

Löfving, S. H., kretsassistent A; t. 40 47 04;
Duhs, f. Anderholm, Alice V., kretsassistent B;
t. 40 47 49; krets C; t. 40 47 53; Thunblad,
Lydia S. E., kretsassistent D; t. 42 98 45;
Gärde, f. Seilitz, Karin V., kretsassistent F;
t. 40 73 80; krets G; t. 40 14 54; Ramstedt,
S. G. W.

Socialvårdssystrar (14).

Claesson, Ruth D. C. (bostadstel. 41 89 85);
Tydell, Doris M. E. (bostadstel. 40 77 32); mot-
tagning: alla vardagar 8,30—10,30, Bleck-
tornsgränd 12, n. b., Sö.; t. 43 01 00, 40 47 07.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Eriander, f. Handberg, Signe L.; t. 40 29 16.

Två kanslibiträden, fyra kontorsbiträ-
den, en vaktmästare.

Pensionsnämndsexpedition:

Blecktornsgränd 12, n. b., Sö.

Eriksson, S., assistent; mottagning: alla vardagar utom lördagar 13—14; t. 44 60 52, 44 60 51.

Distrikt III

(omfattande södra delen av Katarina församling samt stadsdelen Årsta av Brännkyrka församling).

Södra Katarina församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Englund, K. G. P., slussförman; **Ersson**, f. Westerdahl, M. Ottilia, fru; **Garsten**, f. Hesselius, Margit B., fru; **Hudin**, A. Greta, vice värmdinna, stadsfullm.; **Johansson**, G. E., kommunalarbetsare, vice ordf.; **Lidström**, M. Åsa H., ingenjör; **Lindberg**, W. D., konditor, ordf. och kassaförvaltare.

Suppleanter: **Bohman**, A. W., redogörare; **Ederyd**, f. Letho, Tea H. fru; **Karlsson**, f. Broström, Gulli M. V., fru; **Olsson**, H. N., lagarchef.

Sociala byrån nr III.

Allhelgonagatan 14 eller Götgatan 94, 2 tr., Sö.; expeditionstid: 8,30—10,30.

Inspektör (24).

Korsner, K. M. H., tf.; mottagningstid: 8,30—10,30; t. 40 08 32.

Kammarsskrivare (21).

Edin, G. M. V.; t. 40 84 48.

Assisterer (18).

Wennerborg, O. H. I., kretsassistent A; t. 42 98 46; **Egeld**, E. T., kretsassistent B; t. 40 64 27; **Rönngrén**, H. Kristina S., kretsassistent C; t. 40 29 19; **Westerberg**, f. Gustafsson, Edith V. A., kretsassistent D; t. 40 65 57; **Jämtin**, B. H., kretsassistent E; t. 40 28 86; **Malmberg**, S. F. J., kretsassistent F; t. 40 65 57.

Socialvårdssystrar (14).

Ekberg, Elna M. K. (bostadstel. 41 38 51); **Carlstedt**, G. Valborg K. (bostadstel. 40 04 49); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Allhelgonagatan 14, Sö.; t. 40 62 77.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Wästerlund, A. Ragnhild; t. 40 25 14.

Två kanslibiträden, två kontorsbiträden, en vaktmästare.

Pensionsnämndsexpedition:

Allhelgonagatan 14, Sö.

Edin, G. M. V., kammarsskrivare; mottagnings-tid: alla vardagar utom lördagar 13—14; t. 40 84 48.

Sociala byrån nr III A.

(Sociala byrån för ungarshotellen.)

Nytorpgsgatan 2, Sö.; expeditionstid: 8,30—10,30.

Kammarsskrivare (21).

Söderström, K. H., tf.; t. 43 11 39.

Assisterer (18).

Hagenby, H. M. E.; t. 44 27 41.

Kanslibiträde (kassör) (11).

Sundberg, Signe; t. 44 84 97.

Ett kontorsbiträde.

Distrikt IV

(omfattande norra delen av Katarina församling och Sofia församling).

Norra Katarina församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Bornby, C. A., tillskärare; **Carlsson**, C. L., verk-mästare; **Gyhlenius**, J. P., guldsmedsarbetare, ordf.; **Johansson**, S. G. L., fabrikör; **Olsson**, f. Forsberg, Maud I. D., fru; **Sjöström**, Elsbro M., kontorsskrivare; **Wiklund**, f. Roosvall, Dagmar M. V., fru, vice ordf. och kassaförvaltare för styrelsens fonder.

Suppleanter: **Dorg**, O. R., verk-mästare; **Lundewall**, f. Klöfverskjöld, Irma A., försäkrings-tjänsteman; **Sjödén**, f. Troborg, Tora E., fru; **Törner**, f. Larsson, E. T. (Ella), fru.

Sofia församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Hjelmström, L. T., kamrerare; **Johansson**, A. J., elektriker, ordf.; **Kollberg**, S. E., tjänsteman; **Lindquist**, f. Kylander, Elin A., fru; **Nyström**, G. H., instrumentmakare; **Sjöström**, K. E., torpedmontör; **Stjernström**, f. Pettersson, Sara E., fru, vice ordf.

Suppleanter: **Bengtsson**, f. Selander, B. Ing-rid M., fru; **Emanuelsson**, Anna-Brita, skol-sköterska; **Olstrand**, N. H., montör; **Söhr**, Karin, folkskollärarinna.

Sociala byrån nr IV.

Erstagan 32—34, Sö.; expeditionstid:
8,30—10,30.

Inspektör (24).

Tetzell, G.; tf.; mottagningstid: 8,30—10,30;
t. 40 10 12.

Kammarsskrivare (21).

Larsson, N. O. W., tf.; t. 40 10 47.

Assistenter (18).

Krets D; t. 42 64 86; *Wallgren, Ellen A., krets-*
assistent C; t. 40 58 15; *Dahlin, S. T. S.,*
kretsassistent E; t. 40 10 50; *Åmark, F. R.,*
kretsassistent B; t. 40 10 19; *krets A; t.*
40 58 15; Kleverud, S. E.

Socialvårdssystrar (14).

Johansson, Emma M. (bostadstel. 40 00 65);
Carlsson, Hanna M. (bostadstel. 41 59 42);
mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Erst-
agan 32—34, 1 tr., Sö.; t. 40 10 65.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Hallström, f. Ask, Hjördis V. H.; t. 40 25 19.

Två kanslibiträden, ett kontorsbiträde,
en vaktmästare.

Pensionsnämndsexpedition:

Larsson, N. O. W., tf. kammarsskrivare; mottag-
ning: alla vardagar utom lördagar 13—14; t.
40 10 47.

Distrikt V

(omfattande Kungsholms och S:t Görans försam-
lingar samt Essingeöarna av Bromma församling).

Kungsholms församlings fattigvårds-
styrelse.*Ledamöter.*

Aourell, O. E., bokhandlare; Bengtberg, M.
Adèle, fröken, vice ordf.; Elgerot, K. G.,
skorstensfejarmästare; Hellström, f. Lind, E. A.
Ingrid, fru, kassaförvaltare för styrel-
sens fonder; Norelius, f. Andersson, Elin
K., fru; Tillman, F. A., distriktschef, ordf.

Suppleanter: Abelin, H. O. Hj. R:son, revis-
sorsassistent, stadsfullm.; Ekgren, E. T., re-
daktör; Eriksson, E. H., assistent; Lagerstedt,
f. Lundholm, Barbro V., musikdirektör; Reuter-
lid, f. Häggglund, Valborg K., fru.

S:t Görans församlings fattigvårds-
styrelse.¹⁾*Ledamöter.*

Creutz, L., friherre; Engberg, Hj. A. A., typograf,
kassaförvaltare för styrelsens fon-
der; Hagstrand, f. Söderborg, Ulla, fru; Lind-
feldt, f. Srensson, A. J. Elisabet, fru; Sjö-
strand, G. E., kontorsassistent, ordf.; Stefan-
son, f. Lundholm, Ester W., fru; Trotter, J. K.,
kammarsskrivare, vice ordf.

Suppleanter: Andersson, f. Westberg, M. E.
(Maja), fru; Carlén, f. Berggren, G. M. (Gerd),
fru; Stigholm, f. Gustafson, Jenny A., fru;
Öst, Brita M., föreståndarinna.

Sociala byrån nr V.²⁾

Svedbergsgatan 2, K.; expeditionstid:
8,30—10,30.

Inspektör (27).

Bölling, J. G., tf., mottagningstid: 8,30—10,30;
t. 50 47 60.

Förste kammarsskrivare (23).

Gummesson, G. A., tf.; t. 52 50 93.

Kammarsskrivare (21).

Blücher, H. K., tf.; t. 50 01 64.

Förste assistent (20).

Morin, C.-A., tf. kretsassistent A; t. 51 56 42.

Assistent (19).

Ström, E. E., t. 53 89 40.

Assistenter (18).

Florin, f. Fredriksson, Birgit E., kretsassi-
stent B; t. 53 75 72; *Tegell, f. Halvarsson,*
Torhild, kretsassistent C; t. 50 33 44; *Eiden-*
stedt, K. B., kretsassistent D; t. 53 75 71;
Huitin, K. H., kretsassistent E; t. 53 75 75;
Notini, f. Brohlén, O. W. M. (Wivan), krets-
assistent F; t. 53 13 87; *Anderson, H. G., krets-*
assistent G; t. 50 76 61; *Rahm, f. Nordenborg,*
Ester M., kretsassistent H; t. 52 62 27.

Socialvårdssystrar (14).

Ryderberg, Ingrid (bostadstel. 53 18 47); mot-
tagning: alla vardagar 8,30—10,30, Svedbergs-
plan 2, n. b., K.; t. 53 75 70.

Carlberg, M. E. (Maj-Lisa) (bostadstel. 53 42 15);
mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Sved-
bergsgatan 2, n. b., K.; t. 53 75 70.

¹⁾ S:t Görans församlings fattigvårdsstyrelsens område omfattar även Stora och Lilla Essingen.

²⁾ Rörande denna byrå, se vidare sid. 265 och 273.

FvN

Östlund, Gunvor M. E. (bostadstel.: 51 92 18);
mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Sved-
bergsplan 2, n. b., K.; t. 51 19 35.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Tersmeden, f. Wahlgren, Lilly I.; t. 53 93 07.

Socialläkare (B 19).

Björk, A.; mottagningstid: 8,30—10,30; t.
53 01 30.

Assistenten (19).

Inghe, f. Senander, Maj-Britt; t. 53 14 35; **Berg-**
man-Larsson, I. Kerstin; t. 51 53 51.

En *fosterbarnsinspektris*, tre *kansli-*
biträden, sju *kontorsbiträden*, en *vakt-*
mästare.

Pensionsnämndsexpedition:

Ström, E. E., assistent; mottagning: alla var-
dagar utom lördagar 13—14; t. 51 97 27,
53 89 40.

Nykterhetsärenden.

Förste kammarskrivare (23).

Netterstedt, V. L. S.; mottagningstid: 8,30
—10,30 samt torsdagar 17,30—18,30; t.
52 50 94.

Assistenten (18).

Krets K; t. 52 62 25; krets L; t. 52 50 95;
Lundin, T. H., kretsassistent M; t. 52 62 26.

Distrikt V A

(omfattande Bromma församling).

Bromma församlings fattigvårds-
styrelse.¹⁾

Ledamöter.

Dolk, f. Fridlund, Margit M. E., fru, kassa-
förvaltare för styrelsens fonder; **Forss-**
lund, O. W. V., kamrerare; **Johansson**, B. H.
F., vaktmästare; **Jonsson**, f. Lundquist, Clary
H., fru, stadsfullm., vice ordf.; **Kjellgren**, f.
Larssen, Elsa E., fru, ordf.; **Nordström**, M.
B. (Maja), sekreterare; **Sundström**, f. Mörk,
Karin S., fru.

Suppleanter: **Andersson**, f. Mellqvist, S. Magda
C., fru; **Borg**, A. O., tjänsteman; **Holthagen**,
K. H., expeditionsschef; **Videfors**, G. J., folk-
skollärare.

¹⁾ St Görans församlings fattigvårdsstyrelses
område omfattar även Stora och Lilla Essingen.

Sociala byrån nr V A.

Kommunalhuset, Gustavslundsvägen
170, Bromma.

Inspektör (24).

Weidenhielm, E. G. R., tf.; mottagningstid: 8,30
—10,30; t. 25 16 09.

Kammarskrivare (21).

Strandh, R. E.; t. 26 69 87.

Förste assistent (20).

Eriksson, N. E., kretsassistent A; t. 26 05 63.

Assistenten (18).

Krets B; t. 25 93 40; **Berg**, K. G. E., krets-
assistent C; t. 26 39 69; krets D; t. 26 32 09;
krets E; t. 26 16 81.

Socialvårdssystrar (14).

Nord, A. M. (Greta) (östra distr.) (bostadstel.
25 15 94); mottagning: alla vardagar 8,30—
10,30, Kommunalhuset, Gustavslundsvägen
170, Bromma; t. 25 66 40.

Kärremark, Hilma P. (västra distr.) (bostadstel.
26 30 31); mottagning: alla vardagar 8,30—
10,30, Kommunalhuset, Gustavslundsvägen
170, Bromma, t. 25 98 10, samt helgfria tis-
dagar och fredagar 15—16, församlingshuset,
Bällsta villastad; t. 28 80 20.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Hagström, Ingrid M.; t. 25 61 58.

Ett *kanslibitråde*, två *kontorsbiträden*,
en *vaktmästare*.

Pensionsnämndsexpedition:

Strandh, R. E., kammarskrivare; mottagning:
alla vardagar utom lördagar 13—14; t. 26 69 87.

Distrikt VI

(omfattande Gustav Vasa och Mattens försam-
lingar).

Gustav Vasa församlings fattigvårds-
styrelse.

Ledamöter.

Hallström, K. L. F., tjänsteman, ordf.; **Hanson**,
J. M., byråsekreterare, vice ordf.; **Lund-**
fors, Hj., posttjänsteman; **Ohlsson**, f. August-
dotter, Elin C., fru; **Sjöstedt**, f. Johnson,
Ingrid A. M., fru; **Öhlander**, K. E., målar-
mästare.

Suppleanter: **Andersson**, E. V., sjukbärare; **Beisten**, A. O., bokhållare; **Björkman Odwallius**, Dis, fru; **Irsten**, f. Larsson, Barbro M., fru; **Sundberg**, R. E. K. (Stina), ekonomiförestandare.

Matteus församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Eriksson, E. G., pianoarbetare; **Ericsson**, O. L., verkställare; **Forsberg**, A. B. (Britta), fröken; **Karlsson**, f. Sundberg, Elsa J., fru; **Lindholm**, G. H., redaktör, ordf.; **Nilsson**, f. Gäfvert, Ingegerd A. M., fru, vice ordf.; **Steen**, S. G., färghandlare.

Suppleanter: **Asplund**, E. B., kamrerare; **Bjurling**, Maria, fröken; **Christiansson**, M. E. (Greta), fil. lic.; **Rosenström**, f. Forsgren, E. K. (Elin), fru; **Sjökvist**, f. Gustavsson, Hilma V., fru.

Sociala byrån nr VI.

Surbrunnsgatan 61, Va.; expeditionstid:
8,30—10,30.

Inspektör (27).

Vakant; mottagningstid: 8,30—10,30; t. 32 48 05.

Kammarsskrivare (21).

Mathson, A. I. M.; t. 32 48 33.

Förste assistent (20).

Eklundh, f. von Bahr, Sigrid G. E., kretsassistent A; t. 32 48 37.

Assistent (19).

Blanck, A.; t. 32 71 60.

Assistent (18).

Franzon, Annie L. G., kretsassistent B; t. 32 48 37; **Garde**, f. Karlson, S. Margit, kretsassistent C; t. 31 47 84; **Eidem**, S. A. R., kretsassistent D; t. 32 71 33.

Socialvårdssystrar (14).

Jansson, Inez M. I. (bostadstel. 30 96 39); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Surbrunnsgatan 61, Va.; t. 32 53 92.

Larsson, A. K. (Amy) (bostadstel. 33 75 58); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Birka-gatan 30, Va.; t. 33 55 11.

Djurson, E. L. (Lisa) (bostadstel. 33 46 36); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Birka-gatan 30, Va.; t. 33 55 11.

Kontorsskrivare (kassör) (13)

(nuv. inneh. g 9).

Malmström, f. Johansson, L. Ingeborg; t. 32 48 03.

Två kanslibiträden, två kontorsbiträden, en vaktmästare.

Pensionsnämndsexpedition:

Blanck, A., assistent; mottagning: alla vardagar utom lördagar 13—14; t. 32 48 33.

Distrikt VII

(omfattande Storkyrkans, Klara och Adolf Fredriks församlingar).

Storkyrkoförsamlingens fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Appelgren, H. F. G., maskinist; **Blomberg**, f. Nilsson, Iris L. M., fru; **Hebert**, J., arkitekt; **Kejne**, K.-E., byråföreståndare; **Kobbe**, W. E., köpman, vice ordf. och kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Lindkvist**, K. M., värmeledningsskötare, ordf.

Suppleanter: **Andersson**, f. Odén, Gullborg M., fru; **Friedrichs**, T. L., lagerarbetare; **Fränne**, G. J., ingenjör; **Haneryd**, S. G., tjänsteman; **Pettersson**, K. G., representant.

Klara församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Andersson, J. E., bankvaktmästare, vice ordf.; **Bladh**, A. F., yrkeslärare, ordf.; **Larsson**, f. Bylund, Judith, fru; **Lindgren**, S. J. V., direktör; **Mårtenson**, A. H., portvakt; **Rung**, f. Norlén, Karin M., fru.

Suppleanter: **Almgren**, E. V., direktör; **Brehnmark**, G. L., maskinmästare; **Jörgenfelt**, U. S., pol. mag; **Wilander**, f. Dahlstedt, Gurli J., fru.

Adolf Fredriks församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Achilles, A. L., verkställare, vice ordf.; **Bergqvist**, T. V., notarie, ordf. och kassaförvaltare; **Christensson**, Anna U., vävlärarinnas; **Malmström**, G. M., övermaskinist; **Svanberg**, I. F., köpman; **Törnqvist**, f. Karlsson, Gerda T., fru.

Suppleanter: **Ahrfelt**, f. Johansson, Ebba A. K., kontorsskrivare; **Borg**, f. Jansson, Elsa M., fru; **Emtell**, Märtha E., kontorist; **Grubb**, T. S., kyrkovaktmästare; **Oscarsson**, H. L., droskförare.

Sociala byrån nr VII.

Herkulesgatan 24, C.; expeditionstid:
8,30—10,30.

Inspektör (27).

Claësson, P. J.; mottagningstid: 8,30—10,30; t. 20 23 30.

Kammarsskrivare (21).

Dahlgren, f. Huss, Margit; t. 20 23 25.

Förste assistent (19).

Linné, R. Maria A., kretsassistent B; t. 20 25 40.

Assistenten (18).

Boström, K. Ö., kretsassistent D; t. 20 25 05; Col-
lander, B. A. R., kretsassistent A; t. 20 92 12;
krets C; t. 20 67 19.

Socialvårdssystrar (14).

Ralf, Hanna F. (bostadstel. 21 38 43); mottag-
ning: alla vardagar 8,30—10,30, Herkulesga-
tan 24, C.; t. 11 31 64.

Andersson, Signe M. (bostadstel. 10 42 37); mot-
tagning: alla vardagar 8,30—10,30, Kamma-
kargatan 13, C.; t. 10 42 37.

Kontorsskrivare (kassör) (13)

(nuv. inneh. g 9).

Gummesson, f. Sundén, Rut A. S.; t. 20 82 32.

TVå kanslibiträden, ett kontorsbiträde,
en vaktmästare.

Pensionsnämndsexpedition:

Dahlgren, f. Huss, Margit, kammarsskrivare;
mottagning: alla vardagar utom lördagar 13
—14; t. 20 23 25.

Distrikt VIII

(omfattande Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hed-
vig Eleonora och Oscars församlingar).

Jakobs och Johannes församlingars
fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Eriksson, E. J. G., f. d. tjänsteman; Fernström, F.
A., ingenjör; Karlsson, f. Karlsson, A. M. B.
(Britta), fru; Kock, f. Wiik, Elsa M., fru,
vice ordf.; Pettersson, f. Johansson, Ruth
I., fru; Åberg, J. H., maskinist, ordf.

Suppleanter: Huldin, O. G., kamrerare; Höke,
J. H., vaktmästare; Lundqvist, f. Wallmark,
Elsa K., fru; Sandberg, R. S., fastighets-
arbetare; Ståhlbrand, H. M., frisörmästare.

Engelbrekts församlings fattigvårds-
styrelse.

Ledamöter.

Eklund, J. L., inköpschef; Fagerholm, f. West-
bergh, Elsa, fru; Hedenborg, T. Hj., tjänste-
man, kassaförvaltare för styrelsens
fonder; Holmgren, V. H., instrumentmakare;

Johansson, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru,
stadsfullm., ordf.; Mörse, S. C. E., tandläkare;
Nilsson, J. A., komminister, vice ordf.

Suppleanter: Brundin, Signe M., kontorist;
Carlson, C. F. Y., förman; Ekstedt, G. O.
A., förste byråbokhållare; Gustavsson, G. F.,
elektriker; Lindskog, f. Virgin, Elsie, fru;
Norén, f. Bäckström, Anna S., barnmorska.

Hedvig Eleonora församlings fattig-
vårdsstyrelse.

Ledamöter.

Erdmann, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru,
vice ordf. och kassaförvaltare för sty-
relsens fonder; Eriksson, U. G. E., folk-
skollärare; Franzén, H. P. M., montör, ordf.;
Johansson, F. N., maskinist; Karlsson, f. Pet-
tersson, Eva L., fru; Salchow, f. Bahanson,
Anna E., fru.

Suppleanter: Barck-Lagergren, Kajsa I. G.,
förste assistent; Björklund, C. A. A., tjänste-
man; Eklund, f. Smith, Karin O., fru; Ek-
lund, K. A., filare; Lundgren, f. Pettersson,
Elna E. E., fru.

Oscars församlings fattigvårds-
styrelse.

Ledamöter.

Gillner, S. E., tjänsteman; Isander, Margareta,
sekreterare, vice ordf.; Lundgren, Elsa Ch.,
kanslibiträde; Nilsson, f. Lilja, Anna-Lisa, fru,
kassaförvaltare för styrelsens fonder;
Nordin, E. A., kontorschef, stadsfullm.; Ohls-
son, A. O., tjänsteman, ordf.; Rollisby, A. G.,
disponent.

Suppleanter: Brück, f. Rudling, Maria V. J.,
fru; Cedergren, G. A., förman; Gudmundsson,
T. C. C., teknolog; Isacson, A. P., inspektör;
Larsson, f. Andersson, Dagmar, fru.

Sociala byrån nr VIII.

Olaus Petrigatan 4, Ö.; expeditionstid:
8,30—10,30.

Inspektör (26).

Lötvall, J. R. T., mottagningstid: 8,30—10,30;
t. 60 71 26.

Kammarsskrivare (21).

Wagner, K.; t. 60 70 72.

Förste assistent (20).

Lundgren, A. V., kretsassistent A; t. 62 10 68.

Assistent (19).

Ericsson, L.-K. I. (Karin).

Assistenter (18).

Billig, K. M., kretsassistent B; t. 62 50 26;
 Rahm, A. E. M., kretsassistent C; t. 60 80 84;
 Hjerstrand, f. Lissegårdh, E. Ingrid K.,
 kretsassistent D; t. 67 49 35; Eriksson, E. P.
 V., kretsassistent E; t. 60 71 28; Sandberg,
 Karin I. Ch., kretsassistent F; t. 62 12 75;
 Öhman, E. E., kretsassistent G; t. 60 85 48.

Socialvårdssystrar (14).

Kihlberg, f. Edman, Britta K. (bostadstel.
 58 15 25); mottagning: alla vardagar 8,30
 —10,30, Malmkillnadsgatan 45, n. b., C.; t.
 10 27 29.

Ahlin, Elly P. (bostadstel. 20 07 43); mottag-
 ning: alla vardagar 8,30—10,30, Sturegatan
 62, Ö.; t. 62 03 40.

Jonasson, Anna E. K. (bostadstel. 60 04 75); mot-
 tagning: alla vardagar 8,30—10,30, Sturegatan
 62, Ö.; t. 62 03 40.

Gerdin, f. Pettersson, Elsa M. K.; mottagning:
 alla vardagar 8,30—10,30, Grevgatan 62, Ö.;
 t. 61 30 25.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Wekell, f. Wintzell, Greta M. F.; t. 62 03 35.

Två kanslibiträden, fyra kontorsbiträden,
 en vaktmästare.

Pensionsnämndsexpedition:

Ericsson, L.-K. I. (Karin), assistent; mottag-
 ning: alla vardagar utom lördagar 13—14;
 t. 62 03 40.

Distrikt IX

(omfattande Spånga församling).

*Spånga församlings fattigvårds-
styrelse.**Ledamöter.*

Björklund, f. Johansson, Elvy V. Ch., fru;
 Eriksson, G. A., faktor; Jansson, E. E., han-
 delsträdgårdsmästare, vice ordf.; Karlsson, f.
 Höök, G. Alice, fru; Larsson, A., verkmäs-
 tare, ordf.; Mothander, O., lantbrukare; Wi-
 berg, f. Magnusson, Anna E., fru.

Suppleanter: Gyback-Malmström, Astrid V., fru;
 Hanström, f. Omberg, S. K. M. (Ma), fru;
 Marthiener, E. M., överkontrollör; Nygren, E.
 R., trädgårdsmästare; Sjölander, S. H., lager-
 chef; Svensson, B. T., trädgårdsanläggare.

Sociala byrån nr IX.

Värsta Allé 1, Solhem, Spånga; expedi-
 tionstid: 8,30—10,30. Riddersviksvägen
 27, Hässelby villastad; mottagningstid:
 tisdagar 9—10.

Inspektör (22).

Nilsson, C. A.; mottagningstid: 8,30—10,30; t.
 36 01 35.

Assistent (18).

Schüllerqvist, S. A.; t. 36 00 27.

Socialvårdssyster (14).

Lönn, f. Larsson, Gunborg K.; t. 36 09 25.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Örby, f. Henning, Elsa M.; t. 36 14 75.

En kontorsbiträde.

Pensionsnämndsexpedition:

Schüllerqvist, S. A., assistent; mottagningstid
 alla vardagar 8,30—10,30; t. 36 00 27; Rid-
 dersviksvägen 27; fredagar 18—19; t. 38 06 35.

*Fattigvårdsnämndens och arbetslös-
hetsnämndens gemensamma hjälpor-
ganisation för arbetslösa.*

Med anledning av den omkring årsskiftet
 1932/1933 starkt ökade omfattningen av under-
 stödsverksamheten, i synnerhet i fråga om ar-
 betslösa, genomfördes år 1933 viss omorganisa-
 tion av stadens hjälpverksamhet för arbetslösa.
 Organisationen innebär i huvudsak, att fattig-
 vårdsstyrelser och distriktens sociala byråer äro
 befriade från det i reglementet för fattigvården
 i Stockholms stad innefattade åliggandet att
 mottaga och bereda ansökningar om fattigvård
 eller annat understöd åt arbetslösa personer,
 som äro ofrivilligt arbetslösa (jfr nedan). Undan-
 tag härifrån utgör sociala byrån nr V och so-
 ciala byrån nr IX. Båda dessa byråer hand-
 lägga jämväl ansökningar om arbetslöshetshjälp,
 byrå nr V sedan den 1 januari 1944, då den
 startades som en för fattigvårds-, barnavårds-
 och arbetslöshetsnämnderna gemensam försöks-
 byrå, och nr IX, som omfattar nuvarande Spånga
 församling, sedan den 1 januari 1949, då delar
 av Spånga kommun inkorporerades med Stock-
 holm. Sådana ansökningar skola inom övriga
 distrikt mottagas å arbetslöshetsnämndens sociala
 avdelning, vilken är gemensam för fattigvårds-
 nämnden och arbetslöshetsnämnden.

För den händelse det genom ansökningens be-
 redning visats, att sökanden är arbetslös och
 ofrivilligt arbetslös, tillkommer det arbetslöshets-
 nämnden att fatta beslut angående understöd
 m. m. enligt gällande kungörelse angående stats-
 bidrag till arbetslöshetshjälp eller, därest så-
 dan hjälp ej kan beviljas, fattigvårdsnämndens
 delegerade för understödsärenden att omedel-
 bart, utan att yttrande inhämtats av veder-
 börande fattigvårdsstyrelse, fatta beslut enligt
 gällande författningar angående fattigvård eller
 annat understöd.

För den händelse det visats, att sökanden är
 oförmögen till arbete, skall ansökningen snarast
 möjligt överlämnas till fattigvårdsnämndens ve-
 derbörande sociala byrå för beredning och beslut

i den ordning reglementet för fattigvården föreskriver.

Författningar m. m. Reglemente för fattigvården i Stockholm, antaget av SF 14 sept. 1931 och fastställt av ÖA 28 nov. 1931, med provisoriskt tillägg, antaget av SF 23 jan. 1933, fastställt av ÖA 9 febr. 1933 och förlängt genom SF:s beslut 18 juni 1934, som fastställes av ÖA 14 juli 1934 samt ändr. (Kf 1931: nr 80, 1933: nr 4, 1934: nr 17, 1952: nr 79). ÖA:s beslut 13 febr. 1933 och 9 aug. 1934 ang. särskild ordning för mottagande och beredande av ansökningar om fattigvård och annat understöd åt arbetslösa. K. kung. 27 maj 1949 ang. vissa statliga och statsunderstödda åtgärder vid arbetslöshet. K. arbetsmarknadsstyrelsens cirkulär till arbetslöshetsnämnderna. [Arbetsmarknadskommissionens] i övrigt meddelade råd och anvisningar rör. hjälpverksamheten för arbetslösa. Lag 30 juni 1944 om arbetslöshetsnämnd.

Beträffande expedition och personal hänvisas till arbetslöshetsnämnden, sid. 320.

Anstaltsvård.

Sedan fattigvårdsnämnden år 1864 trätt i funktion såsom överstyrelse för stadens fattigvård följde en livlig utveckling på anstaltsvårdens område. År 1864 ombildades södra arbets- och försörjningsinrättningen (före 1860 benämnd Stockholms stads allmänna arbetshus på söder, vilket uppkommit 1844 av södra frivilliga arbetshuset) till Stockholms stads arbetsinrättning och flyttades 1905 till nya lokaler vid Maria Ban- och Wollmar Yxkullsgatorna. Inrättningens namn ändrades 1926 till Vårdhemmet Högalid. De norra församlingsfattighusen sammanfördes till Sabbatsbergs fattighusinrättning, för vilken reglemente utfärdades 1865. Efter vissa nybyggnader öppnades inrättningen 1872. Namnet ändrades 1898 till Sabbatsbergs ålderdomshem. Katarina och Maria församlingars fattighus sammanfördes efter beslut 1874 av fattigvårdsnämnden till Södermalms fattighus, som var färdigt 1888 och 1899 erhöll namnet Rosenlunds ålderdomshem. Bostadsbristen i mitten av 1890-talet föranledde införandet av en ny anstaltsform, de år 1899 inrättade asylerna för husvilla. 1907 beslöt stadsfullmäktige att uppföra ett hem för fattiga, äldre makar och 1913 öppnades detta Oscars och Sofias guldbroöllophem för äldre makar (»guldbroöllophemmet»). För vård av obildbara sinnesslöa öppnades 1917 sinnesslöanstalten Åkes-hov. Stockholms stads allmänna försörjningsinrättning, såsom den 1860 grundade norra försörjnings- och arbetsinrättningen kallades efter 1863, erhöll 1922 benämningen S:t Eriks sjuk- och vårdhem. Efter stadsfullmäktiges godkän-

nande 1924 av nya grunder för anstaltsvården för vuxna, överfördes vårdhemmets huvudanstalt till hälsovårdsnämnden under namn av sjukhuset S:t Erik; sjukhuset sorterar numera under sjukhusdirektionen. Till vårdhemmet S:t Erik såsom filialer anslutna vårdhem kvarstodo dock under fattigvårdsnämnden. 1930 öppnades Gammelbyns ålderdomshem, märkligt såsom Stockholms första fattigvårdsanstalt enligt det s. k. kolonisystemet.

Stadsfullmäktige godkände 1924 nya grunder för anstaltsvården för vuxna (i huvudsaklig överensstämmelse med 1919 års fattigvårdskommittés betänkande, del 1, Bih. 1923: nr 63). Omläggningen åsyftade i huvudsak en rationell fördelning av anstaltens klientel.

För förvaltningen av de under fattigvårdsnämnden lydande anstalterna tillsattes tidigare en styrelse för varje anstalt, med undantag av ålderdomshemmen, som sedan år 1913 haft en gemensam styrelse, och asylerna för husvilla, spädbarnshemmet och barnhärberget, som sedan år 1921 förvaltats av gemensam styrelse. År 1926 genomfördes en ytterligare centralisering av anstaltsförvaltningen därigenom, att förvaltningen av ålderdomshemmen, dåvarande arbetsinrättningen och de under asylstyrelsen lydande anstalterna av fattigvårdsnämnden uppdrogs åt en gemensam fattigvårdsanstaltsstyrelse. Då sjukavdelningarna vid S:t Eriks sjuk- och vårdhem år 1926 överlämnades till hälsovårdsnämndens förvaltning, övertogs även detta hems förra filialer av den gemensamma anstaltsstyrelsen.

Enligt den år 1931 beslutade omorganisatio-nen av fattigvården har fattigvårdsnämnden år 1932 övertagit den centrala anstaltsförvaltningen.

Fattigvårdsdirektören är numera chef för fattigvårdsanstalterna med biträde av intendenten.

Jämlikt stadgandena i fattigvårdslagen skall inom varje kommun finnas anstalter i erforderligt antal. Vid fattigvårdsnämndens anstalter, ålderdomshem, försörjningshem och vårdhem, beredas vårdbehövande erforderlig vård och underhåll. Äldringar, som på grund av tilltagnade ålder och därmed sammanhängande bristande kroppskrafter inte längre kan kvarbo i hyreslägenheter eller i pensionärshem, beredas bostad och omvårdnad på ålderdomshem. Medellösa personer med någon arbetsförmåga, som av skilda anledningar icke erhålla hem-understöd, emottagas på försörjningshem. Personer, som äro i behov av mera varaktig sjukvård — dock ej akutvård —, beredas dylik på vårdhem. Vissa av dessa hem hava godkänts som sjukvårdsanstalter jämlikt 22 § sjukkasseefförordningen. Vid vårdhemmet Stureby har dessutom inrättats ett antal vårdavdelningar, vilka av medicinalstyrelsen godkänts såsom hem för kroniskt sjuka.

Enligt särskilda avtal disponerar staden platser på Långmora och Malmköpings

arbetshem för omhändertagande av försämrade försörjare och störande understödstagare.

Den i det föregående nämnda sinnesslöanstalten Åkeshov överflyttades sedermera till Årsta samt har i likhet med sinnesslöanstalten Sättra gård, vilken en tid stod under fattigvårdsnämndens förvaltning, fr. o. m. den 1 januari 1952 i samband med sinnesslövårdens omorganisation underställts en särskild, av stadsfullmäktige utsedd styrelse (se sid. 346).

På grund av en donation har ett särskilt hem inrättats för blinda män, nämligen Jacques och Galathée Lamms hem för blinda, vilket hem sorterar under en av fattigvårdsnämndens utsedd styrelse.

Vård- å sistsnämnda hem är ej att hänföra till fattigvård. Ej heller anses värden utgöra fattigvård vid övriga anstalter, därest av fattigvårdsnämnden fastställt avgift erlägges i förskott direkt till vederbörligt anstaltskontor.

Ansökningar om inträde å fattigvårdsnämndens anstalter behandlas av delegerade för understödsärenden (se sid. 260) utom ifråga om Jacques och Galathée Lamms hem för blinda (se sid. 280).

Författningar. Reglemente för Stockholms stads fattigvårdsanstalter, med ändr. (Kf 1932: nr 64, 1946: nr 9) och instruktion för Stockholms stads fattigvårdsnämnds anstaltsdelegerade (Kf 1932: nr 63), fastställda av fattigvårdsnämnden 22 nov. 1932. K. kung. 21 dec. 1951 ang. statsbidrag till uppförande eller inrättande av hem för kroniskt sjuka. K. kung. 21 dec. 1951 ang. statsbidrag till driftkostnaderna vid hem för kroniskt sjuka, med ändr.

Stat år 1953. (Anstaltsvård.) Utgifter: driftbudgeten 20,452,173 kr. (däruv engångs 611,370 kr.), kapitalbudgeten, lånemedel, inom linjen 945,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 7,472,820 kr.

Anstaltsdelegerade.

Anstaltsdelegerade hava till huvudsaklig uppgift att med uppmärksamhet följa förvaltningen av de anstalter, som sortera direkt under fattigvårdsnämnden.

Bergqvist, T. V., notarie; **Gustavsson**, K. G., tjänsteman; **Hagström**, f. Svensson, Anna M., studierektor, stadsfullm., ordf.; **Johansson**, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru, stadsfullm., vice ordf.; **Cavallin**, f. Lindberg, S. M. L. (Sia), fru; **Oshjer**, Å. A., förste postassistent, stadsfullm.

Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem.

Torsgatan 32, Va. (postgirokontonummer 100031); t. 23 55 10; expeditionstid: 8,30—12 och 13—15 (lördagar 8,30—14).

Sedan år 1737 beslut fattats om uppförande av fattighus för de olika församlingarnas fattiga

och en fond bildats för ändamålet, inköptes år 1751 ett från Rörstrand avsköndt område, benämnt Sabbatsberg, och dit förlades till en början ett fattighus för Storkyrkoförsamlingen. Efter hand uppyggs där fattighus även för övriga församlingar. År 1859 beslöt dåvarande stadsnämnden en centralisering av anstaltsvården. De norra församlingarnas fattiga började successivt överföras till Sabbatsberg. En särskild styrelse utsågs för denna anstalt år 1865 och efter diverse nybyggnader öppnades den nya »Sabbatsbergs fattighusinrättning» den 1 augusti 1872. Benämningen å anstalten ändrades 1898 till Sabbatsbergs ålderdomshem.

Vid Sabbatsberg fanns redan 1764 en brunnsinrättning, och 1807 inrättades i samband därmed ett brunnslasarett. Dessa institutioner, som emellertid icke äro av kommunal natur, finnas ännu kvar.

Under 1942 togs en å hemmets område nyuppförd vårdhemsbyggnad rymmande 273 vårdplatser i bruk. I samband härmed ändrades hemmets namn till det nuvarande: Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem. 1945 ombyggdes en av de äldre byggnaderna, det s. k. Johanneshuset, till vårdhem med 91 vårdplatser. 1950 öppnades en nyuppförd ålderdomshemsbyggnad, utformad efter helt nya principer, rymmande 111 platser, fördelade på 99 enkelrum och 6 dubbelrum, de senare i första hand avsedda för äkta makar.

Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem har förutom ovannämnda 111 platser f. n. å ålderdomshemsavdelningen 169 platser och å vårdhemsavdelningen 363 platser.

Å staten för Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem har jämväl uppförts driftkostnaderna för vårdhemmet Södermannagatan 2 (se sid. 276).

Sysselman (30).

Lindberg, K. G.; träffas säkrast 9—11.

Förste kammarskrivare (23).

Lundqvist, K. A.

Kontorsassistent (18).

Wenggren, T. S. R., tj. (se sid. 262), *tf.* **Edstrand**, C. B.

Förste kontorsskrivare (16).

Edstrand, C. B., tj. (se ovan).

En kontorsskrivare, ett kanslibiträde, två kontorsbiträden.

Överläkare (30).

Erlandsson, S. G. G. (förrdn. t. o. m. ³¹/12 1953).

Förste underläkare (28).

Bending, K.-G.; en vakant.

Husmoder (2 kl.) (21).

Larsson, Greta K.

Föreståndarinna (16).

Asplund, Agda C.

Två *sjukgymnaster*, sjutton *översköterskor*, en *laboratorieöversköterska*, en *arbeta-
terapeut*, en *sjuksköterska* (halvtidstjänst),
en *biträdande föreståndarinna*, aderton
vårdarinnor. — Aderton *vårdarinnor*, åttio-
åtta *sjukvårdsbiträden*.

Predikant (3,336 kr.).

Meiton, G., kyrkoadjunkt i Mattens förs.

En *organist* och *försångare* (840 kr.).

Ekonomiföreståndare (1 kl.) (21).

Eriksson, Edit M.

Förste maskinist (17).

Alm, H. J. T.

En *hantverksföreståndare*, två *biträ-
dande ekonomiföreståndare*, två *vaktmä-
stare*, tre *hantverkare*, en *tvättföreståndare*
(2 kl.), en *telefonist*, en *baderska*, en *port-
vakt*. — Tre *eldare*, en *sjukbärare*, en *di-
versearbetare* i kök, tre *kokerskor*, två
första biträden, ett *första matsalsbiträde*,
sex *matsalsbiträden*, två *sömmerskor*, tret-
ton *köksbiträden* (därav en halvtidstjänst), en
kallskänka, fjorton *städerskor*, ett *arbets-
biträde*, tre *baderskor*, en *maskintvätterka*.

Bromma ålderdomshem.

Fornborgsgränd 5, Bromma; t. 37 20 59.

Hemmet, som inrättades år 1893, har 22
platser, därav 16 för män och 6 för kvinnor.

I enlighet med stadsfullmäktiges beslut den
30 juni 1950 har en ny ålderdomshemsbyggnad
jämte ett personalbostadshus i anslutning här-
till uppförts vid detta hem. Byggnaden, som har
105 platser, huvudsakligen i enkelrum, beräknas
kunna tagas i bruk under första halvåret 1953.

Syssloman.

Se ovan under Sabbatsbergs vård- och ålder-
domshem.

Föreståndarinna (17).

Vakant.

En *biträdande föreståndarinna*, en
vaktmästare. — En *första kokerska*, ett
första biträde, tre *sjukvårdsbiträden*, tre
köksbiträden, tre *städerskor*.

Vårdhemmet Södermannagatan 2.

Södermannagatan 2, Sö.; t. 43 48 40.

Hemmet, som inrättades år 1931, har 97
platser för kvinnor.

Syssloman.

Se ovan under Sabbatsbergs vård- och ålder-
domshem.

Läkare.

Se ovan under Sabbatsbergs vård- och ålder-
domshem.

Predikant (528 kr.).

Dahlin, K. A., e. o. kyrkoadjunkt i Katarina förs.

Föreståndarinna (15).

Ekholm, Tora E.

Fyra *översköterskor*, en *vaktmästare*. —
Tre *vårdarinnor*, sexton *sjukvårdsbiträden*,
sex *städerskor*.

*Provisoriska vårdhemmet Åsögatan
141.*

Åsögatan 141, Sö.; t. 43 99 00.

Hemmet, som inrättades år 1936, har 47
platser för kvinnor.

Syssloman.

Se ovan under Sabbatsbergs vård- och ålder-
domshem.

Läkare.

Se ovan under Sabbatsbergs vård- och ålder-
domshem.

Predikant (528 kr.).

Dahlin, K. A., e. o. kyrkoadjunkt i Katarina förs.

Föreståndarinna (14).

Nilsson, E. M. (Ellen).

En *gårdskar*, en *vårdarinna*, nio *sjuk-
vårdsbiträden*.

Ålderdomshemmet Fristad.

*Spånga; t. 36 17 86 (föreståndarinnan och
ålderdomshemsavd.), 36 16 00 (vårdavd.).*

Detta hem, som tidigare var ålderdomshem
i dåvarande Spånga socken, övertogs av staden
fr. o. m. år 1949 i samband med inkorporeringen
av delar av socknen. Närmaste uppsikten över
och vården av hemmet handhaves av syssloman-
nen vid Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem.

Hemmet har en ålderdomshemsavdelning med
43 platser och en vårdavdelning med 20 platser.

Syssloman.

Se ovan under Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem.

Läkare (3,600 kr.).

Thorfinn, J. E. F., stadsdistriktsläkare (se sid. 476).

Föreståndarinna (14).

Johansson, E. Edith A.

Vaktmästare (12).

Gustavson, E. J.

En översköterska. — En kokerska, elva sjukvårdsbiträden, ett köksbiträde, ett arbetsbiträde.

Rosenlunds vård- och ålderdomshem.

Skånegatan 1, Sö. (postgirokonto nr 153628); t. 44 02 90 (växel); expeditionstid: 8,30—12 och 13—15 (lördagar 8,30—14).

Den år 1859 beslutade centralisationen av fattigvårdsanstalterna genomfördes för de södra församlingarnas del först långt senare. Det bedrövliga tillstånd, i vilket de södra fattighusen befunno sig, föranledde väl år 1874 ett fattigvårdsnämndens beslut om upprättande av ett nytt fattighus på söder, men först 1888 kom ett dylikt till stånd i och med uppförandet i kv. Vattenpasset av Södermalms fattighus, varefter Maria och Katarina fattighus indrogos.

Rosenlunds ålderdomshem, som anstalten år 1898 började benämnas, har ombyggt vid flera tillfällen. Genom numera vidtagna anordningar har hemmet erhållit en förändrad karaktär i det att flera avdelningar inretts till vårdhem i samband varmed hemmets namn år 1940 ändrats till Rosenlunds vård- och ålderdomshem. Under 1950 har verksamheten vid mödrahemmet Åsögatan 44 nedlagts, varefter denna byggnad ändrats till vårdhem med 47 vårdplatser.

Rosenlunds vård- och ålderdomshem har f. n. å vårdhemmen 521 platser, därav 207 avsedda för män och 314 för kvinnor. Antalet ålderdomshemsplatser utgör f. n. 170.

Å samma stat som Rosenlunds vård- och ålderdomshem är även uppfört Guldbrollupshemmet (se vidare nedan).

Syssloman (28).

Biltberg, C. H.; träffas säkrast 9—11.

Förste kammarskrivare (23).

Valdén, Y.

Kontorsassistent (18).

Paulson, E. N.

En kontorsskrivare, två kontorsbiträden, en telefonist.

Läkare (11,232 kr.).

Värnéus, A. G.

Biträdande läkare (förste underläkare) (Ex. 28).

Lindqvist, S. G. E.; Schött, G. E. D.

Röntgenläkare (7,452 kr.).

Nohrman, B. A.

Husmoder (2 kl.) (21).

Carlsson, Edith E.

Två sjukgymnaster (därav en halvtidsanställd), nitton översköterskor, en röntgenöversköterska, en laboratorieöversköterska, en arbetsterapeut, en sjuksköterska, sex vårdarinnor, ett röntgenbiträde. — Sjuttion vårdarinnor, etthundranio sjukvårdsbiträden.

Predikant (3,336 kr.).

Jonsson, S. J., e. o. kyrkoadjunkt i Klara och Jakobs förs.

En organist och försångare (840 kr.).

Ekonomiföreståndare (1 kl.) (21).

Lundquist, f. Hedlund, Karin M.

Maskinmästare (19).

Elgborg, G. G.

En hantverksföreståndare, en biträdande ekonomiföreståndare, två vaktmästare, tre hantverkare, en tvättföreståndare (2 kl.). — Fem eldare, två gårdskarlar, två diversearbetare i kök, en första kokerska, fyra kokerskor, en kallskänka, två första biträden, ett första matsalsbiträde, två matsalsbiträden, en maskintvätterka, två tvättbiträden, två baderskor, elva köksbiträden, tre städerskor.

Oscars och Sofias guldbrollupshem för åldriga makar (guldbrollupshemmet).

Skånegatan 1, Sö.; t. 44 02 90.

Med anledning av den förestående femtioårsdagen av konung Oscar II:s och drottning Sofias förmälning beslöto stadsfullmäktige den 1 juni 1907 att till beredande av ett hem för fattiga, åldriga makar anslå ett belopp av 200,000 kr. samt anhålla hos deras majestäter, att ifrågasvara dem om att bära namnet »Oscars och Sofias guldbrollupshem för åldriga makar», ävensamt att uppdraga åt fattigvårdsnämnden att uppgöra närmare förslag till hemmets åstadkommande. Framställningen i namnfrågan bifölls, och den 20 februari 1911 beslöto stads-

FVN

fullmäktige hemmets förläggande till kv. Vinkeln i omedelbar närhet av Rosenlunds ålderdomshem samt anlogo, vad som utöver förut fonderade medel behöfves att utfylla den till 410,500 kr. beräknade byggnadskostnaden. Hemmet öppnades den 1 oktober 1913. Det har plats för 79 par åldringar.

Syssloman.

Se ovan under Rosenlunds vård- och ålderdomshem.

Läkare.

Se ovan under Rosenlunds vård- och ålderdomshem.

Översköterska (14).

Olsson, f. Karlsson, G. Viktoria.

Tre vårdarinnor. — Tre sjukvårdsbiträden, en stüderska.

Vårdhemmet Högalid.

Maria Bangata 75, Sv. (postgirokonto nr 2439); t. 65 03 00 (växel); expeditionstid: 8—12 och 13—15 (lördagar och dag före helgdag 8—13,30).

Det år 1773 upprättade »södra frivilliga arbetshuset» övergick år 1844 i »Stockholms stads allmänna arbetshus», vilket år 1864 ombildades till arbetsinrättning. År 1905 förflyttades arbetsinrättningen till nya lokaler vid Maria Baug och Wollmar Yxkullsgatorna i Södermalm, rymmande 1,432 personer. Genom en i början av år 1926 avslutad ombyggnad, varvid en logementsbyggnad inretts till vårdhemsavdelning, reducerades platsantalet till 1,044. Inrättningens namn ändrades år 1926 till vårdhemmet Högalid. Den 16 juni 1947 anvisade stadsfullmäktige 362,000 kr. till ombyggnad vid vårdhemmet, vilken ombyggnad blev färdig år 1950.

Å hemmets försörjningsavdelning intagas dels i någon män arbetsföra män, vilka äro i behov av anstaltsvård, men ej lämpligen böra vårdas å kommunens andra fattigvårdsanstalter, dels nödstillda, kommunen tillhörande arbetsföra personer, som sakna stadigt hemvist och önska att intagas å vårdhemmet, dels slutligen även välfredade, avskedade militärer, som tillhört manskapet vid värvad trupp samt inom kommunen befinnas vara i behov af fattigvård. Dessa utgör en särskild underavdelning, kallad militäravdelningen. Intagna personer äro skyldiga att efter sin förmåga förrätta det arbete inom anstalten, som av sysslomanen dem anvisas. Arbetet består huvudsakligast af vedsågning, bakning, tvätt, mangling, skomakeri, skrädderi och snickeri.

Å hemmets vårdavdelning intagas endast sådana män, som äro i behov af vård men icke af sjukhusvård.

Intagning sker allenast efter remiss af fattigvårdsinspektören på understödsdelegerades vägnar.

Vårdhemmet Högalid har 680 platser för män, varav 412 å försörjningsavdelningen och 268 å vårdavdelningen.

Filial till vårdhemmet Högalid är fr. o. m. år 1942 förutv. upptagningshärbärgat vid Östgötagatan 61—63. Anstalten benämnas försörjningshemmet vid Östgötagatan 61—63. — F. n. är filialen uttyrd till Stockholms bespisningsförening (se sid. 282), som där bedriver hotellrörelse.

Syssloman (30).

Silfversparre, C. G. C.; träffas säkrast 8—9,30.

Förste kammarsskrivare (23).

Cronvall, M.

Kammarsskrivare (21).

Vakant, *tf.* Willny, H. G. W.

Kontorsassistenter (18).

Sörenstam, A. I.; en vakant, *tf.* Lind, f. Andersson, I. E. (Inga-Lisa).

Förste kontorsskrivare (16).

Lind, f. Andersson, I. E. (Inga-Lisa), *tjl.* (se ovan).

Ett kanslibitråde, tre kontorsskrivare.

Läkare (30).

Höglund, G.

Husmoder (2 kl.) (21).

Lindvall, A. M. E. (Greta).

En sjukgymnast, tolv översköterskor, en laboratorieöversköterska, en arbetstera-
peut. — Tretton vårdarinnor, femtioen sjukvårdsbiträden.

Predikant (2,376 kr.).

Movinger, J. S., komminister i Högalids förs.

En organist och försångare (840 kr.).

Ekonomiföreståndare (1 kl.) (21).

Sundberg, R. E. K. (Stina).

Maskinmästare (20)

(för verkmästargrömmål 1,008 kr.).

Petersson, K. I.

Förste maskinist (17).

Holmberger, F.

Två maskinister, sex hantverksföreståndare, två biträdande ekonomiföreståndare, en arbetsförman, en biträdande bagarmästare, en tvättföreståndare (1 kl.), tolv förste vaktmästare, tre bilförare, två biträdande tvättföreståndare (1 kl.). — Tre bagare, tre bilförare, en förrådsarbetare, en maskintvättare, en första kokerska, tre kokerskor, fyra matsalsbiträden, två första biträden, en första sömmerska, en sömmerska, två strykerskor, sex tvättbiträden, två baderskor, åtta köksbiträden.

Vårdhemmet Stureby.

Stureby (postgirokonto nr 55406); t. 49 25 00 (växel); expeditionstid: å sysslomanskontoet 8,30—12 och 13—15 (lördagar 8,30—14).

Vårdhemmet Stureby, som fullbordades och togs i bruk i början av år 1936, har 658 platser, varav 65 för försörjnings- och 593 platser för vårdhems klientel, varav 322 platser på avdelningen för kroniskt sjuka.

Intagning sker efter överläkarens hörande och remiss av fattigvårdsinspektören på understödsdelegerades vägnar.

Å försörjningsavdelningen intagna personer äro skyldiga att efter sin förmåga förrätta det arbete, som syssломannen anvisar. Arbetet består huvudsakligast av trädgårdsarbete, tvätt, vävning, snickeri och skomakeri.

Syssloman (30).

Nilsson, H. V.; träffas säkrast 9—11.

Förste kammarskrivare (23).

Sjöberg, J. V. S.

Kontorsassistent (18).

Willny, H. G. W., tjl. (se sid. 278).

Förste kontorsskrivare (16).

Lützen, K. B.

En kontorsskrivare, två kanslibiträden, två kontorsbiträden.

Överläkare (30).

Grahn, K. E. (förordn. t. o. m. ^{30/4} 1956); motagningsstid: vardagar 9—9,30.

*Förste underläkare (Ex. 28).*Westberg, F. G. O. ¹⁾; Lönnberg, B. V.

¹⁾ Äger åtnjuta fri kost eller däremot svarande ersättning.

Röntgenläkare (14,400 kr.).

Göranson, S. F. O.

Obducent (4,380 kr.).

Ringertz, N. O. E.

Husmoder (2 kl.) (21).

Hillefors, Kerstin M.

Biträdande husmoder (17).

Vakant.

Två sjukgymnaster, sexton översköterskor, en röntgenöversköterska, en laboratorieöversköterska, en arbetsterapeut, tretton sjuksköterskor, ett ljusbadsbiträde. — Nitton vårdarinnor, ethundrafyra sjukvårdsbiträden, ett röntgenbiträde.

Predikant (2,376 kr.).

Waller, S. Å. A., komminister i Enschede förs.

En organist (840 kr.).

Ekonomiföreståndare (1 kl.) (21).

Engdahl-Nilsen, Svea M.

Maskinmästare (20).

Goude, K. F. H.

Förste maskinist (17).

Sjöström, E. B.

En biträdande ekonomiföreståndare, en hantverksföreståndare, en arbetsförestånderska, en arbetsförman, sex vaktmästare, en föreståndarinna, en hantverkare, en bilförare, en tvättföreståndare (1 kl.), en biträdande tvättföreståndare (1 kl.), en telefonist. — En reparatör, fyra eldare, en maskintvättare, två diversearbetare i kök, en gårdskar, en första kokerska, två kokerskor, en kallsänk, ett första matsalsbiträde, åtta matsalsbiträden, sexton köksbiträden, två strykerskor, fyra tvättbiträden, fyra städerskor, fyra baderskor, två sömmerskor, ett första biträde.

Gammelbyns ålderdomshem.

Stureby (postgirokonto nr 55406); t. 49 25 00 (växel); expeditionstid: å sysslomanskontoet 8,30—12 och 13—15 (lördagar 8,30—14).

Den 18 juni 1923 beslöto stadsfullmäktige att till hugfästade av stadshusets invigning å fyra-hundraårsdagen av Gustav Vasas intåg i Stock-

holm bevilja ett anslag av 350,000 kr. till inrättande av ett nytt ålderdomshem. Den 19 mars 1928 anvisade stadsfullmäktige ytterligare 1,035,000 kr. till uppförande av ifrågavarande ålderdomshem. Hemmet, som förlagts till egendomen Svedmyran i Enskede, är anordnat enligt s. k. kolonisystem, d. v. s. med ett antal friliggande byggnader, grupperade omkring en ekonomibyggnad med kök, matsalar, en mindre sjukavdelning m. m. och omfattar, förutom ekonomibyggnad, 9 ålderdomshemsbyggnader. I varje byggnad, som består av två våningar, äro inredda c:a 15 rum, avsedda för en eller två personer. Därför finnes i varje byggnad dagrum, kaffekök och badrum.

Hemmet, som har plats för 210 åldringar, öppnades den 17 juli 1930. Förvaltningen är sedan tillkomsten av vårdhemmet Stureby gemensam med detta.

Syssloman.

Se ovan under vårdhemmet Stureby.

Läkare.

Grahn, K. E.; Westberg, F. G. O. (se även ovan under vårdhemmet Stureby).

Predikant.

Se ovan under vårdhemmet Stureby.

Föreståndarinnan (16).

Tågerud, Nanna H.

En vaktmästare, en biträdande föreståndarinnan, sex vårdarinnor, en portvakt. — En gårdskarl, fem vårdarinnor, fyra sjukvårdsbiträden.

Skarpnäcks gård.

Skarpnäcks gård, Enskede; t. 49 20 08 (föreståndarinnan); 48 03 91 (exp. och inspektor).

Under vårdhemmet Stureby sorterar sedan juni 1944 Skarpnäcks gård med 48 vårdplatser, varav 29 å försörjningsavdelning och 19 å ålderdomshemsavdelning. Pensionärerna sysselsätts med jordbruks- och trädgårdsarbete.

Syssloman.

Se ovan under vårdhemmet Stureby.

Föreståndarinnan (13).

Nyman, Anna L.

Inspektor (20).

Iwerbo, G. W.

En vaktmästare, en bilförare. — En kokerska, ett första biträde, ett köksbiträde, två städerskor.

Daghärbärgen.

Klara Norra Kyrkogata 5, C.; t. 10 54 09; Bondegatan 44, Sö.; t. 40 48 20; Lilla Nygatan 3—5 (ing. från Yxsmidsgränd), C.; t. 20 80 76.

Syssloman och expedition.

Se ovan under vårdhemmet Högalid.

Sex vaktmästare.

Jacques och Galathée Lamms hem för blinda.

Hornsgatan 52, Sö.; t. 41 04 11.

Hemmet har tillkommit på grund av en i testamente av änkefru Galathée Lamm år 1913 till staden gjord donation å ett belopp av 100,000 kr., vartill sedermera ytterligare tillkommit donationer av fröknarna Agnes och Ida Lamm å sammanlagt 20,000 kr. Medlen skulle användas till ett hem för behövande blinda mot villkor bl. a. att staden upplåte för ändamålet lämpad lokal och omhändertog bestyret med förvaltningen av såväl hemmet som penningmedlen. Det i anledning härav upprättade hemmet är numera inrymt i en staden tillhörig fastighet, Hornsgatan 52.

År 1937 har hemmet enligt testamente år 1934 av fabrikören Henrik Vilhelm Lyberg emottagit en ny donation å 10,000 kr., med avdrag av därå belöpnade arvskatt 600 kr. Donationen benämnes »Henrik Lybergs donationsfond», och räntan å densamma skall användas till att bereda hemmets pensionärer fördelar, som icke kunna beredas genom Stockholms stads anslag.

Hemmets angelägenheter handhas av en styrelse, bestående av en ordförande och två andra ledamöter jämte tvänne suppleanter, årligen utsedda av fattigvårdsnämnden. Ansökan om inträde å hemmet inlämnas till hemmets styrelse och skall vara åtföljd av läkarintyg, av vederbörande församlings sociala byrå (se sid. 264) utfärdat intyg om medellöshet samt prästbetyg. Den å hemmet åtnjutna vården är ej att hänföra till fattigvård.

Hemmet är t. v. avsett uteslutande för män och har plats för 9 pensionärer.

Reglemente. Fattigvårdsnämndens reglemente 20 juni 1916 för Jacques och Galathée Lamms hem för blinda.

Styrelse.

Löwgren, K. G., direktör, ordf. och kassaförvaltare; Johnsson, J. W., pastor, stadsfullm.; Sjöstrand, G. E., kontorsassistent.

Suppleanter: Ljungberg, I., vice värd; Niwong, f. Stenström, Wera A., fru.

Revisorer.

Fattigvårdsnämndens revisorer granska hemmets räkenskaper.

Föreståndarinna (11).

Hermansson, Anna H.

Ett köksbiträde, en stüderska.

Arbetshem.

Enligt 33 § fattigvårdslagen hava landsting och städer, som ej deltaga i landsting, ålagts att upprätta särskilda arbetshem för omhändertagande av dels i någon mån arbetsföra behövande, vilka äro i behov av anstaltsvård, men ej lämpligen kunna emottagas eller behållas å ålderdomshem, försörjningshem eller vårdhem, dels och försörjningspliktiga, vilka jämlikt 71 § samma lag förelagts arbete. Arbetshem skall stå under ledning av en styrelse, som har att besluta om intagning i hemmet, samt vara försett med av konungen fastställt reglemente.

Enligt samma lagrum må landsting eller stad, som ej deltaga i landsting kunna av konungen befrias från skyldigheten att upprätta arbetshem, därest sådana i tillräckligt antal i annan ordning komma till stånd, och k. m:t har den 15 oktober 1926, med hänsyn till av staden i förevarande hänseende vidtagna åtgärder, tills vidare medgivit Stockholms stad sådan befrielse.

Till en början (fr. o. m. år 1919) tjänstgjorde för Stockholms vidkommande en avdelning av dåvarande arbetsinrättningen såsom provisoriskt arbetshem för män och en avdelning vid dåvarande allmänna försörjningsinrättningen (sedan S:t Eriks sjuk- och vårdhem) såsom provisoriskt arbetshem för kvinnor.

År 1923 träffade emellertid fattigvårdsnämnden i enlighet med av stadsfullmäktige lämnat bemyndigande avtal med kristliga föreningen av unga kvinnor angående upplåtande till arbetshem för kvinnor av den föreningens tillhöriga småbrukskolonien Emaus vid Norrtälje. Enligt avtalet skulle anstaltens drift handhavas av kristliga föreningen av unga kvinnor, under det att staden för disponerandet av de tillgängliga platserna (12) skulle betala dels ett årligt bidrag, dels ersättning för driftkostnaderna för å hemmet intagna personer från Stockholm efter viss dagavgift. Statsbidraget till driftkostnaderna skulle av arbetshemmet inlevereras till fattigvårdsnämnden. Arbetshemmet Emaus, för vilket k. m:t den 27 april 1923 fastställt reglemente, trädde i verksamhet den 1 juni 1923.

Då erfarenheterna från arbetshemmet Emaus under dess första verksamhetsår visat sig tillfredställande, sökte fattigvårdsnämnden lösa frågan om arbetshem för män efter samma riktlinjer, d. v. s. genom överenskommelse med en enskild organisation. I detta syfte träffade näm-

den efter bemyndigande av stadsfullmäktige år 1925 avtal med Svenska diakonsällskapet om inrättande för Stockholms stads räkning av ett arbetshem för män å den av sällskapet för ändamålet inköpta Ösbyholms egendom inom Frötuna socken av Stockholms län. Arbetshemmet, som ursprungligen avsågs för 40 personer, hade på grund av under år 1931 företagen tillbyggnad utökat platsantalet till 47 och drevs av diakonsällskapet, mot det att staden lämnade ersättning för driftkostnaderna med dels ett fast garantibelopp av 15,000 kr., dels en dagavgift för varje å hemmet intagen person från Stockholm. Reglemente för arbetshemmet Ösbyholm fastställdes av k. m:t den 19 december 1924. Hemmet trädde i verksamhet den 1 november 1925. Rörande Ösbyholm upphörde avtalet den 31 december 1946. Avtalet rörande Emaus uppsades att gälla fr. o. m. den 1 juli 1947.

I anledning av ovannämnda stadganden i fattigvårdslagen har fattigvårdsnämnden avtalat dels med Mellersta Sveriges arbetshemsförbund om disposition av sex platser för män på Långmora arbetshem, Långshyttan, dels med styrelsen för Malmköpings arbetshem om att två platser för kvinnor ställas till stadens förfogande på Malmköpings arbetshem. För ifrågasvarande platser skall erläggas dels en fast årlig avgift, dels en dagavgift i den mån platserna äro belagda.

Nämnda platser få disponeras också av barnvårdsnämnden.

Arbetarebostadsfonden till minne av den 9 februari 1853.

Denna fond bildades av bidrag, som år 1853 i anledning av konung Oscar I:s återställande till hälsan efter en långvarig sjukdom samt födelsen av kronprins Carls son Carl, subskriberades för att användas till uppförande av sunda och tjänliga bostäder åt arbetare eller därmed jämställda. Fonden förvaltas av en styrelse bestående av sex personer, vilka utses av Stockholms stads fattigvårdsnämnd för två år i sänder. Styrelsen väljer inom sig ordförande. Val av styrelse skall förträttas varje år för halva antalet ledamöter.

Styrelsen åligger att till förverkligande av det med fondens bildande avsedda ändamål använda de medel, som nu redan finnas och framdeles komma att till fonden inflyta samt i sådant avseende vidtaga alla erforderliga åtgärder. Fondens värdehandlingar skola överlämnas till samt förvaras hos och vårdas av fattigvårdsnämnden.

Fondens kapital, som vid början av dess verksamhet var 16,668 rdr banko, hade vid 1952 års slut växt till 3,545,357 kr.

Efter förvärf av fastigheterna kv. Ratten 1, 2, 3, 5, 6, 7 och 13 i Brännkyrka församling, uppgår fastigheternas sammanlagda taxeringsvärde till 12,545,000 kr.

Lägenhetsbeståndet är ca 1,000 lägenheter.

FvN

Reglemente. Fattigvårdsnämndens reglemente 7 mars 1904 för styrelsen för arbetarebostadsfonden till minne av den 9 februari 1853, med ändr. 21 mars 1933 samt 8 och 29 jan. 1945.

Styrelse.

*Hallström, K. L. F., tjänsteman, vice ordf. och sekr.; Johnsson, J. W., pastor, stadsfullm.; Ljungberg, I., vice värd; *Osbjer, Å. A., förste postassistent, stadsfullm.; *Robinson, S. N. A., typograf; Svensson, G. A., byggmästare, ordf.

Revisorer.

Fattigvårdsnämndens revisorer granska fondens räkenskaper.

Kontor.

Åsögatan 200, Sö. (postgirokonto nr 50259); t. 43 13 57, 44 19 66.

Fondens direktör.

Jernberg, O. E.

Stockholms bospisningsförening u. p. a.

Kontor: Nytorgsgatan 2, Sö. (postgirokonto nr 56174); t. 41 20 28 (expeditionen), 44 84 96 (kassan); expeditionstid: 9—12 och 13—15, lördagar och helgdagsaftnar 9—12.

Centralkök jämte utspisningslokaler för ungdomar hava genom fattigvårdsnämndens försorg anordnats i fastigheterna Malmgårdsvägen 16—18 och Apelbergsgatan 34. För omhändertagande av denna verksamhet, som inrättades år 1932, har bildats en särskild förening, Stockholms bospisningsförening u. p. a., vilken har till ändamål att under samarbete med Stockholms stads fattigvårdsnämnd idka matserveringsrörelse och uthyrningsrörelse åt vissa hjälpbehövande i staden.

På uppdrag av fattigvårdsnämnden driver föreningen hotellverksamhet sedan den 1 november 1941.

Den 1 januari 1953 disponerar föreningen 1,258 platser för män och 402 för kvinnor enligt nedanstående fördelning:

	Antal platser för	
	män	kvinnor
Hotell Glasbruket	208	—
Hotell Tappan	177	—
Hotell Sturen	93	—
Hotell Skarpskytten	112	—
Hotell Kronoberg	347	—
Hotell Tanto	321	—
Hotell Spjutet	—	156
Maria personalhem	—	246

Föreningens angelägenheter handhas av en styrelse bestående av fem ledamöter, valda å

föreningens ordinarie sammanträde för ett år. Jämte styrelsen utses årligen tre suppleanter, vilka vid styrelseledamots avgång inträda i den ordning de äro valda.

Effter överenskommelse med stiftelsen Hem för ungdom (se sid. 558) ombesörjer bospisningsföreningen från och med den 1 januari 1949 den ekonomiska förvaltningen av stiftelsens tre bostadshus för ungdom vid Nyårsvägen 10—16, Hågersten.

På särskilt uppdrag ombesörjer bospisningsföreningen förvaltningen av bostadsrörelsen inom f. d. Maria sjukhus (Maria personalhem) Wollmar Ykullsgatan 25, fr. o. m. den 1 juni 1952.

Stadgar. Stadgar för Stockholms bospisningsförening u. p. a., antagna av föreningen den 2 april 1932, med ändr. 30 juni och 17 okt. 1941 samt den 28 maj 1945.

Styrelse.

Holmblad, Margit E., kammarskrivare, stadsfullm., vice ordf.; Johansson, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru, stadsfullm.; Mehr, Hj. L., borgarråd, stadsfullm., ordf.; Meurling, Margareta S. M., förste kontorsskrivare, stadsfullm.; Robinson, S. N. A., typograf.

Suppleanter: Hagström, f. Svensson, Anna M., studierektor, stadsfullm.; Hanson, P.-O., redaktör, stadsfullm.; Setréus, I. M., kassör, stadsfullm.

Revisorer.

Nandorf, G. J., auktoriserad revisor; Osbjer, Å. A., förste postassistent, stadsfullm.

Suppleanter: Gustavsson, K. G., tjänsteman; Johnsson, J. W., pastor, stadsfullm.

Expedition.

Intendent och förståndare.

Karlberg, G. K. A.; t. 42 10 88; mottagnings-tid: vardagar 9—9,30.

Sysselman.

Jalvén, N. E.; t. 44 60 68.

Kontorsassistent.

Sjöstrand, G. E.; t. 44 84 96.

En kontorsskrivare, två kanslibiträden.

Konsulent.

Zederroth, S. V.; mottagningstid för manliga gäster: vardagar 9—10,30 samt tisdagar även 17,30—18,30.

Assistent.

Ander, f. Eriksson, Elsa S.; mottagningstid för kvinnliga gäster vid Hotell Spjutet: vardagar 8,30—10,30 samt tisdagar även 17,30—18,30 (Kristinehovsgatan 35, Sv.; t. 68 50 26).

Två hantverkare, en gårdskarl, en sömmerska, en kontorsstäderska.

Bespisningslokaler.

Malmgårdsvägen 18, Sö.; t. 40 58 33.

Ekonomiföreståndare.

Karlsson, A. H. V.

En *kokerska*, fyra *köksbiträden*, två *deltidstjänstgörande köksbiträden*.

Apelbergsgatan 34, C.; t. 20 67 67.

Ekonomiföreståndare.

Swensson, Neta Ch.

Tre *köksbiträden*.

Hotell för män:

Hotellcentral: Stora Glasbruksgatan 25, Sö.; t. 42 90 60 öppet 18—9.

Hotell Glasbruket, Stora Glasbruksgatan 25, Sö.; t. 42 90 60.

Hotell Tappan, Östgötagatan 61—63, Sö.; t. 42 09 06.

Hotell Sturen, Tjörhovsgatan 11, Sö.; t. 44 70 72.

Föreståndare.

Engquist, J. R.; t. 42 90 60; träffas säkrast vardagar 8—9.

Sex *vaktmästare*, två *städerskor*, åtta *deltidstjänstgörande städerskor*.

Hotell Tanto, Ringvägen 36, Sö.; t. 43 37 39.

Hotell Skarpskytten, Wollmar Yxkullsgatan 74, Sv.; t. 68 57 86.

Föreståndare.

Nilsson, E. E. B.; t. 43 37 39; träffas säkrast vardagar 9—11.

Fyra *vaktmästare*, en *värmelednings-skötare*, sex *städerskor*, två *deltidstjänstgörande städerskor*.

Hotell Kronoberg, Bergsgatan 54, K.; t. 51 53 40.

Föreståndare.

Wennling, K. A. H.; träffas säkrast vardagar 12—16, lördagar 12—13.

Fyra *vaktmästare*, en *städerska*, elva *deltidstjänstgörande städerskor*.

Hotell för kvinnor:

Hotell Spjutet, Kristinehovsgatan 35, Sv.; t. 68 50 26.

Föreståndarinna.

Ander, f. Eriksson, Elsa S., assistent (se sid. 282).

Två *biträdande föreståndarinnor*, tre *städerskor*.

Maria personalhem, Wollmar Yxkullsgatan 25, Sö.; t. 41 82 36.

Föreståndarinna.

Parnell, Myrtle E.; mottagningstid: 9—10, 13—14 samt måndagar och fredagar även 18—18,30.

Två *portvakter*, ett *halvtidstjänstgörande förrädsbiträde*, sex *städerskor*.

Stockholms beklädnadsförening u. p. a.

Distributionscentral: Slottsbacken 6, C.; t. 21 00 67.

Fattigvårdsnämnden beslöt den 10 november 1941 att tillsammans med vissa enskilda personer bilda en ekonomisk förening för handhavande av inköp och utlämning av beklädnadsartiklar åt hjälpbehövande i öppen vård. Beklädnadsföreningen är avsedd att stå till tjänst även åt andra kommunala eller sociala institutioner än fattigvårdsnämnden. Härmed avses framför allt den beklädnadsutlämning, som sker till barn i stadens folkskolor.

Föreningen bildades vid sammanträde den 8 januari 1942. Dess angelägenheter handhas av en styrelse bestående av tre ledamöter, valda å föreningens ordinarie sammanträde för ett år. Jämte styrelsen utses årligen tre suppleanter samt trenne revisorer jämte ersättare för dessa.

Stadgar. Stadgar för Stockholms beklädnadsförening u. p. a., antagna av föreningen 10 nov. 1941.

Styrelse.

Dahlström, A. H., fattigvårdsdirektör, o. r. f.; **Hagström, f. Svensson, Anna M.,** studierektor, stadsfullm.; **Oshjer, A. A.,** förste postassistent, stadsfullm.

Suppleanter: **Cavallin, f. Lindberg, S. M. L. (Sia), fru; Johansson, F. V.,** sekreterare; **Johansson, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru,** stadsfullm.

Sekreterare och redogörare.

Karlberg, G. K. A., intendent (se sid. 282); t. 42 10 88.

Revisorer.

Robinson, S. N. A., typograf; **Nandorf, G. J.,** auktoriserad revisor.

Suppleanter: **Edstam, N. Hj.,** kamrerare; **Se-tréus, I. M.,** kassör, stadsfullm.

Pensionärshemmen.

(se sid. 340).

Sociala hemhjälsbyrån.

Beträffande den hemhjälsverksamhet, som organiserats av Stockholms stads hemhjälsnämnd, se sid. 329.

Stockholms stads barnavårdsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Barnavårdsnämnden.

(Ungdomsnämnden.)

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25 (postadress: Stockholm 1; postgirokontonr 3173); t. 22 55 00 (växel). För rikssamtal 22 53 20. Nämnden sammanträder 1:a och 3:e tisdagen i varje månad kl. 15.

Genom lagen den 13 juni 1902 angående uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn förordnades, att i varje skoldistrikt skulle finnas en barnavårdsnämnd, med åliggande att taga vård om dylika barn under femton år, som vistades inom distriktet. I Stockholm var folkskoledirektionen [folkskoleöverstyrelsen] barnavårdsnämnd, men direktionen hade överlåtit beslutanderätten i hithörande ärenden åt en särskild, inom direktionen utsedd delegation (barnavårdsnämnden i inskränkt bemärkelse). Sedermera utvidgades den av folkskole-direktionens barnavårdsnämnd utöfva verksamheten avsevärt, främst genom tillkomsten av 1917 års lag om barn utom äktenskap, enligt vilken nämnden fick till uppgift att för utom äktenskap födda barn utse barnavårdsmän samt utöfva tillsyn över dessas verksamhet. Fr. o. m. år 1920 förlades även det nyinrättade skyddshemmet för flickor å Eknäs samt det från fattigvårdsnämnden till folkskole-direktionen överflyttade skyddshemmet för gossar å Skrabba under barnavårdsnämndens förvaltning.

Vissa barnavårdande uppgifter ankommo därjämte å andra stadens myndigheter. Sålunda hade fattigvårdsnämnden att i enlighet med fattigvårdslagen genom utackordering eller intagning å anstalt omhändertaga nödställda, sjuka och värnlösa barn, och hälsovårdsnämnden hade enligt lagen den 6 juni 1902 om fosterbarns vård att utöfva kontroll över vården av fosterbarn under sju år.

Stockholms stads barnavårdsnämnd tillkom som självständig nämnd genom en av k. m:t den 8 maj 1925 fastställd instruktion samt trädde i verksamhet den 1 januari 1926.

Enligt lagen den 6 juni 1924 om samhallets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslagen) skall den samhälleliga barnavårdsverk-

samheten obligatoriskt tillhöra en särskild, för ändamålet inrättad barnavårdsnämnd, som jämväl har att vidtaga åtgärder till skydd för ungdom inom kommunen. Understöd åt barn, som vårdas i sina hem, skola dock utgivas genom fattigvårdsnämnden. Barnavårdsnämnd har att med uppmärksamhet följa de inom kommunen rådande förhållandena i avseende å barns och ungdoms vård och uppfostran samt noggrant tillse, att barn och ungdom, som vistas inom kommunen och äro i den belägenhet, att det enligt barnavårdslagen ankommer på nämnden att ingripa, bliva föremål för dess åtgärder. Med hänvisning till de särskilda stadgandena i lagen framhålles det såsom nämnden särskilt åliggande att taga befattning med misshandlade, vanvårdade eller för annan fara till hälsan utsatta barn, samt barn, som äro vanartade eller i fara att bliva vanartade, ävensom ungdom, som befinnes föra ett oordentligt, lättjefullt eller sedeslöst liv eller eljest visat svår oart, att omhändertaga nödställda, sjuka och värnlösa barn, att övervaka de inom kommunen förefintliga barnavårdsanstalternas verksamhet samt att öfva kontroll över fosterbarnvården. Nämnden skall och verka för förbättrad barn- och ungdomsvård och i sådant syfte, i den mån förhållandena därtill föranleda, söka främja tillkomsten och utvecklingen av barnavårdsanstalter ävensom andra åtgärder till barns och ungdoms välfärd. Jämlikt barnavårdslagen må barnavårdsnämnd vid handläggning av ärenden rörande ungdomsskydd kallas ungdomsnämnd.

I fråga om barn, som är vanartat eller i fara att bliva vanartat, samt barn, som misshandlas eller utsättes för allvarlig vanvård eller annan fara till sin kroppsliga eller själsliga hälsa, äger barnavårdsnämnden att, i den mån omständigheterna därtill föranleda, meddela förmaning åt barnets föräldrar eller giva vanartat barn en allvarlig varning samt föreskriva anlitande av lämplig, till stöd för hemuppfostran inrättad anstalt eller barnets hållande till viss lämplig sysselsättning. I eller utan samband med beslut om åtgärd, som nyss nämnts, bör nämnden uppdraga åt särskild person (övervakare) att med uppmärksamhet följa barnets levnadsförhållanden och övervaka dess uppförande. Om dessa förebyggande åtgärder visa sig gagnlösa, bör nämnden omhändertaga barnet för

skyddsuppfostran. Beslut om sådant omhändertagande skall, därest föräldrarna ej lämna sitt samtycke härtill, underställas överståthållarämbetets prövning. Skyddsuppfostran skall för de vanartade barnens vidkommande meddelas å särskilda skolor tillhörande barna- och ungdomsvården (se sid. 316) eller ock i enskilt hem eller barnhem (se sid. 305), om så anses lämpligare. I fråga om de icke vanartade barnen skall skyddsuppfostran meddelas i främsta rummet genom utackordering i enskilda hem, som stå under barnavårdsnämndens ständiga tillsyn, dock må särskilda omständigheter eller brist på lämpliga fosterhem kunna föranleda barnets intagande å barnhem. För ingripande mot vanartade barn är åldersgränsen aderton år och för andra barn sexton år. I fråga om person i åldern mellan aderton och tjuguet år, som befines föra ett oordentligt, lättjefullt eller sedeslöst liv eller eljest visat svår oart och beträffande vilken särskilda åtgärder från samhällets sida kräves för hans tillrättaförande, äger barnavårdsnämnden ingripa. Bestämmelserna om nämndens verksamhet med avseende å sådan ungdom avvika dock i vissa hänseenden från de bestämmelser, som gälla beträffande barn under nämnda ålder. När för skyddsuppfostran omhändertagen anses ej vidare vara i behov av sådan uppfostran, skall beslut om utskrivning meddelas. Sådan utskrivning skall äga rum senast då barnet fyller aderton år, dock må utskrivning av i skolor tillhörande barna- och ungdomsvården intagen elev kunna anstå till dess vederbörande fyllt tjuguet år. I fråga om omhändertagen person mellan aderton och tjuguet år skall slutlig utskrivning äga rum senast då två år förflutit från omhändertagandet, dock att, när särskilda förhållanden föreligga, utskrivning må uppskjutas ytterligare ett år. Vid slutlig utskrivning bör tillseas, att barnet erhåller lämpligt arbete och nödig utrustning.

Barnavårdsnämndens omsorg om de nödställda, sjuka eller värnlösa barnen kallas samhällsvård. Föremål för nämndens ingripande i detta hänseende äro endast barn under sexton år, vilka antingen sakna föräldravård, emedan föräldrarna övergivit barnet eller avlidit, eller ock på grund av förhållandena i föräldrahemmet eller sjukdom eller svaghet hos barnet anses böra omhändertagas för erhållande av vård i enskilt fosterhem eller å anstalt. Omhändertagande för samhällsvård får, utom i först nämnda fall, endast ske med föräldrarnas medgivande. Nödställda barn, som anses erhålla den lämpligaste hjälpen genom understöd i hemmet, ävensom alla nödställda över sexton år tillhöra liksom förut fattigvårdens område.

För kostnaderna för omhändertaget barn äger barnavårdsnämnden uttaga ersättning av barnets föräldrar eller annan underhållsskyldig, hemortskommun eller staten. Kostnaderna för skyddsuppfostran av person, som omhändertagits efter aderton år, betalas av staten. Därest underhållsskyldig

undandraget sig honom åliggande ersättningsskyldighet, kan han av barnavårdsnämnden föreläggas att fullgöra honom å fattigvårdsanstalt eller eljest anvisat arbete. Arbetsföreläggande kan jämväl av barnavårdsnämnden tillgripas mot föräldrar, vilkas försummelse att fullgöra på civilrättslig väg fastställd bidragsskyldighet föranleder försämring i barnets uppehälle och uppfostran.

Utom sina övriga uppgifter har barnavårdsnämnd eller dess ordförande bl. a. att fullgöra vissa uppgifter enligt föräldrabalken samt enligt lagarna om förbud för vissa underhållsskyldiga att avflytta från riket, om förskottering av underhållsbidrag till barn, om barnbidrag, om socialregister, om särskild förundersökning i brottmål och om eftergift av åtal mot vissa underåriga, om förbud för barn att idka viss försäljning, enligt förordningarna om moderskapspenning och om mödrahjälp, enligt kungörelserna om avgiftsfria resor för barn och husmodrar m. fl. samt om förundersökning. Vid sammanträde den 19 december 1952 hava stadsfullmäktige förehaft frågan om inrättande av en särskild byrå för handläggning av adoptionsfrågor (Utl. 1952: nr 467).

För att bereda bostad åt och omvårdnad av ungdom i åldern 16—21 år, som på grund av otillfredsställande hemförhållanden eller anpassningssvårigheter äro i behov därav, har barnavårdsnämnden inrättat ungdomshem, där de unga oftast tagas om hand utau att vara omhändertagna enligt barnavårdslagen.

Då alla ungdomar, som av angivna skäl äro i behov av omvårdnad, ej lämpligen böra beredas plats på ungdomshem har barnavårdsnämnden föregående år börjat en försöksverksamhet med placering av svårangepassade ungdomar i enskilda hem, varvid barnavårdsnämnden garanterar inackorderingsavgiften, men förutsättningen är, att de unga skola betala för sig efter förmåga direkt till hemmen.

Under de senaste åren har en ökad tendens till anhopning nattettid på stadens gator och i kafélokaler av bostadslösa, kringströvande arbetslämmande ungdomar förmärks. Anslag har därför anvisats till en uppsökande kurativ verksamhet bland dessa ungdomar, vilken ombesörjes genom särskild för ändamålet anställd till socialavdelningens utredningsbyrå knuten personal.

Enligt beslut av stadsfullmäktige den 17 december 1937, som fastställdes av k. m:t den 25 februari 1938, tillkom det barnavårdsnämnden att handhåva ledningen av den förebyggande barnavårdsverksamheten i Stockholm. Genom beslut av k. m:t den 29 oktober 1943 har barnavårdsnämnden erhållit medgivande att fortfarande tills vidare handhåva ledningen av denna verksamhet, som bedrives genom s. k. barnavårdscentraler (se sid. 295).

Såsom ett led i nämndens förebyggande verksamhet inrättades den 1 januari 1933 en rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor

BN (se sid. 294), vilken verksamhet numera åtnjuter statsbidrag enligt k. kung. den 22 juni 1945.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 19 februari 1951 har försöksvis inrättats en rådgivningsbyrå för äktenskaps- och familjefrågor (familjerådgivningsbyrån, se sid. 295).

Barnavårdsnämnden har av stadsfullmäktige erhållit anslag för öppnande av s. k. barnstugor (ungdomsgårdar) (se sid. 296). Närmast till följd av bristen på daghemsplatser påbörjades den 15 september 1946 en försöksverksamhet med s. k. familjedaghem. Denna verksamhet, som numera har permanent karaktär, utgör ett komplement till daghemsverksamheten. Enligt beslut av stadsfullmäktige den 19 juni 1944 tillkommer det ävenledes barnavårdsnämnden att handlägga ansökningar om beklädnadshjälp åt företrädesvis ensamstående, behövande mödrars barn. Sådan beklädnad beviljas till ett belopp av högst 200 kronor per barn och kalenderår.

Sedan barnavårdsnämnden erhållit anslag av stadsfullmäktige har nämnden påtagit sig anskaffandet av feriehjem för barn i förskollådern. Socialstyrelsen har godkänt barnavårdsnämnden såsom feriebarnsinstitution.

Den 19 juni 1952 beslöt stadsfullmäktige godkänna ett av barnavårdsnämnden framlagt förslag om anordnande av barnskötersk utbildning i anslutning till de bestämmelser, som gälla för elevutbildning vid barnavårdsanstalter. Utbildningen, som tog sin början den 1 oktober 1952, bedrivs vid Stockholms stads barnsköterskeskola (se sid. 315).

Barnavårdsnämnden skall enligt sin den 31 januari 1941 fastställda instruktion handhåva de uppgifter, som enligt allmän lag eller författning tillkomma barnavårdsnämnd, förvalta stadens barnavårdsanstalter samt ombesörja övriga barnavården och ungdomsskyddet rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas.

Nämnden består av nio ledamöter, vilka jämte nio suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Nämndens ledamöter skola vara a) en lagkunnig, i domarvärv erfaren man, b) en ledamot av fattigvårdsnämnden, c) en i församlingstjänst inom staden anställd ordinarie präst, d) en vid stadens folkskolor eller fortsättningsskolor anställd lärare eller lärarinna eller en av stadens folkskolaspektörer, e) en läkare samt f) fyra andra för nit och intresse för barn- och ungdomsvård kända personer, därav minst en kvinna. För en var av de ledamöter, som avses i a) b) c) d) och e) utses en suppleant i samma ställning, som föreskrivits i fråga om ledamöterna. För de i f) omfördälda ledamöterna väljas fyra suppleanter, varav minst en skall vara kvinna. Stadsfullmäktige utse en av nämndens ledamöter till ordförande, att tjänstgöra för den tid han är vald till ledamot. Vice ordförande utser nämnden inom sig vid början av varje kalenderår. Vederbörande borgarråd äger, även om han icke är ledamot av

nämnden, närvara vid nämndens sammanträden samt deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Enahanda befogenhet tillkommer barnavårdsdirektören, förste folkskolaspektören och förste stadsläkaren.

Med hänsyn till det nära sambandet mellan barnavårdsnämndens och fattigvårdsnämndens verksamhet föreskrives i barnavårdslagen, att, i den mån så provas påkallat, representerer för dessa nämnder eller nämnderna i deras helhet böra sammankomma för rådpågning om angelägenheter, som beröra bådas verksamhet. Äro beträffande visst ärende barnavårdsnämnden och fattigvårdsnämnden av olika mening, vilkendera myndigheten som har att ingripa, bör ärendet överlämnas till en tremannanämnd, bestående av den för båda nämnderna gemensamma ledamoten samt ytterligare en för ett är utsedd ledamot från vardera av nämnderna (se sid. 288). Denna nämnd avgör, vilken av myndigheterna som skall taga befattning med ärendet.

Sedan år 1943 har i samarbete med fattigvårdsnämnden och arbetslöshetsnämnden inrättats en gemensam försöksbyrå i avsikt att pröva en central handläggning av vissa sociala ärenden (se sid. 265, 273).

För handhavandet av ärenden enligt k. förordningen den 11 juni 1937 om mödrakhjälp har barnavårdsnämnden utsett mödrakhjälpsdelegerade. Handläggningen av de administrativa arbetsuppgifterna är sedan den 18 maj 1948 överflyttad från barnavårdsnämndens mödrakhjälpsbyrå till de sociala byråerna. Enligt nämnda förordning må kvinna, som i anledning av havandeskap eller barnsbörd är i uppenbart behov av understöd, tillerkännas mödrakhjälp av statsmedel. Mödrakhjälp lämnas i den form, som för varje särskilt fall finnes lämpligast, i en eller flera poster, dock högst till ett sammanlagt värde av 600 kr., vid flerbörd 800 kr. Mödrakhjälp må, där ej särskilda skäl till annat föranleda, icke avse tid, som infaller senare än 6 månader eller, såvitt fråga är om hjälp till tandvård, 9 månader efter nedkomsten. Ansökan om mödrakhjälp skall senast å 60:e dagen efter barnsbörden ingivas till barnavårdsnämnden i den kommun, där kvinnan vistas. Ingives den senare, må den icke upptagas till prövning med mindre sökanden finnes hava anfört giltigt skäl för att ansökan ej ingivits inom nämnda tid.

Förskott å moderskapspenning, som beviljas av Stockholms erkända centralsjukkas (se sid. 552), utbetalas till sociala byråerna, som har att tillställa kvinnan beloppet.

Det tekniska arbetet med utbetalningen av de allmänna barnbidragen handhaves av arbetslöshetsnämndens expedition.

Under barnavårdsnämnden sorterar nämndens expedition och de under nämnden ställda anstalterna. Barnavårdsdirektören är chef för expeditionen och anstalterna.

Författningar. Instruktion för Stockholms stads barnavårdsnämnd, fastställd av k. m:t 31 jan. 1941, med ändr. (Kf 1940: nr 70, 1946: nr 4, 1947: nr 41). Lag 6 juni 1924 om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag), med ändr. K. kung. 12 jan. 1951 ang. befrielse för Stockholms stads barnavårdsnämnd från tillämpning av bestämmelserna i 7 kap. barnavårdslagen (Kf 1951: nr 6). Lag 26 juli 1947 om allmänna barnbidrag. Lag s. d. om särskilda barnbidrag till ankors och invaliders barn, med ändr. K. förordn. 11 juni 1937 om mödrahjälp, med ändr. (Kfh 1946: sid. 863, Svf 1949: nr 147, 1950: nr 242). K. kung. 22 okt. 1937 med tillämpningsföreskrifter till förordningen om mödrahjälp, med ändr. (Kfh 1946: sid. 865, Svf 1947: nr 718, 1953: nr 107). K. förordn. 11 juni 1937 om moderskapspenning, med ändr. K. kung. 31 aug. 1940 med tillämpningsföreskrift till förordningen om moderskapspenning. Lag 14 juni 1917 om förbud för vissa underhållsskyldiga att avflytta från riket, med ändr. Ang. övriga författningar, se under de olika avdelningarna.

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 31,893,541 kr. (därav engångs 789,079 kr.), kapitalbudgeten, lånemedel, inom linjen 2,190,000 kr., dessutom förlägsmedel 1,471,500 kr.; inkomster: driftbudgeten 6,080,399 kr.

Barnavårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadsfullmäktige).

***Mehr**, Hj. L., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse (vald som ledamot i fattigvårdsnämnden).

Vice ordförande.

Malmroth, f. Herlitz, Elsa, fru, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Franzén, H. P. M., montör.

Gauffin, E. F. G., rådmän.

***Hallerby**, N. E., redaktör, stadsfullm.

Knöös, N. H., överläkare.

Mogård, J. A. B., kontraktsprost.

***Rosén**, Ingrid M., folkskollärare.

***Thorsson**, f. Bagger-Sjöbäck, Inga M., förbunds-
ordförande, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Brodd, f. Lidén, Anna S., fru, stadsfullm.

***Bursell**, A. S., socialläkare.

¹⁾ Enligt stadsfullmäktiges beslut skall vid förfall ordföranden ersättas av suppleanten fru Brodd, ledamoten hr Gauffin av suppleanten hr Gynne, ledamoten hr Mogård av suppleanten hr Norrby, ledamoten fröken Rosén av suppleanten hr Henström och ledamoten hr Knöös av suppleanten hr Bursell. Enligt nämndens be-

***Dalgren**, E. S. G., direktörsassistent.

Gynne, N. A. S., tf. assessor.

Henström, U. K. A., överläkare.

***Heyman**, f. Almstrand, Ingrid, fru.

Nordenson, f. Lagercrantz, Clare, fru.

***Norrby**, C. T. N., komminister.

Vigedal, B. R., instruktör, stadsfullm.

Sekreterare (3,448—1,500 kr.).

Lundin, E. F., bitr. finanssekreterare (se sid. 123) (för allmänna ärenden); **Kineli**, E. A. T., inspektör (se sid. 290) (för ärenden enligt barnavårdslagen m. m.).

Barnavårdsnämndens delegerade m. m.

Delegerade för ärenden angående samhällsvård och förebyggande åtgärder m. m.

Gynne, N. A. S., ordf.; **Bursell**, A. S.; **Franzén**, H. P. M., vice ordf.; **Heyman**, f. Almstrand, Ingrid; **Nordenson**, f. Lagercrantz, Clare.

Suppleanter: **Brodd**, f. Lidén, Anna S.; **Dalgren**, E. S. G.; **Hallerby**, N. E.; **Vigedal**, B. R.

Anstalts- och byggnadsdelegerade.

Mehr, Hj. L., ordf. (endast vid behandlingen av byggnadsfrågor); **Mogård**, J. A. B., ordf. (vid behandlingen av ärenden, som ej röra byggnadsfrågor); **Brodd**, f. Lidén, Anna S.; **Hallerby**, N. E.; **Malmroth**, f. Herlitz, Elsa, vice ordf.; **Norrby**, C. T. N.

Suppleanter: **Dalgren**, E. S. G.; **Thorsson**, f. Bagger-Sjöbäck, Inga M.

Delegerade för mödrahjälpsärenden.

Vigedal, B. R., ordf.; **Brodd**, f. Lidén, Anna S.; **Dalgren**, E. S. G.; **Franzén**, H. P. M.; **Nordenson**, f. Lagercrantz, Clare; **Norrby**, C. T. N.; **Rosén**, Ingrid M.

Delegerade för granskning av fosterhemsredogörelser och inspektionsrapporter.

Nordenson, f. Lagercrantz, Clare, ordf.; **Franzén**, H. P. M.; **Henström**, U. K. A.; **Heyman**, f. Almstrand, Ingrid; **Norrby**, C. T. N.

slut skall vid förfall vice ordföranden ersättas av suppleanten fru Nordenson, ledamoten hr Hallerby av suppleanterna fru Heyman och hr Dalgren i nu nämnd ordning, ledamöterna hr Franzén och fru Thorsson av suppleanten hr Vigedal. Därest vid förfall för ordinarie ledamot suppleant från samma parti ej finnes tillgänglig, skall suppleanternas inkallelse till tjänstgöring bestämmas efter deras tjänstetid i nämnden och alltså ske i följande ordning: fruor Nordenson och Heyman samt hrr Vigedal och Dalgren.

BvN

Delegerade för skyddsuppfostran.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 20 april 1953 utgår arvode till ordföranden med 500 kr.

Henström, U. K. A., ordf.; **Franzén**, H. P. M.; **Gauffin**, E. F. G.; **Malmroth**, f. Herlitz, Elsa; **Rosén**, Ingrid M.; **Thorsson**, f. Bagger-Sjöbäck, Inga M.

Suppleanter: **Heyman**, f. Almstrand, Ingrid; **Knöös**, N. H.; **Mogård**, J. A. B.

Barnbeklädnadsdelegerade.

Heyman, f. Almstrand, Ingrid, ordf.; **Henström**, U. K. A.; **Malmroth**, f. Herlitz, Elsa; **Vigedal**, B. R.

Suppleanter: **Brodd**, f. Lidén, Anna S.; **Rosén**, Ingrid M.

Familjerådgivningsdelegerade.

Mehr, H. J. L., ordf.; **Gauffin**, E. F. G.; **Hallerby**, N. E.; **Heyman**, f. Almstrand, Ingrid; **Malmroth**, f. Herlitz, Elsa; **Mogård**, J. A. B.; **Thorsson**, f. Bagger-Sjöbäck, Inga M.; **Westberg**, S. V.

Tremannanämnden.

(Se sid. 286.)

Johnsson, J. W., pastor, stadsfullm. (utsedd av fattigvårdsnämnden); **Malmroth**, f. Herlitz, Elsa, fru, stadsfullm. (utsedd av barnavårdsnämnden); **Mehr**, H. J. L., borgarråd, stadsfullm. (självskriven såsom ledamot i såväl fattigvårdsnämnden som barnavårdsnämnden).

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december tre revisorer jämte två suppleanter för granskning av barnavårdsnämndens, nykterhetsnämndens och ungdomsstyrelsens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Danielson, P. G. F., direktör, stadsfullm., ordf. **Hermansson**, K. T. E., f. d. vaktmästare.

Olsson, Svea M. E., fröken.

Suppleanter:

Bergvall, Birgitta, kontorist.

Johnsson, f. Johnson, Vera E., kontorist.

Central förvaltning.**Barnavårdsnämndens expedition.**

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25; t. 23 55 00 (växel); expeditionstid: 10—14 (måndagar även 18—20).

Barnavårdsnämndens expedition fungerar som nämndens utredande och verkställande organ. Den är uppdelad på följande avdelningar, nämligen kansliet med därunder lydande inspektionen för barnavårdsanstalter samt familjedaghemsexpeditionen, sociala avdelningen omfattande utredningsbyrån med familje-, ungdoms-

och övervakningssektionerna, vårdbyrån med sektioner för omhändertagna och för barnbeklädnad, sommarbarnsbyrån, kameralbyrån och inspektionsbyrån, barnavårdsmannaavdelningen med därunder hörande förskottsbyrån, kamerala avdelningen, intendentskontoret, fritidsavdelningen, psykiska barna- och ungdomsvården (f. d. rådgivningsbyrån för uppfostringsfrågor) samt familjerådgivningsbyrån. Från och med år 1952 ha samtliga i sociala nämndhuset placerade förvaltningar gemensam expeditionsvakspersonal, som är anställd vid arbetslöshetsnämnden.

Stadsfullmäktige beslöt den 19 december 1952 godkänna ett förslag till omorganisation av nämndens centrala förvaltning, vilken kommer att successivt genomföras under året.

Stat år 1953. (Central förvaltning.) Utgifter: driftbudgeten 11,605,836 kr. (därav engångs 19,184 kr.); inkomster: driftbudgeten 1,088,500 kr.

(Ersättning för underhåll och vård.) Inkomster: driftbudgeten 1,640,000 kr.

(Bidrag till utomstående inrättningar.) Utgifter: driftbudgeten 6,287,162 kr.; inkomster: driftbudgeten 378,302 kr.

Barnavårdsdirektör (B 19).

Granath, K.-E. (förordn. t. o. m. ³⁰/o 1958); mottagningstid: 9—10.

Direktörsassistent (B 15).

Edvall, N. G. F.

Överläkare (7,008 kr.).

Vakant, *tf.* **Alm**, E. I.; mottagningstid: tisdagar och fredagar 13,30—14,30.

Kansliet.

Vid kansliet emottagas alla till nämnden inkommande ärenden. Allmänna ärenden diarieföras vid kansliet, övriga ärenden vid respektive avdelningar. Vid kansliet fullgöras förekommande kontorsutredningar och handläggas den centrala förvaltningens personalärenden. Till kansliet äro knutna inspektionen av i staden befintliga barnavårdsanstalter och i barnhemspanen för Stockholms stad intagna barnhem samt familjedaghemsexpeditionen.

Författningar. Lag 6 juni 1924 om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag), med ändr. Stadga 22 juni 1945 om barnavårdsanstalter (Svf 1945: nr 506). Stadga 29 maj 1931 ang. enskilda sjukhem och förllossningshem (Svf 1931: nr 172), med ändr.

Sekreterare (31)

(nuv. inneh. g 21).

Unell, F. M.

Notarier (26).

Söderberg, S. O. G.; **Åkerstam**, O. G.

Förste kammarsskrivare (23).

Skagemark, K.-L.

Kammarsskrivare (21).Klackenberg, G. E., tjl.; Östlund, Å. E. M., tjl.
(se sid. 419).*Kontorsassistent* (18).Vakant, *tf.* Jansson, Dagmar E.*Förste kontorsskrivare* (16).Jansson, Dagmar E., tjl. (se ovan), *tf.* Hallinus,
Märta M.*Kontorsskrivare* (13).

Lennartsson, f. Söderin, Ulla M.

Ett arkivbiträde, fyra kanslibitraden,
tre kontorsbitraden.

Inspektionen.

Inspektör (26).

Falk, A. V.

Första inspektör.Lindblom, Helena (21); Westling, Ina B. (21);
Hilton-Brown, f. Ehnbohm, G. E. (Gun) (20);
Janson, Brita S. (20).

Familjedaghemsexpeditionen.

Kontorsskrivare (13).

Sjöström, Elsbro M.

Ett kontorsbiträde.

Sociala avdelningen.

Utredningsbyrån utgör barnavårdsnämndens centrala organ för handläggning av anmälningar enligt 17 § barnavårdslagen, remisser i vårdnadsmål samt rörande åldersdispens för giftermål, åtalseftergift, villkorlig dom och undantag från förbudet mot barns användande vid offentliga föreläsningar. Byrån har därjämte att svara för verkställigheten av nämndens beslut om övervakning och andra förebyggande åtgärder samt eftertillsyn vid avskrivning av samhällsvård och tillsyn vid villkorlig eller slutlig utskrivning från skyddsuppfostran. Vid byrån finnes en särskild övervakningssektion med två övervakningsassistenter, som det åligger att anskaffa övervakare, lämna dessa råd och anvisningar, utöva tillsyn över övervakarnas verksamhet och granska inkommande rapporter samt handhåva kurativa uppgifter för övervakningsklientelet. I övrigt handläggs ärenden rörande barn i och under skolåldern vid familjesektionen och ärenden rörande äldre barn samt ungdom vid ungdomssektionen (ungdomsbyrån). Utredningsbyråns ombesörjer föreskriven delgivning och underställning av beslut om skyddsuppfostran liksom första placeringen av för skyddsuppfostran omhändertagna. För vårdnadsmålen finnas särskilda utredare.

För den uppsökande kurativa verksamheten bland den bostadslösa, kringströvande, arbetshämjade ungdomen finnes särskild personal anställd vid utredningsbyrån.

Vårdbyrån handhar placeringen av omhändertagna såväl vid utackordering i enskilt hem som vid intagning i barnhem eller special- eller utbildningsanstalt. Byrån anskaffar fosterhem, träffar avtal med fosterföräldrar, bestämmer eller föreslår fosterlöner och andra ersättningar, utfärdar ansökningar och ansvarsförbindelser till anstalter av olika slag samt ombesörjer de omhändertagnas kyrko- och mautalskrivning.

För varje utackorderingsområde i landsorten utser barnavårdsnämnden lokalombud, som skall uppsöka och föreslå hem, lämpliga att mottaga barn för vård och uppfostran, samt ha tillsyn över de barn, som nämnden utackorderat inom distriktet. Lokalombudens verksamhet även som fosterhemmen inspekteras av nämndens tjänstemän. K. m:t har den 12 januari 1951 medgivit barnavårdsnämnden fortsatt befrielse tills vidare intill utgången av år 1955 från kontroll från vederbörande vistelsekommuns barnavårdsnämnds sida över de till fosterhem utom Stockholm överlämnade barnen.

Vårdbyrån har även att handlägga ansökningar om beklädnadshjälp.

Till Nybodahemmet är knuten en utrustningsavdelning, vilken har till uppgift att utrusta barn som skola utackorderas samt att ombesörja barnens resor till och från fosterhem.

Kamerabyrån utbetalar fosterlöner, vårdavgifter och andra ersättningar för omhändertagna, uttager ersättning för vårdkostnader av staten, hemortskommuner och enskilda ersättningskyldiga och handlägger ärenden rörande ersättning till andra barnavårdsnämnder för vård åt barn med hemortsrätt i Stockholm.

Sommarbarnsbyrån handhar de arbetsuppgifter som sammanhånga med de av statsmedel helt eller delvis bekostade ferieresorna för barn och husmödrar, samt den av nämnden sedan år 1942 bedrivna feriebarverksamheten, som avser att bereda sommarvistelse i enskilda hem på landet för barn under skolåldern.

Inspektionsbyrån utövar tillsyn över alla fosterhem inom kommunen i syfte att trygga, att fosterbarnen komma i åtnjutande av tillfredsställande vård och uppfostran samt, i händelse av sjukdom, den vård, som av omständigheterna påkallas.

Med fosterbarn förstås barn under sexton år, som fostras i annat enskilt hem än hos föräldrarna eller särskilt förordnad förmyndare, vilken har vårdnaden om barnet. Sådant barn skall stå under barnavårdsnämndens tillsyn enligt 7 kap. barnavårdslagen. Barn under ett års ålder får icke mottagas såsom fosterbarn, med mindre barnavårdsnämnden i förväg lämnat tillstånd därtill. Ansökan om sådant tillstånd skall göras av den som ämnar mottaga

barnet. Barn, som är ett år eller äldre får icke mottagas som fosterbarn förrän en vecka efter det anmälan därom gjorts hos barnavårdsnämnden. Nämnden kan dock medgiva, att mottagandet får ske tidigare. Finner nämnden, att fosterbarn icke hos barnaföstraren erhåller tillfredsställande vård och uppfostran, och kan rättelse icke på annat sätt vinnas, äger nämnden förelägga barnaföstraren att lämna barnet ifrån sig till den, som är skyldig att taga vård om det samma. Befinnes ej detta lämpligt, har barnavårdsnämnden att omhändertaga barnet och därmed förfara såsom med barn, som omhändertagits för samhällsvård (se sid. 285). Om skäl föreligger, kan nämnden tillika meddela barnaföstrare förbud att vidare mottaga fosterbarn.

I fråga om tillsynen över av nämnden omhändertagna barn, vilka äro utackorderade i enskilda hem inom staden, har nämnden förordnat, att jämväl sådana barn skola stå under tillsyn av vederbörande inspektis. Vidare utöva inspektiserna tillsyn över vården av späda utomäktenskapliga barn, som hava barnavårdsman i Stockholm, i de fall, då barnen icke äro inskrivna vid barnavårdscentral. Sådan tillsyn äger rum, även om barnen icke äro fosterbarn utan befinna sig hos sina föräldrar eller endera av dem. Vidare har nämnden förordnat, att den nämnden åliggande skyldigheten att noga vaka över att bidragsförskott kommer barnet tillgodo skall fullgöras av vederbörande inspektis, om barnavårdsman ej finnes och barnet vistas i Stockholm.

För fosterhemsinspektionens bedrivande är staden indelad i nio distrikt, nämligen:

1. Storkyrkoförsamlingen, Jakobs församling (med Skeppsholmen och Kastellholmen) och den del av Klara församling, som ligger söder om Kungsgatan. (Inspektören i detta distrikt skall tillika förestå inspektionsavdelningens expedition.)
2. Sofia församling, den del av Katarina församling, som ligger öster om Götgatan, stadsdelarna Liseberg, Årsta (med Årsta holmar), Örby och Östberga av Brännkyrka församling samt Johanneshov av Enskede församling.
3. Oscars, Hedvig Eleonora och Engelbrekts (med Ekhagen) församlingar, samt de delar av Johannes och Adolf Fredriks församlingar, som ligga öster om Sveavägen.
4. Kungsholms, Gustav Vasa och Matteus församlingar, de delar av Adolf Fredriks och Johannes församlingar, som ligga väster om Sveavägen, den del av S:t Görans församling, som ligger öster om Fridhemsgatan och norr om Rålambshovsleden samt den del av Klara församling, som ligger norr om Kungsgatan.
5. Enskede församling med undantag av Johanneshov.
6. Brännkyrka församling med undantag av stadsdelarna Gröndal, Liseberg, Reimersholme, Årsta (med Årsta holmar), Örby och Östberga.

7. Högalids och Maria Magdalena församlingar, den del av Katarina församling, som ligger väster om Götgatan samt Gröndal och Reimersholme av Brännkyrka församling.
 8. Stora och Lilla Essingen, Traneberg, Alvik, Ulvsunda, med industriområdet, Stora Mossen, Appelviken, Smedslätten, Ålsten, Högländet och Nockeby av Bromma församling samt den del av S:t Görans församling, som ligger väster om Fridhemsgatan och söder om Rålambshovsleden.
 9. Spånga församling samt södra och norra Ängby, Beckomberga, Bromma kyrka, Eneby, Bällsta, Mariehäll, Åkeshov, Åkeslund, Olofslund, Nockebyhov, Riksby och Abrahamsberg av Bromma församling.
- Inspektisen i 1:a distriktet sköter expeditionen. Mottagningstid: 9—12, måndagar även 18—20.

Författningar. Lag 6 juni 1924 om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag), med ändr. K. kung. 30 nov. 1934 med vissa föreskrifter i anledning av barnavårdslagen, med ändr. K. kung. 24 sept. 1937 om statsbidrag till vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m. K. m:ts stadga 22 juni 1945 om fosterbarnsvård och fosterbarnskontroll (Kfh 1946: sid. 555). Instruktion 28 april 1931 för [fosterbarns]-inspektiser hos Stockholms stads barnavårdsnämnd (Kf 1931: nr 15). Indelning i inspektionsdistrikt beträffande fosterbarnsvården, fastställd av barnavårdsnämnden 3 mars 1942, ändr. 22 maj och 2 okt. 1945, 3 sept. 1946 och 20 mars 1951. Lag 30 juni 1944 om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa, med ändr. Lag 22 juni 1939 om särskild förundersökning i brottmål, med ändr. Lag 19 maj 1944 om eftergift av åtal mot vissa underåriga, med ändr. Lag 22 juni 1939 om villkorlig dom, med ändr. Strafflagen 14 kap. 45 §. K. förundersökningskung. 19 dec. 1947, med ändr. Lag 30 dec. 1952 med vissa bestämmelser om påföljd för brott av underårig. Lag 9 april 1926 ang. meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning, med ändr. K. förordn. 10 dec. 1897 ang. förbud mot barns användande vid offentliga föreläsningar, med ändr. K. kung. 8 juni 1951 ang. ferieresor för barn och husmodrar m. m., med ändr. K. kung. 31 maj 1946 ang. statsbidrag till driften av semesterhem för husmodrar m. m. (Svf 1946: nr 233), med ändr.

Byråinspektör (33).

Carlson, V. O. J.

Förste kammarskrivare (23).

Jonsson, B.

Utredningsbyrån.

Inspektörer (26).

Kinell, E. A. T.¹); en vakant, *tf.* Blomström, K. G. C.

¹) Innehar tjänst såsom inspektör i lönegr. 27.

Biträdande inspektörer (21).

Broddner, f. Colliander, Carin I. M., tjl. (se sid. 295), *tf.* **Olsson**, Anna M.; **Blomström**, K. G. C., tjl. (se sid. 290); **Håkanson**, Karin T. M.

Förste assistent (Ex. 20).

Videmyr, A. H.

Assistenter.

Erkes, A. M. (Anna-Greta) (19); **Iveroth**, Märta S. (19); **Lannfelt**, A. Birgit M. (19); **Linnér**, H. R. G., tjl.; **Lundborg**, M. R. (19); **Marcus**, f. Jonsson, Ann Helén (19); **Mellberg**, S. E. H. (19); **Olsson**, Anna M. (19), tjl. (se ovan); **Sandqvist**, f. Forssell, G. M. (Gertie) (19); **Sjöberg**, f. Lundborg, Ingrid B. M. (19), tjl. (se sid. 295); **Sparrendahl**, f. Secund, I. V. (Inga) (19); **Westmark**, f. Westmark, Inger M. (19); **Videmyr**, A. H. (19), tjl. (se ovan); **Yderstam**, B. G. (19); **Wallander**, f. Wallander, Mary L. (19); **Wikström**, f. Humble, S. V. Marianne (19); **Övelius**, K. B. (19); en vakant (19); **Bergquist**, C. M. (18); **Bornby**, C. A. T. (18); **Dahl**, f. Victorin, Birgit A. M. (18); **Gustavsson**, f. Dahlquist, V. Birgitta (18); **Holmberg**, T. R. (18); **Hornwall**, Britt-Marie (18); **Jarl**, S. O. B. (18), tjl. (se sid. 345); **Johanson**, Majli K. M. (18); **Ljungström**, O. B. (18); **Mellin**, O. R. (18); **Renborg**, f. Tingsten, Kaj K. G. (18); **Robertson**, T. O. (18); **Rydén**, f. Hedberg, Kjerstin (18); **Svanberg**, R. B. (18); **Wretström**, E. G. V. B. (18); **Björnsäter**, B., *tf.*; **Börjeson**, f. Fredrikson, Stina M., *tf.*; **Drewry**, Ranveig B., *tf.*; **Ekvall**, I. A. B., *tf.*; **Rapaport**, f. Nordén, D. Monica E., *tf.*; **Svanström**, S. G., *tf.*

Förste kontorsskrivare (16).

Hallinus, Märta M., tjl. (se sid. 289), *tf.* **Rydén**, Karin M.

Kontorsskrivare (13).

Rydén, Karin M., tjl. (se ovan).

Tre kanslibiträden, fyra kontorsbiträden.

*Vårdbyrån.**Inspektör (3 kl.) (24).*

Vakant, *tf.* **Juhlin**, Dagmar A. M.

Assistenter (resceinspektörer) (19).

Aashamar, Aaslaug; **Lindström**, Ulla R.; **Parmsten**, A. Valborg; **Sjöman**, A. Brita H.

Assistenter.

Carlsson, f. Kvist, Lilly M. (18); två vakanta (18), *tf.* **Ewertz**, Margareta I. H., *tf.* **Nilsson**, f. Fahlén, Anna-Britta M. A.; **Lindmark**, f. Lindqvist, R. E. Margareta (16)¹⁾, tjl. (se sid. 293), *tf.* **Endre**, Greta E. L.; **Östergren**, Elsie

A. M. (16)¹⁾, tjl. (se sid. 293, *tf.* **Wall**, f. Geson, R. Margit; två vakanta (16), *tf.* **Brunius**, f. Öberg, Margareta C., *tf.* **Thörnberg**, Ulla-Monica.

Kontorsskrivare (13).

Brunius, f. Öberg, Margareta C., tjl. (se ovan), *tf.* **Andersson**, f. Stark, Kerstin I.

Fem kanslibiträden, fyra kontorsbiträden, en reseledare, en vårdarinna, en sömmerska.

*Sommarbarnsbyrån.**Föreståndare (6,162 kr.).*

(Ej helårstjänst.)

Vakant.

Förste kontorsskrivare (16).

Haag, Signe M.

Ett kontorsbiträde.

*Kameralbyrån.**Kamrerare (26).*

Frisk, J. S. H.

Kontorsassistenter (18).

Anagrius, B. F.¹⁾; **Hedlund**, A. G. A.¹⁾; **Schwartz**, G.¹⁾; en vakant, *tf.* **Hultcrantz**, E. V.

Förste kontorsskrivare (16).

Nybom, Carmen H.

Förste expeditionsvakt (12)

(med placering såsom kontorist).

Kjellqvist, E. G. A.

Fyra kanslibiträden, fyra kontorsbiträden.

*Inspektionsbyrån.**Första inspektris (21).*

Hjalmarson, Karin R. E. (1:a distr.).

Inspektriser (17).

(Tel.: se personalavdelningen eller telefonkatalogens yrkesregister. Telefonid i bostaden: 8,30—9,30.)

Djupfors, Ada E. (8:e distr.); **Ehnbom**, Inga J. M. (7:e distr.); **Lind**, Karin (2:a distr.); **Norberg**, H. Elisabet (3:e distr.); **Schultzberg**, Annie E. Ch. (6:e distr.); **Wennerlund**, Käty J. S. (9:e distr.); **Westin**, I. H. M. (Inga) (4:e distr.); **Björklund**, Elsa I. O. (5:e distr.).

Kontorsskrivare (13).

Wall, f. Geson, R. Margit, tjl. (se ovan), *tf.* **Olin**, Annie G. H.

Ett kontorsbiträde.

¹⁾ Innehar tjänst såsom kammarskrivare i lönegr. 21.

¹⁾ Innehar tjänst såsom assistent i lönegr. 17.

Barnavårdsmannaavdelningen.

Enligt föräldrabalken den 10 juni 1949 skall för barn i äktenskap barnavårdsman förordnas, såframt föräldrarna leva åtskilda på grund av söndring eller efter vunnen hemskillnad eller deras äktenskap är upplöst samt antingen den av föräldrarna som tillerkänts vårdnaden om barnet gör framställning om sådant förordnande eller barnavårdsnämnden av särskild anledning finner det erforderligt. För adoptivbarn skall vad nu sagts äga motsvarande tillämpning.

För barn utom äktenskap skall barnavårdsman alltid förordnas. Så snart nämnden erhållit kännedom om, att ett barn blivit fött utom äktenskap eller anmälan mottagits om den blivande moderns havandeskap, skall förordnande för barnavårdsman utfärdas.

Barnavårdsman förordnas av barnavårdsnämnden i den församling, där den som har vårdnaden om barnet är kyrkobokförd, eller, om han icke är kyrkobokförd i riket, där han vistas. Barnavårdsmanens allmänna uppgift anges i lagen vara »att bistå den som har vårdnaden om barnet med råd och upplysningar samt tillse, att barnets rätt och bästa behöriigen tillvaratas». Särskilt åligger det honom att söra för att barnets börd fastställas, när det är fött utom äktenskap, samt att barnet tillförsäkras underhåll. Därjämte skall han biträda med indrivande och tillhandahållande av underhållsbidrag. Avtal om periodiskt utgivande av framtida underhållsbidrag är ej giltigt utan hans godkännande. Uppdraget som barnavårdsman upphör, när barnet fyllt aderton år. Om särskild anledning därtill föreligger, kan nämnden förlänga uppdraget, dock ej längre än till dess barnet fyllt tjuguet år.

Över barnavårdsmanens verksamhet skall tillsyn övas av barnavårdsnämnden, varjämte nämnden bör bistå barnavårdsmanen i hans verksamhet samt lämna honom erforderliga råd och upplysningar. Det åligger nämnden att årligen granska av barnavårdsmanen förda anteckningar och — i förekommande fall — räkenskaper. Nämnden har även att pröva avtal, som innefattat åtagande att till barnets underhåll utgiva visst belopp en gång för alla, samt mottaga och besluta om användningen av sådant belopp.

I några fall hava därtill lämpliga personer av intresse för modern och barnet åtagit sig att utan ersättning vara barnavårdsmän. I övrigt utföres barnavårdsmanarbetet av hos nämnden anställda barnavårdsmän.

Anmälningar om havandeskap, enligt föräldrabalken kunna göras, förutom å barnavårdsnämndens expedition, å sociala byrån nr V: Svedbergsplan 2, K.; t. 53 75 74; expeditionstid: alla dagar 9—11.

Under barnavårdsmannaavdelningen sorterar förskottsbyrån som handlägger ärenden enligt lagen om förskottering av underhållsbidrag till barn. (Bidragsförskott.) Enligt nämnda lag äger barn un-

der 16 år, vars fader är bidragspliktig, att under vissa förutsättningar av allmänna medel erhålla förskott å det underhållsbidrag, som fadern icke erlägger. Barnets representant äger att hos barnavårdsnämnden i den kommun, där barnets moder senast blivit mantalsskriven, göra ansökan om bidragsförskott. För lämnat bidragsförskott inträder barnavårdsnämnden i barnets rätt till underhållsbidrag gentemot fadern. I den mån nämnden ej kan uttaga ersättning av fadern, är nämnden berättigad till gottgörelse av staten för $\frac{3}{4}$ av utgivna bidragsförskott.

Författningar. Föräldrabalken 10 juni 1949. Lag s. d. om införande av föräldrabalken. K. kung. 5 maj 1950 med föreskrifter om barnavårdsmans verksamhet och tillsynen därå. Instruktion 28 april 1931 för avlönade barnavårdsmän hos Stockholms stads barnavårdsnämnd (Kf 1931: nr 14). Lag 11 juni 1943 om förskottering av underhållsbidrag till barn (bidragsförskottslag), med ändr. K. kung. s. d. med vissa bestämmelser ang. tillämpningen av bidragsförskottslagen, med ändr.

Inspektör (28).

Holmgren, f. Almgren, Doris D. A.; mottagnings-tid: 10—12.

Byråassistent (24).

Öström, L.

Förste barnavårdsmän (20).

Juhlin, Dagmar A. M., tjl. (se sid. 291), tf. Jonsson, Karin M.; Axelson, f. Magnusson, Helfrid M.

Barnavårdsmän (18).

Mottagningstid: tisdagar—lördagar 10—12, måndagar 18—20. (Tel.: se ovan samt personalavdelningen.)

Ahldin, Dagmar Ch. M.; Arehed, N. J. S., tjl. (se sid. 293), tf. Lundholm, K. Elisabeth; Bergquist, E. J.; Björklund, J. M. (Hanna); Carlsson, f. Nyström, Birgit E. E.; Dahlqvist, f. Olofsson, K. (Ina); Danielsson, Karin V.; Ek Dahl, A. Å., tjl. (se sid. 293); af Sillén, f. Granfelt, Marta C. A.; Gustafson, f. Larsson, Marianne L.; Gärdö, f. Malmgård, Gunborg M.; Hedrén, G. G. A.; Hultcrantz, E. V., tjl. (se sid. 291); Härsing, f. Sundberg, Margit L.; Hyllengren, f. Hansen, K. Elisabet, tjl. (se sid. 293); Jacobsson, f. Johansson, A. K. (Stina); Jarre, f. Francén, Svea K.; Johanson, f. Horwitz, Inga C., stadsfullm.; Jonsson, Karin M., tjl. (se ovan); Lilienberg, f. Åkermark, Elsa; Lindberg-Nelson, Siri H. M.; Molander, E. A.; Nilsson, f. Hallgren, A. M. (Anna-Greta); Nordhagen, f. Näslund, Ella V.; Olsson, f. Lindqvist, Eva H. K.; Olsson, f. Lönnerblad, Hed-

vig K. A. S.; **Pravitz**, f. Webe, Margit A. C.; **Carlsson**, f. Hjelm, Ingrid M. E.; **Sandell**, f. Kempe, H. Margareta; **Skagemark**, f. Lundqvist, E. Carin; **Springfeldt**, f. Melin, G. A. Linné; **Sundström**, N. G.¹⁾; **Svensson**, Ingegärd; **Sörenstam**, f. Karlsson, Elsa; **Tiles**, Jenny; **Westerlund**, Märta B.; **Westlund**, f. Lindqvist, D. A. Margareta; **Westrell**, f. Steinwall, Märtha A.; **Österholm**, E.; elva vakanta, *tf.* Michanek, f. Pettersson, Elsie I., *tf.* Rosenlund, T. L., *tf.* Hellung, f. Sandstedt, E. Margit O., *tf.* Skoglund, f. Palmblad, Ulla E., *tf.* Ekström, f. Nordström, J. Ingegerd, *tf.* Hellqvist, f. Möller, R. Dagny S., *tf.* Lindmark, f. Lindqvist, R. E. Margareta, *tf.* Östergren, Elsie A. M.

Kontorsskrivare (13).

Ewertz, Margareta I. H., tj. (se sid. 291), *tf.* **Magnuson**, f. Magnuson, Siw I.; **Lundholm**, K. Elisabeth, tj. (se sid. 292).

Fem kanslibiträden, sex kontorsbiträden.

Förskottsbyrån.

Förste kammarskrivare (23).

Perup, J. W.

Biträdande inspektörer (19).

Brehm, f. Strandberg, Ella; **Frykman**, N. R.; två vakanta, *tf.* Ekdahl, A. Å., *tf.* Hyllengren, f. Hansen, K. Elisabeth.

Fem kanslibiträden, elva kontorsbiträden.

Kamerala avdelningen.

Postgirokonto nr 2700 och 3173.

Denna avdelning handlägger ekonomiska angelägenheter avseende nämndens expedition ävensom bidragen till av staden genom barnavårdsnämnden understödda utomstående inrättningar.

Kamrerare (28).

Strömberg, R. I.

Kontorsassistent (18).

Kristoffersson, J. Å.

Förste kontorsskrivare (16).

Hellung, f. Sandstedt, E. Margit O., tj. (se ovan), *tf.* **Lindskog**, f. Pettersson, Barbro E. M.

Ett kanslibitråde, ett kontorsbiträde.

Intendentskontoret.

Postgirokonto nr 2743.

Kontoret har att handlägga alla ärenden av ekonomisk-administrativ art, berörande barnavårdsnämndens anstalter (för närvarande 41 barnhem, lärlingshem och ungdomshem, 45 barn-

stugor-daghem, 33 lokaler för ungdomsverksamhet — delvis i samband med barnstugor — samt 63 barnavårdscentraler och en barnavårdsstation). Bland ifrågakarande ärenden märkas dylika angående personal och löner, statförslag, upphandling, räkenskaper och bokslut, vård av inventarier och fastigheter etc.

Intendent (33).

Essén, E. R.

Sysslomän (26).

Kanerud, K. Å. (för barnhemmen Nyboda och Eolshäll samt barnavårdscentraler och anstalter för halvöppen barnavård).

Sköld, K. G. E. (för övriga barnhem samt ungdomshemmen).

Förste kammarskrivare (23).

Åkerberg, C. P.; **Hoff**, A.

Kammarskrivare (21).

Vakant, *tf.* **Appelqvist**, G. V.

Kontorsassistenter (18).

Appelqvist, G. V., tj. (se ovan), *tf.* **Årehed**, N. J. S.; **Ohrlander**, f. Bengtsson, I. E. M. (Greta); **Cederlund**, f. Cederlund, Aina M.; **Söderberg**, P. R., tj. (se sid. 123), *tf.* **Gavelin**, E. O.; en vakant, *tf.* **Lindstedt**, O. H.

Kontorsskrivare (13).

Gradelius, S. A. E. (Ewe).

Fyra kanslibiträden, sju kontorsbiträden.

Dessutom vid Stockholms stadsmissions barnhem för gossar vid Bostorp (Södermanland) en ord. folkskollärare och två e. o. folkskollärare. (Befattningarna äro uppförda å barnavårdsnämndens lönestat och tillhöra Stockholms skoldistrikt samt tillsättas av folkskoleledningen, som äger utöva överinseende över undervisningen vid barnhemmet.)

Fritidsavdelningen.

Lilla Nygatan 8, C.; t. 20 62 03, 20 45 29.

Avdelningen, som inrättades år 1942, utgör nämndens organ för handläggning av sådana till nämndens verksamhet hörande ärenden, vilka avse befrämjandet av åtgärder till ungdoms välfärd. Till byråns arbetsuppgifter hör att ordna ungdomsarbetet i nämndens ungdomsgårdar, att handha de kurser för utbildning av ungdomsledare, som av nämnden anordnas, ävensom att tillhandagå ungdomsråd och andra sammanslutningar med råd och upplysningar i ungdomsvårdsangelägenheter. Den närmaste ledningen av avdelningen omhänderhaves av en ungdomskonsulent.

Ungdomskonsulent (26).

Brandt, A. S.; t. 21 52 91.

¹⁾ Innehar assistenttjänst i lönegr. 19.

Förste assistent (20).

Sterner, Greta C.

Assistent (1 kl.) (18).

Karlsson, K. G. V.; t. 21 56 93.

Distriktsombud (3,600 kr.).

Andersson, E. L., assistent; Hellström, W. H., extra verkmästare; Lundahl, R. R. G., vapensmed; Nyman N.-E., ombudsman.

Ett kanslibitråde, ett kontorsbiträde.

Den psykiska barna- och ungdomsvården.

(F. d. Rådgivningsbyrån för uppfostringsfrågor.)

Central: Torsgatan 19—21, Va.; t. 34 07 20; expeditionstid: 8,30—16,15 (vörddagar 8,30—14); mottagningstid tisdagar—fredagar 10—12, mändagar 16—18, vörddagar 9—10.

År 1933 påbörjade barnavårdsnämnden en mentalhygienisk verksamhet vid den rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor, som då inrättades. Tidigare hade sådan verksamhet startats vid de i stadens folkskolor inrättade s. k. hjälpklasserna samt vid Norrtulls sjukhus och Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn. I syfte att samordna verksamheten blev år 1945 en särskild kommitté tillsatt för att utreda frågan om en lämplig organisation av stadens rådgivningsverksamhet. Denna kommittés förslag blev föremål för en bearbetning och i skrivelse till stadsfullmäktige den 14 juni 1949 framlade barnavårdsnämnden ett nytt förslag, som med vissa av en särskild kommitté föreslagna modifikationerna godkändes av stadsfullmäktige den 30 juni 1950 (se Utl. 1950: nr 276).

Den psykiska barna- och ungdomsvården, som är avgiftsfri, avser att förebygga och bota nervösa och psykiska rubbningar hos barn och ungdom upp till 21 års ålder och med tillhjälp av medicinska, pedagogiska och sociala åtgärder söka undanröja orsakerna till felutveckling och missanpassning hos de unga, såväl genom individuell behandling av de enskilda fallen som genom påkallande av allmänna åtgärder för undanröjande av förhållanden, som visat sig skadliga eller hämmande för ungdomens sunda utveckling.

Verksamheten utövas nu av barnavårdsnämndens rådgivningsbyrå Torsgatan 19—21. Dessutom finnas fem filialer, nämligen en i församlingshuset Liljeholmen, en vid Hökarängsplan 5, en vid Nybodahemmet, en vid Norrtulls sjukhus och en vid Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn, för vilka två sista nämnda sjukhusdirektionen respektive styrelsen för barnsjukhuset är lokalstyrelse. Uppgifter om de tre sista nämnda filialerna återfinnas under resp. hem och sjukhus.

Författningar m. m. K. kung. 22 juni 1945 ang. statsbidrag till psykisk barna- och

ungdomsvård. Instruktion för den psykiska barna- och ungdomsvården inom Stockholms stad (Kf 1951: nr 51).

Överläkare (B 19)¹).

Curman, H.

Läkare.

Lagercrantz-Hallberg, A. Viveka (33); Wedholm, C. (33); Klackenborg, G. S. (30).

Psykologer (22).

Jansson, Elsa M.; Selander, Karin M.; Hertzman-Ericson, f. Lundberg, Merit K.; Odhner, Hanna-Greta; Klackenborg Larsson, Ingrid M., tjl.

Assistenter (barnpsykologiska kuratorer) (19).

Engstedt, f. Ohlson, Anne-Marie; Larsson, f. Johansson, Ragnhild A.; Lindros, Ester V. L.; Nordström, Anna-Greta; Rosenqvist, f. Thessing, Torborg E. B.; von Sivers, f. Westberg, Elsa S. G.; Wittrock, Gerd D. K.

Assistenter (barnterapeuter) (19).

Sylvander, f. Bergström, Inga V.; Israel, f. Valentin, Mirjam.

Ett kanslibitråde, två kontorsbiträden.

Socialläkareexpeditionen: Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25, C.; t. 22 55 00 (växel).

Socialläkare (B 17)¹).

Vakant, tf. Takman, J. O.; en vakant.

Psykologer (22).

Biringer, f. Rengman, E. Barbro G.; en vakant.

Två kanslibiträden, varav ett deltidsanställt.

Filialbyrån, Församlingshuset, Liljeholmen, Sv.

Läkare, tillika föreståndare (B 15)¹).

Caspersson, f. Gunnarson, Siv.

Psykolog (22).

Larsson, L. E.

Assistenter (barnpsykologiska kuratorer) (19).

Bungerfeldt, G. G.; Elmdahl-Frostenson, A. B. I. (Britta); Stern, J. Ilse.

Assistent (barnterapeut) (19).

Hörsta, f. Gyllencreutz, Ulla-Margareta.

Ett kanslibitråde.

Filialbyrån, Hökarängsplan 5, Enskede.

Läkare, tillika föreståndare (B 15)¹).

Vakant.

¹ Innehavarna äga icke rätt att utöva enskild praktik.

Läkare (33).

Vakant.

Psykologer (22).

Två vakanta.

*Assistenter (barnpsykologiska
kuratorer)* (19).

Fyra vakanta.

Assistenter (barnterapeuter) (19).

Två vakanta.

Ett kanslibiträde, ett kontorsbiträde.

**Rådgivningsbyrån för äktenskaps- och
familjefrågor.**

(Familjerådgivningsbyrån.)

Tegnérsgatan 12, Va.; t. 31 33 51, 31 32 07.

Stadsfullmäktige beslöt den 19 februari 1951 (se Utl. 1951: nr 17) uppdraga åt barnavårdsnämnden att försöksvis inrätta en familjerådgivningsbyrå.

Byråns uppgifter äro av såväl förebyggande som kurativ art, omfattande föräktenskaplig rådgivning och upplysning samt åtgärder för avhjälpande av lättare eller allvarigare svårigheter och konflikter i pågående äktenskap. Även ensamstående personer med familje- eller andra samlevnadsproblem tagas emot. Rådfrågningen är avgiftsfri.

Familjerådgivare, tillika föreståndare (10,236 kr.).

Broddner, f. Colliander, Carin I. M.

Familjerådgivare (9,144—4,572 kr.).

Jonsson, C.-O. (deltidsanställd); **Linnér, f. Erici, Birgitta; Sjöberg, f. Lundborg, Ingrid B. M.**

Läkare (konsulterande).

Westberg, S. V.; Åmark, C. E.

Ett kanslibiträde, ett kontorsbiträde (deltidsanställt).

**Barnavårdscentraler, anstalter för
halvöppen barnavård samt ungdoms-
gårdar.**

Barnavårdscentraler.

Distrikt o. telefoner, se telefonkatalogen.

Staden hade tidigare under en följd av år beviljat medel till den förebyggande barnavård, som bedrivits av föreningen Mjölkdroppen och till densamma anslutna lokalavdelningar genom av dessa upprättade s. k. mjölkdroppar, eller övervakningsställen för späda barn. Denna rådgivande och övervakande verksamhet beträffande späda barn blev fr. o. m. år 1938 statsbidrags-

berättigad, och samma år medgav k. m:t barnavårdsnämnden att handhava ledningen av den förebyggande barnavården i Stockholm. Denna, som helt övertogs av barnavårdsnämnden år 1940, är enligt statsbidragsvillkoren avgiftsfri och bedrivs vid barnavårdscentraler. Verksamheten har successivt utbyggt och omfattar nu icke bara späda barn utan alla barn upp till skolåldern. Inom staden finnes för närvarande 63 barnavårdscentraler och en barnavårdsstation.

Till barnavårdscentralernas förfogande stå medel för utdelande av s. k. amningsbidrag, vilka äro avsedda som understöd åt hjälpbehövande mödrar med späda barn. Det är dels avkastningen av föreningen Mjölkdroppens och dess lokalavdelningars tillgångar, dels av stadsfullmäktige anvisat särskilt anslag, som användas för denna verksamhet.

Vid barnavårdscentralerna har läkaren mottagning vissa dagar i veckan, varjämte sköterskan varje dag kl. 8,30—9,30 (Spångadistriktet kl. 9—10) skall vara att träffa på mottagningslokalen eller i sin bostad, för att mödrar och fostermodrar även mellan läkarmottagningarna må kunna inhämta råd. Sköterskan bör därjämte besöka vid barnavårdscentral inskrivna barn i hemmet i och för rådgivning, så snart anledning därtill synes förefinnas.

Ledningen av mödravårdsverksamheten har enligt stadsfullmäktiges beslut uppdragits åt sjukhusdirektionen (se sid. 461).

Författningar. Instruktion för den förebyggande mödravården inom Stockholms stad, fastställd av SF 19 mars 1945 (Kf 1945: nr 12). Instruktion för överläkaren, fastställd av barnavårdsnämnden 2 dec. 1941 (Kf 1941: nr 67). K. kung. 15 juni 1944 ang. statsbidrag till förebyggande mödra- och barnavård (Kfh 1946: sid. 1292), med ändr. K. medicinalstyrelsens cirkulär 18 okt. 1944 med normalinstruktion och normalplan för den förebyggande mödra- och barnavården. K. medicinalstyrelsens cirkulär 13 april 1942 ang. behörighetsvillkor för vinnande av anställning såsom sjuksköterska vid barnavårdscentral m. m. K. medicinalstyrelsens råd och anvisningar 28 sept. 1938 ang. den förebyggande mödra- och barnavården. K. medicinalstyrelsens cirkulär 17 dec. 1942 med ytterligare råd och anvisningar rör. den förebyggande mödra- och barnavården. K. brev 29 okt. 1943 ang. uppdrag åt barnavårdsnämnden att handhava ledningen av den förebyggande barnavårdsverksamheten i Stockholm (Kf 1943: nr 51). K. kung. 22 juni 1939 ang. kostnadsfritt tillhandahållande av skyddsläkemedel åt vissa kvinnor och barn, med ändr. (Kf 1939: nr 31, 1942: nr 72). K. medicinalstyrelsens cirkulär 18 febr. 1950 med närmare bestämmelser ang. kostnadsfritt tillhandahållande av skyddsläkemedel åt vissa kvinnor och barn. K. inrikesdepartementets ämbetsskrivelse 29 dec. 1949 ang. kostnadsfritt tillhandahållande av skyddsläkemedel m. m. åt vissa kvinnor och barn.

BvN

Stat år 1953. (Barnavårdscentraler samt barnstugor, ungdomsgårdar och daghem.) Utgifter: driftbudgeten 6,418,051 kr. (därav engångs 338,800 kr.), kapitalbudgeten, lånemedel, inom linjen 1,550,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,711,305 kr.

Överläkare.

Vakant, tf. Alm, E. I.

Inspektris (21).

Westling, Ina B. (se sid. 289).

Sextiotre första översköterskor.

Anstalter för halvöppen barnavård samt ungdomsgårdar.

I anslutning till de för barnrika familjer avsedda bostadshus, som staden med bidrag av statsmedel under 1930-talet lät uppföra genom de kommunala bostadsbolagen, hade anordnats barnstugor för vård under del av dagen av de i husen boende minderåriga barnen. Första steget att bedriva anstalter för halvöppen barnavård i barnavårdsnämndens egen regi togs, när nämnden fr. o. m. den 1 juli 1939 övertog den tidigare av föreningen Körbsärgården bedrivna barnstuge- och ungdomsverksamheten i Körbsärvägen 18. Senare under samma år öppnade barnavårdsnämnden fyra nya barnstugor i barnrika områden, nämligen Hammarbygården, Kristinebergsgården, Tranebergsgården och Värtagården. Verksamheten vid dessa första institutioner, som omfattade barnträdgård och eftermiddagshem, tog i första hand sikte på barnens välfärd men var även inriktad på de hemarbetande mödrarnas behov av viss fritid. Fr. o. m. år 1945 ändrade emellertid verksamheten delvis karaktär. Den inträdande bristen på arbetskraft medförde starkt ökad efterfrågan på daghems-vård för yrkesarbetande mödrars barn, varför daghemsavdelningar inrättades såväl vid ovan omnämnda barnstugor med undantag av Värtagården som vid ett flertal senare öppnade barnstugor.

I barnavårdslagen definieras anstalterna för halvöppen barnavård så, att de äro barnavårdsanstalter, avsedda för vård och uppfostran av barn under begränsad del av dygnet.

Anstalt för halvöppen barnavård kan vara anordnad enligt någon av följande former: daghem för beredande av heldagsvistelse, d. v. s. vård under mer än sex timmar, åt barn, som ännu icke uppnått skolåldern; barnträdgård för beredande av vistelse och fostran under begränsad tid av dagen för barn i åldern 4—7 år ävensom åt yngre barn i särskilda avdelningar; samt eftermiddagshem för beredande av vistelse under tillsyn efter skolarbetets slut för dagen åt skolbarn.

Barnavårdsnämndens anstalter för halvöppen barnavård variera i fråga om både typ och stor-

lek. Några äro utformade såsom rena daghem och barnträdgårdar andra inrymma flera olika verksamhetsgrenar (barnstugor).

De institutioner, som även inrymma lokaler för ungdomsverksamhet kallas tillika ungdomsgårdar. Därjämte finnas fristående ungdomsgårdar.

För barns vistelse å anstalt för halvöppen barnavård, skola dess föräldrar erlagga avgift enligt av barnavårdsnämnden fastställda grunder, nämnden obetaget att vid bristande betalningsförmåga helt eller delvis befria från avgift.

Den närmaste ledningen av varje anstalt utövas av en föreståndarinna, som till biträde skall hava erforderligt antal medhjälpare. För varje anstalt skall finnas anställd en läkare, som helst bör äga pediatrik specialutbildning.

Förutom barnavårdsnämndens anstalter för halvöppen barnavård finnas åtskilliga i enskild regi, de flesta anslutna till Centralföreningen för daghem och lekskolor, som understödes av nämnden.

Stadsfullmäktige hava den 19 december 1952 i princip godkänt den i Bih. 1952: nr 38 framlagda generalplanen för den halvöppa barnavården i Stockholm.

Författningar. Lag 6 juni 1924 om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag), med ändr. K. m:ts stadga 22 juni 1945 om barnavårdsanstalter. Reglemente för Stockholms stads barnavårdsnämnds barnstugor, utfärdat av barnavårdsnämnden 19 sept. 1939, med ändr. (Kf 1946: nr 3, 73). K. kung. 4 sept. 1935 om lån och bidrag av statsmedel för beredande av hyresbostäder åt mindre bemedlade, barnrika familjer, med ändr. (se kung: 14 §, Kfh 1946: sid. 854). K. socialstyrelsens kungörelse 11 mars 1949 ang. föreskrifter och anvisningar rör. statsbidrag till institutioner för halvöppen barnavård (Svf 1949: nr 98).

Barnstugor.

(I förekommande fall ungdomsgårdar.)

Björkbacken.

Tobaksvägen 19, Enskede; t. 94 17 78.
Annex: Cigarrvägen 16, Enskede,
t. 94 34 76.

Barnstugan, som har 37 daghemsplatser och 40 barnträdgårdsplatser, öppnades den 1 september 1950 och är inrymd i en av aktiebolaget Stockholmshem för ändamålet uppförd byggnad.

Såsom annex till Björkbacken räknas fr. o. m. år 1952 det den 18 september 1950 i ungdomsgården Fagersjögården öppnade eftermiddagshemmet med 30 platser, vilket tidigare redovisats såsom särskilt eftermiddagshem.

Föreståndarinna (15).

Kjörling, Ester G. Ch.

En läkare, en biträdande föreståndarinna, en barnträdgårdslärlarinna, fyra barnsköterskor. — En kokerska, ett biträde, tillfälligt anställd personal.

Ekensbergsgården.

Ekensbergsvägen 50, Sv.: t. 19 19 77.

Annex: Ekensbergsvägen 58, Sv.

Barnstugan, som är inrymd i en av aktiebolaget Stockholmsmshem för ändamålet uppförd byggnad och började sin verksamhet den 19 januari 1948, har f. n. ett daghem med 40 platser, en barnträdgård med 60 platser och ett eftermiddagshem med 30 platser samt lokaler för ungdomsverksamhet.

Föreståndarinna (15).

Dahlgren, Anna Lisa E.

En läkare, en biträdande föreståndarinna, två barnträdgårdslärarinnor, två deltidsanställda barnträdgårdslärarinnor, en barnsköterska. — En kokerska, ett köksbiträde, tillfälligt anställd personal.

Gröndalsgården.

Lövholmsvägen 85, Sv.; t. 452362.

Gröndalsgården är inrymd i en av aktiebolaget Stockholms hem för ändamålet uppförd byggnad. Barnstugan öppnades den 23 november 1942 och omfattar daghem för 52 barn, barnträdgård för 40 barn, eftermiddagshem för 30 barn och lokaler för ungdomsverksamhet.

Föreståndarinna (15).

Redell, Karin B. M.

En läkare, en biträdande föreståndarinna, två barnträdgårdslärarinnor, en halvtidsanställd barnträdgårdslärarinna, fyra barnsköterskor, en gruppledarinna. — En kokerska, ett tvättbiträde, ett köksbiträde, tillfälligt anställd personal.

Gullvivan.

Ramvägen 3, Enskede; t. 59 41 98.

Barnstugan har en barnträdgårdsavdelning med 20 platser och ett eftermiddagshem med 15 platser. Lokalen togs i bruk som eftermiddagshem den 31 oktober 1949. Barnträdgårdens verksamhet började den 18 mars 1952. År 1952 redovisades institutionen såsom annex till barnstugan Cirkeln och tidigare såsom eftermiddagshemmet Klobhamaren.

Barnträdgårdslärlarinna (12).

Houtkamp, f. Lausch, Miriam E. A.

En *läkare*. — Tillfälligt anställd personal.

Hammarbygården.

*Olaus Magnus' Väg 57—59, Johannes-
hov: t. 49 66 83.*

Hammarbygården, som trädde i verksamhet den 6 november 1939, har för närvarande 46 dagbemsplatser, 40 barnträdgårdspatser, 30 eftermiddagshemsplatser och lokaler för ungdomsverksamhet. Den är inrymd i en av aktiebolaget Stockholmshem för ändamålet uppförd byggnad.

Föreståndarinna (15).

Jacobsson, Karin.

En läkare, en biträdande föreståndarinna, två barnträdgårdslärarinnor, en halvtidsanställd barnträdgårdslärarinna, tre barnsköterskor. — En kokerska, ett köksbiträde, tillfälligt anställd personal.

Holbergsgården.

Holbergsgatan 113, Bromma; t. 37 07 27.

Barnstugan har 60 barnträdgårdsplatser och 30 eftermiddagshemsplatser. Den är inrymd i en av aktiebolaget Svenska Bostäder uppförd bostadsfastighet och togs i bruk den 8 september 1952.

Föreståndarinna (Ex. 13).

Vakant, *tf.* **Bergquist**, Barbro M. H.

En läkare, en barnträdgårdslärarinna.
— Tillfälligt anställd personal.

Johanneshovsgården.

*Blåsutvägen 38—44, Enskede; t. 49 99 36.
Annex: Artistvägen 8—10, Enskede.*

Barnstugan omfattar daghem med 54 platser, eftermiddagshem med 30 platser och lokaler för ungdomsverksamhet, innefattande bl. a. ungdomskafé. Under Johanneshovsgården sorterar dessutom en barnträdgårdsverksamhet för 30 barn i Artistvägen 8—10. Barnstugan, liksom annexet i aktiebolaget Stockholmshem tillhöriga bostadsfastigheter. Johanneshovsgården öppnades den 27 april 1944, och filialbarnträdgården togs i bruk fr. o. m. höstterminen 1949.

Föreståndarinna (15).

Sköld, f. Wennerberg, Ingrid.

En läkare, en biträdande föreståndarinna, tre heltidsanställda barnträdgårdslärarinnor, en halvtidsanställd barnträdgårdslärarinna, fyra barnsköterskor. — En kokerska, ett tvättbiträde, ett köksbiträde, tillfälligt anställd personal.

BvN

Kristinebergsgården.

*Böttigervägen 7, K.; t. 51 20 44.
Annex: Olov Dahlins Väg 10, K.*

Kristinebergsgården, som är inrymd i en av aktiebolaget Stockholms hem för ändamålet uppförd byggnad, öppnades den 1 december 1939. Den har för närvarande 31 daghemsplatser, 40 barnträdgårdspatser, 30 eftermiddagshemsplatser och lokaler för ungdomsverksamhet.

Föreståndarinna (15).

Ljungquist, M. S. (Majken).

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, två *barntädgårdslärarinnor*, två *barnsköterskor*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Körsbärgsgården.

Körsbärgsvägen 18, Va; t. 31 82 82.

Den 1 juli 1939 övertog barnavårdsnämnden den tidigare av föreningen Körsbärgsgården bedrivna barnstuge- och ungdomsverksamheten i Körsbärgsvägen 18. Barnstugan, som är inrymd i en aktiebolaget Stockholms hem tillhörig bostadsfastighet, omfattar för närvarande daghem med 15 platser, barnträdgård med 60 platser och ungdomsverksamhet.

Föreståndarinna (13).

Boström, S. Birgit.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *barntädgårdslärarinna*. — En *kokerska*, en *städerska*, tillfälligt anställd personal.

Monumentet.

Götgatan 91, Sö; t. 40 01 59.

Barnstugan, som är inrättad i en av aktiebolaget Stockholms hem i enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 15 oktober 1945 (Utl. 1945: nr 291) uppförd bostadsfastighet för ensamstående, förvärvsarbetande mödrar, har ett daghem med 36 platser och ett eftermiddagshem med 12 platser. Båda dessa avdelningar äro företrädesvis avsedda för barnen till de i huset boende mödrarna, men stå i mån av plats öppna även för andra i trakten boende barn. Daghemmet togs i bruk den 15 september 1948 och eftermiddagshemmet den 1 september påföljande år. Föreståndarinnan, som tillika är vicevärd för fastigheten, utövar dessutom tillsyn över ett mindre antal till Stockholm inflyttade, bostadslösa flickor, vilka genom barnavårdsnämndens försorg beredas bostad i tre för ändamålet särskilt förhyrda lägenheter i huset. I barnstugans lokaler bedrivs även ungdomsverksamhet.

Föreståndarinna (14).

Lamrin, f. Stenberg, Gunbild V.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *barntädgårdslärarinna*, två *heltidsanställda barnsköterskor*, en *deltidsanställd barnsköterska*. — En *kokerska*, ett *tvättbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Svandammsgården.

*Cedergrensvägen 5—7, Hägersten;
t. 45 58 91.*

*Annex: Främlingsvägen 12—14,
Hägersten.*

Barnstugan har för närvarande 59 daghemsplatser, 20 barnträdgårdspatser och 20 eftermiddagshemsplatser samt lokaler för ungdomsverksamhet. Den är inrymd i en av aktiebolaget Stockholms hem för ändamålet uppförd byggnad och togs i bruk den 8 januari 1945.

Föreståndarinna (15).

Åhman, Doris.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, tre *barntädgårdslärarinnor*, tre *barnsköterskor*, en *heltidsanställd barnsköterska*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, ett *tvättbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Tranebergsgården.

*Margretelundsvägen 63, Bromma;
t. 25 89 77.*

*Annex: Stångjärnsvägen 13 och 18,
Bromma.*

Tranebergsgården, som öppnades den 16 december 1939, omfattar för närvarande daghem med 32 platser, barnträdgård med 40 platser, eftermiddagshem med 30 platser och lokaler för ungdomsverksamhet. Den är inrymd i en av aktiebolaget Stockholms hem för ändamålet uppförd byggnad.

Föreståndarinna (15).

Lidström, G. Iris L.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, tre *barntädgårdslärarinnor*, två *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Värtagården.

*Artemisgatan 41—43, Hjorthagen;
t. 62 51 78.*

Barnstugan har för närvarande 60 barnträdgårdspatser och 45 eftermiddagshemsplatser samt lokaler för ungdomsverksamhet. Lokaler äro inrymda i en av aktiebolaget Stockholms hem för ändamålet uppförd byggnad, och verksamheten

började den 8 september 1939. I Värtagården är sedan år 1945 Hjorthagens spädbarnshem förlagt.

Föreståndarinnan (14).

Blombäck, Maj E. E.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, två *barnträdgårdslärlarinnor*. — Tillfälligt anställd personal.

Västbergagården.

Hökmossavägen 59—63, Hägersten; t. 45 39 38.

Annex: Borrvägen 16, Hägersten.

Barnstugan omfattar daghem med 35 platser, barnträdgård med 20 platser, eftermiddagshem med 30 platser och lokaler för ungdomsverksamhet. Västbergagården, som är inrymd i en aktiebolaget Stockholms hem tillhörig bostadsfastighet, öppnades den 1 april 1944.

Föreståndarinnan (14).

Lundqvist, Märta L.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *barnträdgårdslärlarinna*, tre *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Åkeshovsgården.

Broderivägen 13—15, Bromma; t. 37 35 43.
Annex: Bärbacken 12, Bromma.

Barnstugan, som har 42 daghemsplatser, 20 barnträdgårdsplatser, 30 eftermiddagshemsplatser och lokaler för ungdomsverksamhet, är inrymd i en aktiebolaget Stockholms hem tillhörig bostadsfastighet. Den började sin verksamhet den 21 januari 1946.

Föreståndarinnan (14).

Åhlén, f. Stenberg, Kerstin M., tjl., tf. Johansson, Sylvia U. E.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *barnträdgårdslärlarinna*, en *halvtidsanställd barnträdgårdslärlarinna*, två *barnsköterskor*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Årstagården.

Bolmensvägen 24—26, Johanneshov; t. 48 30 16.

Annex: Bolmensvägen 20 och Gullmarsvägen 100, Johanneshov.

Årstagården, som öppnades den 3 september 1945, omfattar daghem med 67 platser, barnträdgård med 20 platser, eftermiddagshem med 30 platser och lokaler för ungdomsverksamhet.

Barnstugan är inrymd i en av aktiebolaget Stockholms hem för ändamålet uppförd byggnad.

Barnträdgården med 40 platser vid Långhalsvägen 3, vilken tidigare räknats till Årstagården, redovisas fr. o. m. år 1952 såsom särskild barnträdgård.

Föreståndarinnan (15).

Appelgren, f. Lindberg, M. Ingrid M.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *barnavårdslärlarinna*, tre *barnträdgårdslärlarinnor*, tre *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, ett *tvättbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Åsen.

Riksdalerrägen 5, Hägersten; t. 19 51 40.

Barnstugan, som är inrymd i en privatägd för ändamålet inredd byggnad och började sin verksamhet den 23 maj 1949, har 25 daghemsplatser, 20 barnträdgårdsplatser och 20 eftermiddagshemsplatser.

Föreståndarinnan (13).

Elmdahl, Ingrid K. Ch.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *barnträdgårdslärlarinna*, två *barnsköterskor*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Ångbygården.

Vultejusvägen 63—67, Bromma; t. 37 12 53.

Den 17 september 1945 (Utl. 1945: nr 249) beslöt stadsfullmäktige anvisa medel till uppförande av en barnstugebyggnad i norra Ångby, omfattande daghem med 32 platser, barnträdgård med 40 platser, eftermiddagshem med 30 platser och lokaler för ungdomsverksamhet. Byggnaden, som var färdigbyggd på sommaren 1947, togs för sitt ändamål i bruk den 1 november samma år.

Föreståndarinnan (15).

Benedicks-Widén, Karin R. H.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, två *barnträdgårdslärlarinnor*, två *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Daghem.

(I förekommande fall ungdomsgårdar.)

Björkhagens daghem.

Halmstadsvägen 5, Johanneshov; t. 48 90 79.

I enlighet med ett av socialvårdens planeringskommitté den 29 april 1952 framlagt för-

slag beviljade stadsfullmäktige den 19 juni samma år medel dels för uppförande av fem s. k. standarddaghem, dels för inventarieanskaffning till desamma (Utl. 1952: nr 194). Dessa daghem, vilka beräknas kunna tagas i bruk under mars månad 1953, avse att tillgodose det mest trängande behovet av daghemsvård inom stadsdelarna Västertorp, Solberga, Kärrtorp, Björkhagen och Blackebergs.

Den här ifrågakvarande nya daghemstypen har utarbetats i avsikt att icke endast få fram en förenklad och mindre kostnadskrävande anläggning utan också att erhålla en ur vård- och driftsynpunkter fullgod byggnad.

Varje standarddaghem har 30 platser med möjlighet att ta emot 36—38 barn. Det är uppfört av trä i monteringsfärdigt material och uppställt på plintar av betong samt avsett att vara friliggande, helst i parkmiljö, med egen lekplats i direkt anslutning till byggnaden.

Föreståndarinna (Ex. 13).

Sörensen-Ringi, Gunnel T.

En *läkare*, två *barnträdgårdslärarinnor*, en *deltidsanställd barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Blackebergs daghem.

Grundtvigsgatan 33, Bromma; t. 37 77 90.

Beträffande hemmets tillkomst m. m., se Björkhagens daghem ovan.

Föreståndarinna (13).

Egelius, Märta U.

En *läkare*, två *barnträdgårdslärarinnor*, en *deltidsanställd barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Cirkeln.

Cirkelvägen 7, Enskede; t. 48 70 86.

Daghemmet, som har 27 platser och togs i bruk den 9 maj 1949, är ett provisoriskt daghem i avvaktan på byggnadstillstånd för planerade, fasta institutioner. Det är inrymt i en privatägd bostadsfastighet i lokaler, som ursprungligen voro avsedda för annat ändamål men som efter viss av fastighetsägaren verkställd ombyggnad kunde godkännas för daghemsändamål.

Beträffande tidigare annexlokalen Ramvägen 3, se barnstugan Gullvivan sid. 297.

Föreståndarinna (Ex. 13).

Helleberg, Maria E.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *heltidsanställd barnsköterska*, en *halvtidsanställd barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Fredhälls daghem.

Svedbergsplan 4, K.; t. 50 43 03.

Fredhälls daghem, som har 40 platser och tillkom år 1943 såsom en provisorisk »beredskapsbarnkrubba» för att möta kristidens ökade efterfrågan på daghemsplatser, är inrymt i en Svenska Läkarsällskapet tillhörig bostadsfastighet.

Föreståndarinna (13).

Östberg, G. S. (Gun).

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *barnträdgårdslärarinna*, två *barnsköterskor*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Hjorthagsgården.

Skogvaktargatan 7, Hjorthagen; t. 62 13 11.

Sedan Engelbrekts församling till Stockholms stad utan ersättning hembjudit Hjorthagsgården under villkor, att den därstädes bedrivna verksamheten upprätthölls i minst samma utsträckning som dittills samt att tillgången på förefintliga lokaler för viss verksamhet inom Hjorthagen (arbetsstuga, barnkrubba m. m.) icke komme att försämrats eller minskas, beslöt stadsfullmäktige den 17 juni 1946 (Utl. 1946: nr 225) att mottaga Hjorthagsgården som gåva under förutsättning, att det av församlingen uppställda villkoret finge uppfattas blott som ett önskemål, att barnavårdsnämnden i Hjorthagsgården och i övrigt inom Hjorthagsområdet komme att bedriva en mot de aktuella behoven svarande barn- och ungdomsvårdsverksamhet. Förutsättningen godkändes av församlingen, och den i Hjorthagsgården bedrivna verksamheten övertogs av barnavårdsnämnden den 1 juli 1946. I Hjorthagsgården bedrivs för närvarande daghemsverksamhet för 27 barn och ungdomsverksamhet.

Föreståndarinna (3 kl.) (14).

Warmboe, Sigrid A.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *heltidsanställd barnsköterska*, en *halvtidsanställd barnsköterska*. — En *kokerska*, en *städerska*, tillfälligt anställd personal.

Kornet.

Ringvägen 62, Sö.; t. 43 10 19.

Vid sammanträde den 15 april 1946 beslöt stadsfullmäktige bemyndiga fastighetskontoret att till aktiebolaget Stockholmshem upplåta tomten nr 12 i kvarteret Kornet för uppförande av ett bostadshus, företrädesvis avsett för personal vid Södersjukhuset. I fastigheten skulle anordnas ett daghem för vård av barnen till den vid Södersjukhuset anställda personalen. Daghemmet, som

Skanstulls daghem.

Rutger Fuchsgatan 9—11, Sö.; t. 44 82 63.

Skanstulls daghem är anordnat i en bostadsfastighet för ensamstående, självförsörjande kvinnor, vilken drätselnämnden såsom förvaltare av B. A. Danelii donationsfond och enligt stadsfullmäktiges beslut den 18 mars 1946 (Utl. 1946: nr 76) låtit uppföra av medel ur den underhålls- och nybyggnadsfond, som i enlighet med donationens bestämmelser bildats av driftöverskottet från Daneliifondens fastigheter. Daghemmet togs i bruk den 2 januari 1948 och är i första hand avsett för barnen till de i fastigheten boende mödrarna, men står, i den mån hemmets 52 platser ej bli utnyttjade härför, även öppet för andra i trakten boende barn.

Föreståndarinna (14).

Andersson, A. Birgit E.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *barntädgårdslärlarinna*, fyra *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *tvättbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Sköntorpsgården.

Kolsnarsvägen 8, Johannessöv; t. 48 97 03.

Det byggnadskomplex, i vilket daghemmet är inrymt, har uppförts av Riksbyggens bostadsrättsförening, som på barnavårdsnämndens tillstyrkan ur allmänna arvsfonden erhållit bidrag till byggnadskostnaderna. I byggnadstekniskt hänseende har denna institution erhållit en utformning, som avviker från tidigare gängse byggnadssätt. Byggnaden har sålunda uppförts i fyra lappkättliknande block, där förbindelselederna utgöras av ekonomiutrymmen, expedition, barnvagnsgarage m. m. Härigenom har möjliggjorts att differentieringen av barn i olika åldersgrupper på ett enkelt sätt kunnat åstadkommas. Sköntorpsgården, som började sin verksamhet den 8 mars 1948, var från början en barnstuga med daghem för 33 barn, barntädgård för 20 barn och eftermiddagshem för 15 barn. Med hänsyn till den ändrade efterfrågan på platser nedlades eftermiddagshemmet fr. o. m. vårterminen 1952 samtidigt som daghemmets platser höjdes till 48. Barnavårdsnämnden förhåller institutionen av Riksbyggens bostadsrättsförening på det villkoret, att barn tillhörande familjer bosatta i föreningens fastigheter i Årsta äga företräde till densamma.

Föreståndarinna (14).

Söderman, Helfrid G.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *barntädgårdslärlarinna*, tre

barnsköterskor. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Solberga daghem.

Stövelvägen 4, Hägersten; t. 18 23 30.

Beträffande hemmets tillkomst m. m., se Björkhagens daghem sid. 299.

Föreståndarinna (13).

Gustafsson, Inez L.

En *läkare*, två *barntädgårdslärlarinnor*, en *deltidsanställd barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Sparren.

Brännkyrkagatan 118, Sv.; t. 40 70 15.

Daghemmet, som öppnades den 12 januari 1949, har 25 platser. Beträffande dess tillkomst, se daghemmet Obeliskens sid. 301.

Föreståndarinna (Ex. 13).

Eriksson, f. Jacobson, Else.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *heltidsanställd barnsköterska*, en *halvtidsanställd barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Tallbacken.

Hauptvägen 78, Enske; t. 94 22 96.

Daghemmet, som har 25 platser och är beläget i en aktiebolaget Stockholmshem tillhörig bostadsfastighet, togs i bruk den 16 januari 1950.

Föreståndarinna (13).

Eriksson, Sylvia M.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *heltidsanställd barnsköterska*, en *halvtidsanställd barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Västertorps daghem.

Terrängvägen 18, Hägersten; t. 46 86 80.

Beträffande hemmets tillkomst m. m., se Björkhagens daghem sid. 299.

Föreståndarinna (13).

Kjellgren, f. Lindström, Emmy.

En *läkare*, två *barntädgårdslärlarinnor*, en *deltidsanställd barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Älvsjögården.

Älvsjövägen 10, Älvsjö; t. 47 40 60.

Den 14 oktober 1946 (Utl. 1946: nr 331) beslöt stadsfullmäktige anvisa medel för uppförande i

kvartret Armorstet i Älvsjö av en fastighet, avsedd till barnstuga och ungdomsgård. Innan fastigheten ännu var färdigställd, nödgades emellertid barnavårdsnämnden med hänsyn till det växande behovet av barnhemsplatser för barn i åldern 1—3 år att begära stadsfullmäktiges medgivande att omändra viss del av barnstugan till ett provisoriskt barnhem med 30 platser. Beslut härom fattades av stadsfullmäktige den 6 december 1948 (Utl. 1948: nr 393). Barnhemmet inrymdes i de lokaler, som från början planerats till barnträdgård, eftermiddagshem och ungdomsgård. Av den ursprungligen planerade verksamheten återstår endast ett daghem med 37 platser. Daghemmet öppnades den 1 februari 1949.

Föreståndarinnan (13).

Vakant, *tf.* Sjögren, f. Östergren, Sara H.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinnan*, fyra *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Barnträdgårdar.

(I förekommande fall ungdomsgårdar.)

Abrahamsbergs barnträdgård.

Montörvägen 6, Bromma; t. 26 67 34.
Annex: Vadmalvägen 27 och Dukvägen 34, Bromma.

Barnträdgården, som har 40 platser och började sin verksamhet den 1 oktober 1946, är inrymd i en aktiebolaget Stockholmshem tillhörig bostadsfastighet och delar lokaler med Abrahamsbergs ungdomsgård.

Barnträdgårdslärlarinnan (12).

Holmqvist, Märta E.

En *läkare*. — Tillfälligt anställd personal.

Blåsippan.

Hummelvägen 1, Johanneshov; t. 19 11 28.

Barnträdgården, som har 40 platser och är inrymd i en av Riksbyggens lokalförening i Stockholm uppförd bostadsfastighet, öppnades den 1 februari 1952.

Barnträdgårdslärlarinnan (12).

Ståhl, Märta D. L.

En *läkare*. — Tillfälligt anställd personal.

Bromstens barnträdgård.

Duvbovägen 146, Spånga; t. 36 34 97.

Barnträdgården, som har 40 platser, öppnades den 12 september 1949 och disponerar för sin

verksamhet en samlingssal, som barnavårdsnämnden förhyr av Sällskapet Sundbybergs baptistsamling.

Barnträdgårdslärlarinnan (12).

Eriksson, E. Britta R.

En *läkare*. — Tillfälligt anställd personal.

Enskede sportstugas barnträdgård.

Enskede; t. 49 27 55.

Barnträdgården, som har 40 platser, öppnades den 9 maj 1949. Barnträdgården disponerar lokaler, som barnavårdsnämnden förhyr av Enskede ungdomsråd.

Barnträdgårdslärlarinnan (12).

Haraldsson, Nanny K.

En *läkare*. — Tillfälligt anställd personal.

Flysta barnträdgård.

Jökelvägen 17, Spånga; t. 36 20 77.

Barnträdgården, som fr. o. m. vårterminen 1952 har 30 platser (tidigare 20), öppnades den 12 september 1949. För sin verksamhet disponerar barnträdgården en samlingssal, som barnavårdsnämnden förhyr av Flysta kristliga söndagsskolförening.

Barnträdgårdslärlarinnan (12).

Skans, f. Larsson, H. Ingegerd.

En *läkare*. — Tillfälligt anställd personal.

Granbacken.

Hovmästarvägen 18, Enskede; t. 94 19 49.

Barnträdgården, som har 70 platser, är inrymd i en av aktiebolaget Stockholmshem uppförd bostadsfastighet. Den öppnades den 9 maj 1949.

Föreståndarinnan (13).

Lindgren, Eva M.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinnan*, tillfälligt anställd personal.

Hökarängsgården.

Onsdagsvägen 9, Enskede; t. 94 24 46.

Hökarängsgården var från början avsedd utslutande som ungdomsgård, men blev fr. o. m. våren 1950 under dagarna tagen i anspråk för en barnträdgård med 20 platser och ett eftermiddagshem med 15 platser. Eftermiddagshemmet nedlades emellertid fr. o. m. den 12 februari 1951 samtidigt som barnträdgårdens platsantal höjdes till 40. Lokalerna äro inrymda i en av aktiebolaget Stockholmshem uppförd byggnad för panncentral och centraltvättstuga.

Barnträdgårdslärarinna (12).

Löhlein, f. Wallin, Inger M.

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Ingefäran.

Russinvägen 32, Enskede; t. 94 18 19.

Barnträdgården, som har 40 platser och är inrymd i en souterrängvåning i en aktiebolaget Stockholms hem tillhörig bostadsfastighet, är en provisorisk barnträdgård i avvaktan på byggnadstillstånd för planerade, fasta institutioner. Barnträdgården öppnades den 1 oktober 1948.

Barnträdgårdslärarinna (12).

Hedquist, Eva B. D.

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Karusellen.

Karusellplan 7—13, Hägersten; t. 19 55 30.

Barnträdgården har 40 platser och är belägen i en privatägd fastighet, inrymmande huvudsakligen kontors- och affärslokaler. Förutom barnträdgårdslokaler förhyr barnavårdsnämnden inom fastigheten samlingssal och lokaler för ungdomsverksamhet. Barnträdgården öppnades den 19 januari 1949.

Barnträdgårdslärarinna (12).

Lindskog, Dagny A.

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Klara barnträdgård.

Klara Västra Kyrkogata 5, 2 tr. C.; t. 11 58 08.

Institutionen, som i nuvarande form öppnades den 1 februari 1952, har för närvarande 20 platser. Den är en specialbarnträdgård med dels — från verksamhetens början — 10 platser för normalbegåvade barn med anpassningssvårigheter, dels — fr. o. m. vårterminen 1953 — 10 platser för barn med intellektuella defekter och utvecklingshämningar. Till den förra delen utgör institutionen ersättning för förutvarande Liljeholmens barnträdgård, vars verksamhet nedlades fr. o. m. höstterminen 1950.

Barnträdgårdslärarinna (Ex. 12).

Vakant, tf. Eriksson, Karin.

Tillfälligt anställd personal.

Kärrtorpsgården.

Fyrskpeppsvägen 65, Johanneshov; t. 49 84 37.

Verksamheten vid denna anstalt omfattar dels barnträdgård för för närvarande 70 barn, vilken

öppnades den 12 april 1950, dels ungdomsgård, som bl. a. disponerar samlingssal och ungdomskafé. Lokaler är belägna i en av aktiebolaget Stockholmsbyggen uppförd byggnad, inrymmande panncentral, centraltvättstuga m. m.

Föreståndarinnan (Ex. 13).

Engstedt, f. Wedlin, Ulla M. E.

En läkare, en barnträdgårdslärarinna. — Tillfälligt anställd personal.

Mälarhöjdens barnträdgård.

Storsvängen 30, Hägersten; t. 46 17 83.

Barnträdgården, som har 40 platser och öppnades den 16 januari 1950, utnyttjar för sin verksamhet en samlingssal, som barnavårdsnämnden förhyr av Svenska baptistförbundet.

Barnträdgårdslärarinna (12).

Nilsson, Ester M.

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Rimfrosten.

Ronnebyvägen 7 och 20, Johanneshov; t. 48 03 55 resp. 59 96 90.

Förutom barnträdgårdsverksamhet för 60 barn bedrivs vid Rimfrosten en omfattande föräldraverksamhet. Vid flertalet anstalter för halvöppen barnavård förekommer viss kontakt med barnens föräldrar, huvudsakligen i samband med föreläsningar i föräldra- och uppfostringsfrågor. Rimfrosten är emellertid en försöksgård för en föräldraverksamhet i avsevärt vidare omfattning. Verksamheten omfattar sålunda kurser och studiegrupper i föräldra- och uppfostringsfrågor, hobby-sysselsättning, samkväm och diskussionsklubbar m. m. Vidare lämnar barnträdgårdens föreståndarinnor vid särskilda mottagningar råd i enklare uppfostringsfrågor, medan i övrigt hänvisning sker till barnavårdsnämndens rådgivningsbyrå. Barnträdgården Rimfrosten, som är inrymd i aktiebolaget Stockholms hem tillhöriga bostadsfastigheter, öppnades den 6 september 1948.

Föreståndarinnan (13).

Karlsson, Märta D.

En läkare, en biträdande föreståndarinnor. — Tillfälligt anställd personal.

Solberga barnträdgård.

Kristallvägen 73, Hägersten; t. 19 88 11.

Barnträdgården, som har 40 platser, är inrymd i en av aktiebolaget Stockholms hem uppförd bostadsfastighet. Barnträdgården började sin verksamhet den 18 januari 1951.

Barntädgårdslärarinna (12).

Olsson, Ery R.

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Stora Mossens barntädgård.

*Stora Mossens Backe 4, Bromma;
t. 26 62 12.*

Barntädgården, som har 40 platser och är inrymd i en privatägd bostadsfastighet, började sin verksamhet den 9 april 1951.

Barntädgårdslärarinna (12).

Ståhl, Saga I. I.

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Tallkrogens barntädgård.

Torögatan 35, Enskede; t. 59 34 16.

Barntädgården, som har 40 platser och är inrymd i en av aktiebolaget Svenska Bostäder uppförd bostadsfastighet i Svedmyra-Tallkrogen, togs i bruk den 14 januari 1952.

Barntädgårdslärarinna (12).

Larsson, R. B. Susie.

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Tranebergs barntädgård.

Hallebergsvägen 40, Bromma; t. 25 77 29.

Barntädgården har 30 platser och är belägen i en bostadsrättsföreningen Tranebergshöjden tillhörig fastighet. Den drevs tidigare, sedan år 1938, i privat regi, men övertogs av barnavårdsnämnden den 1 oktober 1952.

Barntädgårdslärarinna (Ex. 12).

Vakant, *tf. Nyman*, Inga M.

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Årsta barntädgård.

Långhalsvägen 3, Johanneshov; t. 48 57 10.

Barntädgården, som t. o. m. 1951 räknats till barnstugan Årstagården, har 40 platser.

Barntädgårdslärarinna (12).

Berggren, Harriet E. M.

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Årstalunds barntädgård.

Tämnarvägen 31, Johanneshov; t. 18 18 23.

Barntädgården, som har 40 platser och är belägen i en fastighet tillhörande Svenska Riksbyggen, togs i bruk den 23 september 1952.

Barntädgårdslärarinna (Ex. 12).

Vakant.

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Fristående ungdomsgårdar.

Bällstagården.

Kakvägen 57, Mariehäll; t. 28 66 70.

Bällstagården är inrymd i en staden tillhörig villabyggnad och utnyttjas sedan höstterminen 1952 helt såsom ungdomsgård. Ungdomsverksamheten igångsattes dock redan fr. o. m. vårterminen 1951. När barnavårdsnämnden tog byggnaden i bruk den 24 februari 1947 inrättades en barntädgård för 40 barn och ett daghem för 10 barn. På grund av det minskade behovet av platser nedlades emellertid först daghemmet fr. o. m. den 1 mars 1950 samt därefter barntädgården fr. o. m. höstterminen 1952.

Fagersjögården.

Cigarrvägen 16, Enskede; t. 94 34 76.

Lokalerna äro belägna i en av aktiebolaget Stockholmshem uppförd byggnad för panncentral, centraltvättstuga m. m. och togos i bruk den 20 september 1950.

Styrbjörnsgården.

Styrbjörnsvägen 15, Hägersten.

Ungdomsgården, som är inrymd i en aktiebolaget Stockholmshem tillhörig bostadsfastighet, öppnades hösten 1948.

Ura Kaipagården.

Sverkersgatan 8, Hägersten.

Ura Kaipagården, som är inrymd i en souterrängvåning i en privatägd bostadsfastighet, började sin verksamhet hösten 1948.

Barnhem.

Enligt 40 § barnavårdslagen skall landsting eller stad, som icke deltagar i landsting, upprätta plan för barnhemsvårdens ordnande inom respektive område. I planen skall upptagas barnhem till sådant antal och av sådan art, att inom området förefintliga behov av olika slag av barnhemsvård bliva tillgodosedda på ett ändamålsenligt sätt. Sådan plan liksom ändringar av fastställd plan skall godkännas av k. m:t och är avgörande för rätten till statsbidrag. Planen för barnhemsvårdens ordnande i Stockholm fastställdes av k. m:t den 1 februari 1946 och har därefter undergått vissa ändringar.

BvN

Det åligger landsting eller stad, som icke deltagar i landsting, att, i den mån icke annan drager försorg därom, anordna och driva barnhem, som finnas upptagna i den nämnda planen. Det åligger vidare samma huvudman att, i den mån erforderliga medel icke annorledes tillhandahållas, bestrida kostnaderna för anordnande och drift av annan tillhöriga barnhem, som upptagits i planen, för såvitt deras vårdplatser äro avsedda för områdets gemensamma behov.

Författningar. Lag 6 juni 1924 om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag), med ändr. K. m:ts stadga 22 juni 1945 om barnavårdsanstalter (Svf 1945: nr 506). K. kung. s. d. om statsbidrag till uppförande eller inrättande av barnhem (Svf 1945: nr 507). K. kung. s. d. om statsbidrag till driften av barnhem (Svf 1945: nr 508). Reglemente för Stockholms stads barnavårdsnämnds barnhem, fastställt av barnavårdsnämnden 23 febr. 1932 (Kf 1932: nr 7).

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 6,047,722 kr. (därav engångs 103,300 kr.); kapitalbudgeten, länemedel, inom linjen, 640,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 884,172 kr.

Spädbarnshem.

Barnhem för vård av späda barn, vilka icke åtföljas av sina mödrar.

Barnhemmet Eurenii minne.

Skånegatan 118, Sö.; t. 40 31 19.

Hemmet har 23 platser.

Genom testamente av vice häradsförvaldare P. L. Eurenii erhöill Stockholms stad år 1910 en donation på 250,000 kronor för »inrättande av ett hittebarnshus uti Stockholm». På förslag av fattigvårdsnämnden beslöto stadsfullmäktige år 1921 att med anlitande av donationens avkastning övertaga ett svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå i Stockholm tillhörigt spädbarnshem vid Skånegatan, vilket efter övertagandet skulle benämnas »spädbarnshemmet P. L. Eurenii minne». Hemmet uppfördes till en början på fattigvårdsnämndens stat men överflyttades fr. o. m. år 1926 till barnavårdsnämndens.

En testamentarisk donation av tobakshandlaren P. Ljungerantz till grundfond för ett blivande hittebarnshus i Stockholm, som från den 1 december 1874 hade förvaltats av Allmänna barnhuset, överlämnades den 1 juli 1933 till staden med ett belopp av 526,872 kronor. År 1934 beslöto stadsfullmäktige att avkastningen av den Ljungerantzska fonden, sedan en tiondel av avkastningen varje år lagts till kapitalet, skulle användas till utvidgning av spädbarnshemmet P. L. Eurenii minne, som därefter benämndes Barnhemmet Eurenii-Ljungerantz' minne.

Verksamheten var uppdelad på tvänne hem för späda barn: Hem A, Skånegatan 118, med plats för 24 barn, och Hem B, nr 4 kv. Per. Saltsjö-Duvnäs i Nacka stad, med plats för 20 barn.

Hemmen, som tidigare stått under förvaltning av en särskild styrelse, har enligt stadsfullmäktiges beslut den 20 juni 1949 överförts till barnavårdsnämndens förvaltning från och med år 1950. Jämlikt stadsfullmäktiges beslut skall avkastningen av P. L. Eurenii fond från och med samma år användas till driften av barnhemmet Skånegatan 118, benämnt Barnhemmet Eurenii minne, samt avkastningen av Ljungerantzka testamentsfonden till driften av barnhemmet i Saltsjö-Duvnäs, benämnt Barnhemmet Ljungerantz' minne.

Undervisningen vid Stockholms stads barnsköterskeskola (se sid. 315) är delvis förlagd till barnhemmet Eurenii minne.

Föreståndarinna (19).

Swenson, Siri M.

Biträdande föreståndarinna, tillika lärarinna (17).

Vakant, *tf.* Ekström, f. Arman, Carin.

En *läkare*, en *undersköterska*, två *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, en *städerska*, en *tvätterska*.

Barnhemmet Furuhöjd.

Granvägen 1, Lidingö; t. 65 00 89.

Barnhemmet Furuhöjd, som har 27 platser, är inrymt i en villafastighet, vilken enligt stadsfullmäktiges beslut den 19 juni 1944 (Utl. 1944: nr 194) för barnhemsändamål förvärfvades av staden. Efter vissa nödvändiga omändringsarbeten och förbättrad sanitär utrustning togs det nya barnhemmet i bruk i april månad 1945.

Föreståndarinna (15).

Degerholm, Brita M. W.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, åtta *barnsköterskor*. — En *kokerska*, en *tvätterska*, ett *köksbiträde*, en *städerska*.

Hjorthagens spädbarnshem.

*Artemisgatan 41—43, Hjorthagen;
t. 67 46 16.*

Den starka nativitetssökning, som inträdde i början av 1940-talet, medförde bland annat, att antalet tillgängliga barnhemsplatser för spädbarn blev otillräckligt. Då på grund av restriktionerna på byggnadsmarknaden någon nybyggnad ej kunde genomföras och då svårigheter förelåg att förvärva för barnhemsändamål lämpliga lokaler, inrättades fr. o. m. juli månad 1945 i den Engelbrekts församling tillhöriga Hjorthagsgården

ett provisoriskt spädbarnshem, vilket den 1 oktober samma år överflyttades till barnstugan Värtagården. Hemmet har 27 platser.

Föreståndarinna (15).

Frelin, Ingrid A. S., tjl., *tf.* Söderström, Kersti M.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, åtta *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, en *städerska*.

Barnhemmet Ljungerantz' minne.

Strandpromenaden 33, Saltsjö-Duvnäs; t. 16 18 54.

Hemmet har 20 platser.

Beträffande hemmets tillkomst, se Barnhemmet Eurenii minne (sid. 306).

Föreståndarinna (15).

Söderblad, f. Lundqvist, Inga G.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, sex *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *arbetsbiträde*.

Spädbarnshemmet i Neglinge.

Vikingavägen 42, Saltsjöbaden; t. 17 14 68.

Vid sammanträde den 1 juli 1947 (Utl. 1947: nr 317) beslöt stadsfullmäktige anvisa barnavårdsnämnden medel för förvärfv av stadsäga nr 243 i Neglinge för att efter ombyggnad av den å tomten befintliga villabyggnad, som tidigare använts som privat barnpension, anordna ett barnhem för spädbarn.

På grund av det skärpta läget på byggnadsmarknaden kunde byggnadstillstånd erhållas först på hösten 1948 och spädbarnshemmet, som har 20 platser, togs i bruk i juni månad 1949.

Föreståndarinna (15).

Iansson, f. Freijd, Elsa I. M.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, sex *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *arbetsbiträde*, en *deltidsanställd tvätterska*.

Spädbarnshemmet i Ängby.

Färjestadsvägen 5, Bromma; t. 37 12 78.

För uppförande å den av staden för barnhemsändamål reserverade tomten i kvarteret Klacken vid Färjestadsvägen i Ängby av ett spädbarnshem anvisades medel av stadsfullmäktige den 7 juni 1948 (Utl. 1948: nr 196). Byggnadsarbetena slutfördes under sommaren 1949, och det nya spädbarnshemmet, som har 32 platser, togs i bruk i september månad samma år.

Föreståndarinna (15).

Gerschman, Lova L. Ch.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, tio *barnsköterskor*. — En *kokerska*, en *tvätterska*, ett *köksbiträde*, ett *arbetsbiträde*.

Spädbarnshemmet i Äppelviken.

Svedjevägen 24, Bromma; t. 25 16 50.

I skrivelse till barnavårdsnämnden den 28 februari 1946 föreslog styrelsen för dåvarande föreningen Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets Hjälpbyrå för barn och hem såsom juridisk företrädare för stiftelsen Småbarnshem, att Stockholms stad skulle förvärva fastigheterna Svedjevägen 24 i Äppelviken och Ekensbergsvägen 5 i Råsunda, i vilka stiftelsens mödrahem voro inrymda samt att staden skulle övertaga den i hemmen drivna verksamheten. Sedan stadskollegiet tillstyrkt förvärvet under förutsättning, att barnavårdsnämnden till prövning upptog frågan om den framtida användningen av byggnaden i Äppelviken, beslöt stadsfullmäktige den 16 december 1946 (Utl. 1946: nr 458) förvärva fastigheterna.

Sedan det under år 1947 visat sig, att efterfrågan på platser vid nämndens mödrahem av hemskoletyp väsentligt minskat, medan däremot behovet av spädbarnshem var trängande, beslöt barnavårdsnämnden den 21 oktober 1947, att mödrahemmet i Äppelviken tills vidare skulle utnyttjas som provisoriskt spädbarnshem med 15 platser.

Föreståndarinna (15).

Paulström, Märta E.

En *läkare*, en *barnsköterska*. — En *kokerska*, en *städerska* tillika *tvättbiträde*.

Mödrahem.

Barnhem för vård huvudsakligen av späda barn med deras mödrar.

Hemmen äro dels av s. k. hemskoletyp dels av vårdhemstyp. Mödrahemmen av vårdhemstyp äro avsedda att bereda mödrarna en mera tillfällig vistelse vid hemmet i avvaktan på att deras hjälpbehov på annat sätt kan tillgodoses. Hemskolorna däremot taga i första hand sikte på att under vistelsetiden, som vid dessa hem i regel uppgår till 6—9 månader, meddela mödrarna undervisning i husligt arbete och barnavård.

Duvnåshemmet.

Herrgårdsvägen 7, Saltsjö-Duvnäs; t. 16 16 87.

Hemmet, som är av vårdhemstyp och har 12 platser, är inrymt i en enligt stadsfullmäktiges beslut den 18 december 1945 (Utl. 1945: nr 377) för ändamålet inköpt villafastighet, vilken efter nöd-

BvN vändiga ändringsarbeten och förbättrad sanitär utrustning togs i bruk i november månad 1947.

Föreståndarinna (15).

Andersson, Astrid L.

En läkare, en biträdande föreståndarinna.

Mödrahemmet i Råsunda.

Ekensbergsvägen 5, Solna; t. 27 01 19.

Hemmet, som har 13 platser, var tidigare av hemskoletyp men har fr. o. m. den 1 januari 1951 förändrats till ett hem av vårdhemstyp. Beträffande dess tillkomst hänvisas till den redogörelse, som lämnats för spädbarnshemmet i Äppelvikén (se sid. 307).

Föreståndarinna (15).

Wahlbeck, Birgit E.

En läkare, en biträdande föreståndarinna.

Svalnåshemmet.

Svalnåsvägen 10, Djursholm; t. 55 11 23.

Svalnåshemmet, som är av hemskoletyp och har 15 platser, inrättades i slutet av år 1944. Det är inrymt i en villafastighet, för vars inköp medel beviljades av stadsfullmäktige den 19 juni 1944 (Utl. 1944: nr 194).

Föreståndarinna (16).

Ellström, Sara M.

En läkare, en biträdande föreståndarinna, en barnsköterska.

Vårbacka mödrahem.

Fittja; t. 46 71 64 och 46 73 75.

Vid sammanträde den 17 april 1944 (Utl. 1944: nr 98) och den 23 maj 1945 (Utl. 1945: nr 157) beslöt stadsfullmäktige förvärva egendomarna Vårby 574 och 577 respektive Lilla Korpenhov i Huddinge socken för att ställas till sjukhusdirektionens förfogande att ingå i en planerad framtida sjukhusanläggning i anslutning till Vårby konvalescenthem. De två å ovanstående egendomar befintliga villabyggnaderna disponerades av försvarsmakten t. o. m. juni månad 1946 och ställdes fr. o. m. år 1947 av sjukhusdirektionen till barnavårdsnämndens disposition för inrättande av ett provisoriskt mödrahem. Medel för nödvändiga reparations- och omändringsarbeten beviljades av stadsfullmäktige den 26 januari 1948 (Utl. 1948: nr 16) och mödrahemmet, som är av vårdhemstyp och har 30 platser, togs i bruk i maj månad 1949. Hemmet kallades mödrahemmet i Vårby, men för undvikande av förväxling med Vårby konvalescenthem har benämningen ändrats.

Föreståndarinna (16).

Johansson, E. Signe L., tjl., tf. Höglund, A. Maja.

En läkare, en värmeledningsskötare, en biträdande föreståndarinna, en barnsköterska, en deltidsanställd barnsköterska. — En kokerska.

Upptagningshem.

Barnhem för tillfällig vård och uppfostran samt observation av barn som fyllt ett år. Vistelsetiden bör ej överstiga ett år.

Barnängens flickhem.

Gaveliusgatan 7 B, Sö.; t. 40 02 35.

Hemmet, som inrättades år 1870, kallades t. o. m. år 1925 uppfostringsanstalten för flickor. Under åren 1926—1937 benämndes det Stockholms stads hemskola för flickor men då vid den omläggning av verksamheten vid skyddshemmen (numera ungdomsvårdsskolorna), som beslöts av 1936 års riksdag, beteckningen »hemskola» antogs för visst slag av skyddshem, ändrades barnhemmets namn. Hemmet, som ursprungligen hade till ändamål att fostra behövande, värlösa flickor och utbilda dem företrädesvis till dugliga tjänarinnor, är numera ett upptagningshem med plats för 23 flickor, företrädesvis i skolåldern.

Föreståndarinna (15).

Karlsson, T. Ingegerd.

En läkare, en biträdande föreståndarinna, tre barnsköterskor. — En kokerska, ett köksbiträde.

Ekebo barnhem.

Seglarvägen 3, Lidingö; t. 65 62 51.

Barnhemmet Ekebo, som har 10 platser för barn i åldern 3—7 år och togs i bruk i maj månad 1947, är inrymt i en förhård fastighet, som tidigare använts som privat barnpension.

Föreståndarinna (15).

Blomsterberg, Anna B., tjl., tf. Ahlberg, Maja G.

En läkare, tre barnsköterskor. — En kokerska.

Barnhemmet Eolshäll.

Eolshäll, Hägersten; t. 46 28 03.

År 1916 inköpte staden stiftelsen Stockholms alkoholisthems egendom Eolshäll, vilken den 1 oktober 1918 enligt stadsfullmäktiges beslut togs i anspråk av barnavårdsnämnden för inrättande av ett barnhem med 26 platser. Efter en år 1927 verkställd om- och tillbyggnad ökades platsantalet till 53.

På grund av lokalernas otillräcklighet och huvudbyggnadens ålder och dåliga skick hemställd barnavårdsnämnden in skrivelse till stadsfullmäktige den 16 maj 1944 om anslag för uppförande av vissa nybyggnader vid barnhemmet. Enligt fullmäktiges beslut den 16 oktober samma år (Utl. 1944: nr 306) anvisades nämnden medel för uppförande av en ny byggnad i stället för den gamla huvudbyggnaden, en elevbyggnad samt skolhus och föreståndarebostad. Byggnadsarbetena, som påbörjades i slutet av år 1945, voro slutförda på senhösten 1947. Efter ombyggnaden har barnhemmet 38 platser och fungerar som upptagningshem för gossar i skolåldern. De till hemmet förlagda skolavdelningarna sortera under folkskoledirektionen.

Föreståndare (23).

Lidman, K. I., tjl. (se sid. 310), tf. Östh, B.-O.

Läkare.

Krantz-Takman, S. H. Margit E.

Assistent (16)

(nuv. inneh. 17).

Dahlberg, S. O.

Assistenter (15).

Sundqvist, K.-E. V.; Christensen, K. H.

Två folkskollärare, en småskollärare, två avdelningsföreståndarinnor, en husmoder, tre barnsköterskor. — En kokerska, en sömmerska, två köksbiträden, en städerska.

Barnhemmet Johannelund.

Tempelbacken, Bromma; t. 25 67 09.

Stadsfullmäktige beviljade den 21 mars 1927 (Utl. 1927: nr 74), medel till uppförande å den staden tillhöriga egendomen Johannelund i Bromma församling av ett nytt barnhem med 35 platser för yngre, vanartade flickor och i samband därmed, i en särskild byggnad, ett upptagningshem med 8 platser för äldre, vanartade flickor. Detta barnhem, som benämndes barnhemmet Tempelbacken, togs i bruk i augusti månad 1928.

Den 30 december 1937 godkändes detta barnhem av k. m:t såsom skyddshem (skolhemmet Johannelund) för flickor i skolpliktig ålder. Sedan hemmet den 1 juli 1949 nedlagts, blev fastigheten i avvaktan på slutförande av en av stadskollegiet beslutad utredning rörande fastighetens framtida användning tagen i anspråk som ett provisoriskt barnhem för 25 gossar i skolåldern (se skolor tillhörande barna- och ungdomsvården sid. 316). Den till hemmet förlagda skolavdelningen sorterar under folkskoledirektionen.

Föreståndarinna (15).

Nyberg, Maj K.

En läkare, en folkskollärare, en biträdande föreståndarinna, tre barnsköterskor, en deltidсанställd fritidsledare. — En gårdskar, en kokerska, ett arbetsbiträde, ett deltidсанställt arbetsbiträde.

Barnhemmet Kroken.

Sveta gård, Söderbärke; t. Ludvika 500 89.

Vid sammanträde den 21 maj 1946 beslöt barnavårdsnämnden att fr. o. m. den 1 juli samma år förhyra Allmänna barnhusets barnhem i Söderbärke samt övertaga den i barnhemmet bedrivna verksamheten. Hemmet har 24 platser för barn i åldern 1—7 år. Stadsfullmäktige anvisade den 19 november 1951 fastighetsnämnden medel för inköp av egendomen Sveta gård i Söderbärke socken å vilken egendom barnhemmet Kroken är beläget (Utl. 1951: nr 367). Efter stadsfullmäktiges godkännande den 17 mars 1952 avyttrades härefter vissa delar av till egendomen hörande åkerjord och skog (Utl. 1952: nr 63).

Föreståndarinna (15).

Segvard, A. Ragnhild V.

En läkare, en biträdande föreståndarinna, fem barnsköterskor. — En kokerska, ett köksbiträde, ett arbetsbiträde, en gårdskar.

Nyboda hemmet.

Nyboda, Hägersten; t. 45 25 00 (växel).

Stadsfullmäktige beviljade den 18 november 1935 (Utl. 1935: nr 374) medel för uppförande å ett staden tillhörigt område vid Nyboda inom Brännkyrka församling av ett nytt upptagnings- och observationshem. Detta barnhem ersatte de förutvarande barnhemmen Fleminggatan 22 och Lillsjönäs, vilka voro för sitt ändamål olämpliga och för barnavårdsnämndens behov otillräckliga och vilka nedlades när det nya barnhemmet stod färdigt att tagas i bruk, vilket skedde i mars månad 1938. Härvid nedlades även den under fattigvårdsnämndens förvaltning stående barnasylen vid Sabbatsbergsvägen, vars verksamhet övertogs av det nya barnhemmet. Nyboda hemmet, som har 229 platser för barn i åldern 1—16 år, utgör ett komplex av flera mindre barnhem och omfattar en karantänsavdelning, jämte två småbarnsavdelningar, tre småbarnshem och två skolbarnshem.

En filial inom den psykiska barna- och ungdomsvården är placerad vid hemmet och närmast avsedd för de där intagna barnen. Läkaren och förste underläkaren tjänstgöra på deltid och psykologen helt vid denna filial.

Läkare (30).

Ahnsjö, S. O. R. (tel. även 45 60 01).

Förste underläkare (30).

Bergquist, E. V. V. (tel. även 18 18 65).

Inspektör (1 kl.) (26).

Södersteen, I. S. A. (Inga), tjl., *tf.* Lidman, K. I. (tel. även 45 31 36).

Barnpsykolog (22).

Vakant, *tf.* Kekoni, Monna M.

Ekonomiföreståndare (17).

Samrell, f. Johnsson, Eva K. (tel. även 45 90 90).

Föreståndarinna (17).

Wikström, Ester J.

Maskinist (15).

Johansson, J. A.

En översköterska, en vaktmästare, fem föreståndarinnor, två sjuksköterskor, två kanslibiträden, fyra barnträdgårdslärarinnor, två kontorsbiträden, sextioåtta barnsköterskor, en slöjdlärare, en telefonvakt, en portvakt. — En äldre, en gårdskarl, två kokerskor, ett första biträde, tre sömmerskor, tre köksbiträden, två matsalsbiträden, en städerska.

Reimersholme barnhem.

Vindagarvägen 15, Sv.; t. 68 34 86.

Efter framställning från Hyresgästernas spar-kasse- och byggnadsförening i Stockholm beslöt barnavårdsnämnden den 14 december 1948 att fr. o. m. den 1 januari 1949 övertaga det av föreningen drivna barnpensionatet i fastigheten Vindagarvägen 15. Vid barnpensionatet var tidigare inrymd dels en spädbarnsavdelning med 10 platser, som helt disponerades av barnavårdsnämnden och var intagen i stadens barnhemsplan, dels en avdelning med 14 platser för barn i åldern 2—7 år. Efter övertagandet omdisponerades spädbarnsavdelningen till åldersgrupperna 1—2 år, varför barnhemmet nu har 24 platser för barn i åldern 1—7 år.

Undervisningen vid Stockholms stads barnsköterskeskola (se sid. 315) är delvis förlagd till detta hem.

Föreståndarinna (15).

Vakant, *tf.* Malmebrand, f. Olausson, Alice E. E.

En läkare, en biträdande föreståndarinna tillika barnträdgårdslärarinna, sex barnsköterskor. — En kokerska, ett köksbiträde, en städerska tillika tvättbiträde.

Rökinda barnhem.

Rödkindavägen, Södertörns villastad; t. 94 10 46.

Vid sammanträde den 8 december 1947 (Utl. 1947: nr 470) beslöt stadsfullmäktige anvisa barna-

vårdsnämnden medel för förvärv av det Malmqvistska stiftelsen tillhöriga Rökinda barnhem, vars drift av föreningen nedlagts.

Rökinda barnhem var tidigare intaget i stadens barnhemsplan som barnhem för varaktig vård. Då vid tidpunkten för barnavårdsnämndens förvärv av fastigheten ett något minskat behov av barnhemsplatser för varaktig vård förelåg, medan däremot efterfrågan på platser vid upptagningshem var stor, togs fastigheten i slutet av år 1948 i bruk som upptagningshem med 12 platser för barn i åldern 2—7 år.

Föreståndarinna (15).

Andersson, Ingegerd C.

En läkare, tre barnsköterskor. — En kokerska, en deltidsanställd städerska.

Skärsåtra barnhem.

Centralvägen 4, Lidingö; t. 65 51 40.

Stiftelsen Metodistkyrkans centralmission drev å sin egendom, stadsägorna 1572—1573—1574 å Skärsåtra, Lidingö, under ett flertal år ett upptagningshem, som år 1946 intogs i barnhemsplanen för Stockholms stad. Den 15 oktober 1952 beslöt stadsfullmäktige, sedan stiftelsen utbjudit egendomen till försäljning, dels anvisa fastighetsnämnden anslag för förvärv av egendomen, dels uppdraga åt barnavårdsnämnden att tills vidare förvalta densamma (Utl. 1952: nr 345).

Hemmet, som har 18 platser för barn i åldern 3—7 år, övertogs av staden den 16 november 1952.

Föreståndarinna (Ex. 15).

Vakant, *tf.* Minnema, f. Tarschis, Doris.

En läkare, en biträdande föreståndarinna, tre barnsköterskor. — En kokerska, ett arbetsbiträde.

Barnhemmet Sörgården.

Kungsberga, Färentuna; t. 0756 + 420 62.

Sedan Hamburgska stiftelsen i skrivelse till barnavårdsnämnden den 11 oktober 1944 erbjudit nämnden att för barnhemsändamål förhyra vissa stiftelsen tillhöriga byggnader vid Kungsberga i Färentuna socken, i vilka stiftelsen tidigare bedrivit barnhemsverksamhet, men vilken verksamhet nedlagts, beslöt barnavårdsnämnden den 27 februari 1945 förhyra ifrågakvarteret byggnader att användas såsom ett reservbarnhem i första hand för mottagande av barn, som icke kunna få kvarstanna på Nyboda hemmet. Barnhemmet Sörgården har 16 platser för barn i åldern 1—7 år.

Föreståndarinna (15).

Danielsson, Britta L. I.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, tre *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*.

Barnhemmet Torkel Knutssons- gatan 22 B.

*Torkel Knutssongatan 22 B, Sö.;
t. 43 83 65.*

Hemmet, som har 26 platser för barn i åldern 1—3 år, öppnades den 1 september 1945. Det är inrymt i en staden tillhörig fastighet och är avsett att användas i första hand för mottagande av barn, som icke kunna få kvarstanna på Nyboda hemmet.

Föreståndarinna (16).

Scotte, Elma C. C.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, nio *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, ett *arbetsbiträde* samt en *deltidsanställd värmeledningsskötare*.

Älvsjö barnhem.

Älvsjövägen 10, Älvsjö; t. 47 40 61.

Hemmet, som har 30 platser för barn i åldern 1—3 år och öppnades i slutet av år 1948, är ett provisoriskt upptagningshem. Beträffande dess tillkomst, se daghemmet Älvsjögården (sid. 302). Undervisningen vid Stockholms stads barnsköterskeskola (se sid. 315) är delvis förlagd till detta hem.

Föreståndarinna (15).

Lundin, Hivor.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, nio *barnsköterskor*. — Ett *tvättbiträde*, en *städerska*, ett *arbetsbiträde*.

Barnhem för varaktig vård.

Barnhem för vård och uppfostran under längre tid (än ett år) av barn, som fyllt ett år.

Örbyhemmet.

Vansövägen 4, Älvsjö; t. 47 64 90.

Till uppförande av ett barnhem för varaktig vård i kvarteret Vägmataren i Örby (barnavårdsnämndens första hem av detta slag) anvisades barnavårdsnämnden av stadsfullmäktige anslag den 18 september 1950 (Utl. 1950: nr 291) samt tilläggsanslag den 17 december 1951 (Utl. 1951: nr 402).

Hemmet, som har 15 platser för barn i åldern 3—16 år, togs i bruk den 25 november 1952.

Föreståndarinna (15).

Grönfeldt, Ingrid.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, två *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *deltidsanställt arbetsbiträde*.

Barnhem för svårfostrade barn.

Barnbyn Skå.

Skå; t. 0756 + 242 77 eller 242 82 (expeditionen), jfr ock nedan för vissa tjänstemän.

Sedan stadsfullmäktige den 16 oktober 1944 (Utl. 1944: nr 305) anvisat fattigvårdsnämnden medel för iordningställande till sinnesslöanstalt av barnavårdsnämndens barnhem Sättra barnkoloni, beslöt fullmäktige den 23 maj 1945 (Utl. 1945: nr 164) bevilja barnavårdsnämnden anslag för uppförande av ett nytt barnhem å stadens egendom Skå-Edeby i Skå socken. Det nya barnhemmet togs i bruk i oktober månad 1947.

Barnhemmet är i första hand avsett att mottaga normalbegåvade barn, vilka på grund av uppföranderubbningar eller allvarliga miljöskador icke lämpligen kunna placeras i enskilda hem utan måste beredas en jämförelsevis lång tids vård på barnhem.

Hemmet har utformats efter nya linjer och avviker från den traditionella typen av barnhem. Det består av tio självständiga, mindre hushållsenheter eller hem, och varje sådant hem är beräknat för sju barn jämte erforderlig personal. Sammanlagt kan barnhemmet mottaga 70 barn.

Författningar. K. kung. 4 juni 1937 ang. statsbidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn, med ändr. K. kung. 30 juni 1952 med bestämmelser om den centrala tillsynen över vissa anstalter.

Läkare, tillika föreståndare (B 19).

Jonsson, G. A.; mottagningstid: 8—10; t. 0756 + 242 76 samt 34 07 20 måndagar och fredagar 16—21.

Förste underläkare (Ex. 30).

Katz, J. G. (förordn. t. o. m. ^{31/12} 1953); t. 0756 + 242 84.

Rektor (27).

Vakant, *tf.* Winther, T. C. S.; t. 0756 + 242 60.

Barnpsykolog (22).

Klackenberg Larsson, Ingrid M., tjl., *tf.* Slotte, f. Larsson, E. Birgitta.

Psykologisk assistent (19).

Vakant, *tf.* Slotte, B. J. E.

Fem folkskollärare, en småskollärare, en överskötterska, en vaktmästare, en kontorsskrivare, ett kontorsbiträde, en barn-trädgårdslärarinna, tio stugföreståndare, femton biträdande stugföreståndare. — En bilförare, tillika gårdskar, en trädgårdsarbetare, en kokerska, en sömmerska, ett köksbiträde, två städerskor.

Dessa hem äro avsedda för ungdom i åldern 16—21 år, som på grund af bostadsbrist eller otillfredsställande hemförhållanden äro i behov af bostad och omvårdnad. Hemmen äro som regel avsedda för helinackordering mot en af barnavårdsnämnden fastställd avgift. De för kvinnlig ungdom avsedda ungdomshemmen kallas flickhem.

Stat år 1953. (Ungdoms- och lärlingshem.)
Utgifter: driftbudgeten 1,164,324 kr. (därav en-
gångs 7,795 kr.); inkomster: driftbudgeten
378,120 kr.

Sverkersgatan 8, Hägersten; t. 194812.

Hemmet, som har 10 platser för manlig ungdom och är inrymt i en privatägd bostadsfastighet, började sin verksamhet i februari månad 1948.

Föreståndarinna (Ex. 15).

Vakant, *tf.* Hedberg, Elsa M.

En husmoder. — Ett arbetsbiträde.

Ungdomsförläggningen Bleck-
tornsparken (Pilgårdens).

Katarina Bangata 78, Sö.; t. 44 39 37
(*expeditionen*) och 40 32 29 (*matsalen*).

Sedan Stockholms bespkinsingsförening i skrivelse till barnavårdsnämnden den 29 augusti 1945 meddelat, att föreningens beslutat upphöra med sin verksamhet för beredande av bostäder åt mindre hemställda ynglingar under 21 års ålder samt hemställt att nämnden skulle vidtaga åtgärder för att avhjälpa bostadsbristen för dessa ynglingar, beslöt barnavårdsnämnden att fr. o. m. den 1 oktober 1945 inrätta ett provisoriskt ungdomshem med 24 platser i ett av arbetslöshetsnämndens provisoriska bostadshus vid Blecktornsparken, vilket för ändamålet ställts till förfogande. I juni månad 1946 öppnades verksamhet

i ytterligare ett av arbetslöshetsnämndens bostadshus på samma plats, och i juli månad på följande år övertog barnavårdsnämnden samtliga arbetslöshetsnämndens provisoriska bostadshus vid Blecktorsparken, varför ungdomsförläggningen nu disponerar tre bostadshus och en matsalsbyggnad och har 62 platser. Verksamheten är tillfälligt nedlagd fr. o. m. den 5 februari 1951, från vilken dag ett statligt företag förhär bostadshusen. Matsalsbyggnaden står tills vidare till fritidsavdelningens förfogande för fritidsverksamhet.

Förste assistent (Ex. 19).

Vakant.

Tre assistenter (3 kl.), en husmoder. — Ett köksbiträde, två deltidsanställda städerskor.

Essinge flickhem.

Essingeringen 35, K.; t. 52 15 03.

Den 15^e september 1947 (Utl. 1947: nr 343) beslöt stadsfullmäktige godkänna ett mellan fastighetsnämnden och Föreningen Essinge gammeltgård preliminärt ingånget avtal angående förvärfv åt staden av stadsägora nr 43—46 å Stora Essingen, vilka skulle ställas till barnavårdsnämndens förfogande för uppförande av en anstalt för slutet barnavård. I avvaktan på byggnadstillstånd för den planerade anstalten beslöt barnavårdsnämnden den 14 oktober 1947 att med hänsyn till behovet av platser för bostadslös ungdom tills vidare utnyttja en å tomten befintlig byggnad som provisoriskt flickhem med 13 platser. Hemmet började sin verksamhet i november månad samma år. På grund av viss omdisposition av ungdomshemmen har hemmet under tiden 5 februari—10 maj 1951 tjänstgjort såsom hem för manlig ungdom.

Föreståndarinna (Ex. 15).

Vakant, *tf.* Michaelsson, Solveig I. M.

En *husmoder*. — Ett *arbetsbiträde*.

Fagersjö flickhem.

Tobaksvägen 24, Enskede; t. 94 24 33.

Hemmet, som har 16 platser, är inrymt i en aktiebolaget Stockholms hem tillhörig bostadsfastighet och öppnades i december månad 1949.

Föreståndarinna (Ex. 15).

Truedson, E. O. Solvig, tj. (se sid. 358), *tf.*
Hellberg, Elin O.

En *husmoder*. — En *kokerska*, ett del-
tidsanställt arbetsbiträde.

Ungdomshemmet Giovanni d'Anastasy's minne.

Götgatan 71, Sö.; t. 42 00 70.

Hemmet har 35 platser för manlig ungdom. Genom testamente den 26 juni 1858 förordnade svenske och norske generalkonsuln i Alexandria Giovanni d'Anastasy, att av hans kvarlåtenskap $\frac{1}{40}$ skulle tillfalla »Stockholm, huvudstaden i hans adoptivfädernesland Sverige, att där anslås och användas till milda stiftelser eller allmänna välgörenhetsinrättningar».

Donationen, som ursprungligen utgjorde 40,000 kr., uppgick den 31 december 1952 till 991,065:88 kr.

Den 18 maj 1936 beslöt stadsfullmäktige på därom av ungdomsnämnden [= barnavårdsnämnden] gjord framställning att för donationens avkastning upprätta tvenne ungdomshem, ett för manlig och ett för kvinnlig ungdom.

Hemmet, som tidigare stått under förvaltning av en särskild styrelse, har enligt stadsfullmäktiges beslut den 20 december 1948 överförts till barnavårdsnämndens förvaltning från och med år 1949.

Föreståndare (19).

Vakant, *tf.* Jansson, Å. J.

En *assistent*, en *husmoder*. — En *kokerska*, två *arbetsbiträden*.

Ungdomshemmet Giovanni d'Anastasy's minne (för flickor).

Regeringsgatan 93 A, C.; t. 20 50 55.

Hemmet har 17 platser.

Beträffande hemmets tillkomst, se Ungdomshemmet Giovanni d'Anastasy's minne Götgatan 71 (se ovan). Flickhemmet stod tidigare under samma särskilda styrelse som sistnämnda hem men har enligt stadsfullmäktiges beslut från och med år 1949 överförts till barnavårdsnämndens förvaltning.

Föreståndarinna (15).

Kjellin, Elsa I. R., tjl., *tf.* Wiberg, Ada-Mia S.

En *husmoder*. — En *kokerska*.

Ungdomshemmet Grönbrink.

Grönbrink 3, Sv.; t. 45 59 88.

Den 16 maj 1944 beslöt barnavårdsnämnden förhyra den förutvarande brandstationsbyggnaden i Grönbrink vid Liljeholmen dels till personalbostäder för Nybodahemmets räkning, dels för anordnande av ett provisoriskt hem för manlig ungdom. Ungdomshemmet, som vid öppnandet i december månad 1944 hade 20 platser, förval-

tades t. o. m. år 1948 av dåvarande styrelsen för ungdomshemmen Giovanni d'Anastasy's minne, varefter det enligt stadsfullmäktiges beslut överfördes till barnavårdsnämndens förvaltning. I samband med nedläggandet av verksamheten vid ungdomsförläggningen Blecktornsparken har organisationen vid hemmet undergått vissa ändringar, varvid platsantalet höjts till 24.

Föreståndare (17).

Vakant, *tf.* Nilsson, E. B.

En *assistent*, en *husmoder*. — En *kokerska*, ett *arbetsbiträde*, en *halvtidsanställd städerska*.

Högalids ungdomshem.

Ansgariegatan 8, Sv.; t. 41 42 95.

Hemmet har 24 platser för manlig ungdom och öppnades i slutet av år 1948. Lokalerna äro inrymda i en bostadsfastighet, tillhörande aktiebolaget Stockholmshem.

Föreståndare (Ex. 17).

Asker, E. A.

En *assistent*, en *husmoder*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, ett *arbetsbiträde*.

Hökarängens flickhem.

Tobaksvägen 21, Enske; t. 94 17 77.

Hemmet, som har 12 platser och togs i bruk i oktober månad 1950, är inrymt i en av aktiebolaget Stockholmshem för ändamålet uppförd byggnad. Hemmet utnyttjas provisoriskt som hem för blivande mörlar.

Föreståndarinna (Ex. 13).

Hernlund, f. Henriksson, Ruth K.

En *husmoder*. — Ett *arbetsbiträde*.

Katarina ungdomshem.

Katarina Bangata 70 (Lilla Blecktor-net), Sö.; t. 40 33 54.

Hemmet, som öppnades i juli 1928 och tidigare benämndes Läringshemmet för gossar, fungerade ursprungligen i huvudsak som ett eftervårdsinternat för från stadens skyddshem villkorligt utskrivna elever, vilka antingen saknade egna hem eller ock på grund av förhållandena i föräldrahemmet icke kunde omedelbart dit återlämnas. Under senare år har hemmet emellertid fått ungefärligen samma karaktär som ungdomshemmen och alltså i icke ringa omfattning kommit att mottaga även icke omhändertagna ungdom. Fr. o. m. år 1949 har därför hemmet, som för närvarande har 19 platser, även formellt jämställts med övriga ungdomshem under benämningen Katarina ungdomshem.

BvN

Föreståndare (16).

Björnstam, K. Y.¹⁾, tjl., *tf. Lindgren, H. E. V.*
En *husmoder*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*.

Klara flickhem.

Klarabergsgatan 42, C.; t. 21 74 44.

Klara flickhem, som är inrymt i en staden tillhörig fastighet, har 10 platser och togs i bruk i slutet av år 1947.

Föreståndarinna (Ex. 14).

Holm, Gunborg Ch. K., tjl. (se nedan), *tf. Nilsson, Britta*.

En *husmoder*. — Ett *arbetsbiträde*.

Norra ungdomshemmet.

Klarabergsgatan 33, C.; t. 11 20 94.

Hemmet öppnades i början av år 1947 och är inrymt i en staden tillhörig fastighet — vilken enligt delstadsplan 1 för Nedre Norrmalms reglering kommer att rivas under senare hälften av 1953 — samt var intill den 26 januari 1953 ett ungdomshem av vanlig typ. Fr. o. m. nämnda dag togs det i anspråk såsom upptagningshårbärge med 17 platser för ungdomar i såväl äldre under 21 år som i äldre mellan 21 och 25 år, vilka dels kunna påträffas av barnavårdsnämndens personal i den uppsökande kurativa verksamheten, dels hänvisas genom distriktspolisen, sociala råd- och hjälpbyrå vid centralstationen och fattigvårdsinspektörens expedition.

Föreståndare (Ex. 16).

Vakant, *tf. Lindgren, E. A.*

En *husmoder*. — En *kokerska* samt en *deltidsanställd städerska*.

Skrubba ungdomshem.

Skrubba; postadress: Stockholm 20; t. 93 01 02.

Sedan ungdomsvårdsskoleverksamheten vid Skrubba nedlagts fr. o. m. den 1 juli 1949, har — i avvaktan på slutförande av en av stadskollegiet beslutad utredning rörande fastighetens framtida användning — den förutvarande skolhemsbyggnaden fått tagas i anspråk som ett provisoriskt ungdomshem med 18 platser för manlig ungdom (se Skolor tillhörande barna- och ungdomsvården, sid. 316).

Föreståndare (Ex. 20).

Vakant, *tf. Freyne, E. H.* (se sid. 316).

¹⁾ Åtnjuter avlöning enl. lönegr. 20.

Assistenter (Ex. 15).

En vakant, *tf. Larsson, Emil W.*, stadsfullm.; en vakant.

En *kokerska*, ett *arbetsbiträde*.

Stigbergets flickhem.

Fjällgatan 25, Sö.; t. 40 20 45.

Hemmet, som öppnades i augusti 1928 och tidigare benämndes Läringshemmet för flickor, har 14 platser. Beträffande dess ursprungliga och nuvarande karaktär hänvisas till den redogörelse, som lämnats för Katarina ungdomshem, se ovan.

Föreståndarinna (17).

Nilsson, Britta, tjl. (se ovan), *tf. Holm, Gunborg Ch. K.*

En *husmoder*. — En *kokerska*.

Tranebergs ungdomshem.

Svartviksvägen 10, Bromma; t. 26 39 56.

Tranebergs ungdomshem, som öppnades i början av år 1947 och har 16 platser för manlig ungdom, är inrymt i en staden tillhörig byggnad.

Föreståndare (Ex. 16).

Vakant, *tf. Skoog, K. H.¹⁾*

En *husmoder*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*.

Ungdomshemmet i Ulvsunda.

Johannesfredsvägen 38, Bromma; t. 26 13 39.

Hemmet, som är inrymt i en bostadsfastighet tillhörande Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförening i Stockholm u. p. a., har 11 platser för manlig ungdom och öppnades i februari månad 1946. T. o. m. år 1948 stod hemmet under förvaltning av styrelsen för ungdomshemmen Giovanni d'Anastasy's minne, men blev fr. o. m. år 1949 enligt stadsfullmäktiges beslut överfört till barnavårdsnämndens förvaltning.

Föreståndarinna (Ex. 15).

Danielsson, f. Månsson, Hilda T.

En *husmoder*. — Ett *arbetsbiträde*.

Läringshem.

Läringshemmet Fredrik Barcks minne.

Fleminggatan 85, K.; t. 53 86 54.

Stadsfullmäktige beslöt den 30 juni 1933 att med användande av till staden av fröken Maria Barck år 1906 och 1911 donerade me-

¹⁾ Åtnjuter avlöning enl. lönegr. 17.

del (Fredrik Barcks donationsfond) upprätta ett läringshem, benämnt Fredrik Barcks minne. Hemmet öppnades den 1 oktober 1933.

Hemmets ändamål är att åt fattiga och värtade ynglingar, företrädesvis lärjungar i Stockholms stads skolor för yrkesundervisning i snickeri eller smidesarbete, bereda skydd, fostran och god omvårdnad. Hemmet har plats för 26 ynglingar.

Hemmet står under ledning av en styrelse, bestående av fem för två år valda ledamöter, av vilka en, tillika ordförande, utses av stadskollegiet, två av barnavårdsnämnden och två av lärings- och yrkesskolstyrelsen. För var och en av ledamöterna tillsättes i enahanda ordning en suppleant. Styrelsen utser inom sig för ett år i sänder en verkställande ledamot. Stadskollegiets val ägde rum den 9 december 1952 och 26 februari 1953, barnavårdsnämndens den 8 januari 1952 och den 13 januari 1953 samt lärings- och yrkesskolstyrelsens den 11 december 1951 och 10 februari 1953.

Intagning å hemmet sker efter beslut av dess styrelse. Där ej styrelsen finner särskilda skäl annat föranleda, må yngling icke kvarstanna å hemmet mer än tre år.

Reglemente. Reglemente för läringshemmet Fredrik Barcks minne, antaget av SF 30 juni 1933, fastställt av ÖA 24 juli 1933 (Kf 1933: nr 40).

Styrelse.

Eriksson, Arthur W., metallarbetare, stadsfullm., ordf. (utsedd av stadskollegiet); **Malmroth**, f. Herlitz, Elsa, fru, stadsfullm., ***Vigedal**, B. R., instruktör, stadsfullm. (utsedd av barnavårdsnämnden); **Edstam**, A. M. (Anna-Maja), extra folkskolinspektör, stadsfullm., ***Forssell**, E. E., direktör, vice ordf. (utsedd av lärings- och yrkesskolstyrelsen).

Suppleanter¹⁾: **Karlsson**, Hans G. B., ombudsman, stadsfullm. (utsedd av stadskollegiet); **Rosén**, Ingrid M., folkskollärare, ***Gullstrand**, A. M., rådman (utsedd av barnavårdsnämnden); **Carlson**, f. Olsson, Elsa S. E., fru, ***Heyman**, f. Almstrand, Ingrid, fru (utsedd av lärings- och yrkesskolstyrelsen).

Föreståndare (6,132 kr.).

Pålsson, E. A. V.

En *husmoder*. — En *kokerska*, ett *arbetsbiträde*.

Stockholms stads barnsköterskeskola.

Vid barnhemmet Eurenii minne (se sid. 306) har barnskötersk utbildning, vad avser vård av

¹⁾ Suppleanterna skola inträda i den ordning, vari de här äro upptagna.

spåda barn, bedrivits sedan år 1921. Utbildningstidens längd var först fyra månader men utsträcktes efter barnavårdsnämndens övertagande av hemmet år 1950 till sex månader. Stadsfullmäktige godkände härefter den 19 juni 1952, att barnavårdsnämnden genom utvidgning av den dittillsvarande utbildningen anordnade en barnskötersk utbildning, som ansluter sig till av socialstyrelsen i samråd med överstyrelsen för yrkesutbildning utfärdade nya allmänna bestämmelser för elevutbildning vid barnavårdsanstalter (Utl. 1952: nr 233).

Den nya barnskötersk utbildningen, vilken erhållit namnet Stockholms stads barnsköterskeskola, tog sin början den 1 oktober 1952 och omfattar utbildning under åtta månader i vård av såväl spädbarn som småbarn. Skolans styrelse består av barnavårdsnämndens anstaltsdelegerade jämte rektor, vilken efter skolstyrelsens förslag förordnas av överstyrelsen för yrkesutbildning. Utbildningen är huvudsakligen förlagd till tre av nämndens barnhem, barnhemmet Eurenii minne, Reimersholme barnhem och Älvsjö barnhem. Högsta antal elever samtidigt är 26. Intagning av elever äger rum varannan månad med högst sju elever varje gång.

Undervisningen är avgiftsfri. För bostad och kost erlägger elev inackorderingsavgift f. n. uppgående per månad till 105 kr. Genom skolan kunna sökas statliga stipendier, vilka till behövande elever utgå med 35, 70 eller 105 kr. per månad, alltefter behovsgraden.

Vid skolan kunna, om så befines lämpligt, även anordnas fortbildningskurser för anställd personal.

Författningar m. m. K. m:s förnyade stadga 4 nov. 1921 för den kommunala yrkesundervisningen (Svf 1921: nr 706), med ändr. K. kung. 4 nov. 1921 ang. statsunderstöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning (Svf 1921: nr 705), med ändr. K. kung. 29 juni 1945 ang. stipendier åt elever vid statsunderstödda, kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning (Svf 1945: nr 572), med ändr. K. socialstyrelsens cirkulärskrivelse 15 dec. 1948 ang. nya allm. best. för elevutbildning vid barnavårdsanstalter. K. m:s medgivande 25 sept. 1952 rörande sammansättningen av styrelsen för av Stockholms stad anordnad barnskötersk utbildning (Kf 1952: nr 64). Reglemente för Stockholms stads barnsköterskeskola, fastställt av k. överstyrelsen för yrkesutbildning 28 jan. 1953.

Styrelse.

(Barnavårdsnämndens anstaltsdelegerade jämte skolans rektor).

Mogård, J. A. B., kontraktsprost, ordf.; **Brodd**, f. Lidén, Anna S., fru; **Hallerby**, N. E., redaktör, stadsfullm.; **Lindblom**, Helena, rektor; **Malmroth**, f. Herlitz, Elsa, fru, stadsfullm., vice ordf.; **Norrby**, C. T. N., komminister.

BvN *Suppleanter:* **Dalgren**, E. S. G., direktörsassistent; **Thorsson**, f. Bagger-Sjöbäck, Inga M., förbundsordförande, stadsfullm.

Rektor (1,320 kr.).

Lindblom, Helena (se sid. 289).

Skolor tillhörande barna- och ungdomsvården

(före år 1946: Stockholms stads skyddshem).

Enligt beslut av 1936 års riksdag övertog staten den tidigare på landstingen och de städer, som ej deltaga i landsting, åvilande skyddshemsverksamheten, dock skulle städerna Stockholm och Göteborg fortfarande, med bidrag av statsmedel, handha all skyddshemsverksamhet och upprätta eller anordna för vederbörande stad avsedda skolhem, yrkeshem och hemskolor. I avtal mellan k. m:t och kronan och Stockholms stad den 28 november 1938, vilket avtal förnyades den 14 mars 1947, bestämdes, att staden för sin skyddshemsverksamhet skulle använda fastigheterna Skrubba, Eknäs och Johannelund. Skyddshemmen fingo senare benämningen skolor tillhörande barna- och ungdomsvården (ungdomsvårdsskolor).

I enlighet med ett av k. m:t den 27 maj 1949 fastställt avtal mellan k. m:t och kronan å ena samt Stockholms stad å andra sidan har tidigare gällande avtal rörande verksamheten vid stadens ungdomsvårdsskolor upphört att gälla fr. o. m. den 1 juli 1949. Från denna tidpunkt har staten övertagit ansvaret för verksamheten vid yrkesskolan Eknäs. Ungdomsvårdsskoleverksamheten vid skolhemmet och yrkesskolan Skrubba samt skolhemmet Johannelund har definitivt nedlagts (jfr Kf 1949: nr 24).

Den 30 juni 1949 beslöt stadskollegiet uppdraga förvaltningen av egendomen Skrubba åt fastighetsnämnden fr. o. m. den 1 juli 1949. Härjämte har stadskollegiet medgivit barnavårdsnämnden att — i avvaktan på slutförande av en av stadskollegiet beslutad utredning rörande fastigheterna Johannelund och Skrubbas framtida användning — provisoriskt disponera dels fastigheten Johannelund till barnhem, dels viss del av fastigheten Skrubba att användas till ungdomshem för manlig ungdom.

I fastigheten Johannelund har inrättats ett provisoriskt barnhem med 25 platser för pojkar i skolåldern (se ovan under upptagningshem) och inom egendomen Skrubba har skolhemsbyggnaden tagits i anspråk som ett ungdomshem för manlig ungdom (se ovan under ungdomshem).

Den efter ungdomsvårdsskolornas nedläggande övertaliga personal, som ej kunnat beredas fortsatt arbete hos staden eller som vid fortsatt anställning i eller utom stadens tjänst

icke erhåller full kompensation för tidigare utgående löneförmåner kvarstår tills vidare å skolnas stat.

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 370,746 kr.

Förutvarande skolhemmet och yrkesskolan Skrubba.

Anstalten vid Skrubba daterar sig i sitt nuvarande skick från år 1896, då de å den vid Tjärhovsgatan befintliga uppfostringsanstalten omhändertagna vanartiga gossarna blevo flyttade till den för ändamålet inköpta egendomen Skrubba i dåvarande Brännkyrka församling. Egendomen, belägen vid sjön Drevviken, har en areal av omkring 29 hektar åker och 245 hektar skogsmark.

Verksamheten vid skolhemmet och yrkesskolan har nedlagts fr. o. m. den 1 juli 1949 (se vidare sid. 314).

Rektor (30).

Freyne, E. H., tjl. (se sid. 314).

En *automobilförare*.

Förutvarande skolhemmet Johannelund.

Rektor (24).

Almgren, Gerda F. J., tjl.

Förutvarande yrkesskolan Eknäs.

Vid sammanträde den 2 juni 1919 beslöt stadsfullmäktige inköpa egendomen Eknäs gård i Vallby socken av Uppsala län till skyddshem för flickor. Verksamheten vid yrkesskolan, som nedlagts fr. o. m. den 1 juli 1949, har övertagits av staten (se vidare ovan).

En *lärarinna* i kvinnlig slöjd, en *lärarinna* i hushållsgöromål, en *lärarinna* i tvätt.

Allmänna barnhusets Stockholmsfond.

Allmänna barnhuset tillkom år 1785 genom sammanslagning av två förut befintliga barnhus, nämligen det s. k. stora barnhuset, som grundats enligt ett k. brev år 1621, och det år 1755 av magistratens politiekollegium inrättade s. k. politiebarnhuset. Allmänna barnhuset mottog, mot en viss inlösningsavgift, värlösa barn till uppfostran och vård. Verksamheten var i huvudsak inriktad på Stockholm. Den åren 1917 och 1924 genomförda nya barnavårdslagstiftningen medförde för allmänna barnhuset en omläggning av barnhusets verksamhet, i det att dels jämlikt 1917 års lag om utomäktenskapliga barn inlösen

av barn å barnhuset i regel icke vidare kunde äga rum, dels genom 1924 års lag om samhällets barnavård kommunen ålades att sörja för barnavården. Den nya formen för barnhusets verksamhet innebär, enligt det numera gällande reglementet för barnhuset, huvudsakligen ett understödande arbete för barnavården över hela riket.

I samband med ovan omförmälda omläggning av allmänna barnhusets verksamhet uppkom fråga, vilken andel staden skulle anses hava i allmänna barnhusets tillgångar, och år 1930 träffades ett avtal härom mellan staden och allmänna barnhuset, godkänt av stadsfullmäktige den 20 oktober och av k. m:t den 21 november 1930. Enligt detta avtal avstod allmänna barnhuset till staden sin rätt till egendomen Rålambshov å Kungsholmen (tomten nr 1 i kv. Hemmet och nr 20 i kv. Mälaren), som k. m:t år 1647 donerat till staden under förklaring, att k. m:t »likväl därmed icke staden allena velat förstå utan och jämväl barnhuset, som här i staden inrättat är. Staden överlämnade i gengäld ett belopp av 5,000,000 kr. till allmänna barnhuset. Det bestämdes vidare, att nämnda belopp skulle avsättas till en särskild fond, benämnd »Allmänna barnhusets Stockholmsfond», och att avkastningen av denna fond, enligt av k. m:t den 21 november 1930 utfärdade bestämmelser, skall komma staden till godo såsom bidrag för sådan barnavårdande verksamhet, som avses i barnhusets reglemente eller eljest är av viss i bestämmelserna närmare angiven beskaffenhet. Dock skulle för tiden efter det barnhusets sjukvårdsanstalt nedlagts och intill dess pediatrik klinik vid det blivande rikssjukhuset tagits i bruk, vilket skedde den 1 juli 1951, av Stockholmsfondens avkastning årligen användas intill 50,000 kr. såsom bidrag för uppehållande av en sådan klinik.

Fondens avkastning, jämte vissa andra hithörande inkomster, är i stadens utgifts- och inkomststat upptagen under barnavårdsnämndens. Det åligger barnhuset att sist den 1 februari varje år till stadens barnavårdsnämnd uppgiva, ej mindre i vad mån barnhuset genom sin verksamhet, direkt eller genom understöd, under barnhusets nästföljande budgetår avser att tillgodose Stockholms barnavårds behov, än även

det belopp, som därutöver under samma budgetår skall användas till stadens förmån. Sist den 1 april varje år äger barnavårdsnämnden till barnhuset inkomma med förslag till användning av sålunda disponibla medel.

Skulle barnavårdsnämnden icke godtaga av barnhuset avsedd verksamhet till stadens förmån eller barnhuset ej gilla barnavårdsnämndens förslag, skall, i den mån överenskomelse ej kan ske, frågan hänskjutas till avgörande av en tremannanämnd, bestående av ordföranden i barnavårdsnämnden och ordföranden i direktionen för barnhuset såsom ledamöter samt en av k. m:t för viss tid utsedd person såsom opartisk ordförande.

Ifrågavarande medel hava av barnavårdsnämnden i huvudsak tagits i anspråk som understöd till vissa utomstående institutioner för barn- och ungdomsvård m. m. (se sid. 563).

Vid behandling i barnhusets direktion av ärenden rörande fondens förvaltning skall ett av drätselnämnden utsett ombud äga säte och stämma i direktionen.

Författningar. K. brev 21 nov. 1930 till direktionen över Allmänna barnhuset angående upprättande av »Allmänna barnhusets Stockholmsfond» (Kf 1930: nr 116: I). K. brev 19 maj 1933 ang. användning för Stockholms stads barnavårdsverksamhet av vissa av allmänna barnhusets inkomster och donationsfonders avkastning (jfr Kf 1933: nr 86). Reglemente för Allmänna barnhuset, fastställt av k. m:t 21 nov. 1930, med ändr. 29 maj 1936, 27 maj 1938, 22 juni 1939, 28 maj 1943 och 31 dec. 1945.

Tremannanämnd.

(Se ovan.)

Hammarskjöld, B. G. Hj., landshövding, ordf. (förordnad av k. m:t); **Höjer**, K. J., generaldirektör (ordf. i direktionen över Allmänna barnhuset); **Mehr**, Hj. L., borgarråd, stadsfullm.

Drätselnämndens ombud i direktionen över Allmänna barnhuset.

Bergvall, J. H., borgarråd.

Berg-Rolanderska fonden, se sid. 552.

Stockholms stads arbetslöshetsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Arbetslöshetsnämnden.

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25, 1 tr. (postadress: Stockholm 1); postgiro-konto nr 54832; t. 22 55 00 (växel) expeditionstid: 9—15 (lördagar och dag före helgdag 9—14).

Mottagning för allmänheten: Östra Järnvägs-gatan 24, 1 tr.; expeditionstid: se under resp. mottagningssektion, sid. 321.

Då den av första världskriget framkallade ekonomiska krisen kunde väntas medföra en omfattande arbetslöshet, anbefalldes k. m. t. i ett cirkulär den 18 augusti 1914 tillsättande av arbetslöshetskommittéer i de olika kommunerna, varjämte riksdagen anvisade medel att utgå som bidrag till kommunerna vid understödjande av arbetslösa.

På förslag av en kommitté, tillsatt av stadsfullmäktiges beredningsutskott och en frivillig sammanslutning med närmaste uppgift att hjälpa mobiliserades familjer, den s. k. »centrala understödskommittén», fastställde stadsfullmäktige den 4 november 1914 grunder för arbetslöshetsunderstöds utdelande och uppdrog åt den så sammansatta kommittén att fungera som kommunal arbetslöshetskommitté.

Genom kungörelse den 7 juli 1922 angående statsbidrag till arbetslöshetshjälp utfärdades särskilda bestämmelser rörande arbetslöshetskommittéernas verksamhet.

Den kontanta understödsverksamheten, som enligt direktiv från arbetslöshetskommissionen nedlades den 1 juli 1923, återupptogs vintern 1928—1929.

Mellan fattigvårdsnämnden och arbetslöshetskommittén organiserades ett visst samarbete, i syfte att erhålla effektiv kontroll därå, att den kompletterande kontanta understödsverksamhet beträffande oförvälat arbetslösa, som bedrevs av fattigvårdsnämnden, endast skulle komma sådana personer till godo, vilka icke kunde beredas för dem lämpligt arbete vid offentliga reservarbeten, och vilka förklarade sig villiga att mottaga dylikt arbete.

Jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 26 januari 1931 igångsattes nämligen s. k. reservarbeten, d. v. s. kommunala arbeten av mera tillfällig karaktär, vilkas utförande icke ur allmänna synpunkter var omedelbart eller inom en nära framtid erforderligt men vilkas bedrivande

ansågs motiverat med hänsyn till önskvärdheten av att i tider av arbetslöshet kunna bereda ökade arbetstillfällen.

Tidigare anordnades statsunderstödda arbeten för arbetslöshetens lindrande endast i form av statliga, statskommunala reservarbeten. Utmärkande för dessa arbeten var bland annat, att lönesättningen skulle ske så att reservarbetslönerna ej överstego de lägsta grovarbetarlönerna, som gällde i den ort, där arbetet utfördes. Detta skulle iakttagas, även om arbeten av samma art inom orten utfördes till högre lön i öppna marknaden. I slutet av 1930-talet infördes vid sidan om reservarbetena en ny form av hjälparbeten, de statliga och statskommunala beredskapsarbetena, vid vilka löneläget skulle vara detsamma som för likartat arbete i öppna marknaden. Numera förekomma enbart formerna statliga och statskommunala beredskapsarbeten, varav de förstnämnda skola utföras i arbetsmarknadsstyrelsens eller annan statlig myndighets regi och de sistnämnda bedrivs i kommunal regi.

Vid sidan om beredskapsarbetena finnas sedan år 1934 två för arbetslösa ur yrkesgrupper med särskilda arbetslöshetsproblem avsedda hjälparbeten, nämligen de statliga och statskommunala arkivarbetena, avsedda för sådana hjälpsökande arbetslösa, som på grund av tidigare yrkesutövning, speciella yrkeskvalifikationer, ålder eller andra särskilda personliga förhållanden icke lämpligen kunna hänvisas till beredskapsarbeten, och sedan 1942 den statliga musikerhjälp, avsedd för musiker.

För de arbetslösa, som av olika anledningar ej kunnat placeras vid ovannämnda slag av hjälparbeten, anlitas kontantunderstödslinjen, varvid nämnden för erhållande av statsbidrag har att varje månad hos arbetsmarknadsstyrelsen söka erforderligt antal understödsrum. Kontantunderstöden lämnas liksom tidigare i form av dagunderstöd och hyreshjälp.

Såsom särskild understödsform förekom under tiden 1 mars 1941—28 februari 1950 s. k. självhjälp. Självhjälpens avsåg bidrag till erforderlig klädesutrustning och verktyg vid arbete, bidrag till resekostnader för sökande av arbete på annan ort samt bidrag till uppehälle i avvaktan på arbetsinkomst, varjämte fram till den 31 december 1948 sådant bidrag även kunde lämnas till uppehälle för familjemedlemmar till arbetslös, vilken antog arbete på annan ort mot inkomst, som ansetts otillräcklig för försörjning av fa-

miljen, och detta arbete var av så kortvarig natur att gemensamt kosthåll ej kunde anordnas.

Utbildningslinjen bedrevs fram till 1938 i form av särskilt anordnade utbildnings- och upplysningskurser för arbetslösa. År 1938 öppnades den allttjämt bestående verkstadsskolan. Den statliga ledningen av kursverksamheten har till den 1 juli 1944 handhåfts av dåvarande arbetsmarknadskommissionen men därefter överflyttats på överstyrelsen för yrkesutbildning. Utbildningsverksamheten bedrevs tidigare i form av beredskapskurser för verkstadsindustrien. Från och med den 1 oktober 1945 hava dessa beredskapskurser ersatts med yrkesutbildningskurser, anordnade såsom statsunderstödda kommunala arbetslöshetskurser, med utbildningsmöjligheter som mekaniker, bilservicemekaniker, finmekaniker, radioreparatörer, gas- och bågsvetsare samt smeder.

Kurser ha anordnats sedan 1939 för flyktningar, för i militärtjänst skadade, för partiellt arbetsföra, för frikallade från militärtjänst, för norrmän och för utbildning av kvinnlig industriell reservarbetskraft.

De lokala åtgärderna för verksamheten omhändertogs i Stockholm av Stockholms arbetslöshetskommitté fram till den 1 juli 1944, varefter kommitténs namn ändrades till *Stockholms stads arbetslöshetsnämnd*, vilken består av en ordförande jämte suppleant för denne, förordnade för viss tid av överståthållarämbetet, efter förslag av stadsfullmäktige, samt minst fyra och högst tio (f. n. åtta) av stadsfullmäktige för viss tid valda ledamöter med minst hälften så många suppleanter (f. n. åtta).

Nämnden skall vara sammansatt på sådant sätt, att den inrymmer representanter dels för kommunala myndigheter, dels och för arbetsgivarnas och arbetarnas intressen. Ordförande, ledamot eller ersättare i arbetsmarknadsstyrelsen, ordförande, vice ordförande, ledamot eller ersättare i länsarbetsnämnd eller befattningshavare hos arbetsmarknadsstyrelsen, länsarbetsnämnd eller inom den offentliga arbetsförmedlingen må icke vara ordförande, ledamot eller suppleant i särskild arbetslöshetsnämnd. Av kommunen avlönad tjänsteman, som i och för sin befattning är redovisningsskyldig inför arbetslöshetsnämnden, må icke vara ordförande, ledamot eller suppleant i samma nämnd.

Den 16 december 1946 beslöt stadsfullmäktige att från och med den 1 januari 1947 inrätta särskild husmodersseminariet nämnd, och har arbetslöshetsnämnden sedan sistnämnda dag fungerat såsom denna nämnds utredande och verkställande organ. På framställning av barnavårdsnämnden beslöt arbetslöshetsnämnden den 6 augusti 1947 att för barnavårdsnämndens räkning ombesörja de kommunala arbetsuppgifterna i samband med de allmänna barnbidragen.

Rörande uppdrag för arbetslöshetsnämnden att vara familjebidragsnämnd (se sid. 322).

Den centrala ledningen av hjälpverksamheten

har sedan 1914 och fram till den 1 juli 1940 utövats av statens arbetslöshetskommission, vilket organ därefter och fram till den 1 juli 1948 benämndes statens arbetsmarknadskommission. Från och med sistnämnda dag ändrades namnet å kommissionen till k. arbetsmarknadsstyrelsen.

Författningar m. m. K. kung. 27 maj 1949 ang. vissa statliga och statsunderstödda åtgärder vid arbetslöshet (Kf 1949: nr 29). [Statens arbetsmarknadskommissions] cirkulär till arbetslöshetsnämnderna. [Arbetsmarknadskommissionens] i övrigt meddelade råd och anvisningar rörande hjälpverksamheten för arbetslösa. Lag 30 juni 1944 om arbetslöshetsnämnd (Kf 1944: nr 52).

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 8,559,051 kr., kapitalbudgeten 48,000 kr., dessutom förlagsmedel 200,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 5,881,882 kr.

Arbetslöshetsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av överståthållarämbetet).

Mehr, Hj. L., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Suppleant för ordföranden

(utsedd av överståthållarämbetet).

Ahlén, A. E., civilingenjör, stadsfullm.

Ledamöter

(utsedda av stadsfullmäktige).

Alderin, E. K., typograf, stadsfullm.

Carlsson, R. R., banktjänsteman.

Eriksson, E. O. (Olle), ombudsman, stadsfullm.

Larsson, B. M., möbelsnickare.

Lindén, L. G. A., direktör.

Modig, J.-O., direktör.

Rathsman, E. F. N., kamrerare.

Södergren, N. A., aktuarie.

Suppleanter¹⁾

(utsedda av stadsfullmäktige).

Arpstedt, K. H., brandförman, stadsfullm.

¹⁾ Enligt nämndens beslut skall vid förfall för ledamöter i första hand inträda, för ledamöterna hrr Alderin, Carlsson, Eriksson, Lindén, Larsson, Modig, Rathsman och Södergren, suppleanterna hrr Arpstedt, Löw, Carlsson, Bohman, Personne, Westin, Segerström och Hydén i nu nämnd ordning. Därest denna ordning icke kan upprätthållas, skall såsom ersättare inträda suppleanter i följande ordning för ledamot från arbetarpartiet: hrr Löw, Carlsson; Bohman och Arpstedt, för ledamot från folkpartiet: hrr Westin, Segerström och Personne och för ledamot från högerpartiet: hr Hydén. I sista hand skall ordningen mellan suppleanterna avgöras i första rummet efter deras tjänstetid, men vid lika tjänstetid efter levnadsålder.

ArbN

Bohman, A. W., redogörare.
 Carlsson, K. A. J., filare.
 Hydén, S. O., direktörsassistent.
 Löw, G. E., kurator.
 Personne, J.-E. M., byråsekreterare.
 Segerström, E. G., ingenjör.
 Westin, S. K., elektriker.

Sekreterare (876 kr.).

Engberg, B. H. F., tjänstesekreterare; t. 54 05 00
 (växel) (se sid. 148).

Arbetslöshetsnämndens delegerade.

Arbets- och kursdelegerade. Mehr, Hj.
 L., ordf.; Löw, G. E.; Modig, J.-O.; Södergren, N. A.

Suppleanter: Bohman, A. W.; Carlsson, R. R.;
 Hydén, S. O.; Westin, S. K.

Tjänstedelegerade. Mehr, Hj. L., ordf.;
 Lindén, L. G. A.; Rathsmann, E. F. N.; Södergren, N. A.

Suppleanter: Alderin, E. K.; Bohman, A. W.;
 Hydén, S. O.; Segerström, E. G.

Understödsdelegerade. Eriksson, E. O.
 (Olle), ordf.; Larsson, B. M.; Löw, G. E.;
 Södergren, N. A.

Suppleanter: Arpstedt, K. H.; Bohman, A. W.;
 Hydén, S. O.; Personne, J.-E. M.

Arbetslöshetsnämndens revisorer.

Arbetslöshetsnämndens verksamhet granskas
 av tre revisorer, vilka årligen utses, en av över-
 ståthållarämbetet, efter anmälan av vederbörande
 kommunala myndighet, och två jämte två
 suppleanter av stadsfullmäktige. De av stadsfull-
 mäktige utsedda revisorerna granska jämväl hus-
 modersemesternämndens och folkköksstyrelsens
 verksamhet.

Sörlin, B. E., förste kanslist (utsedd av över-
 ståthållarämbetet); Fredrikson, Anny L., frö-
 ken, Sundin, T. W., tullpackhusförmän (ut-
 sedda av stadsfullm.).

Suppleanter: Govenius, C. Å., förste kanslist
 (utsedd av överståthållarämbetet); Haglund, K.
 E., boktryckare, Sundberg, K. O. E., kassör,
 (utsedda av stadsfullm.).

Arbetslöshetsnämndens expedition.

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25,
 1 tr. (postadress: Stockholm 1); postgiro-
 konto nr 54832; t. 22 55 00 (växel); expe-
 ditionstid 9—15 (lördagar och dag före
 helgdag 9—14).

Stat år 1953. (Allmänna kostnader.) Ut-
 gifter: driftbudgeten 2,760,399 kr.; inkomster:
 driftbudgeten 1,446,882 kr.

Direktör (B 13).

Henriksson, T. H. (förordn. t. o. m. 31/1 1959).

Sekreterare (31).

Vakant.

Kansliavdelningen.

Förste kammarskrivare (23).

Melldahl, L. F. E., tf.

Kammarskrivare (21).

Weidenhielm, C. A. H., tf.

Assistent (18).

Segersten, Karin M.

Förste kontorsskrivare (16).

Kahn, Margit C.

En arkivvårdare, en kontorsskrivare,
 två kanslibiträden, ett kontorsbiträde.

Övervaktmästare (15).

Tallén, R., tf.

En förste expeditionsvakt, tio expedi-
 tionsvakter, tre expeditionsvaktsbiträden.

(Samtliga expeditionsvaktsgöromål inom so-
 ciala nämndhuset ombesörjes av denna expedi-
 tionsvaktskår.)

Tekniska avdelningen.

Vasagatan 23—25, 1 tr., C.

Stat år 1953. (Arbeten m. m.). Utgifter:
 driftbudgeten 1,746,000 kr., kapitalbudgeten
 48,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,025,000
 kr.

Ingenjör (28)

(tilläggsarvode 1,836 kr.).

Sandin, E. A. V.

Verkmästare (19).

Andersson, A.; Holmén, E.³ V.; en vakant.

Verkmästare (17).

Swedin, J. E., tjf.

Förrådsförmän (16).

Widenborg, R. K. E.

Ett mättningsbiträde.

Kamerala avdelningen.

Norra Bantorget 29, 1 tr., C.; expedi-
 tionstid: 9—15 (lördagar och dag före
 helgdag 9—14).

Kamrerare (28)

(dessutom tilläggsarvode 1,800 kr.).

Nilsson, T. W. R.; mottagningstid: 9—11.

Kammarsskrivare (21).

Holm, N. O.; Husberg, K.

Kontorsassistent (kassör) (16).

(Nuv. inneh. (18) jämte felräkningspengar 450 kr.).

Andersson, f. Eklund, E. M. A. (Wiran).

Kontorsassistenten (18).

Lindgren, E. W.; Person, S. S.; en vakant.

Tre kontorsskrivare, en förste maskinoperatör; tre kanslibiträden, fjorton kontorsbiträden, två adressmaskinoperatörer.

Sociala avdelningen.

Norra Bantorget 29, 1 tr., C.; expeditionstid: 9—15 (lördagar och dag före helgdag 9—14).

Inspektör (26).

Ljungquist, K. H.

Mottagning för allmänheten.

Östra Järnvägsgatan 24, 1 tr., C.; expeditionstid: 8,30—11,30.

Kammarsskrivare (21).

Strindmar, T. A.; Jungmarker, B. E., tf.

Förste assistenter (20).

Blomstrand, C. E.; Olin, M. L. O.

Kontorsassistent (18).

Welander, f. Karlsson, Elsa M. A.

Assistenten (18).

Abramson, B.; Agelfors, G. V.; Algard, E. L.; Bäckmark, H. E. W.; Carlweitz, B. M.; Engström, K. P.; Forsman, E. G.; Forsten, S. M.; Wahlström, S. E., tf.

En kontorsskrivare, ett kanslibiträde, åtta kontorsbiträden.

Personer, boende inom Kungsholms, St Göraus och Bromma ävensom Spånga församlingar, hava att vid behov av arbetslöshetshjälp ingiva ansökan därom å fattigvårdsnämndens sociala byråer nr V och IX, se sid. 269 och 273.

Personer boende inom övriga församlingar hava att ingiva sina ansökningar å sociala avdelningens mottagning för allmänheten.

Expedition för allmänna barnbidrag.

Vasagatan 11, 3 tr., C.; expeditionstid: 9—14; t. 2255 00.

Verkstadsskolan.

Fatbursgatan 12, Sö.; t. 4007 78 (föreståndaren); 4020 11 (expeditionen); 4084 77 (lärarna).

Verkstadsskolan har f. n. ca 100 elever, fördelade på sju kurser, vilka huvudsakligen meddela utbildning i yrken tillhörande metallindustrin. Tiderna för dessa utbildningskurser variera från 8 veckor till 11 månader.

Föreståndare (30).

Olsson, S. A.

Kontorsassistent (18).

Lundberg, E. G.

En kontorist, en verktygsutlämnare; därjämte tjänstgöra tio yrkeslärare, en ämneslärare (samtliga anställda av överstyrelsen för yrkesutbildning).

Kursnämnd.

Vid verkstadsskolan finnes en kursnämnd bestående av två representanter för arbetslöshetsnämnden och en representant för vardera arbetsnämnden i Stockholms stad; Sveriges verkstadsförening och Stockholms metallarbetarefackförening. Kursnämndens huvudsakligaste uppgift är att fatta beslut om intagning och utskrivning av elever vid verkstadsskolan.

Ordförande.

Henriksson, T. H., direktör (utsedd av arbetslöshetsnämnden) (se sid. 320).

Övriga ledamöter.

Carlsson, K. A. J., filare (utsedd av arbetslöshetsnämnden); Johansson, K. G., förste assistent (utsedd av arbetsnämnden i Stockholms stad); Ekstedt, S. F., civilingenjör (utsedd av Sveriges verkstadsförening); Jonsson, R. L., f. d. ombudsman (utsedd av Stockholms metallarbetarefackförening).

Sekreterare.

Mell Dahl, L. F. E., tf. förste kammarsskrivare (se sid. 320).

Tjänstemän, som på grund av förordnanden å andra tjänster åtnjuta tjänstledighet.

Förste kammarsskrivare (23).

Almé, H. J. E. (se sid. 87).

Kammarsskrivare (21).

Mell Dahl, L. F. E. (se sid. 320).

Kontorsassistent (18).

Jungmarker, B. E. (se ovan).

Assistenten (18).

Rosenlund, T. L. (se sid. 293); Weidenhielm, C. A. H. (se sid. 320).

Familjebidragsverksamheten.

Genom beslut den 18 februari 1952 har stadsfullmäktige uppdragit åt arbetslöshetsnämnden att tills vidare från och med den 1 mars 1952 vara familjebidragsnämnd i Stockholm.

Enligt förut gällande k. förordning den 17 april 1940 om familjebidrag åt värnpliktiga vid krigstjänstgöring m. m. kunde kommun antingen inrätta särskild familjebidragsnämnd eller uppdraga åt annan kommunal myndighet att vara familjebidragsnämnd. I anslutning härtill beslöt stadsfullmäktige vid sammanträde den 22 april 1940 att tillsätta särskild sådan nämnd, *Stockholms stads familjebidragsnämnd*, samt att stadens arbetslöshetsförvaltning skulle fungera som familjebidragsnämndens utredande och verkställande organ. Nämnden trädde i verksamhet den 23 april 1940 och upphörde jämlikt stadsfullmäktiges ovannämnda beslut med sin verksamhet den 29 februari 1952.

Familjebidragsnämnden skall till familjemedlemmar åt värnpliktiga utbetala familjebidrag i den mån behov därav prövas föreligga. Med familjemedlemmar avses förutom den värnpliktiges hustru, med vilken han sammanlever, samt hans barn och adoptivbarn under 16 år, som äro under hans vårdnad, även hans hustru, barn och adoptivbarn i annat fall än som nyss sagts, hans föräldrar eller adoptant, hans hustrus barn och adoptivbarn samt hans fränskilda hustru, envar under förutsättning att den värnpliktige är underhållsskyldig mot vederbörande och vid tiden för inkallelsen i väsentlig mån bidrog till dennes underhåll. Därjämte är även den värnpliktiges husföreståndarinnan att anse såsom medlem av hans familj under förutsättning, att den värnpliktige sammanbor med egna eller hustrus barn eller adoptivbarn under 16 år samt, därest han sammanbor jämväl med hustru, att hustrun är oförnögen till arbete. Familjebidrag kan utgå

såsom familjepenning, bostadsbidrag, näringsbidrag, sjukbidrag och begravningsbidrag.

Familjebidragsförordningens bestämmelser skola även tillämpas å krigsfrivilliga och värnpliktiga, som efter eget åtagande fullgöra tjänstgöring i samband med krigsförbandsvis anordnade repetitionsövningar, dock att medlemmar av Sveriges lottakårer och av föreningen Svenska blå stjärnan allenast må erhålla bostadsbidrag. Familjebidragsnämnden har dessutom att utbetala hemortslön, som utgöres av befälslön och långtidslön, till därtill berättigade. Förordningens bestämmelser angående hemortslön skola dock gälla allenast, när krigsavlöningsreglementet äger tillämpning. Konungen äger emellertid förordna, att bestämmelserna, i vad de avse långtidslön, skola tillämpas under tid, då värnpliktiga äro inkallade jämlikt 27 § 2 mom. värnpliktslagen.

Det åligger familjebidragsnämnden vidare att mottaga ansökningar om värnpliktslån och ersättningsfyllnad åt vissa under militärtjänstgöring kroppsskadade och att, efter att hava inskaffat den ytterligare utredning, som finnes erforderlig, med eget yttrande i vissa fall överlämna ansökningarna till försvarets socialbyrå.

Familjebidragsnämnden har slutligen att mottaga ansökningar om anstånd med indrivning av utskylder och att med eget yttrande överlämna ansökningarna till vederbörande utmätningsman.

Författningar. K. förordn. 29 mars 1946 om familjebidrag åt värnpliktiga m. m. (familjebidragsförordning), med ändr. (Kf 1946: nr 48, 1947: nr 30, 1951, nr 21, 1952: nr 6). K. kung. 29 mars 1946 med närmare bestämmelser ang. tillämpning av familjebidragsförordningen (familjebidragskungörelse), med ändr. K. kung. 30 dec. 1946 med vissa föreskrifter ang. tillämpningen av uppbördsförordningen 31 dec. 1945, med ändr. Cirkulär från försvarets socialbyrå.

Stat år 1953. (Familjebidrag.) Utgifter: driftbudgeten 4,052,652 kr.; inkomster: driftbudgeten 3,410,000 kr.

Arbetsnämnden i Stockholms stad.**(Arbetsförmedlingen i Stockholms stad.)**

Åren 1732—35 fanns i Stockholm en offentlig arbetsförmedlingsanstalt, det av k. m:t privilegierade adresskontoret, och under denna tid var all privat platsanskaffning förbjuden.

Frågan om en kommunens arbetsförmedlingsanstalt framfördes år 1901 dels i en av föreningen »Studenter och arbetare» till stadsfullmäktige avläten framställning, vari hemställdes om utredning i saken, dels i en hos fullmäktige samma år väckt motion i ärendet. Sedan en kommitté utrett frågan, beslöt stadsfullmäktige år 1904 i huvudsaklig överensstämmelse med kommitténs förslag att upprätta *Stockholms stads arbetsförmedling*. Denna institution trädde i verksamhet den 22 september 1905.

Enligt en den 15 juni 1934 antagen lag skulle offentlig förmedling av arbetsanställning anordnas i varje landstingsområde och i varje stad, som icke deltagar i landsting.

I nämnda lag lämnades föreskrifter om verksamhetens ordnande och ledning samt om tillsynsmyndighetens befogenheter. Den 30 december 1939 utfärdades lag om tjänsteplikt. I lagens 2 kap. meddelades bestämmelser om arbetsförmedling. Därest k. m:t därom förordnade, skulle arbetsförmedlingsanstalt enligt 1934 års lag om offentlig arbetsförmedling stå under statlig ledning. Genom k. kung. den 26 april 1940 utfärdade k. m:t förordnande om statlig ledning av den offentliga arbetsförmedlingen med tillämpning från och med den 20 maj 1940. Enligt k. kung. den 30 juni 1943 förordnades bl. a., att 2—5, 7 och 9—12 §§ av 1934 års lag om offentlig arbetsförmedling icke skall äga tillämpning.

Genom beslut av 1947 års riksdag har den offentliga arbetsförmedlingen från den 1 januari 1948 definitivt förstatligats. Ledningen av arbetsförmedlingen utövas av k. arbetsmarknadsstyrelsen. Som lokalt organ för styrelsen är i varje län inrättad en länsarbetsnämnd, vilken i Stockholm motsvaras av arbetsnämnden i Stockholms stad. Arbetsnämnden åligger bl. a. att handhåva ledningen av den offentliga arbetsförmedlingen och den därtill knutna yrkesvägledning samt att följa utvecklingen på arbetsmarknaden samt att utföra de uppgifter som av k. m:t eller k. arbetsmarknadsstyrelsen överlämnas till nämnden.

Arbetsnämnden består i Stockholm av en ordförande och fem ledamöter. En av ledamöterna är vice ordförande. För en var ledamot, utom vice ordföranden, skall finnas personlig ersättare.

K. m:t förordnar, efter förslag av chefen för k. arbetsmarknadsstyrelsen, för en av tid högst

tre år ordförande, ledamöter och ersättare, varvid en av ledamöterna förordnas att vara vice ordförande.

Författningar. K. m:ts instruktion för länsarbetsnämnderna 17 juni 1948, med ändr. 19 okt. 1951. K. m:ts kung. om den offentliga arbetsförmedlingen 30 dec. 1947.

Arbetsnämndens ledamöter

(utsedda för tiden 1952—1954).

Ordförande.

Lindberg, K. A., f. d. ordförande i landsorganisationen i Sverige.

Vice ordförande.

Kalderén, O. R., direktör.

Ledamöter.

Johansson, Helga M., förbundskassör; Karlén, E., expeditiionschef; Lindblad, T. A., överste; Setréus, I. M., kassör, stadsfullm.

Ersättare: Kronlund, Barbro E., socialinspektör (för Johansson); Sandström, C. V. R., ombudsman (för Karlén); Öhlin, I. A., direktör (för Lindblad); Eriksson, E. O. (Olle), ombudsman, stadsfullm. (för Setréus).

Arbetsnämndens kansli.

Regeringsgatan 79 (postadress: Box 3190, Stockholm 3; postgirokonto nr 182 050); t. 22 30 00 (lokalsamtal) och 22 38 80 (riksamtal); expeditionstid 9—12, 13—16 (lördagar 9—13).

Direktör.

Norbäck, K. G.

Förste inspektör.

Elmér, G. K. A., tjl., tf. Karlsson, F. G., direktörens ställföreträdare.

Inspektörer.

Piomark, E.; Gussing, N.-G. R.; Lindqvist, Vivan L. M.; Michélsen, G. V. G.; Jönsson, f. Rasmusson, K. Ingeborg; Meder, R. E.

Arbetsförmedlingens expeditioner.

Postadress: Box 3190, Stockholm 3; postgirokonto nr 182050; t. (där annat ej särskilt angivits) 22 30 00 (lokalsamtal) och 22 38 80 (riksamtal); expeditionstider 9—12, 13—16 (lördagar 9—13), för vissa expeditioner gälla särskilda tider; i regel hålles fredagar öppet till kl. 19.

Expeditionerna Regeringsgatan 79—81.

Metallarbetare m. fl.; hantverks- och fabriksarbetare (även kvinnl. exp.); träindustri- och byggnadsfackarbetare; grovarbetare, transport- och diversearbetare (filialexp. för hamnarbetare, S. Mälarstrand 5); handelsarbetare m. fl.; kommunalarbetare; militäranställda.

Sjömansförmedlingen.

Skeppsbron 46, C. Befäl (t. 21 09 48); manskap, utgående flottan (t. 10 62 84); manskap, insjöflottan (t. 20 27 83); kvinnlig personal (t. 10 73 60).

Expedition för hotell-, kafé- och restaurangpersonal.

Vattugatan 9, C. Ekonomipersonal; serveringspersonal; köksbiträden och diskerskor m. fl.

Tjänstemannaförmedlingen.

(Inspektören, Smålandsgatan 31 A, C.) Försäljningspersonal, Regeringsgatan 57, C.; teknisk personal, förvaltningspersonal och lärare, Smålandsgatan 31 A, C.; kontorspersonal, Regeringsgatan 47, C.

Artist- och musikerförmedlingen.

Riddargatan 35—37, Ö. Musiker och orkestrar; artister; statister.

Hemhjälpcentralen.

Brunkebergstorg 14, C. Hembiträden, kokerskor och husor, tillfällig hemhjälp; barnvårdspersonal; tvätt- och rengöringspersonal. N. Smedjegatan 13, C.; städerskor, N. Smedjegatan 13, C. Anstalts- och sjukvårdspersonal, tandtekniker och tandsköterskor.

Bromma hemhjälpbyrå.

Gustavslundsvägen 165, Bromma; t. 26 00 67, 26 00 68.

Expeditionen i Enskede.

Gullmarsplan 5, n. b., Johannessov; t. 48 04 40, 48 04 41.

Expeditionen i Brännkyrka.

Hägerstensvägen 150, Hägersten; t. 45 66 52, 45 66 53.

Ungdomsförmedlingen och yrkesvägledningen.

Slottsbacken 6, C. Ungdom under 18 år. Yrkesvägledning på tid efter överenskomelse.

Arbetsvårdsexpeditionen.

Tegnérgatan 15, Va.; expeditionstid 9—12.

Stockholms stads nykterhetsnämnd.

Nykterhetsnämnden.

Scheelegatan 5, 1 tr., K. (postgirokontonr 100033); t. 52 01 50.

Stadsfullmäktige tillsatte 1914 en kommitté för utredning av frågan om stadens alkoholistvård m. m. I början av 1916 inköpte staden stiftelsen Stockholms alkoholisthems egendom Eolshäll.

Alkoholistanstalten Eolshäll blev dock aldrig av Stockholms stad tagen i bruk för alkoholistvård utan uppläts först till hälsovårdsnämnden och överlämnades sedan till folkskoledirektionen (barnavårdsnämnden) för att användas till barnhem för gossar. För att tillgodose stadens behov av alkoholistvård träffade nykterhetsnämnden i stället avtal angående disposition av platser för alkoholister vid arbetshemmet Björknäs. Detta avtal upphörde efter några år och därefter har nämndens klienter, som varit i behov därav, beretts vård dels å stadens sjukhus och dels å de till ett tjugotal uppgående alkoholistanstalter, belägna i olika delar av landet. (Beträffande nykterhetsnämndens inackorderingshem vid Älvsjö, se sid. 328.)

Stadsfullmäktige beslöt den 19 juni 1916 att tillsätta *Stockholms stads nykterhetsnämnd*. Nämnden trädde i verksamhet den 1 november s. å.

Lagen den 12 juni 1931 om behandling av alkoholister (alkoholistlag) stadgar, att om någon är hemfallen åt alkoholmissbruk och han i följd därav finnes vara farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, eller utsätta någon, som han jämlikt stadgande i lag är skyldig att försörja, för nöd eller uppenbar vanvård eller eljest grovt brista i sina plikter mot sådan person, eller ligga det allmänna, sin familj eller annan till last, eller vara ur stånd att taga vård om sig själv, eller föra ett för närboende eller andra grovt störande levnadssätt, skola åtgärder vidtagas för hans återförande till ett nyktert och ordentligt liv. Detta gäller även, där person, som är hemfallen åt alkoholmissbruk, blivit under de två senast förlutna åren tre eller flera gånger dömd till ansvar för fylleri eller för ett kringflackande liv. Polis- och åklagarmyndighet samt läkare äro skyldiga anmäla till

nämnd alkoholmissbruk, varom de i sin verksamhet erhållit kännedom. Länsstyrelse (överståthållarämbetet) kan, i den ordning lagen föreskriver, förordna om sådan persons intagning å allmän alkoholistanstalt.

Anstalter inom den organiserade alkoholistvården äro av tre slag, nämligen statsanstalter, erkända alkoholistanstalter, d. v. s. av landsting, kommuner, föreningar eller stiftelser anordnade anstalter, vilka av k. m:t erkänts såsom allmänna, samt statsunderstödda enskilda anstalter. Å dessa anstalter kunna personer, som äro hemfallna åt alkoholmissbruk interneras eller beredas frivilligt sökt vård. Män och kvinnor skola vårdas å skilda anstalter. Hithörande frågor handläggas av kommunens nykterhetsnämnd. Ansökan om internering göres i regel av nykterhetsnämnden men kan även i vissa fall göras av polismyndighet. Socialstyrelsen är uppsiktsmyndighet för alkoholistvården. Styrelsens nykterhetsvårdsbyrå meddelar i varje särskilt intagningsfall anvisning å den anstalt, som må ifrågakomma.

Förutom alkoholistvården har nykterhetsnämnden till uppgift att handlägga frågor rörande nykterhetstillståndet inom Stockholm även om att förvalta de medel, som av stadsfullmäktige anslås till nykterhetens befrämjande inom staden eller eljest ställas till nämndens förfogande.

Även vissa andra särskilda uppgifter hava ålagts nykterhetsnämnden. Sålunda skall nämndens yttrande inhämtas över ansökan av systembolag om tillstånd till årsutskänkning. Detta gäller även, när fråga är om tillfällig utskänkning av rusdrycker. Vidare skall nykterhetsnämnden genom ett ombud deltaga i besiktning av lokaler, vilka skola användas för detaljhandel med spritdrycker, vin, pilsnerdricka samt alkoholfria drycker (jfr sid. 14). Jämlikt k. förordningen den 8 maj 1925, med ändr. genom k. förordningen den 30 juni 1947, angående försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker har överståthållarämbetet att hos nykterhetsnämnden inhämta yttrande över ansökan om tillstånd till sådan försäljning. Dylikt yttrande bör innehålla bestämt till- eller avstyrkande med angivande av skälen härför. (Yttrandet över framskallningar om tillstånd till utskänkning och utminuterung av pilsnerdricka avgivas däremot ej av nykter-

NN

hetsnämnden utan av stadsfullmäktige efter beslutande hos fullmäktiges utskänkningskommitté, se sid. 114.)

Enligt k. vägtrafikförordningen den 20 september 1951 skall vidare polismyndigheten före utfärdande av i förordningen omnämnt intyg rörande körkortssökandes nykterhet m. m. höra vederbörande nykterhetsnämnd angående sökandes nykterhetsförhållanden.

Slutligen har nykterhetsnämnden: att övervaka nykterhetstillståndet inom kommunen och att för sådant ändamål söka förebygga och motverka onykterhet och dryckenskap genom upplysningar, råd och anvisningar till systembolag och andra försäljare av alkoholhaltiga drycker eller ersättningsmedel därför samt genom åtgärder mot olaglig försäljning av sådana drycker eller ersättningsmedel; att verka för nykterhetsfrämjande åtgärder genom framställningar och yttranden till vederbörande myndigheter samt att tillhandagå enskilda personer med de råd och upplysningar, som äga samband med nämndens uppgifter. Nämnden skall årligen avgiva berättelse över nykterhetstillståndet inom kommunen.

År 1944 inrättades en särskild avdelning, som har till uppgift att handlägga ärenden rörande alkoholsjuka i åldern 18—25 år ävensom s. k. ungdomsfyllerister, d. v. s. ungdomar som en eller två gånger blivit gripna för fylleri, men icke äro att hänföra till vad alkoholistlagen avser med alkoholmissbrukare. Arbetet på denna avdelning är av huvudsaklig kurativ karaktär och främst att avse som profylaktisk alkoholistvård.

Efter viss tidigare försöksverksamhet inrättades under första halvåret 1945 en särskild avdelning på St Eriks sjukhus för alkoholsjuka män, vilken avdelning år 1948 omändrades till poliklinisk med en frekvens år 1952 av över 35,000 besök. Senare under år 1945 öppnades å Beckomberga sjukhus en avdelning för psykiatrisk undersökning och behandling av alkoholister. År 1948 inrättades en alkoholistvårdspoliklinik å Södersjukhuset och år 1950 tillkom ytterligare en alkoholistvårdsavdelning å Långbro sjukhus samt en alkoholpolitiklinik vid Kornhamnstorg. Poliklinikerna äro öppna för såväl nykterhetsnämndens eget klientel som för personer, vilka utan att vilja anläta nykterhetsnämnden, anse sig hava behov av läkarvård och medicinsk behandling.

Den 1 april 1945 inrättades vid sociala byrån V en särskild alkoholistvårdsavdelning, varvid en inspektör och en assistent överflyttades dit. Sedermera har denna inspektörstjänst återförts till nykterhetsnämnden i samband med inrättandet av en särskild byrå vid Johanneshov. Nykterhetsnämnden erhöll den 1 april 1949 lokaler för anordnande av en särskild alkoholistvårdsbyrå vid Karusellplan (se sid. 265) i samband med den nya socialvårdsbyrån därstädes, och sedermera den 1 september 1949 anordnades en liknande byrå vid Johanneshov (se sid. 266) vid den där då

nyinrättade socialvårdsbyrån. Dessa två senast inrättade alkoholistvårdsbyråer arbeta till skillnad från alkoholistvårdsavdelningen vid sociala byrån V helt skilda från fattigvårdsnämnden.

Vid inkorporeringen av Spånga och Hässelby fr. o. m. den 1 januari 1949 uppdrogs åt inspektören vid sociala byrån IX att handhava på detta socialvårdsdistrikt förekommande alkoholistvårdsfall.

Nykterhetsnämnden består av sju ledamöter och fyra suppleanter, utsedda av stadsfullmäktige för två kalenderår. Av ledamöterna skall en vara lagfaren, en läkare och en kvinna. Av suppleanterna skall en vara kvinna. Nämnden utser årligen inom sig ordförande och vice ordförande. Det borgarråd, under vars föredragningskyldighet nämndens arbetsområde faller, f. n. borgarrådet för socialroteln, äger närvara vid dess sammanträden samt deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Nämnden utser inom sig delegationer, som handlägga frågor om tvångsinternering av alkoholist m. m.

Författningar. Instruktion för Stockholms stads nykterhetsnämnd, fastställd av k. m:t 31 jan. 1941 (Kf 1940: nr 71). Lag 12 juni 1931 ang. behandling av alkoholister, med ändr. (Kfh 1946: sid. 659). K. kung. 27 maj 1932 med vissa närmare bestämmelser rörande alkoholistvården, med ändr. K. kung. 27 maj 1932 om understöd av statsmedel till nykterhetsnämndernas verksamhet (Kfh 1946: sid. 674). K. kung. 27 maj 1932 om gottgörelse av statsmedel för vissa kostnader för vård av alkoholister, med ändr. (se Kfh 1946: sid. 675). K. förordn. 18 juni 1937 ang. försäljning av rusdrycker, med ändr. K. förordn. 8 maj 1925 ang. försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker, med ändr.

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 1,099,585 kr. (därav engångs 12,800 kr.); inkomster: driftbudgeten 59,850 kr.

Nykterhetsnämndens ledamöter.

Ordförande (1,200 kr.).

Öhman, H. G., prakt. läkare.

Vice ordförande.

*Hedelius, A. Hj., fil. lic.

Övriga ledamöter.

Brolin, C. H., redaktör.

*Hed-Larson, Marianne K., ämneslärare, stadsfullm.

*Johansson, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru, stadsfullm.
Liljegren, Märta M., fru.
*Rådö, E. H., direktör.

Suppleanter.¹⁾

*Beijer, f. Jansson, G. L. M. (Gunda), fru.
Englund, E. W., f. d. aktuarie.
Ferb, K. P. E., personalkonsulent.
*Johanson, f. Horwitz, Inga C., barnavårdsman, stadsfullm.

Nycterhetsnämndens delegerade.

Alkoholistvårdsdelegerade.

Delegation A: Öhman, H. G., ordf.; Rådö, E. H.
Suppleant: Beijer, f. Jansson, G. L. M. (Gunda).
Delegation B: Hedelius, A. Hj., ordf.; Johansson, f. Nilsson, J. V. E. (Thora).
Suppleant: Johanson, f. Horwitz, Inga C.
Delegation C: Liljegren, Märta M., ordf.; Hed-Larson, Marianne K.
Suppleant: Englund, E. W.
Delegation D: Brolin, C. H., ordf.; Liljegren, Märta M.
Suppleant: Ferb, K. P. E.

Delegerade för körkortsärenden.

Hedelius, A. Hj., ordf.; Liljegren, Märta M.; Rådö, E. H.
Suppleanter: övriga nämndens ledamöter och suppleanter.

Tjänstedelegerade.

Öhman, H. G., ordf.; Brolin, C. H.; Hedelius, A. Hj.
Suppleanter: övriga nämndens ledamöter och suppleanter.

Sekreterare (2,016 kr.).

Högrell, B. O. B., sekreterare (se sid. 148); träffas efter överenskommelse.

Revisorer.

Gemensamma för barnavårdsnämnden m. fl. (se sid. 288).

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola nämndens ledamöter vid förfall ersättas av suppleanterna fru Beijer, hrr Ferb och Englund samt fru Johansson i nu nämnd ordning.

Nycterhetsnämndens expedition.

Scheelegatan 5, 1 tr., K.; t. 52 01 50; expeditionstid: alla vardagar 8,30—10,30 samt dessutom torsdagar 17,30—18,30.

Nämndens läkare t. 52 85 02.

Avdelning för manliga klienter under 25 år (Ungdomsavdelning), Kungsholmsgatan 30, 2 tr. K.; t. 50 02 70, 50 08 85.

Avdelning för nycterhetsintyg, Kungsholmsgatan 30, 2 tr., K.; t. 52 85 00, 51 01 60, 51 28 10, 51 28 50.

(Alkoholistvårdsärenden tillhörande Bromma, S:t Görans och Kungsholms församlingar handläggas å sociala byrån nr V, Svedbergsplan 2, K., se sid. 269, ärenden tillhörande Brännkyrka och Högalids församlingar handläggas å sociala byrån nr I, Karusellplan 13, Hägersten, t. 19 51 27, se sid. 265, ärenden tillhörande Enskede, Arsta och Sofia församlingar handläggas å sociala byrån nr I A, Gullmarsvägen 17, Johanneshov, t. 48 72 64, se sid. 266, ärenden tillhörande Spånga församling handläggas å sociala byrån nr IX, Värsta Allé 1, Solhem, Spånga, se sid. 273).

Expeditionen fungerar som nämndens beredande och verkställande organ och förestås av förste inspektören.

Instruktioner. Instruktioner för vissa befattningshavare hos Stockholms stads nycterhetsnämnd, fastställda av nämnden 19 dec. 1929 (Kf 1929: nr 69).

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 1,035,282 kr. (därav engångs 10,500 kr.); inkomster: driftbudgeten 29,000 kr.

Inspektör (1 kl.) (37).

Sällqvist, A. A., chef för expeditionen.

Inspektörer (24).

Göransson, G. G.¹⁾; Lundström, S. G. E.; Mallmén, G. H.; Hellgren, N. O. B.; Lindström, J. F.; Löfwall, f. Sundberg, Astrid M. M.; Fredgård, G. Å. V.

Biträdande inspektör (21).

Hägerman, C. G. H., tjl., tf. Leijonborg, K. A. M.

Förste assistent (20).

Gustrin, F.

Assistenter.

Fernstedt, T. V. (19); Carlsson, A. L. M. (Anna Lisa) (19); Jansson, S. I. (19); Arnesson, O. L. (19); Landenius, P. M. N. (19); Hallgren,

¹⁾ Nuv. innehavaren åtnjuter avlöning enl. lönegr. 26.

NN

E. A. (19); Bjelkerud, G. F. (18); Skoglund, K. B. (18); Wiback, K. T. (18); Leijonborg, K. A. M. (18), tjl. (se sid. 327); Mogren, C. G. E. A. (18); Ljungqvist, T. S. (18); Braathen, f. Möller, Mix A., stadsfullm. (18); Sundberg, K. G. G. (18); tre vakanta (18).

Förste kontorsskrivare (16).

Cervin-Kaminskyj, Elsa M. E.

Kontorsskrivare (13).

Andersson, f. Hägerström, Gårdis.

Läkare (8,172 kr.).

Rabe, K. A. H.

Fem kanslibiträden, fem kontorsbiträden, en expeditionsvakt, ett expeditionsvaktsbiträde.

Nykterhetsnämndens inackorderingshem.

Solberga, Älvsjö; t. 47 00 68.

Nykterhetsnämndens inackorderingshem, som började sin verksamhet den 1 oktober 1921, är

avsett för personer, vilka vid utskrivning från alkoholistanstalt eller eljest sakna lämplig bostad. Vid hemmet, som sålunda är avsett för vård av mindre ingripande natur än internering å alkoholistanstalt, mottagas förutom från alkoholistanstalt permitterade och utskrivna även andra under nykterhetsnämndens övervakning stående personer, vilka kunna anses i behov av det stöd, som hemmet kan skänka dem. Inackorderad person skall i allmänhet ej kvarbo å hemmet längre tid än sex månader i följd.

Nykterhetsnämnden har för inackorderingshemmet förhyrt en fastighetsnämnden tillhörig byggnad i Älvsjö. Plats kan där beredas för 15 personer.

Stat år 1953. (Inackorderingshemmet vid Älvsjö.) Utgifter: driftbudgeten 64,303 kr. (därav engångs 2,300 kr.); inkomster: driftbudgeten 30,850 kr.

Föreståndare (3,000 kr.).

Mallmén, G. H., inspektör (se sid. 327).

En husmoder, två biträden.

Stockholms stads hemhjälpdsnämnd.

Hemhjälpdsnämnden.

Adress och telefon: se sid. 330
Sociala hemhjälpssbyrån.

Stadsfullmäktige beslöt den 19 juni 1944 att tillsätta *Stockholms stads hemhjälpdsnämnd* för att handhåva de uppgifter, som omförmålas i k. kungörelsen den 31 december 1943 om statsbidrag till social hemhjälpssverksamhet.

Enligt kungörelsen skall denna verksamhet hava till ändamål att i hem, där på grund av husmoderns bristande arbetsförmåga eller behov av vila eller annan familjemedlems sjukdom eller ock därmed jämförbara omständigheter tillfälligt behov föreligger av biträde med hemmets skötsel, genom särskild hemvårdarinna lämna sådant biträde under kortare tid. Hemhjälp må jämväl kunna lämnas ensamboende. För avlönande av hemvårdarinna må statsbidrag utgå till kommun, enligt i kungörelsen lämnade bestämmelser. Hemhjälp må tillhandahållas såväl åt den som är mindre bemedlad som åt den, vilken är bemedlad men saknar möjlighet att på annat sätt erhålla lejd arbetskraft. Jämväl åt annan person må, såvitt tillgången på hemvårdarinnor det medger, hemhjälp tillhandahållas. Hemhjälp till mindre bemedlad skall lämnas kostnadsfritt. För hemhjälp, som lämnas bemedlad person, skall betingnas skälig ersättning, vid vars fastställande hänsyn jämväl bör tagas till vederbörandes betalningsförmåga.

Ledningen av statsunderstödd kommunal hemhjälpssverksamhet utövas av kommunal hemhjälpdsnämnd. Kommun skall antingen inrätta särskild hemhjälpdsnämnd eller uppdraga åt annan kommunal myndighet att vara hemhjälpdsnämnd. Särskild hemhjälpdsnämnd utses av dem, som i allmänhet utöva kommunens beslutanderätt, samt skall bestå av tre, fem eller sju för fyra år i sänder utsedda ledamöter jämte lika många suppleanter. Särskild hemhjälpdsnämnd skall inom sig utse ordförande och vice ordförande för ett år i sänder. Vid utseende av ledamöter i särskild hemhjälpdsnämnd bör tillses, att inom nämnden kommer att finnas person med erfarenhet i fråga om husligt arbete. Det åligger hemhjälpdsnämnd beträffande statsunderstödd hemhjälpssverksamhet, som bedrivs av kommun, bl. a. att anställa och entlediga hemvårdarinnor.

Den 19 juni 1944 beslöt stadsfullmäktige att antalet ledamöter i särskilda hemhjälpdsnämnden skulle vara fem jämte lika många suppleanter.

Författningar. K. kung. 31 dec. 1943 om statsbidrag till social hemhjälpssverksamhet, med ändr. (Kf 1943: nr 82, 1947: nr 31, 1948: nr 34, 1950: nr 58, 1951: nr 28, 1952: nr 62). K. socialstyrelsens råd och anvisningar om social hemhjälpssverksamhet. (Råd och anvisningar i socialvårdsfrågor, 1950: nr 60, utg. av k. socialstyrelsen.)

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 1,556,457 kr. (därav engångs 600 kr.); inkomster: driftbudgeten 332,500 kr.

Hemhjälpdsnämndens ledamöter

(för åren 1952—1955).

Ordförande.

Mehr, Hj. L., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Malmroth, f. Herlitz, Elsa, fru, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Daelander, f. Sjöstrand, A. Elisabeth, postmästare.

Jonsson, f. Lundquist, Clary H., fru, stadsfullm.
Remens-Blomqvist, Eva F., läroverksadjunkt, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Engzelius, f. Hansson, Ester K., fru.
Ericsson, f. Nilsson, Ruth I. L., fru, stadsfullm.
Mårtenson, f. Karlsson, Linnéa, fru, stadsfullm.
Nihlfors, f. Cassel, Margit M. S., fru.
Olsson, f. Gustavsson, Lilly E., fru.

Sekreterare (792 kr.).

Eklundh, f. von Bahr, Sigrid G. E., förste assistent (se sid. 271).

¹⁾ Enligt stadsfullmäktiges beslut skall vid förfall för ledamot i första hand inträda: för ordföranden och fru Jonsson suppleanterna fruar Engzelius, Mårtenson, Olsson, Ericsson och Nihlfors, för ledamöterna fruar Daelander och Remens-Blomqvist suppleanterna fruar Ericsson, Nihlfors, Engzelius, Mårtenson och Olsson samt för vice ordföranden suppleanterna fruar Ericsson, Nihlfors, Engzelius, Mårtenson och Olsson.

Redogörare (708 kr.).

Stigner, P. Å. L., förste kammarskrivare (se sid. 139).

Revisorer.

Gemensamma för fattigvårdsnämnden m. fl. (se sid. 259).

Sociala hemhjälpsbyrån.

Slussplan 9, 1 tr., C.; expeditionstid: 9—12 och 13—15 (lördagar 9—12 och 13—13,30). Kassan: 10—12 och 13—15 (lördagar 10—12 och 13—13,30) samt dessutom fredagar 18,30—19,30.

Förste assistenter (20).

Heyman, Ellen A., föreståndarinna för byrån och avdelningsföreståndarinna för distrikt III omfattande Enskede förs. samt Brännkyrka förs. öster om Södertäljevägen; t. 20 29 54; **Oldberg, Greta**, personalchef för hemvårdarinnorna och

avdelningsföreståndarinna för distrikt I omfattande Spånga, Hüsselby, Bromma, Kungsholms och S:t Görans förs.; t. 11 52 45.

Assisterenter.

Setterberg, Arla M. L. (19), avdelningsföreståndarinna för distrikt II omfattande inre staden (utom Kungsholms och S:t Görans förs.) samt Brännkyrka förs. väster om Södertäljevägen; t. 21 56 53; **Carlman, Amelie C. (18)**, assistent för distrikt I; t. 21 35 38; **Wesström, E. M. (Ell-Marie) (18)**, assistent för distrikt III; t. 21 35 38; **Rydell, Inga-Britt (Ex. 18)**, assistent för distrikt II.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Axelsson, f. Mathson, Helfrid E. M.; t. 10 91 31.

Ett kontorsbiträde.

145 årsanställda och 30 deltidanställda hemvårdarinnor, dessutom ett antal tillfälligt anställda hemvårdarinnor.

Stockholms stads pensionsnämnder.

Pensionsnämnderna.

Expeditioner och mottagningar: se nedan resp. ordförande. Beträffande pensionsnämndsdelegerade, se sid. 338.

Tanken att genom försäkring i någon form skapa de mindre bemedlade en sorgfri ålderdom på annan väg än genom fattigvården började redan vid 1800-talets ingång framföras i den svenska riksdagen. Den moderna socialförsäkringens historia i vårt land börjar dock först med Adolf Hedins år 1884 väckta förslag om ålderdomsförsäkring för arbetare. Samma år tillsattes den s. k. *»äldre arbetareförsäkringskommittén»*, som år 1889 var färdig med sitt förslag om obligatorisk ålderdomsförsäkring för varje svensk undersåte. Förslaget framlades aldrig för riksdagen. I stället tillsatte k. m:t 1891 den s. k. *»nya arbetareförsäkringskommittén»*. Dess förslag, som var uppgjort efter tysk förebild och avsåg endast lönearbetare, blev icke antaget av riksdagen, som emellertid samtidigt beslöt avsättande av en fond till ålderdomspensionering. Dylik avsättning har sedan skett årligen och den s. k. *arbetareförsäkringsfonden*, beräknades 1914 uppgå till nära 36 milj. kr. År 1907 tillsattes den s. k. *»ålderdomsförsäkringskommittén»*, som år 1912 avgav sitt betänkande. Vid 1913 års riksdag vann frågan slutligen en lösning genom antagandet av lagen om allmän pensionsförsäkring, i det väsentliga byggd på ålderdomsförsäkringskommitténs förslag.

1913 års lag ersattes sedermera av 1935 års lag i samma ämne.

Den 29 juni 1946 antogs nu gällande lag om folkpensionering (Svf 1946: nr 431), vilken lag trädde i kraft den 1 januari 1948.

Svensk medborgare, som fyllt 16 år och är mantalsskriven inom riket, är berättigad till folkpension enligt lagens bestämmelser. I enlighet med en den 27 augusti 1949 slutna konvention hava de nordiska länderna, Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge, under vissa förutsättningar förbundit sig till ömsesidigt utgivande av ålderspensioner. Rätt till folkpension i form av ålderspension tillkommer den, som fyllt 67 år. För tid före fyllda 67 år utgår folkpension i form av invalidpension till den, som på grund av kroppslig eller sinnessjukdom, sinnesslöhet, vanförhet eller annat lyte varaktigt är ur stånd att försörja sig genom sådant arbete, som motsvarar hans kraf-

ter och färdigheter. Samma gäller för den som är blind eller vars synförmåga är så nedsatt, att han saknar ledsyn. Har sådan högrgradig nedsättning av arbetsförmågan bestått i minst ett år och kan den antagas bliva bestående ytterligare avsevärd tid skall folkpension utgå i form av sjukbidrag. Anka, som vid mannens fränfalle fyllt 55 år och varit gift med honom minst 5 år, äger, så framt hon ej eljest åtnjuter folkpension, rätt till folkpension i form av änkepension. Till änka, som fyllt 55 år, må, om hon uppnått denna ålder under samma kalenderår, som det, varunder mannen avlidit, eller när eljest särskilda skäl föranleda därtill, änkepension utgå, oaktat hon vid mannens fränfalle ej fyllt 55 år. Till envar, som är berättigad till ålderspension utgår allmän ålderspension. Sådän utgår, för år räknat, för gift pensionsberättigad, vars make även åtnjuter hustrutillägg, med 800 kr. samt för annan pensionsberättigad 1,000 kr. Till envar som är berättigad till invalidpension eller sjukbidrag utgår grundpension med 200 kr. om året. Därjämte utgår tilläggspension med 600 kr. om året till gift pensionsberättigad och 800 kr. till ogift pensionsberättigad. Ankepension utgör, där ej särskilda förhållanden föreligga, 600 kr. om året. Å vissa orter förhöjes folkpension med bostadstillägg, som utgår med olika belopp för olika bostadskostnadsgrupper. I grupp V (Stockholm) utgör bostadstillägget för gift pensionsberättigad och till änkepensionsberättigad 400 kr. samt till annan pensionsberättigad i grupp V 600 kr. Därest kommun så beslutat, skall till pensionsberättigad, som är mantalsskriven inom kommunen, utgå särskilt bostadstillägg i enlighet med de grunder, som kommunen har att bestämma. Stadsfullmäktige hava den 3 september 1947 fattat beslut om utgivande av särskilda bostadstillägg åt folkpensionärer i Stockholm samt fastställt grunder för sådana tillägg. Stadsfullmäktige hava vidare den 16 februari och den 30 juni 1948 tagit vissa grunder för utgivande av särskilda bostadstillägg åt personer med änkepension enligt lagen om folkpensionering samt åt personer med änke- och ånklingarbidrag enligt lagen härom. I anslutning härtill hava pensionsnämndsdelegerade den 15 juni 1950 givit sådan tolkning av angivna grunder, att sådana bostadstillägg kunna utgå även till i Stockholm bosatta danska, finska, isländska och norska medborgare. Tilläggspension, änkepension och

PN bostadstillägg minskas i viss proportion i förhållande till årsinkomsten. Till pensionsberättigad gift man, vars hustru ej åtnjuter folkpension, utgår hustrutillägg, därest hustrun fyllt 60 år och makarna varit gifta minst 5 år. När särskilda skäl därtill föranleda må, om mannen åtnjuter ålderspension, hustrutillägg utgå, oaktat hustrun ej fyllt sextio år. Hustrutillägget utgöres av tilläggspension och bostadstillägg uppgående till samma belopp som hustrun skulle hava erhållit i form av sådana förmåner, därest hon varit berättigad till invalidpension. Gift pensionsberättigad, vars make ej åtnjuter folkpension och som före 60 års ålder blivit helt oförmögen till arbete, kan under vissa omständigheter tillerkännas tilläggspension och bostadstillägg med tillsammans högst 400 kr. om året (>hjälplöshetstillägg>). Pensionsberättigad, som saknar synförmåga eller vars synförmåga, sedan ljusbrytningsfel rättats, är så nedsett, att han saknar ledsyn, och som blivit blind före fylda 60 år, skall utöver eljest honom tillkommande folkpension erhålla blindtillägg med 700 kr. om året.

Den som åtnjuter folkpension eller uppbär hustrutillägg skall under vissa förutsättningar uppbära dyrtidstillägg därå. Å folkpension i form av allmän ålderspension, tilläggspension eller änkepension utgår indextillägg efter vissa grunder. Enligt beslut av riksdagen den 4 mars 1953 komma folkpensioners belopp fr. o. m. den 1 maj 1953 att höjas så, att dessa skulle utgå med: för ensamstående ålderspensionär 1,750 kr. om året och för gifta ålders- eller invalidpensionärer 2,800 kr. om året. Änkepensionens och hustrutilläggets maximibelopp höjes till 1,050 kr. om året.

Den nuvarande folkpensioneringslagen av år 1946 har genom lagen den 6 juni 1952 (SvF 1952: nr 396) i viktiga avseenden ändrats. Huvudsyttet med ändringarna har varit att bättre än hittills bereda möjlighet för folkpensionärerna att utnyttja sin arbetskraft och att innehava sparkapital eller annan motsvarande tillgång samt för arbetsgivare att ordna pensioneringsfrågan för anställda utan att därigenom folkpensioneringens inkomstprövade förmåner beskäras alltför starkt. Den avdragsfria inkomsten har därför höjts och avdragsfaktorn har ändrats. Det allmänna och det särskilda bostadstillägget har avskaffats och ersatts av ett kommunalt bostadstillägg. (Stadsfullmäktige hava den 17 november 1952 fastställt grunder för dylika bostadstillägg; jfr Bih. 1952: nr 54, Utl. 1952: nr 402.) Bostadskostnadsgrupperingen inom folkpensioneringen har upphävt. Även en del andra mindre ändringar hava vidtagits i folkpensioneringslagen. (En fullständig redogörelse för den nya lagstiftningen kommer att lämnas i kommande årgång av kalendern.)

Den nya lagstiftningen träder i kraft den 1 januari 1954, men vissa bestämmelser skola emellertid löda till efterrättelse redan fr. o. m. den 1 juli 1952.

De senare äro bland annat: förkortad karenstid för rätt till sjukbidrag, utvidgad rätt till hustrutillägg att gälla även invalidpensionärs eller sjukbidragstagares hustru, makes underskrift på pensionsansökan samt privilegiering av pension på grund av egen eller anhörigs arbetsansättning.

Privilegieringen innebär att arbetsgivarepension å högst 600 kr. för ensamstående och 900 kr. tillsammans för makar icke skall medföra reducering av inkomstprövd pensionsförmån. I anslutning härtill hava stadsfullmäktige den 26 juni 1952 beslutat att ifrågavarande bestämmelser om privilegiering skola äga tillämpning jämväl med avseende på särskilt bostadstillägg till folkpensionärer i Stockholm. I samband med stadsfullmäktiges fastställande av grunder för de nya kommunala bostadstilläggen beslöts ävenledes en generell höjning av de nuvarande särskilda bostadstilläggen att gälla fr. o. m. den 1 januari 1953, varigenom de sämst ställda folkpensionärerna erhöilo samma försörjningsstandard som socialvårdsklientelet. Höjningen utgjorde 144 kr. per år för ogift pensionsberättigad, för gift pensionsberättigad utan hustrutillägg samt för person med änkepension, änke- (änklings-) bidrag, och 96 kr. per år för envar av makar som båda hava folkpension (hustrutillägg).

För att fastställa storleken av de pensionsförmåner, som i varje särskilt fall skola utgå fr. o. m. den 1 januari 1954, måste en omräkning ske av redan utgående dylika förmåner. Omräkningen skall handhavas av de lokala pensionsnämnderna. K. m:t har i kungörelse den 4 augusti 1952 (SvF 1952: nr 615) lämnat föreskrifter angående omräkningsförfarandet.

Såsom bidrag till kostnaderna för folkpensioneringen skall för varje år pensionsavgift erläggas av envar svensk medborgare. På grund av ovan angivna konvention föreligger numera skyldighet för i Sverige bosatta medborgare i de övriga nordiska länderna att erlägga pensionsavgifter enligt folkpensioneringslagen. Pensionsavgift erlägges dock ej för år före det, under vilket han fyller 18 år, eller efter det, under vilket han fyllt 66 år, ej heller av den som åtnjuter folkpension eller förlorat sitt svenska medborgarskap. Den pensionsavgift, som årligen skall erläggas utgör för närvarande en procent av den avgiftspliktiges enligt förordningen om statlig inkomst och förmögenhetsskatt för året taxerade belopp. Om den avgiftspliktige är gift och mantalsskriven såsom tillhörande samma hushåll som sin make, utgör avgiften en halv procent av makarnas sammanlagda taxerade belopp. För varje avgiftspliktig utgör lägsta avgift 6 kr. samt högsta avgift 100 kr. Pensionsavgifterna ingå till folkpensioneringsfonden.

Genom lag den 29 juni 1946 om frivillig statlig pensionsförsäkring kunna svenska medborgare under vissa förutsättningar hos pensionsstyrelsen försäkras till erhållande av pension.

Kommun skall för varje kalenderår bidraga till kostnaderna för folkpensioner *dels* med $\frac{3}{20}$ -dels procent för varje fullt tiotal skatteören per invånare i kommun, av kostnaden för tilläggs-pensioner, änkepensioner och bostadstillägg, som under året utbetalats till inom kommunen mantalsskrivna pensionsberättigade, dock högst hälften av nämnda kostnad, *dels* ock med hela kostnaden för särskilda bostadstillägg, som under året utgått i enlighet med fastställda grunder.

Folkpensioneringens förvaltningsorgan utgöras dels av ett statens ämbetsverk, *pensionsstyrelsen*, dels av kommunala *pensionsnämnder*. I varje kommun skall finnas en pensionsnämnd. Ordförande och dennes suppleant utses av konungens befallningshavande (i Stockholm överståthållarämbetet) för fyra år, ledamöterna, till antalet högst sex, jämte lika många suppleanter, utses i stad av stadsfullmäktige, likaledes för fyra år (hälften avgår vartannat år). Därjämte äger pensionsstyrelsen utse ombud hos nämnderna samt vissa instruktionsombud. Ordförande eller ordförandes suppleant samt ledamot eller ledamots suppleant i pensionsnämnd må endast den man eller kvinna vara, som är i kommunen boende samt icke är omyndig eller i konkurstillstånd eller av allmänna fattigvården omhändertagen för varaktig försörjning. Då inom ett pensionsdistrikt pensionsnämnd första gången valts, skall efter lottnings halva antalet av de utsedda ledamöterna avgå vid utgången av andra året av den tid, för vilken de blivit valda, så ock suppleanterna för de avgående ledamöterna. Pensionsnämnd tillkommer att i första hand pröva i pensionsansökningarna lämnade upplysningar samt på grund av denna prövning besluta huruvida sökanden äger rätt till pension ävensom, där sökanden finnes berättigad därtill, fastställa pensions belopp och då fråga är om sjukbidrag, den tidpunkt intill vilken bidraget längst må utgå. Pensionsstyrelsen utfärdar pensionsbrev och utbetalar pensionsbeloppen. Pensionsnämnds beslut får överklagas inom fjorton dagar hos pensionsstyrelsen. Dess beslut åter kan överklagas av justitiekanslern eller efter dennes medgivande av kommun, pensionsnämnds ordförande och pensionsstyrelsens ombud hos regeringsrätten. Enskild sakägare må fullfölja talan allenast så framt pensionsstyrelsen lämnat tillstånd därtill.

Genom lag den 26 juli 1947 har fattigvårdssamhälle möjlighet att ställa medel till förfogande för fattigvårdsstyrelse till beredande dels av kommunala pensionstillskott åt personer, vilka uppbära folkpension, men icke enligt folkpensioneringslagen äro uteslutna från tilläggs-pension, änkepension eller bostadstillägg, men ändock av särskilda skäl finnas vara i behov av fattigvård, dels av kommunala tillskott till bidrag till änkor och änklingar med barn åt personer, vilka finnas vara i behov av fattigvård, oaktat de åtnjuta bidrag enligt lagen om bidrag till änkor och änklingar med barn, dels av kommunala

tillskott till särskilda barnbidrag eller till bidragsförskott åt barn, vilka finnas vara i behov av fattigvård, oaktat för dem utgå barnbidrag, särskilda barnbidrag till änkor och invaliders m. fl. barn eller bidragsförskott, dels ock av kommunala sjukvårdsbidrag till bestridande, gemensamt med pensionsstyrelsen, av kostnader för åtgärder till förebyggande eller hävande av högradig nedsättning av arbetsförmågan, med föreskrift, att tillskott och bidrag, som utdelas av dessa medel, icke skola vara att anse såsom fattigvård. Sådana tillskott och bidrag må icke tilldelas andra personer än dem, som äro mantalsskrivna inom fattigvårdssamhället och där äga hemortsrätt ifråga om fattigvård. I övrigt äger samhället bestämma de grunder, som för beviljande av tillskott och bidrag böra av fattigvårdsstyrelsen iakttagas.

Ang. *sjukvård* och *yrkesutbildning*, se sid. 339.

Stockholms stad är f. n. enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 maj 1951 fastställt av överståthållarämbetet den 22 juni 1951, indelad i 14 pensionsdistrikt.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 maj 1951, fastställt av överståthållarämbetet den 22 juni 1951 utgå till ordförandena i 1:a—10:e jämte 14:e distrikten 900 kr. samt i 11:e—13:e distrikten 1,100 kr., samt ett tilläggsbelopp å sammanlagt 24,650 kr. att av pensionsnämnds-delegerade fördelas mellan nämndernas ordförande i förhållande till antalet av respektive pensionsnämnder för år handlagda ärenden samt till en var av ordförandesuppleanterna i 1:a—13:e distriktens pensionsnämnder arvode med 450 kr. för år och till ordförandesuppleanten i 14:e distriktets pensionsnämnd arvode med 375 kr. per år. Genom stadsfullmäktiges beslut den 16 februari 1953 hava de till ordförandena och deras suppleanter utgående arvoden höjts med 15 procent med rekroativ verkan fr. o. m. den 1 juli 1952. Till nämndernas kommunalvalda ledamöter utgår arvode med 10 kr. per sammanträde.

Nämndernas nuvarande ordförande (jämte suppleanter) äro utsedda av överståthållarämbetet för tiden t. o. m. den 31 december 1955. Övriga nuvarande ledamöter och suppleanter hava utsetts av stadsfullmäktige den 5 december 1949 (för åren 1950—1953) och den 8 december 1951 (för åren 1952—1955) varjämte kompletteringsval hava ägt rum den 19 februari samt 8 och 17 december 1951. Suppleant inträder vid förfall för viss ordinarie ledamot.

Författningar. Lag 29 juni 1946 om folkpensionering, med ändr. K. instruktion 13 mars 1937 för pensionsnämnderna, med ändr. Lag 26 juli 1947 om kommunala pensionstillskott m. m., med ändr. Lag 30 juni 1947 om kommunernas bidrag till kostnaderna för folkpensioneringen, med ändr. Lag 26 juli 1947 om särskilda barnbidrag till änkor och invaliders m. fl. barn, med ändr. Lag 26 juli 1947

PN

om bidrag till änkor och änklar med barn, med ändr. Grunder för utgivande av särskilda bostadstillägg åt folkpensionärer i Stockholm, fastställda av SF 3 sept. 1947 (Kf 1947: nr 51). Grunder för utgivande av särskilda bostadstillägg åt personer med änkepension enligt lagen om folkpensionering, fastställda av SF 16 febr. 1948 (Kf 1948: nr 9), med tillägg 30 juni 1948 (Kf 1948: nr 40). Lag 29 juni 1946 om frivillig statlig pensionsförsäkring. K. kung. 30 dec. 1947 ang. anordnandet av den frivilliga statliga pensionsförsäkringen (Svf 1947: nr 981). K. kung. 18 nov. 1949 om tillämpning av en mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge den 27 aug. 1949 slutna konvention om ömsesidigt utgivande av ålderspensioner (Svf 1949: nr 582).

Stat år 1953. (Stadens utgifter för folkpensionering och särskilda barnbidrag till änkor och invaliders barn samt bidrag till änkor och änklar med barn ävensom särskilda bostadstillägg): driftbudgeten 22,700,000 kr.

1:a distriktet

(omfattande Storkyrko-, Klara och Adolf Fredriks församlingar).

Expedition: Herkulesgatan 24, C., varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 11 71 92.

Ordförande.

Rosén, N. J. O., byrådirektör. Mottagning: Herkulesgatan 24, 1 tr., C., måndagar 17—18.
Suppleant: Govenius, C. A., förste kanslist.

Ledamöter.

Andersson, R. G. S., sekreterare; **Flodin, O. B.**, typograf; **Haneryd, S. G.**, tjänsteman; **Mårtensson, A. H.**, portvakt; **Svanberg, I. F.**, köpman; **Åkerlund, K. O.**, börsvaktmästare.

Suppleanter: Lagerman, S. A., redaktör (för Andersson); **Davidsson, D. G.**, redaktör (för Flodin); **Klingmark, E. Linnéa**, tjänsteman (för Haneryd); **Nilson, S. P. L.**, skatteassistent (för Mårtensson); **Emtell, Märtha E.**, kontorist (för Svanberg); **Lindqvist, f. Ekblad, Märta K.**, fru (för Åkerlund).

2:a distriktet

(omfattande Kungsholmens församling samt St Görans församling öster om Igeldammsgatan, Marienbergsgatan, Drottningholmsvägen, Fridhemsgatan, Norr Mälarstrand).

Expedition: Svedbergsgatan 2, K., varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 51 97 27.

Ordförande.

Thulin, Y. T., inspektör. Mottagning: Svedbergsgatan 2, K., torsdagar 17—18.

Suppleant: Sandberg, C. M. G., tf. förste kammarskrivare.

Ledamöter.

Hellström, f. Lind, E. A. Ingrid, fru; **Klingberg, K.-E.**, svetsare; **Rathsman, E. F. N.**, kamrerare; **Reuterlid, f. Hågelund, Valborg K.**, fru; **Sala, E.**, assursanspektör; **Åhman, f. Ström, Karin L.**, fru.

Suppleanter: Prüzellius, f. Gustavsson, Sigrd T., affärsinnehavare (för Hellström); **Löfberg, A. E.**, assistent (för Klingberg); **Carlsson, N. W.**, försäkringskonsulent (för Rathsman); **Stavenius, L.**, f. d. järnvägstjänsteman (för Reuterlid); **Lindqvist, B. E. G.**, tjänsteman (för Sala); **Brunell, F. L.**, järnvägstjänsteman (för Åhman).

3:e distriktet

(omfattande Gustav Vasa församling samt de delar av Matteus församling, som ligga öster om Norrtullsgatan och söder om Ynglingagatan).

Expedition: Surbrunnsgatan 61, 1 tr., Va., varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 32 71 60.

Ordförande.

Löfgren, A., f. d. förbundsordförande. Mottagning: Surbrunnsgatan 61, 1 tr., Va., måndagar 17—18.

Suppleant: Eväus, H. V., byggnadssekreterare.

Ledamöter.

Eriksson, I. H., verkstadsinnehavare; **Fredrikson, Anny L.**, fröken; **Hallström, K. L. F.**, tjänsteman; **Karlström, Alfhild M.**, fröken; **Lund, E. V.**, skrädderiidkare; **Sundberg, K. O. E.**, kassör.

Suppleanter: Asp, f. Wester, A. Elisabet, kammarskrivare (för Eriksson); **Wallstig, S. T.**, tjänsteman (för Fredrikson); **Andersson, E. V.**, sjukbärare (för Hallström); en vakant (för Karlström); **Janér, H. G. A.**, agronom (för Lund); **Carbell, f. Hansson, Elin S. D.**, fru (för Sundberg).

4:e distriktet

(omfattande Matteus församling, utom de delar, som ligga öster om Norrtullsgatan och söder om Ynglingagatan).

Expedition: Surbrunnsgatan 61, 1 tr., Va., varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 32 71 60.

Ordförande.

Scholander, A. H. E., taxeringsinspektör. Mottagning: Surbrunnsgatan 61, 1 tr., Va., måndagar 17—18; t. 32 48 05.

Suppleant: Bratt, O. L., e. o. taxeringsinspektör.

Ledamöter.

Andersson, J. E., kamrerare; **Borg, P. S. H.**, kamrerare; **Eriksson, f. Engdahl, Judith F. V.**, fru; **Fahlström, A. E.**, hälsovårdskommissarie;

Forsberg, A. B. Britta, fröken; **Söderberg, K. E. A.**, sekreterare.

Suppleanter: **Schagerlind, S. R.**, föreståndare (för Andersson); **Svensson, J. E.**, skräddarmästare (för Borg); **Nyrén, Astrid Ch.**, kontorist (för Eriksson); **Norgren, B. R.**, köpman (för Fahlström); **Fagerström, f. Bendelin, S. A. Britta**, fru (för Forsberg); **Andersson, f. Flodström, Anna H.**, fru (för Söderberg).

5:e distriktet

(omfattande Johannes, Engelbrekts och Jakobs församlingar).

Expedition: Sturegatan 62, n. b., Ö., varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 62 03 40.

Ordförande.

Erdmann, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru. Mottagning: Sturegatan 62, n. b., Ö., måndagar 18—19.

Suppleant: **Fallenius, C. M. G.**, byråsekreterare.

Ledamöter.

Dahl, J. A., smed; **Ekdect, G. O. A.**, förste byråbokhållare; **Hedberg, E. Å. G.**, tapetserare; **Norén, f. Bäckström, Anna S.**, barnmorska; **Norlén, I. H.**, ingenjör; **Pettersson, Ellen M.**, kontorist.

Suppleanter: **Schülzberg, Annie E. Ch.**, inspektis (för Dahl); **Bergvall, Birgitta**, kontorist (för Ekdect); **Lagerqvist, Irma A. L.**, fröken (för Hedberg); **Ottesjö, P.**, vaktmästare (för Norén); **Thord, K. G.**, byggnadsingenjör (för Norlén); **Carlson, C. F. Y.**, förman (för Pettersson).

6:e distriktet

(omfattande Hedvig Eleonora och Oscars församlingar).

Expedition: Sturegatan 62, n. b., Ö., varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 62 03 40.

Ordförande.

Josefsson, J. S. B., telegrafkontrollör. Mottagning: Sturegatan 62, n. b., Ö., onsdagar 19—20.

Suppleant: **Beckman, f. Larsson, Dagmar H. M.**, registrator.

Ledamöter.

Eriksson, U. G. E., folkskollärare; **Hellgren, f. Stenling, Elin K.**, fru; **Isander, Margareta**, sekreterare; **Lindh, S.**, kamerare; **Möller, f. Rietz, Ingegerd**, fru; **Tollsten, J. E.**, handlande.

Suppleanter: **Johansson, F. N.**, maskinist (för Eriksson); **Alexanderson, S.-T.**, indentent (för Hellgren); **Ekelund, f. Smith, Karin O.**, fru (för Isander); **Lundberg, Vilma A.**, kassörska (för Lindh); **Ahlin, H. E. M.** (Margith), sjuksköterska (för Möller); **Söderling, K. G. L.**, posttjänsteman (för Tollsten).

7:e distriktet

(omfattande Maria Magdalena och Högalids församlingar).

Expedition: Blecktornsgränd 12, n. b., Sö., varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 44 60 51, 44 60 52.

Ordförande.

Öman, S. J., byrådirektör. Mottagning: Blecktornsgränd 12, n. b., Sö., måndagar 17—18.

Suppleant: **Sjödén, K. J.**, byråsekreterare.

Ledamöter.

Clässon, P. J., inspektör; **Holmberg, E. A. N.**, portvakt; **Jansson, M. Viktoria**, fröken; **Kulin, H. V.**, chaufför; **Månsson, A. V.**, byråchef; **Sjöblom, J. A.**, byråsekreterare.

Suppleanter: **Ericsson, N. T.**, verkmästare (för Clässon); **Ek, E. F.**, köpman (för Holmberg); **Sjöberg, f. Johnsson, J. S.** (Hanna), fru (för Jansson); **Forsman, E. G.**, assistent (för Kulin); **Östlund, f. Mellgren, A. Lilly M.**, fru (för Månsson); **Åberg, H. S.**, verkmästare (för Sjöblom).

8:e distriktet

(omfattande Katarina församling med undantag av den del av församlingen, som ligger norr om en linje dragen i Kocksgatan, Götgatan mellan Kocksgatan och Folkungagatan samt Folkungagatan från Götgatan och västerut till församlingsgränsen, ävensom den del av stadsdelen Årsta av Brännkyrka församling, som ligger öster om stambanan).

Expedition: Allhelgonagatan 14, Sö., varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 40 84 48.

Ordförande.

Korsner, K. M. H., tf. inspektör. Mottagning: Allhelgonagatan 14, Sö., torsdagar 16,30—17,30.

Suppleant: **Landén, N. H.**, kanslist.

Ledamöter.

Hjort, N. G., amanuens; **Johnselius, A.**, f. d. parkinspektör; **Karlsson, J. B. A.**, maskinmontör; **Pettersson, R. F.**, speditör; **Rydell, S. Å. M.**, notarie; **Ågren, Å. W.**, reklamchef.

Suppleanter: **Lindkvist, f. Andersson, Vera D.**, städerska (för Hjort); **Andersson, K. R.**, bokbindarmästare (för Johnselius); **Englund, K. G. P.**, slussförman (för Karlsson); **Axell, Edit V.**, bitr. föreståndarinna (för Pettersson, R. F.); **Garding, B. A. W.**, ingenjör (för Rydell); **Lundin, Kerstin C. A. S.**, farm. kand. (för Ågren).

9:e distriktet

(omfattande Sofia församling samt den del av Katarina församling, som icke tillhör 8:e distriktet)

Expedition: Erstagatan 32—34, n. b., Sö., varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 40 10 47

PN

Ordförande.

Vanner, O. A., redaktör. Mottagning: Erstatan 32—34, n. b., Sö., tisdagar 18—19.

Suppleant: **Sandelius**, N. H. K. R., pressare (se nedan).

Ledamöter.

Carlsson, f. Eriksson, B. L. V. (Brynhild), fru; **Edberg**, H. W., kamrerare; **Lindström**, P. H., kamrerare; **Sandelius**, N. H. K. R., pressare (se ovan); **Svalberg**, f. Lundberg, Signe M., fru; **Tideblad**, f. Dahl, Alice H. E., fru.

Suppleanter: **Hellner-Ronner**, E. Martha, social kurator (för Carlsson); **Norling**, H., fabrikör (för Edberg); **Östfors**, K., ingenjör (för Lindström); **Nordgren**, E. J., tjänsteman (för Sandelius); **Magnusson**, S. O., hälsovårdsinspektör (för Svalberg); **Wählander**, A. E. F., tjänsteman (för Tideblad).

IO:e distriktet

(omfattande St Görans församling utom den del, som tillhör 2:a distriktet samt Essingeöarna).

Expedition: Svedbergsplan 2, K., varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 51 97 27.

Ordförande.

Lindskog, N. C. F., förste taxeringsinspektör. Mottagning: Svedbergsplan 2, K., torsdagar 17—18.

Suppleant: **Fernström**, O. B., e. o. kanslist.

Ledamöter.

Hjelmström, f. Lindgren, Astrid M., fru; **Lundgren**, K. J. H., disponent; **Petersson**, f. Dahl, Elin A. R., fru; **Poppius**, H. D., amanuens; **Skoglund**, C. Ulla V., kontorsbiträde; **Ånstrand**, K. J. A., tjänsteman.

Suppleanter: **Ahlgren**, K. B. Z., kamrerare (för Hjelmström); **Bergman**, G. H., byggnadsingenjör (för Lundgren); **Ljungcrantz**, K., typograf (för Petersson); **Dahlander**, S. W., köpman (för Poppius); **Wennström**, f. Johansson, G. M. (Maja), fru (för Skoglund); **Rylander**, C. G. A., verkstadsarbetare (för Ånstrand).

II:e distriktet

(omfattande Bromma församling utom Essingeöarna).

Expedition: Gustavslundsvägen 170 (Kommunalhuset vid Alvik), Bromma, varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 26 69 87.

Ordförande.

Kjellgren, f. Larssén, Elsa E., fru. Mottagning: Gustavslundsvägen 170 (Kommunalhuset vid Alvik), Bromma, måndagar 17—18; t. 26 69 87.

Suppleant: **Sundström**, f. Mörk, Karin S., fru.

Ledamöter.

***Bergcrantz**, S., snickare; **Hamrin**, Bell I., kasörska; **Hedberg**, f. Östlund, Astrid V., fru; **Hollsten**, B. A., chefredaktör; ***Nordström**, M. B. (Maja), sekreterare; ***Sundström**, f. Persson, Gunhild C., fru.

Suppleanter: ***Allård**, C. A., verkställare (för Bergcrantz); **Axell**, f. Bengtson, Eva L., fru (för Hamrin); **Sundkvist**, J. E., kommunalarbetare (för Hedberg); **Milton**, f. Nylén, Valborg A. E., fru (för Hollsten); ***Holthagen**, K. H., speditionschef (för Nordström); ***Lange**, f. Saul, Marta B., fru (för Sundström).

12:e distriktet

(omfattande Brännkyrka församling utom den del av stadsdelen Årsta, som ligger öster om stambanan).

Expedition: Karusellplan 7—13, Hågersten, varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 45 11 28, 45 11 29.

Ordförande.

Dahlgren, T. E., inspektör. Mottagning: Karusellplan 7—13, Hågersten, onsdagar 17—18; t. 45 11 28, 45 11 29.

Suppleant: **Anderson**, K. E. H., kanslidirektör.

Ledamöter.

Andersson, A. H., skräddare; **Andersson**, P. S., förrådsförvaltare; **Hedin**, O. R. E., tjänsteman; **Jeppsson**, J. A., polisman; **Sederholm**, V. A., fabrikör; **Sundell**, J. Hj., kontorist.

Suppleanter: **Göransson**, M. G., metallarbetare (för Andersson, A. H.); **Bielkelöv**, Inga, korrespondent (för Andersson, P. S.); **Holmberg**, V., järnvägstjänsteman (för Hedin); **Järsäter**, E. B., lagerchef (för Jeppsson); **Florén**, Ethel H. D., fröken (för Sederholm); **Hedström**, f. Jansson, Helfrid A., fru (för Sundell).

13:e distriktet

(omfattande Enskede församling).

Expedition: Gullmarsplan 17, Johanneshov, varje helgfri dag 13—14 (ej lördag); t. 48 15 81.

Ordförande.

Sandén, A. H., överlärare. Mottagning: Gullmarsplan 17, Johanneshov, onsdagar 18—19.

Suppleant: **Rosell**, C.-E., taxeringskommissarie.

Ledamöter.

Ekstam, K. G. S. A., tjänsteman; **Eriksson**, E. G. F., stereotypör; **Hultman**, f. Widén, Margit E., folkskollärarinna; **Jakobsson**, S. G. W., förste taxeringsinspektör; **Nordland**, E. E., folkskollärare; **Rosén**, f. Hult, Ella I. Ch., sekreterare.

Suppleanter: Tillman, S. G. F., folkskollärare (för Ekstam); Larsson, I. S., f. d. förbundsordförande (för Eriksson); Westerlund, K. V. (Stina), småskollärarinna (för Hultman); Lagerqvist, f. Adolfsson, Gurli M., fru (för Jakobsson); Lindahl, C. J., förste hälsovårdsinspektör (för Nordland); Falk, A. T., snickare (för Rosén).

14:e distriktet

(omfattande Spånga församling (Spånga-Hässelby)).

Expedition: (För Spånga.) Värsta Allé 1, Solhem, Spånga, varje helgfri dag 8,30—10,30; t. 36 00 27, 36 09 25. (För Hässelby.) Riddersviksvägen 27, Hässelby villastad, tisdagar 9—10, fredagar 18—19; t. 38 06 35.

Ordförande.

Sunnerman, E. R., kamrerare. Mottagning: Värsta Allé 1, Solhem, Spånga, måndagar 18—19; t. 36 00 27.

Suppleant: Ericsson, G. H., tjänsteman.

Ledamöter.

Eklund, f. Hedlund, Monny K., fru; ***Håkanson, H. L.**, e. o. kyrkoadjunkt; ***Kåsjö, J. B.**, trädgårdsmästare; ***Magnusson, K. G.**, f. d. lokförare; **Nånberg, N. R.**, lagerarbetare; **Rydblad, f. Hess, A. E. (Elsa)**, fru.

Suppleanter: **Franzén, N. A.**, skolvaktmästare (för Eklund); ***Jacobsen, f. Westrin, Signe A. Ch.**, fru (för Håkanson); ***Johansson, J. A.**, trädgårdsmästare (för Kåsjö); ***Skoog, K. H.**, tf.

extra föreståndare (för Magnusson); **Höök, K. A.**, f. d. järnvägstjänsteman (för Nånberg); **Ackeberg, N. G. A.**, handelsträdgårdsmästare (för Rydblad).

PN

Pensionsstyrelsens ombud.¹⁾

1:a området

(omfattande 4:e och 6:e pensionsdistrikten).

Welander, G. A., assessor.

2:a området

(omfattande 2:a, 8:e, 9:e och 13:e pensionsdistrikten).

Tegelmark, S. O., förste byråsekreterare.

3:e området

(omfattande 1:a, 3:e, 10:e och 11:e pensionsdistrikten).

Lundquist, F. H., rådman.

4:e området

(omfattande 5:e och 12:e pensionsdistrikten).

Stenemark, E. T. R., ombudsman.

5:e området

(omfattande 7:e och 14:e pensionsdistrikten).

Åhlander, S., advokat.

¹⁾ Ej i denna egenskap upptagna i kalenderns personalavdelning.

Stockholms stads pensionsnämndsdelegerade.

Pensionsnämndsdelegerade.

I enlighet med av stadsfullmäktige lämnat bemyndigande träffade drätselnämnden år 1921 med Föreningen för Välgörenhetens Ordnande ett avtal, enligt vilket den av föreningen inrättade »registerbyrån för understöd och pensioner» mot viss årlig ersättning av staden skulle upprätta ett kortregister över samtliga av pensionsnämnderna handlagda ärenden samt lämna pensionsnämndsordförandena upplysningar ur detta och byråns eget register m. m.

Då emellertid behov uppkom av ytterligare centralisering av pensionsnämndernas verksamhet, beslöt stadsfullmäktige den 15 mars 1926 — i syfte bl. a. att möjliggöra en mera effektiv upplysningsverksamhet bland allmänheten rörande den allmänna pensionsförsäkringen samt för att befria pensionsnämndernas ordförande från de mera mekaniska expeditionsgöromålen — att inrätta en särskild central upplysnings- och registerbyrå, med uppgift att biträda pensionsnämnderna i deras verksamhet. Till denna byrå sammanfördes det upplysnings- och expeditionsarbete, som ankom å pensionsnämnderna och som utan olägenhet för verksamheten kunde handläggas centralt. Pensionsärendenas sakliga prövning handhades fortfarande av de olika pensionsnämnderna.

Å den centrala byrån, som började sin verksamhet den 1 juli 1926 och öppnades för allmänheten den 3 jan. 1927, fanns tillgängligt ett kortregister över alla de personer, som alltsedan pensionsförsäkringens tillkomst år 1914 i Stockholm sökt eller erhållit pension, varjämte därstädes sammanförts och ordnats de olika pensionsnämndernas arkiv. I samband med byråns inrättande upphörde det förutvarande samarbetet med registerbyrån för understöd och pensioner (se ovan).

Allmänheten erhöi å upplysnings- och registerbyråns kostnadsfritt råd och upplysningar såväl rörande den allmänna pensionsförsäkringen som och beträffande den därmed förenade, av pensionsstyrelsen anordnade sjukvårdande verksamheten. I fråga om sistnämnda verksamhet, som huvudsakligen omfattade kurortsvård och yrkesutbildning, ombesörjde byrån, enligt överenskommelse med fattigvårdsnämnden, erforderliga utredningar och skriftväxling ävensom utbetalning av beviljade yrkesutbildningsbidrag, stadgad övervakning under utbildningstiden m. m. Ansökningar om folkpension, barnbidrag och

blindhetsersättning kunde inlämnas å byrån, som vidarebefordrade dem till de olika pensionsnämnderna. Byråns tjänstemän biträdde dessutom vid behov allmänheten med upprättande av ansökningar. I övrigt verkställde byråns tjänstemän utredningar och efterprövningar i pensions- och sjukvårdsärenden såväl för pensionsstyrelsen som för pensionsnämndernas ordförande samt biträdde de sistnämnda med vissa expeditionella göromål.

Pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå, som intog en fristående ställning men i sin verksamhet skulle uppehålla nödigt samarbete med övriga organ för stadens understödsverksamhet, stod under ledning av en styrelse, bestående av fem av stadsfullmäktige för ett år i sänder valda ledamöter, av vilka två samtidigt skulle vara ordförande i pensionsnämnd, en ledamot av drätselnämnden samt en ledamot av fattigvårdsnämnden.

Den 3 september 1947 beslöt stadsfullmäktige, att särskilda bostadstillägg från och med 1948 års ingång skulle utgivas till behövande folkpensionärer i Stockholm enligt de grunder, som föreslagits av en av stadskollegiet för detta ändamål tillsatt kommitté (Bih. 1947: nr 15). I samband härmed beslöt stadsfullmäktige att godkänna kommitténs förslag i fråga om verksamhetens administration att gälla tills vidare i avvaktan på slutförandet av det utredningsuppdrag, som tilldelats socialvårdens planeringskommitté (se sid. 495). I enlighet härmed hava stadsfullmäktige tillsatt *Stockholms stads pensionsnämndsdelegerade*, bestående av socialborgarrådet såsom ordförande och ytterligare sex ledamöter jämte sju suppleanter.

Stadsfullmäktige beslöt vidare samma dag den 3 september 1947 att pensionsnämndsdelegerade omedelbart skulle träda i verksamhet samt att styrelsen för pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå ävensom pensionärs-hemsdelegerade i samband härmed skulle upphöra att fungera. Ytterligare beslöt stadsfullmäktige samma dag att uppdraga åt fattigvårdsnämnden att ställa erforderliga lokaler samt biträden å socialbyråerna till pensionsnämndernas förfogande ävensom att sammanföra pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrås register med socialregistret (se sid. 262).

Pensionsnämndsdelegerade hava i uppdrag att med biträde av delegerades kansli följa verksamheten rörande särskilda bostadstillägg åt behövande folkpensionärer i Stockholm, att verka för likformighet vid tillämpningen av de av stadsfullmäktige fastställda grunderna för ut-

givande av särskilda bostadstillägg, att utfärda anvisningar rörande tolkningen av dessa grunder, att avgiva av pensionsstyrelsen och pensionsnämnd begärt yttrande rörande särskilda bostadstillägg samt att utse hyresgäster i pensionärshemmen.

Från och med den 1 november 1947 överfördes successivt huvuddelen av de arbetsuppgifter, som tidigare åvilat pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå, beträffande pensionsärenden till pensionsnämndernas expeditioner, likaså ärenden beträffande särskilda barnbidrag och blindhetsersättning. Övriga byråns arbetsuppgifter övertogs av pensionsnämndsdelegerades kansli, dit även en del av byråns personal överflyttades.

Pensionsnämndsdelegerades kansli skall vara en central expedition för frågor rörande sjukvård, yrkesutbildning, näringshjälp m. m. (pensionsstyrelsens invaliditetsförebyggande verksamhet). Kansliet skall vidare vara ett centralt mottagningsställe, dit personer, oavsett bostadens läge i Stockholm, kunna hänvända sig för erhållande om bostad och upplysningar i folkpensionsfrågor samt biträda allmänheten vid upprättande av pensionsansökningar av olika slag ävensom ansökningar om bostad i pensionärshem. Tillika skall kansliet verkställa förekommande undersökningar i samband med urval av hyresgäster till pensionärshem. På uppdrag av vederbörande myndighet (barnavårdsnämnden, fattigvårdsnämnden, folkskoleledningen och sjukhusdirektionen) verkställer kansliet utredning och ansökan om folkpension för å statens sinnessjukhus och å vissa anstalter intagna personer, för vilka staden erlägger avgift.

Val av pensionsnämndsdelegerade och suppleanter ägde rum dels den 4 december 1950 för åren 1951—1954, avseende tre ledamöter och fyra suppleanter dels ock den 19 december 1952 för åren 1953—1956, avseende tre ledamöter och fem suppleanter.

Författningar. Grunder för utgivande av särskilda bostadstillägg åt folkpensionärer i Stockholm, fastställda av SF 3 sept. 1947 (Kf 1947: nr 51). Grunder för utgivande av särskilda bostadstillägg åt personer med änkepension enligt lagen om folkpensionering, fastställda av SF 16 febr. 1948 (Kf 1948: nr 9), med tillägg 30 juni 1948 (Kf 1948: nr 40), 27 juni 1951 (Kf 1950: nr 29) och 17 nov. 1952 (Kf 1952: nr 82).

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 349,722 kr.

Pensionsnämndsdelegerade.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Mehr, Hj. L., borgarråd, stadsfullm., t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Erdmann, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru.¹⁾

Övriga ledamöter.

Fredrikson, Anny L., fröken.

Jeppsson, J. A., polisman.

Larsson, Emil W., tf. extra assistent, stadsfullm.

Lundgren, W. E. Valborg, advokat.¹⁾

Vanner, O. A., redaktör.¹⁾

Suppleanter.²⁾

Beckman, f. Larsson, Dagmar H. M., registrator.

Kåsjö, J. B., trädgårdsmästare.¹⁾

Lund, E. V., skrädderiidkare.

Månsson, A. V., byråchef.¹⁾

Mårtenson, f. Karlsson, Linnéa, fru, stadsfullm.¹⁾

Sala, E., assursansinspektör.¹⁾

Setréus, I. M., kassör, stadsfullm.

Sekreterare (1,200 kr.).

Anderson, K. E. H., kanslidirektör (se sid. 418).

Underdelegationer.

Delegationen för folkpensionsärenden

(särskilda bostadstillägg).

Mehr, Hj. L. (ordf.); **Erdmann, f. Malm, E. K. G. (Gertie); Fredrikson, Anny L.**

Suppleanter: **Beckman, f. Larsson, Dagmar H. M.; Jeppsson, J. A.**

Sekreterare och föredragande.

Thulin, Y. T., inspektör (se sid. 340).

Delegationen för pensionärshemmen.

Lundgren, W. E. Valborg; Vanner, O. A.; Larsson, Emil W.

Suppleanter: **Kåsjö, J. B.; Sala, E.**

¹⁾ Vice ordföranden och ledamöterna fröken Lundgren och hr Vanner samt suppleanterna hrr Kåsjö, Månsson, fru Mårtenson och hr Sala äro valda för tiden till och med utgången av år 1954.

²⁾ Enligt styrelsens beslut skola vid förfall suppleanterna i första hand inträda i följande ordning: för ordföranden hr Setréus och fruarna Beckman och Mårtenson, för vice ordföranden hrr Lund, Månsson, Kåsjö och Sala, för fröken Fredrikson hrr Kåsjö, Månsson och Sala, för fröken Lundgren hrr Månsson, Sala och Kåsjö, för hr Jeppsson hrr Sala, Kåsjö och Månsson, för hr Vanner fruarna Beckman och Mårtenson samt hr Setréus och för hr Larsson fru Mårtenson, hr Setréus och fru Beckman. I andra hand skall ordningen avgöras efter suppleanternas tjänstetid hos delegerade och vid lika tjänstetid efter levnadsålder.

PNdel *Sekreterare och föredragande.*

Sandberg, C. M. G., tf. förste kammarskrivare
(se nedan).

Revisorer.

Gemensamma för fattigvårdsnämnden m. fl.
(se sid. 259).

**Pensionsnämndsdelegerades
kansli (Folkpensionsbyrån).**

*Östra Järnvägsgratan 24, n. b., C.; (post-
adress: postfack 879, Stockholm 1; post-
girokonton nr 156096); t. 22 55 00 (växel);
expeditionstid: vardagar 10—14; dessutom
fredagar 19—20.*

Inspektör (1 kl.) (26).

Thulin, Y. T.

Förste kammarskrivare (23).

Vakant, tf. **Sandberg, C. M. G.**

Förste assistent (20).

Sandberg, C. M. G., tjl. (se ovan), tf. **Edling,
B. Hj. M.**

Assistenter (18).

Edling, B. Hj. M., tjl. (se ovan); **Josefsson, J. E.**

Ett kanslibitråde, två kontorsbiträden,
en expeditiionsvakt.

Pensionärshemmen.

Anordnande och drift av pensionärshem reg-
leras genom k. kungörelsen den 22 juni 1939
om statsbidrag till anordnande av pensionärs-
hem. Kungörelsen, som tillkom efter proposi-
tion till nämnda års riksdag på grundval av
1938 års pensionärsbostadssakkunnigas betän-
kande, har sedermera ändrats den 30 december
1939, 30 juni 1942, 5 december 1947 och 30
juni 1948.

Ärskikten med denna verksamhet är att så-
som ett komplement till folkpensionen bereda
fullgoda bostäder till billig hyreskostnad åt
mindre bemedlade äldre och invalider, vilka
icke med egna medel kunna tillfredsställas
lösa sin bostadsfråga. Hyresgäst i pensionärs-
hem måste emellertid kunna taga vård om sig
själv antingen ensam eller med hjälp av annan
i pensionärsbostaden boende person.

Statsbidrag må under vissa villkor utgå till
kommuner eller till godkänt allmännyttigt bo-
stadsföretag. Till egentliga byggnadskostnader
(här ej inräknade sådana för tomt, vägar, led-
ningar m. m.) bestridande må statsbidrag utgå
efter viss, för varje fall bestämd procentsats,
dock endast å det belopp, vartill dessa kostna-
der skäligen kunna uppskattas. Procentsatsen

för statsbidraget bestämmas med hänsyn till den
för senast förlutna fem kalenderår genomsnitt-
liga uttaxeringen per inkomstskattekrona i den
kommun, för vilken hemmet avses, av kommun-
al-, landstings- och vägs katt. För det fall att
uttaxeringen är under 10 kr. utgör statsbidraget
25 procent.

Åt fastighetsnämnden uppdrogs genom stads-
fullmäktiges beslut den 19 februari 1940 att upp-
föra pensionärshem i Enskede och Bromma, var-
till medel samtidigt beviljades, varjämte nämnden
bemyndigades att avlåta vederbörliga framställ-
ningar angående statsbidrag samt att mot en-
bart formell avgäld upplåta den för pensionärs-
hemmen erforderliga tomtmarken. Pensionärs-
hemmen hava utvidgats genom nybyggnader under
åren 1942, 1944, 1945, 1947, 1948, 1949 och
1950.

Enligt stadskollegiets beslut den 13 november
1941 skall den rent förvaltningsmässiga skötseln
av fastigheterna ombesörjas av fastighetsnämnden.
Övriga frågor rörande pensionärshemmen såsom
urval av hyresgäster m. m. hava enligt stads-
fullmäktiges beslut den 3 september 1947 (Utl.
1947: nr 335) uppdragits åt de samma dag av
fullmäktige tillsatta pensionsnämndsdele-
gerade (se sid. 338). En särskild underdelega-
tion, benämnd delegationen för pensionärs-
hemmen, har av pensionsnämndsdelegerade fått
sig anförtrodd uppdraget att till pensionärshem-
men utvälja hyresgäster.

Stat år 1953. (Å fastighetsnämnden.) Ut-
gifter: driftbudgeten 1,693,300 kr. (därav en-
gångs 36,000 kr.); inkomster: driftbudgeten
1,693,300 kr.

(Å fattigvårdsnämnden.) Ersättning till fast-
tighetsnämnden för täckande av driftunderskott å
pensionärshem. Utgifter: driftbudgeten 1,225,500
kr.

Pensionärshemmen i Enskede.

*Enskedefältet: Björneborgsvägen 3, 5, 7,
9, 11, 13; Enskedevägen 90, 92, 94, 96;
Palmfeltsvägen 50, 52; t. 49 24 40 (värme-
lednings-skötaren).*

Inrymma 140 lägenheter, varav 70 bestå av
1 rum och kök och 70 av 1 rum och ljus kokvrå.

Vicevårdinna (14).

Hübinette, Lisbeth S. M.; t. 49 50 01.

*Enskede Gård: Palmfeltsvägen 11, 13, 17,
19, 21, 23, 25, 27, 29; Palmfeltsgård 1,
3, 5, 5 A, 7, 7 A; Skjulvägen 12, 14, 16,
18, 20, 22; Visthusvägen 4, 6, 8, 10;
t. 48 37 89 (värmelednings-skötaren).*

Inrymma 222 lägenheter, varav 79 bestå av
1 rum och kök och 143 av 1 rum och ljus kokvrå.

Vicevårdinna (14).

Sundberg, Elna S.; t. 48 17 55.

Pensionärshemmen i Svedmyra.

Brevvägen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 19, 21; Frimärksvägen 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17; t. 59 12 14 (värmeledningsskötaren).

Inrymma 361 lägenheter, varav 52 bestå av 1 rum och kök och 309 av 1 rum och ljus kokvrå.

Vicevärdinna (14).

Krogstad, Aase S.; t. 59 11 98.

Biträdande vicevärdinna (7).

Thor, f. Wiklund, A. H. (Anna-Lena); t. 59 11 98 (ankn.).

Pensionärshemmen i Stureby.

Bjulevägen 27, 29, 31, 33, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 53, 55; t. 47 49 67 (värmeledningsskötaren).

Inrymma 259 lägenheter, varav 29 bestå av 1 rum och kök och 230 av 1 rum och ljus kokvrå.

Vicevärdinna (14).

Pettersson, Elsa R.; t. 47 49 35.

Pensionärshemmen i Älvsjö.

Långbrodalsvägen 8, 10, 12, 14; Blackensvägen 10, 10 A, 10 B, 12, 14, 14 A, 16, 18, 18 A, 18 B, 20, 22, 22 A, 24, 26, 26 A, 26 B; t. 47 37 98 (värmeledningsskötaren).

Inrymma 162 lägenheter, varav 33 bestå av 1 rum och kök och 129 av 1 rum och ljus kokvrå.

Vicevärdinna (14).

Jansson, Kerstin; t. 47 37 96.

Pensionärshemmen i Åkeshov.

Snörmakarvägen 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 11, 13, 14, 15, 16; Knypplerskevägen 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 16, 18, 20, 22; t. 37 13 03 (värmeledningsskötaren).

Inrymma 306 lägenheter, varav 142 bestå av 1 rum och kök och 164 av 1 rum och ljus kokvrå.

Vicevärdinna (14).

Påhlson, Ewy H.; t. 37 06 40.

Biträdande vicevärdinna (7).

Eriksson, S. M. (Maja); t. 37 34 82.

Pensionärshemmen i Nockebyhov.

Tältgatan 4, 5, 6, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 21; Tyska Bottens Väg 48, 50, 56, 58; t. 37 03 20 (värmeledningsskötaren).

Inrymma 180 lägenheter, varav 27 bestå av 1 rum med sovalkov och ljus kokvrå och 153 av 1 rum och ljus kokvrå.

Vicevärdinna (14).

Broberg, Margith C.; t. 37 48 45.

Dessutom är för samtliga pensionärshemmen anställd en ambulerande vicevärdinna (14) och för pensionärshemmen i Enskede och Älvsjö en ambulerande biträdande vicevärdinna (7).

Stockholms stads husmoderssesternämnd.

Husmoderssesternämnden.

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25 (postadress: Stockholm 1); t. 22 55 00 (växel); expeditionstider: se nedan expeditionen. Som utredande och verkställande organ fungerar arbetslöshetsorganisationen.

Enligt k. kungörelsen den 31 maj 1946, med ändring den 8 april 1949, om husmoderssesternämnder skall för varje landstingsområde och stad, som ej deltagar i landsting, finnas en husmoderssesternämnd. Landsting och stad, som nyss sagts, må antingen inrätta särskild husmoderssesternämnd eller uppdraga åt annat landstingets eller stadens organ att vara sådan nämnd.

Husmoderssesternämnd har att aktgiva på husmoderssesterverksamhetens tillstånd och behov samt vidtaga de åtgärder, som befinnas lämpliga för denna verksamhets vidare utveckling. Nämnden skall utöva tillsyn över att uttagningen av gäster till sådana semesterhem för husmödrar, som åtnjuta driftbidrag från det allmänna, sker med hänsyn till gästernas rekreatiönsbehov och sociala förhållanden. Envar som önskar erhålla bidrag av landsting eller stad, som ej deltagar i landsting, till driften av semesterhem för husmödrar, har att ingiva ansökning härom till husmoderssesternämnden, vilken med eget yttrande skall överlämna densamma till landstinget eller stadsfullmäktige.

Husmoderssesternämnd åligger jämväl att utbetala statsbidrag, som av socialstyrelsens översänts till nämnden, att fördela de medel, som av k. m:t ställas till nämndens förfogande för utgivande av stipendier för underlättande av semester för husmödrar, så ock att pröva och avgöra ansökningar om ferieresor, som barnavårdsnämnd överlämnar till nämnden. Vid lämplig tidpunkt av året skall husmoderssesternämnd låta inom sitt verksamhetsområde bekantgöra, vilka semesterhem för husmödrar som mottaga gäster under året, ävensom meddela erforderliga upplysningar rörande erhållande av stipendium för semesterändamål.

Särskild husmoderssesternämnd skall bestå av fem ledamöter, därav en ordförande, jämte

suppleanter till lika antal. Ledamöter och suppleanter utses av landstinget eller i stad utom landsting av stadsfullmäktige för en tid av fyra år i sänder.

Stadsfullmäktige beslöt den 16 december 1946 att inrätta en särskild *Stockholms stads husmoderssesternämnd*.

För anordnande bl. a. av semesterhem för husmödrar och barnkolonier hava stadsfullmäktige under åren 1945 och 1946 inköpt egendomarna Lidö säteri i Lyhundra kommun och Lindormsnäs gård i Upplands-Bro kommun, vid vilka egendomar semesterhem finnas inredda för resp. 30 och 40 husmödrar. För enahanda ändamål hava stadsfullmäktige den 16 februari 1948 beslutat om inköp av fastigheterna Lövsätra i Vallentuna kommun och Ro gård i Roslags-Länna kommun. Ro gård togs i bruk som semesterhem för 20 husmödrar sommaren 1948.

Författningar. K. kung. 31 maj 1946 om husmoderssesternämnder, med ändr. (Kf 1946: nr 34, 1949: nr 17). K. kung. 31 maj 1946 ang. statsbidrag till driften av semesterhem för husmödrar m. m., med ändr. K. socialstyrelsens råd och anvisningar 1946: nr 40, 1947: nr 43 och 44, 1949: nr 57, 1951: nr 66, 1952: nr 72.

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 347,011 kr.; inkomster: driftbudgeten 156,260 kr.

Husmoderssesternämndens ledamöter

(för åren 1951—1954).

Ordförande

(vald av stadsfullmäktige).

Mehr, Hj. L., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Krokstedt, Astrid J. M., ombudsman, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Braathen, f. Möller, Mix A., assistent, stadsfullm.
 Carlsson, f. Eriksson, B. L. V. (Brynhild), fru.
 Sjöden, f. Troborg, Tora E., fru.

Suppleanter.¹⁾

Carlson, f. Olsson, Elna S. E., fru.
 Henrikson, f. Maklin, Kerstin, fru.
 Nordenson, f. Lagercrantz, Clare, fru.
 Petersson, f. Dahl, Elin A. R., fru.
 Åkesson, f. Plomgren, Anna-Lisa G., fru.

Sekreterare (876 kr.).

Anderson, K. E. H., kanslidirektör; t. 22 66 60
 (växel) (se sid. 418).

Revisorer.

Gemensamma för arbetslöshetsnämnden m. fl.
 (se sid. 320.)

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola vid förfall för ledamöter suppleanterna inträda i följande ordning: för ordföranden suppleanterna fruar Petersson och Carlson, för vice ordföranden suppleanterna fruar Nordenson, Henrikson och Åkesson, för ledamoten fru Braathen suppleanterna fruar Åkesson, Henrikson och Nordenson, för ledamoten fru Carlsson suppleanterna fruar Carlson och Petersson samt för ledamoten fru Sjöden suppleanterna fruar Henrikson, Åkesson och Nordenson. I andra hand skall ordningen mellan suppleanterna avgöras efter deras tjänstetid i nämnden och vid lika tjänstetid efter levnadsålder.

Husmoderssesternämndens expedition.

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25
 (postadress: Stockholm 1); t. 22 55 00
 (växel); expeditionstid: 9—15 (lördagar
 och dag före helgdag 9—14). Mottagning
 för allmänheten: Vasagatan 23—25, 1 tr.,
 9—12 (lördagar och dag före helgdag
 9—11).

Som husmoderssesternämndens utredande och verkställande organ fungerar arbetslöshetsnämndens expedition (se sid. 320).

Stat år 1953. (Central förvaltning.) Utgifter: driftbudgeten 74,072 kr.

Direktör.

Henriksson, T. H. (se sid. 320).

Lindormsnäs gård (semesterhem).

Bro, t. 0758 + 420 93.

Föreståndarinna (2 kl.) (15).

Molander, f. Lindström, Anna-Brita.

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 112,920 kr.; inkomster: driftbudgeten 63,094 kr.

Lidö säteri (semesterhem).

Gräddö, t. Gräddö 84.

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 39,217 kr.; inkomster: driftbudgeten 21,370 kr.

Ro gård (semesterhem).

Östanå, t. 0764 + 530 48.

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 29,417 kr.; inkomster: driftbudgeten 14,496 kr.

Stockholms stads ungdomsstyrelse.

Ungdomsstyrelsen.

Adress och telefoner: se nedan.

Med anledning av sju motioner rörande olika ungdomsproblem beslöt stadsfullmäktige den 20 september 1943 bemyndiga stadskollegiet att tillsätta en kommitté för närmare utredning av vissa aktuella ungdomsfrågor. Den av stadskollegiet tillsatta kommittén, som antog namnet ungdomskommittén, avgav den 20 juni 1946 betänkande med förslag rörande ungdomens bostadsfråga, stöd åt den inflyttade ungdomen, ungdomens fritidsverksamhet och samordning av åtgärder för ungdomens välfärd (Bih. 1946: nr 10).

Stadsfullmäktige beslöt, i anslutning till innehålllet i nämnda betänkande samt förslag av stadskollegiet den 20 juni 1949 (Utl. 1949: nr 188) att inrätta en särskild ungdomsstyrelse av rådgivande och initiativtagande karaktär, *Stockholms stads ungdomsstyrelse*. Vidare beslöt stadsfullmäktige samma dag uppdraga åt stadskollegiet att utreda möjligheten och lämpligheten av att till styrelsen överflytta sådana förvaltningsuppgifter, som äro direkt knutna till ungdomsvården.

Den 20 mars 1950 beslöt stadsfullmäktige att inrätta ett kansli för styrelsens verksamhet varjämte beslöt inrättande av en upplysningsbyrå. Kansliet inrättades från och med den 1 augusti 1950 och upplysningsbyrån från och med den 2 oktober 1950.

Styrelsen har till uppgift att verka för samordning av stadens ungdomsvårdande åtgärder samt att handlägga de frågor beträffande ungdomsvården, vilka av stadsfullmäktige eller av stadskollegiet åt styrelsen överlämnas. De styrelsen sålunda ålagda uppgifterna medföra dock icke inskränkningar i de befogenheter, som enligt gällande lag tillkomma barnavårdsnämnden.

Styrelsen består av ordförande och sex andra ledamöter, vilka jämte sju suppleanter väljas för två år i sänder av stadsfullmäktige. Halva antalet ledamöter och suppleanter avgår varje år. Styrelsen utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig en vice ordförande.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads ungdomsstyrelse, antagen av SF 20 juni 1949 (Kf 1949: nr 25).

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 42,161 kr.

Ungdomsstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsett av stadsfullmäktige).

*Carlson, K. Sören, ombudsman, stadsfullm.

Vice ordförande.

*Odéen, S. G. T., jur. stud.

Övriga ledamöter.

Forsling, f. Larsson, Ruth L., folkskollärarinna stadsfullm.

Holmgren, N. A. G., förbundssekreterare.

*Levin, f. Pettersson, Ingrid K., fru.

*Lind, B., redaktör, stadsfullm.

Lundström, Å., tjänsteman.

Suppleanter.¹⁾

*Andersson, Sten S., ombudsman, stadsfullm.

Brännström, B. O., tf. överkonstapel.

*Johanson, f. Horwitz, Inga C., barnavårdsman stadsfullm.

Johnson, B. W., sekreterare.

Kihlström, Karin E., sekreterare.

*Sjöberg, H. O., redaktör.

*Winther, O. W. G., amanuens.

Sekreterare.

Jarl, S. O. B., extra förste kammarskrivare (se sid. 345).

¹⁾ Enligt styrelsens beslut skola vid förfall för representanter från arbetarepartiet, ordföranden samt ledamöterna fru Levin och hr Lundström i första hand ersättas av suppleanterna hrr Sjöberg, Andersson och Winther i nu nämnd ordning. Vid förfall för representanter från folkpartiet skola vice ordföranden samt ledamöterna fru Forsling och hr Holmgren i första hand ersättas av suppleanterna fröken Kihlström och hrr Johnson och Brännström i nu nämnd ordning. Ledamoten hr Lind skall vid förfall i första hand ersättas av suppleanten fru Johanson. Därest suppleanterna inom en partigrupp icke i erforderligt antal finnas tillstädes, skola från de andra partigrupperna suppleanterna inträda efter tjänstetid i styrelsen, varvid dock skall iakttagas, att representanter för högern och folkpartiet i första hand skola ersätta varandra.

Delegerade för upplysningsbyrån.**Carlson, K. Sören; Lind, B.; Odéen, S. G. T.****Suppleanter: Forsling, f. Larsson, Ruth L;****Johanson, f. Horwitz, Inga C.; Levin, f. Pettersson, Ingrid K.****Revisorer.****Gemensamma för barnavårdsnämnden m. fl. (se sid. 288).****Ungdomsstyrelsens expedition.****Slottsbacken 6 B, n. b. C; t. 21 27 40; upplysningsbyrån t. 20 58 75; expediti-
onstid 8,30—16,15 (lördagar 8,30—14); upp-
lysningsbyrån 9—12, 13—16 (lördagar 9—
13); dessutom fredagar 16—19.****Förste kammarskrivare (Ex. 23).****Jarl, S. O. B.****En assistent, ett kontorsbiträde.**

Stockholms stads styrelse för vård och undervisning av psykiskt efterblivna.

(Tillika styrelse för Stockholms stads centralanstalt för bildbara sinnesslöa.)

Förvaltningskontor: Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25, (postadress: Stockholm 1); t. 22 55 00 (växel).

Stadsfullmäktige beslöt vid sammanträde den 19 november 1951 godkänna ett av stadskollegiets sinnesslövårdskommitté framlagt förslag till ordnande av stadens sinnesslövård (Utl. 1951: nr 357 och Bih. 1951: nr 65). Enligt detta beslut ha uppgifterna rörande stadens sinnesslövård, vilka hittills varit splittrade på flera förvaltningar, fr. o. m. den 1 januari 1952 sammanförts under en särskild nämnd, kallad *Stockholms stads styrelse för vård och undervisning av psykiskt efterblivna*. Den s. k. externatskolan för bildbara sinnesslöa barn (Katarina västra skola) kvarstår dock alltjämt under folkskoledirektionens direkta ledning.

Enligt den för styrelsen av överståthållarämbetet den 7 december 1951 fastställda instruktionen har styrelsen till uppgift bl. a. att handhåva ledningen av stadens vård av psykiskt efterblivna och därvid jämväl fungera som styrelse för Stockholms stads centralanstalt i enlighet med bestämmelserna i lagen den 30 juni 1944 om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa, att förvalta de medel, som stadsfullmäktige anslå eller eljest för ändamålet ställa till styrelsens förfogande, att förvalta stadens för ändamålet inrättade anstalter och internatskolor och att i övrigt under iakttagande av i gällande författningar angivna föreskrifter på tjänligaste sätt ordna och sörja för de psykiskt efterblivna, som äro bosatta i staden.

Styrelsen består av, förutom ordföranden, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, sex andra ledamöter, vilka jämte sex suppleanter för styrelsens ledamöter väljas av stadsfullmäktige. Av ledamöterna och suppleanterna skall en vara läkare och en hava pedagogisk erfarenhet.

Direkt under styrelsen sorterar en läkare- och kuratorsexpedition med en överläkare som chef. På styrelsens stat äro uppförda följande inrättningar, som i medicinskt hänseende äro underställda överläkaren: Slagsta skol- och småbarnshem, vårdhemmet Carlslund, Sättra gård (vård- och arbetshem), vårdhemmet Årsta samt Torborgsgården (externt arbetshem för kvinnor).

Styrelsen biträdes tills vidare i fråga om de ekonomiskt-administrativa uppgifterna av fattigvårdsförvaltningen, där för ändamålet inrättats ett särskilt förvaltningskontor, som förestås av en syssloman. I fråga om den pedagogiska verksamheten vid Slagsta biträdes styrelsen av folkskoledirektionen.

Vård och undervisning av psykiskt efterblivna, som tillhöra kategorien bildbara sinnesslöa, är enligt lag kostnadsfri från skolålderns inträde till tjuogoett års ålder. Utgående barnbidrag resp. folkpension få dock innehållas av anstalten som bidrag till kostnaderna. Genom stadsfullmäktiges ovannämnda beslut den 19 november 1951 har emellertid kostnadsfri vård på detta område för stadens del utsträckt för i Stockholm hemortsberättigade personer till att som regel omfatta all vård, som meddelas genom styrelsen för vård och undervisning av psykiskt efterblivna.

Författningar. Instruktion för Stockholms stads styrelse för vård och undervisning av psykiskt efterblivna, fastställd av ÖA 7 dec. 1951 (Kf 1951: nr 74). Lag 30 juni 1944 om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa (Kfh 1946: sid. 1299), med ändr. K. kung. 30 juni 1944 ang. statsbidrag till uppförande och inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa (Svf 1944: nr 535). K. kung. 22 dec. 1944 ang. tillämpningen av lag 30 juni 1944 om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa (Kfh 1946: sid. 1303), med ändr. K. m:ts reglemente 22 dec. 1944 om statsunderstödda skolor för bildbara sinnesslöa (Kfh 1946: sid. 1306), med ändr. K. kung. 29 juni 1945 ang. statsbidrag till driftskostnader vid anstalter för bildbara sinnesslöa och vid epileptikeranstalter (Kfh 1946: sid. 1310), med ändr. K. m:ts brev till skolöverstyrelsen 14 sept. 1946 ang. vissa anvisningar rörande undervisningen och vården av bildbara sinnesslöa (Svf 1946: nr 606). K. kung. 30 juni 1948 om statsbidrag till avlöning åt föreståndare för samt vissa lärare vid sinnesslöskolorna och epileptikerskolorna (Svf 1948: nr 550), med ändr. Statens allmänna avlösningsreglemente 30 juni 1948 (Svf 1948: nr 436), med ändr. K. kung. 30 juni 1948 med övergångs-

bestämmelser till statens allmänna avlöningsreglemente (Svf 1948: nr 543), med ändr. K. kung. 30 juni 1948 med tilläggsbestämmelser till statens allmänna avlöningsreglemente (Svf 1948: nr 564), med ändr. K. kung. 30 juni 1947 ang. utsträckt tillämpning av 1947 års tjänste- och familjepensionsreglementen för folkskolan (Svf 1947: nr 695), med ändr. K. kung. 8 sept. 1950 ang. timarvoden till vissa lärare vid civila och militära skolor (Svf 1950: nr 495). K. kung. 30 juni 1952 ang. den centrala tillsynen över vissa anstalter.

Stat för år 1953. Utgifter: driftbudgeten 3,459,892 kr. (därav engångs 111,115 kr.), kapitalbudgeten, lånemedel, inom linjen 840,000 kr., dessutom förlagsmedel 10,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,653,900 kr.

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Mehr, Hj. L., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

***Kollberg, f.** Lagerheim-Lager, Gurli M., fru, stadsfullm:s 2:e vice ordf.

Övriga ledamöter.

***Inghe, P. G.**, socialläkare.

***Larson, Berta M.**, föreståndarinna, stadsfullm.

***Meurling, Margareta L. M.**, förste kontorsskrivare, stadsfullm.

***Nilsson, S. J.**, folkskollärare.

***Robinson, S. N. A.**, typograf.

Suppleanter.¹⁾

***Bursell, A. S.**, socialläkare.

***Forsberg, K. W. G.**, ombudsman, stadsfullm.

***Forsling, f.** Larsson, Ruth L., folkskollärarinna, stadsfullm.

***Hallerby, N. E.**, redaktör, stadsfullm.

¹⁾ Enligt styrelsens beslut skall vid förfall i första hand ordföranden ersättas av suppleanten hr Forsberg, ledamoten hr Inghe av suppleanten hr Bursell, ledamoten hr Robinson av suppleanten hr Henström; vid förfall för personlig suppleant inträda suppleanterna i följande ordning: hrr Henström, Forsberg och Bursell; vice ordförande av suppleanten hr Hallerby, ledamöterna hr Nilsson och fröken Larson av suppleanten hr Forsling; vid förfall för personlig suppleant inträder närvarande suppleant; ledamoten fröken Meurling av suppleanten hr Izikowitz. Om någon suppleant enligt den för varje partigrupp angivna ordningen icke finnes tillstädes, skall suppleanterna inträda i följande ordning: hrr Henström, Hallerby, Izikowitz, Forsberg, fru Forsling och hr Bursell.

***Henström, U. K. A.**, överlärare.

***Izikowitz, S. J.**, överläkare.

Föredragande och verkställande

tjänsteman (3,600 kr.

utan rörl. tillägg.)

Granath, K.-E., barnavårdsdirektör (se sid. 288).

Sekreterare (900 kr.).

Lagerman, E. F. N. (se nedan).

Revisorer.

Gemensamma för fattigvårdsnämnden m. fl. (se sid. 259).

Central förvaltning.

Förvaltningskontor.

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25 (postadress: Stockholm 1; postgirokonto nr 362248); t. 22 55 00 (växel); expeditionstid 9—15 (lördagar och dag före helgdag 9—14).

Styrelsen biträdes i handhavandet av de ekonomisk-administrativa uppgifterna av fattigvårdsförvaltningen, som för ändamålet inrättat ett särskilt förvaltningskontor, knutet till dess intendentexpedition.

-Syssloman (28).¹⁾

Lagerman, E. F. N.

Kammarsskrivare (21).¹⁾

Gustafsson, T. L.

Ett kanslibiträde.

Läkarexpeditionen.

Kungsholmsgatan 30, 3 tr., K.

Överläkare (B 19).

Klackenberg, G. S.

Psykolog (22).

Vakant.

Kurator (17).

Meyer-Andersson, Dora K. L.

Ett kanslibiträde.

¹⁾ Tjänsterna äro uppförda på fattigvårdsnämndens stat.

Anstaltsvård.

Slagsta skol- och småbarnshem.

Fittja; t. 46 70 19 (föreståndaren).

Slagstaanstalten drevs under åren 1911—1950 av Föreningen för sinnesslöa barns vård som ett enskilt skolhem för bildbara sinnesslöa. Barn från Stockholms stad hade företräde till intagning. I enlighet med ett mellan staden och föreningen träffat avtal, godkännt av stadsfullmäktige den 13 oktober 1950, övergick anstalten i stadens ägo från ingången av år 1951 och ställdes för angivet år under egen styrelse i avvaktan på tillkomsten av ett särskilt organ för vården av de psykiskt efterblivna. Slagsta har 123 godkända platser för skolelever av båda könen. Med skolhemmet är sedan år 1939 förenat ett småbarnshem med plats för 60 barn. Dessutom är till hemmet knutet ett statligt seminarium för utbildning av lärare inom sinnesslöavården.

Slagsta skall, enligt av stadsfullmäktige den 19 november 1951 antagen plan, utbyggas till en fullt modern centralanstalt för undervisning och vård av sådana psykiskt efterblivna barn, som äro mottagliga för skolundervisning och som äro kunna utnyttja förefintliga möjligheter till externundervisning i Stockholm.

Föreståndare (Ca 24).

Frøstedt, A. Ingrid C.¹⁾

Tio ämneslärare (varav nio ord. och en e. o.), en *ordinarie lärare i gymnastik* samt en *ordinarie lärare i manlig slöjd*.

Läkare (9,750 kr.).

Vakant, *tf.* Nordlund, Elsa-Brita.

Ekonomiföreståndare (17).

Rydeberg, Greta A.

Småbarnshemmet.

Fittja; t. 46 71 55 (föreståndarinnan).

Föreståndarinna (17).

Harne, A. K. (Karin).

En kontorsskrivare, en maskinist, en trädgårdsmästare samt ett antal sköterskor, köks- och annan ekonomipersonal.

Vårdhemmet Carlslund.

Upplands-Väsby; t. 0760 + 300 26 (föreståndarinnan).

Carlslundsanstalten, som övertagits av staden den 1 januari 1952 (Utl. 1951: nr 358),

1) Tillika rektor vid det till skolan knutna seminariet för utbildning av sinnesslölärare.

anlades som en privat anstalt redan år 1900. Verksamheten ombildades år 1925 till en förening, benämnd Maria Krantzons minne. I samband med föreningens övertagande av Vårdhemmet Betesda i Flisby ändrades namnet år 1928 till Föreningen för psykiskt vanlottade, under vilket namn verksamheten under senare år bedrivits. Sedan representerat för staden och föreningen enats om angelägenheten av Carls-lundsanstaltens kommunalisering, beslöts att föreningens tillgångar skulle övertagas av staden. Anstalten är godkänd som sinnesslöanstalt för sammanlagt 172 platser, varav 32 för obildbara barn under 12 år, 118 för obildbara kvinnor och ynglingar och 22 för kvinnliga arbetshems-elever.

Enligt av stadsfullmäktige den 19 november 1951 antagen plan skall å området anläggas ett nytt vårdhem, planerat för 380 platser med utbyggnadsmöjligheter upp till ett totalt platsantal av 600. Anläggningen skall uppföras etappvis. För tillgodoseende av det mest angelägna behovet beslöt stadsfullmäktige i samband med planens antagande att omedelbart uppföra två vårdpaviljonger med sammanlagt 160 platser till en kostnad av 2,530.000 kr.

Föreståndarinna (17).

Larsson, Emma.

Läkare (3,000 kr.).

Wickberg, G. O. V.

En översköterska, en slöjdlärlarinna, en barnträdgårdslärlarinna samt ett antal sköterskor, köks- och annan ekonomipersonal.

Sättra gård.

(Vård- och arbetshem.)

Adelsö; t. 0756 + 520 29 (föreståndaren).

Den å stadens egendom Sättra gård enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 oktober 1944 inrättade sinnesslöanstalten (Utl. 1944: nr 305) skall enligt stadsfullmäktiges beslut den 19 november 1951 endast provisoriskt bibehållas som manligt arbetshem i avvaktan på anordnande av ett nytt sådant hem på annan plats. Antalet arbetsplatser är 63. Vårdhemsavdelningarna (40 platser) skall så snart ske kan flyttas från Sättra. Anstalten, som tidigare sorterat under fattigvårdsnämnden, har under tiden den 1 juni 1945—30 juni 1950 för stadens räkning drivits av Föreningen för psykiskt vanlötade.

Kontorsassistent, tillika föreståndare (18).

Hörnestam, N. N.

Föreståndarinna (17).

Hörnøstam, Elsa E.

Läkare (2,600 kr.).

Sjöström, N. M. H.

Två barnträdgårdslärarinnor, en vaktmästare samt ett antal sköterskor, köks- och annan ekonomipersonal för anstalten. Dessutom för driften av egendomen en trädgårdsmästare samt personal för jordbruk och trädgård.

Vårdhemmet Årsta.

Johanneshov; t. 45 10 20 (föreståndarinnan).

Efter ombyggnad år 1942 av det tidigare försörjningshemmet vid Årsta har den fört i Åkeshovs slott inrymda sinnesslöanstalten överflyttats hit.

Anstalten, som överförs till styrelsen från fattigvårdsnämnden, har 42 godkända platser för obildbara sinnesslöa män.

Anstalten skall nedläggas som sinnesslöanstalt så snart klientelet kan placeras å det föreslagna nya vårdhemmet vid Carlslund.

Föreståndarinnan (17).

Engdahl, M. G. (Maja).

Läkare (2,376 kr.).

Inghe, P. G. (se sid. 266).

En skötare, en sköterska, en värmelednings-skötare och ett antal köks- och annan ekonomipersonal.

Torborgsgården.

Folkungagatan 122, Sö.; t. 44 58 83.

Torborgsgården är ett externt arbetshem för psykiskt efterblivna kvinnor, som efter genomgången skol- och yrkesundervisning icke kunna beredas arbete i öppna marknaden. Eleverna sysselsätts huvudsakligen med vävnadsarbete. Hemmet, som under många år med bidrag av kommunala medel drivits av Södra Kristliga föreningen av unga kvinnor under namnet Torborgsskolans vävstuga, övertogs av staden den 1 januari 1952. I samband därmed utökades platsantalet från 15 till 23.

Föreståndarinnan (15).

Björn, Mai M. A.

En sysselsättningsterapeut.

Stockholms stads folkköksstyrelse.

Folkköksstyrelsen.

Telefon: se nedan under sekreteraren.

Stadsfullmäktige beslöto den 17 december 1943 att inrätta *Stockholms stads folkköksstyrelse* med uppgift att handhava de uppgifter, som omförmålas i k. m:ts kungörelse den 1 oktober 1943 angående statsbidrag till folkköksverksamhet.

Med folkkök förstås kommunal inrättning för tillhandahållande av lagad mat för utspisning på stället eller för avhämtning. Kommun, som driver folkkök, må kunna erhålla visst statsbidrag till bestridande av de därmed föränade kostnaderna. Som villkor härför skall gälla bland annat, att k. m:ts funnit, att inom kommunen behov av folkkök föreligger, att verksamheten drives i enlighet med av k. m:ts fastställd plan, samt att handhavandet av folkköksverksamheten är anförtrött åt en av kommunen utsedd särskild styrelse, folkköksstyrelse. Plan för folkköksverksamheten skall innefatta uppgift om på vad sätt och i vilken omfattning folkköket skall drivas, inom vilka befolkningsgrupper rätt att erhålla mat till nedsatt pris må kunna medgivas samt grunderna för prisnedsättningen, folkköksstyrelsens sammansättning och befogenheter, på vad sätt samordning av folkköksverksamheten och den av den lokala socialtjänstorganisationen för krigstid planlagda utspisningen av hemlösa m. fl. är avsedd att åstadkommas samt hur folkkökets räkenskaper skola föras. Ledamöter i folkköksstyrelse utses av kommunen till det antal, som med hänsyn till föreliggande förhållanden prövas erforderligt. I styrelsen skall dock alltid ingå en representant för vart och ett av följande lokala organ, nämligen kristidsnämnden, fattigvårdsstyrelsen [fattigvårdsnämnden] och socialtjänstorganisationen samt, därest arbetslöshet föranlett eller varit en av orsakerna till folkkökets tillkomst, arbetslöshetsnämnden. Vidare skall i folkköksstyrelsen alltid finnas en i hushållsgöröml sakkunnig kvinna. På styrelsen skall ankomma att i enlighet med grunder, som bestämts i fastställd plan för folkköksverksamheten, besluta åt vilka personer inom de i planen angivna befolkningsgrupperna mat skall tillhandahållas till nedsatt pris.

Folkköksstyrelsen består av fem ledamöter, varav en, ordföranden, utses av stadskollegiet bland borgarråden. Övriga fyra ledamöter liksom suppleanter till samma antal väljas av stadsfullmäktige. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande.

Folkköksstyrelsen har gjort en utredning beträffande möjligheterna att ordna bespising för stadens innevånare under olika krislägen och fastställde år 1945 en preliminär plan för verksamheten. Denna omfattar även vissa överenskomelser med befintliga livsmedelsföretag och restauranger om tillagning och distribution av för bespisingen erforderliga livsmedel.

Författning. K. m:ts kung. 1 okt. 1943 ang. statsbidrag till folkköksverksamhet (Kf 1943: nr 60).

Folkköksstyrelsens ledamöter

(för år 1953).

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Mehr, Hj. L., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Hernelius, J. A., administrativ huvudredaktör.

Övriga ledamöter.

Ager, Ruth M., rektor.

Nihlfors, f. Cassel, Margit M. S., fru.

Setréus, I. M., kassör, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Cavallin, f. Lindberg, S. M. L. (Sia), fru.

Henricson, E. S. M. (Elsie), ombudsman.

Hudin, A. Greta, vice värdinna, stadsfullm.

Tiselius, Jenny M. K., sköterska, stadsfullm.

Sekreterare.

Nilsson, B. M., tf. direktör (se sid. 226); t. 22 30 60.

Revisorer.

Gemensamma för arbetslöshetsnämnden m. fl. (se sid. 320).

¹⁾ Enligt folkköksstyrelsens beslut skall vid förfall i första hand ordföranden ersättas av suppleanten fröken Hudin, vice ordföranden av suppleanten fru Cavallin, ledamoten hr Setréus av suppleanten fröken Tiselius samt ledamöterna fröken Ager och fru Nihlfors av suppleanten fröken Henricson. Därest denna ordning icke kan upprätthållas, skola suppleanterna inträda i följande ordning: fru Cavallin samt fröknar Hudin, Henricson och Tiselius.

Styrelsen för Stockholms stads rättshjälpsanstalt.

Rättshjälpsanstalten.

Medborgarplatsen 2, 5 tr., Sö.; t. 44 97 70; expeditionstid: måndagar—fredagar 9—16, måndagar dessutom 19—20, lördagar och dag före helgdag 9—14; juristernas mottagningstid: måndagar—fredagar 12—15, måndagar dessutom 19—20, lördagar och dag före helgdag 9—11.

I en hos stadsfullmäktige år 1883 väckt motion hemställdes om anslag till avlöande av tvenne fattigsakförare samt om uppdrag åt beredningsutskottet att framlägga förslag till frågans närmare ordnande. Anslaget beviljades fr. o. m. år 1884. I avvaktan på slutligt ordnande av frågan ställdes medlen till mantalsnämndens förfogande. Nämnden antog fattigsakförare och utfärdade instruktion för dem.

År 1906 väcktes motion om omorganisation av fattigsakförareinstitutionen, vilken motion resulterade i tillsättande av en kommitté för frågans utredning. Denna avgav i slutet av år 1909 sitt betänkande. Den 27 februari 1913 beslöt stadsfullmäktige därefter inrättande av ett stadens rättshjälpskontor under särskild styrelse; kontoret började sin verksamhet den 1 oktober s. å.

I anslutning till den vid 1919 års riksdag genomförda rättshjälpsreformen beslöt stadsfullmäktige den 17 december 1919 att ombilda rättshjälpskontoret till en offentlig rättshjälpsanstalt. Jämlikt k. brev den 31 december 1919 fastställdes reglemente för anstalten. Härigenom tillskades *Styrelsen för Stockholms stads rättshjälpsanstalt*. Den trädde i verksamhet den 1 januari 1920.

Rättshjälpsanstalten har till uppgift att inom Stockholm i rättsliga angelägenheter tillhandagå mindre bemedlade och i sådant avseende, bland annat, lämna råd och upplysningar samt hjälp med upprättande av handlingar, så ock biträde vid tvisters biläggande genom förlikning samt vid utförande av talan i rättegång, anhängiggjord vid domstol inom anstaltens verksamhetsområde. Rättshjälpen lämnas kostnadsfritt, dock kan sökande, av vad honom genom anstaltens bistånd tillvinnes, förpliktas lämna ersättning för erhållen hjälp. Anstalten bör söka åstadkomma förlikning mellan parterna, där sådan lämpligen bör komma till stånd. Framställning om rätte-

gång, som befinnes vara uppenbart ogrundad eller gagnlös, skall avvisas.

Anstalten står, som ovan angivits, under ledning av en styrelse, bestående av ordförande och fyra ledamöter. Ordföranden och suppleant för honom förordnas av överståthållarämbetet för fyra år i sänder. Övriga fyra ledamöter jämte två suppleanter för dem utses av stadsfullmäktige för en tid av två år. Anstaltens verksamhet utövas under styrelsens överinseende genom en direktör med biträde av erforderlig personal. Direktören skall hava avlagt för utövande av domarämbete föreskrivna kunskapsprov samt förvärvat nödig praktisk erfarenhet genom verksamhet vid underdomstol eller å advokatkontor. Han må icke innehava eller utöva annan avlönad allmän eller enskild tjänst eller idka enskild advokatverksamhet. Ej heller må ärende, som inkommit till anstalten, av något dess biträde övertagas som enskilt uppdrag.

Författningar m. m. Reglemente för Stockholms stads rättshjälpsanstalt, fastställt av k. m:t 31 dec. 1919 (Kf 1919: nr 212), med ändr. 1 aug. 1930 (Kf 1930: nr 64). Arbetsordning för Stockholms stads rättshjälpsanstalt, antagen av styrelsen 22 dec. 1938 (Kf 1938: nr 82), med ändr. Lag 19 juni 1919 om fri rättegång, med ändr.

Stat år 1953. Utgifter: driftbudgeten 635,599 kr.; inkomster: driftbudgeten 210,500 kr.

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av överståthållarämbetet för åren 1952—1955).

Santesson, P. V., justitieråd.

Suppleant för ordföranden

(utsedd av överståthållarämbetet för åren 1952—1955).

Wilhelmsson, E. A., militieombudsman.

Övriga ledamöter.

*Braathen, f. Möller, Mix A., assistent, stadsfullm.

Höglund, Elsa G., förste kammarskrivare.

*Lindberg, K. H., advokat.

Tammelin, N. E., justitieråd.

Suppleanter.

Larsson, G. K., förbundssekreterare.

*Viktorin, A. F., försäkringstjänsteman, stadsfullm.

Sekreterare.

Vakant, *tf.* Wahlström, B. A. (se nedan).

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse två revisorer jämte två suppleanter samt överståthållarämbetet en revisor och en suppleant för granskning av rättshjälpsanstaltens räkenskaper och förvaltning. Revisorer och suppleanter för dem utses för två år. Nuvarande revisorer och suppleanter äro utsedda för åren 1952—1953.

*Sandell, C.-F. V., rådmän (utsedd av överståthållarämbetet).

*Behm, E. O. L., advokat, ord f. (utsedd av stadsfullm.).

*Nilsson, E. F., kassör (utsedd av stadsfullm.).

Suppleanter.

*Gullstrand, A. M., rådmän (utsedd av överståthållarämbetet).

*Hultgren, f. Stålander, Helena A. J., städerska (utsedd av stadsfullm.).

*Sahlin, E. E., chefsombudsman (utsedd av stadsfullm.).

Rättshjälpsanstalten.

Direktör (B 16).

Vakant, *tf.* Wahlström, B. A.; mottagningstid: se sid. 351.

Avdelningschefer (33).

Hedberg, B. R. R. H.¹⁾; Wahlström, B. A., tjl. (se ovan), *tf.* Johanson, O. S.

Biträdande jurister.

Johanson, O. S. (30), tjl. (se ovan), *tf.* Hamacher, U. W. R.; Molander, Sonja A.-M. (30); Fredlund, O. A. (30); Anderson, B.-E. (Ex. 29); Hamacher, U. W. R. (27), tjl. (se ovan), *tf.* Carlsten, B. L.; Tillgren, f. Wiberg, Lille-mor V. K. (27); Lundgren, E. G. E. (Ex. 27).

Kammarsskrivare (21).

Hagström, Karin B. E.

Förste kontorsskrivare (16).

Johnson, N. S.²⁾; Lagerman, Ebba H. G.; Ohlsson, f. Anderson, Ragnhild V.; Elmgren, f. Pira, Margit M. M.; Karlberg, G. V.

Fyra kontorsskrivare, därav en kassör, tre kanslibiträden, fyra expeditivakter, två kontorsbiträden.

¹⁾ Nuv. inneh. åtnjuter lön enl. lönegr. 35.

²⁾ Nuv. inneh. åtnjuter lön enl. lönegr. 18.